DISCEPTATIO IN APOLOGIAM HISTORICO-CANONICAM PRO S...

Georg Christoph Neller, Adeodatus Ens

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
2 K
1

PYTHAGORAS

Novus excussus.

Sive

DISCEPTATIO

In Apologiam Historico-Canonicam pro S. Provincia Romana Joannem XII. Papam, ut Apostatam, reprobante & coram Ottone M. Imp. Leonem VIII. Canonicè eligente,

Die 3. Sept. 1766. in Auditorio Majore Academiæ Trevirensis exercitio juridico publice propositam,

PRÆSIDE ME

(ùt in fronte legitur.)

GEORGIO CHRISTOPHORO NELLER

J. U. D. & ad Ss. Theol. Doctoratum admisso, Ss. Canonum Professore pub. & Ordinario, Inclytæ Facultatis Juridicæ h. t. Decano;

Quam

ADEODATUS ENS Canonicus Leodiensis, & Judicii Ecclef. Assessor faciebat.

Excudebat Candidus Blancarte,
Leodii Anno MDCCLXVII.

Adeodatus Ens Theodulpho, Canonico Trevirensi, S. P. D.

S. V. B. E: E. B. V. Rem mihi gratissimam fecisti, dum pro veteri nostra amicitia, & consuetudine muneris loco misisti mihi Vindicias apud vos nuper propugnatas. Ex quo tempore scholam vestram Juris Canonici tenet vir ille clarissimus, miras prodire in lucem concertationes vidimus. Singulari videtur esse ingenio vir. Si commentationes ejus, a pluribus jam annis in lucem datas perlustro; ut perlustravi plerasque omnes, partim a te, mi Theodulphe, partim a familiaribus meis aliis mihi submissas: videor mihi videre redivivum Pythagoram, exemplum sapientiæ veteris. Quidquid enim IPSE DIXIT, & PRÆSIDE SE, illud quantumlibet paradoxum, novum, ac fundamento omni destitutum fuerit: tamen vult omnes impresso ori digito altum conticescere, nec contra hiscere quemquam mortalium. Si quid vero alii, quantumlibet magni nominis, virtutis, atque eruditionis famâ clari, viri dixerint; sive Doctorum; sive Præsulum, sive summorum Pontificum auctoritate fulserint: si suo id palato non arriserit, nullo loco habendum existimat. Maxime si Jesuitarum quis quid dicere ausus fuerit: hoc unum ad bilem ei in nasum ciendam sufficit; dictaq; illorum velut puros putos logos, ac nugas despuit, & conculcat. Pythagoræ tamen gravitati videri posset adjungere aliquid de Diogenis mordacitate cynica. Nam mutire contra eum ausit aliquis:

ſentiet continuo fuſtem Diogenis; impactâ in caput feroce dica. Quæ vult, dicit: audire, quæ non vult, renuit. Hanc quidem ex ejus ſcriptis videor mihi effingere poſſe viri imaginem. Nondum tamen effingo, aut pro vera effigie vendito. Falli enim queo. Nihil eo forſan modeſtius, nihil demiſſius, nihil moderatius, aut humanius. Proinde nihil de eo gravius temerè pronuntiavero. Imo potius ſummæ mihi voluptati fuerit, mi Theodulphe; ſi tu, qui hominem abs dubio nôſti propius, errore, quo forte laboro, me liberaveris. Cupiam plane illum noſſe, ut exiſtimationem de eo, qua dignus eſt, & concipere ipſe animo, & conciliare ei apud alios poſſim. Varii enim de illo hominum ſermones, ac ſenſus ſunt. Ego inter utramque partem anceps hæreo, nec de viro, haudquaquam mihi ſatis cognito, quid ſentiendum, ſcio. Hoc unum mihi videor affirmare poſſe; quod, cum cæteris in lucubrationibus ſuis alios ſui generis omnes ſuperaverit, in poſtrema hac ſeipſum ſuperaſſe videatur. Tam multa enim in illa occurrunt ſingularia, eaque, quæ non cujusvis ingenii ſit aut excogitare mente, aut verbis complecti. Perlegi illam ſtudioſe, atque ita comparatam reperi; ut cupido me inceſſerit appendendi illam ad ſtateram; præſertim, cum tribunalibus hoc tempore ſilentibus, & procul negotiis ruri degens, pluſculum nactus eſſem otii. Non dubito quidem, quin Jeſuita, quem aggreſſus eſt, ſe defenſurus ſit ſtrenue. Non ſolent enim Jeſuitæ hoc in concertationum genere indigere adjutore,

aut defensore aliunde accito. Sed tamen observavi, Jesuitas hactenus armis adversus eum usos quidem validis, sed subtimide. Quis scit, an non a latere suo stantes aliquos Pythagoræ hujus Atlantes continuò respicere debeant, ne offendant. Nos Leodienses assueti sumus sententiam libere, atque ingenue dicere, nec gratiæ inservire. Neque abs re futurum putavi; si intelligeret, non Jesuitis solis, sed aliis etiam, qui emunctioris se nasi esse existiment, exotica ejus asserta graviter olere. Accipe igitur hancce meam in vindicias istas disceptationem. Quam si probaveris, gaudebo: si minus, eundem tamen mansurum tibi apud me, qui semper fuit, amicitiæ, ac benevolentiæ locum, nullus ambiges. Vale. Dabam in Villa suburbana IV. Non. Oct. 1766.

Procemium

§. 1. Occasio disceptationis.

1. Proposuerat vir Clarissimus, quicum hic nobis res est, propugnandam in Auditorio majore Academiæ Trevirensis Præside se hanc ex Jure canonico Thesin: *Et Papam accusari posse etiam extra casum deviationis a fide, docet inter alia exemplum Joannis XII. & XXIII. depositorum. Non obstante* Can. 7. Dist. 21. Can. 6. Dist. 40. Can. 14. IX. q. 3. Propugnata est 25. Martii 1766.

2. Quoniam hæc IPSE dixerat; oportuisset Pythagoræ hujus auctoritati acquiescere omnes, & & imitari illud Virgilii Æn. L. 2.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant.

Maxime cum ortum ex ea Thesi in urbe catholica

lica scandalum, nec datum esset, nec natum (si ipsum dicentem audimus) sed pharisaïcum, contra quod nemo est tutus. Nihilominus, aliorum nemine contra hiscere auso, repertus est audax Jesuita. Nomen ejus non prodidit: credo, ut famæ parceret. Is non exhorruit priori Thesi non simplicem duntaxat (quod satis fuisset temerarium) Thesin contrariam opponere: sed suam etiam variis argumentis stabilire; & mense Majo defendendam publice exponere.

Improbum facinus indignè ferens, vix tribus mensibus interpositis, paratas habuit vindicias; quas iterum, PRÆSIDE SE, luci,& disputationi publicæ exposuit 3. Septemb. Anno eodem.

3. Has nunc ventilare aggredior. Sed quoniam tantam in illis rerum, ac verborum confusionem, ac quadrata rotundis misceri reperio; ut non illustrando, sed obtundendo, ac caligine involvendo lectoris cerebro natæ, factæque videantur: opus est ante omnia, ut in certum totam rei summam ordinem redigam; quo suo quæque loco distributa, ac distinctè ob oculos posita expendi clarius, ac facilius possint. Atque imprimis, quod fieri in cujuslibet causæ disceptatione debet, species facti exponenda est fideliter, ac dilucide. Deinde instituenda est quædam quasi litis contestatio, ut constet, quibus in rebus partes utrimque consentiant; de quibus inter se diffideant, atque ita dijudicari possit, quodnam sit verum causæ crinomenon; quid cuique probandum incumbat; ac demum, quàm rectè quisque probaverit id, quod incumbebat probandum. Sit itaque §. 2.

§. 2. Species Facti.

1. Albericus, qui fuerat Urbis patritius, opibusque ac clientibus pollens, principatum Romæ sibi arripuerat, filium habuit, Octavianum nomine, a juventute Clericum. Is Patre Alberico mortuo, cum clericus esset, principatum adeptus est; primum. Post, Agapeto II. Rom. Pontifice pariter vitâ functo, etiam Papa Urbis effectus est, & mutato nomine Joannem XII. se dixit.

Rem ita narrat Flodoardus in Chronico ad annum 954. Alii referunt ad annum 956. Verum modica hæc scriptorum de temporum ratione dissensio non mutat facti substantiam.

2. Fuit hic Joannes, dum sedem Apostolicam invaderet, octodecim circiter annorum adolescens, ac pene puer, perditis, & dissolutis moribus.

Quamvis enim Ottoni Frisingensi visum sit durum credere omnia, quæ ei objecta fuere (uti & mihi durum est credere omnia, quæ Vindiciarum scriptor ei impingit, de quibus suo loco videro) fatendum tamen, quod res est, & tanto scriptorum consensu testatum.

Quæ de expeditione adversus Pandulphum, Capuanum Principem infaustis avibus ab eo susceptâ traduntur, non sunt quidem hujus loci: non est tamen omnino abs re, ea paucis his verbis notâsse.

3 Circa hæc tempora Berengarius Italiæ Rex, cum Adelberto Filio suo, in regni societatem

adſcito, omnem latè viciniam, ac Romanam etiam Eccleſiam armis infeſtam habuit, nec ſacris parcens, nec humanis rebus, cædibus, & rapinis obvia quæque devaſtans.

4. Compulſus in anguſtias Pontifex Ottonis I. Regis Germaniæ, opem imploravit per legatos. Is exoratus, ut refert Lambertus Schafnaburgenſis ad annum 962, cum exercitu in Italiam tendit; & conciſis primo impetu Berengarii, & Adelberti viribus, Romam perrexit; ubi a Pontifice ſplendide eſt exceptus, & Imperii corona ritu ſolenni ornatus; cui non ſolum propria reſtituit, verum etiam ingentibus eum muneribus honoravit.

5. Otto &c ante, quam Italicam expeditionem ſuſciperet, coram Oratoribus Pontificiis juratus promiſerat, ſe bene conſulturum Pontifici, & Romanæ Eccleſiæ; omniaque Rom. Eccleſiæ bona, a tyrannis ſublata, redditurum: & Romæ poſt præſens, quæ ex tyrannorum faucibus ad id tempus eripuerat, non modo fideliter reſtituit; ſed donationes etiam a Pipino, & Carolo M. Eccleſiæ Rom. factas ſplendido diplomate confirmavit.

Viciſſim vero a Joanne Papa juramentum accepit ſupra Corpus B. Petri, & præſentibus omnibus Civitatis proceribus: ſe nunquam Berengario, & Adelberto ſuppetias laturum.

6. Aſt Cæſare vix ad extinguendas penitus belli reliquias Roma digreſſo, Papa fidei datæ, & jurisjurandi immemor, non multo poſt ad Berengarii partes defecit. Ejus Filium Adelbertum pro-

profugum, ac cum copiolis suis huc illuc discurrentem, precibus multis expugnatus, in urbem, ac suam fidem recepit.

Quo Cæsar comperto, mox soluta, qua Berengarium in Monte Leonis premebat, obsidione, Romam revolavit cum exercitu. Sed Joannes Papa cum Adelberto, & sumpta secum pecunia, non exspectato Ottonis adventu, se trans Tiberim jam fuga receperat. Quamvis civium alii Pontificis, alii Cæsaris partibus studerent; omnes tamen receperunt Ottonem in urbem, &, datis obsidibus, ejus se potestati dediderunt.

7. Imperator, urbe in fidem accepta, tertio post die convocavit synodum, ad quam cum accersitus Joannes venire recusaret, sed rescriberet paucis: Audisse se, quod velint alium creare Pontificem; quod si tentaverint, se illos excommunicare, & omnem alios ordinandi, ac Missas celebrandi facultatem adimere: alia actione decreta in illum altera evocatio. Quæ tamen ad eum non pervenit; quia longius a Tiberi in secretos nemorum recessus se jam abdiderat.

8. Tertia igitur actione gravium scelerum accusatus est; atque annuente Imperatore Protoscriniarius quidam Neophytus, id est, vel nondum, vel recens admodum clericorum ordini adscriptus, in ejus locum suffectus, qui se Leonem VIII. nominari voluit.

Synodum hanc habitam fuisse VIII. Idus Nov. anno 963, id est 6. Nov. constat ex Synodica. Leo VIII. in Palatio Lateranensi consecratus traditur die 6. Nov. A. E.

9. Duobus circiter a consecratione Leonis

mensibus lapsis, Joannes Papa, missum faciens Adelbertum, qui & ipse ultro concessit in Corsicam, Romam rediit, atque a civibus, suarum partium studiosis, intromissus est. Sumpto de quibusdam, qui in eum præcipuè conspiraverant, supplicio, Romæ die 26. Februarii anno 964. celebravit synodum, in qua Concilium ab Ottone, addictisque ejus partibus Episcopis habitum, damnatum fuit, velut prostibulum favens adultero, invasori scilicet alienæ sponsæ, Leoni VIII. Leo ipse anathemate perculsus; qui eum ordinaverant, uti & sacris ab eo initiati, de gradu dejecti; intentata anathematis comminatione prohibitum, ne quis Leonis partes sequeretur deinceps, aut adjutaret.

10. Joannes post assertum sibi denuo Pontificatum non diu superstes fuit. Nam, ut tradit continuator Reginonis, II. Idus Maji, id est, pridie Iduum, sive 14. die, rebus humanis excessit.

11. Dum hæc Romæ gererentur, Leo, qui adventante Joanne vix cum paucis, facultatum omnium nudus ex urbe evaserat, apud Imperatorem, in Camerino Ducatu tum degentem, versabatur.

12. Joanne mortuo Romani paucis post diebus elegerunt Benedictum Diaconum, cognomento Grammaticum. Memores tamen juramenti Ottoni præstiti, nunquam se Papam electuros, aut ordinaturos præter consensum, atque electionem Ottonis Cæsaris Augusti, filiique ipsius Regis Ottonis: missis ad Imperatorem oratoribus, ejus expetiere assensum.

13. Nihil impetrari ab Ottone potuit, taleque ab eo responsum acceperunt Legati: *Quando dimisero ensem meum, tunc dimittam, ut Dominum Leonem Papam in Cathedra S. Petri non restituam.*

14. Nuntiis reversis, Benedictus nihilominus consecratus est, & Benedictus V. appellatus. Quod audiens Imperator, majore furore exarsit. Undique circumvallavit civitatem Romanam, per diversas civitates cœpit deprædari, incendere, atque vastare, & funditus dissipare; & in tantam penuriam, & captivitatem eam adduxit; ut modius furfuris venundaretur triginta denariis. Consternati autem, & afflicti Romani, & tam pessimum malum sufferre non valentes, innocentem Benedictum Imperatori tradiderunt, & Dominum Leonem in Romanam & Apostolicam sedem susceperunt, spondentes ei obedientiam, & Domino Imperatori super corpus B. Petri Apostoli.

Hæc tradit Petrus Bibliothecarius in vita Joannis XII. nondum edita apud Papebrochium. Chronographus Farfensis apud Duchesnium Tom. 3. eadem prorsus refert, de Romanis hoc addens: Dominum Leonem Papam *coacti* receperunt. Ex suo Continuatore Luitprandino hæc addere potuisset Vindex. „ Quo „ audito Imperator urbem vallavit, neminem, „ qui non membris truncaretur, exire per- „ misit: machinis, & fame usque adeo affli- „ xit, donec, Romanis nolentibus, urbem „ reciperet, Leonem virum venerabilem de- „ bitæ

„ bitæ ſedi reſtitueret, ac Benedictum, ſum-
„ mæ ſedis invaſorem, ejus præſentiæ repræ-
„ ſentaret. L. 6. c. 11. Altum de his in vindiciis, quas ventilamus, ſilentium.

15. Leo in urbem receptus mox celebravit ſynodum, ad quam pertractus Benedictus V. Is, ut erat fatente ipſomet vindice noſtro, vir bonæ mentis, poſtquam acerbe fuiſſet increpitus à Benedicto Cardinali Archidiacono, reſpondit: *Si quid peccavi, miſeremini mei.* Ut commotus ad lacrymas Imperator, nihil in ejus præjudicium fieri a ſynodo, commendaret. Ipſe vero Benedictus continuo ad Leonis, & Imperatoris pedes procidens, ſe peccaſſe, ſe S. Romanæ ſedis invaſorem eſſe conclamavit. Poſt hæc pallium ſibi abſtulit, quod ſimul cum pontificali ferula, quam manu gerebat, Domino Papæ Leoni reddidit. Tum ille humi ſedere juſſum caſula etiam, & Stola exuit, omni pontificatus, & preſbyteratus honore privavit; Diaconatus tamen ordinem, in Imperatoris gratiam, ei habere permiſit, & Roma pulſum in exilium ejecit. Synodus hæc habita anno 964.

16. Adaldago igitur Hammaburgenſi Archi-Epiſcopo ab Ottone Imp. in cuſtodiam traditus eſt. „ Archi-Epiſcopus vero magno eum cum
„ honore uſque ad obitum ejus detinuit. Nam
„ vir ſanctus, literatuſque dicitur fuiſſe, & qui
„ dignus Apoſtolica ſede videretur a Pop. Ro-
„ mano, niſi quod per tumultum electus eſt,
„ expulſo eo, quem ordinari juſſerat Impera-
„ tor. Igitur apud nos in ſancta converſatione

„ vi-

„ vivens, aliosque ſancte vivere docens, cum
„ jam Romanis poſcentibus à Cæſare reſtitui de-
„ beret, apud Hamburg in pace quievit. Tran-
„ ſitus ejus IV. Nonas, ſive 4. die Julii conti-
„ giſſe ſcribitur. Hæc Adamus Bremenſis. *Lib.*
„ 2. *Cap. 6.*

17. Imperatoris Roma diſcedentis exercitum dira peſte correptum, ac magna parte conſumptum fuiſſe ſcribit continuator Luitprandi. Ditmarus Lib. 2. Chron. vindicem hanc Dei ob Benedictum injuſte depoſitum pœnam exſtitiſſe opinatur. Deus ſcit, quid ſit rei. Leo VIII. Pontificatu diu fruitus non eſt, ſed Martio ineunte anni 965. mortuus.

Hæc ſincera facti, & ſuccincta narratio eſt, deprompta ex iisdem ſcriptoribus, quos & Vindiciarum auctor allegat, videlicet ex Continuatoribus Luitprandi, & Reginonis, Adamo Bremenſi, Petro Bibliothecario, Actis ſynodi Romanæ ſub Joanne XII. apud Harduinum. T. VI. CC. pag. 631. Sciens prudens autem præſens in tempus omiſi quædam, quæ altiorem indaginem poſtulant, ac ſuum in locum diſtuli; omnia diſcuſſurus exactiſſime. Quod monendum duxi, ne forte ſuſpicetur æmulus, me quædam dolo malo ſupprimere voluiſſe.

§. 3. Separantur conceſſa.

1. Extra controverſiam eſt, Papam Romanum, ſi fieret a Fide devius ita, ut in apertam hæreſin prorumperet, eamque Eccleſiam univerſam docere tentaret, e Petri Cathedra fore deji-

cien-

ciendum, suffecto in ejus locum alio Orthodoxo.

1. Res ex SS. Canonibus, & communi Ecclesiæ sensu tam confessa, & manifesta est, ut de ea Catholicorum nemo ambigat.

Quod si enim, quod absit, &, Vindice pag. 31. n. XX. fatente, nunquam contigit, Papa fieret aperte hæreticus, & hæresin conaretur in Ecclesiam introducere, desineret esse membrum Ecclesiæ: quæ est congregatio fidelium unam Christi fidem, & doctrinam profitentium. Desineret ergo & esse Caput Ecclesiæ. Non potest enim esse caput corporis, cujus membrum non sit. Exauctoratus igitur tum foret, non à synodo particulari Romana, aut alia quacunque, sed a semetipso per voluntarium lapsum in hæresin. Desineret ergo demum esse major reliquis: cum per hæresin hanc suam & corpore Ecclesiæ excidisset, & Pontificatu. Vacaret igitur tum sedes Pontificia; ac fas esset Ecclesiæ per eos, ad quos de jure pertinet, eam alio, more majorum electo, rursus implere.

2. Tempore schismatis, dum duo vel plures de Pontificatu Romano contendunt, nullusque eorum ab universa Ecclesia agnitus, acceptatusque est; fas est Ecclesiæ, exautoratis, etiam invitis illis, qui juri suo qualicumque quæsito cedere recusant, & recusando non finire, ùt deberent, sed continuare schisma moliuntur, certum sibi Caput eligere.

Id docet nos Concilium Constantiense; quod, hanc partem si spectes, ab Ecclesia universa acceptatum, ratumque habitum est. Nec satis pro-

spexis-

spexisset Ecclesiæ suæ Christus Dominus; si non concessisset ei potestatem eligendi sibi tali tempore Pastorem certum, quem oves Christi omnes sequi, ejusque vocem audire cum obedientia debeant.

3. Indubitatum pariter est Joannem XII. fuisse ante synodum ab Ottone I. collectam verum, acceptatumque ab universa Ecclesia Romanum Pontificem.

Quamvis enim non per legitimam electionem in sedem B. Petri, sed per suam, factionisque suæ violentiam eluctatus, vel potius intrusus fuerit: tamen Ecclesiæ accedente post consensu (cui satius visum, Pontificem, pene puerum, nec legitimis suffragiis electum, colere, atque acceptare, quam inconsutilem Christi tunicam diro schismate dilacerare) electionis vitium persanatum fuit.

Electionis vitium sanari per Ecclesiæ universæ, ita perperam electum acceptantis, assensum docet nos exemplum Vigilii Papæ. Is quamvis malis artibus, suffragante Theodora Augusta, thronum Pontificium invasisset, S. Silverio Papa legitimo, Belisarii ducis (quem auro sibi Antipapa devinxerat) armis, & satellitibus, Pataram primum, Lyciæ urbem, ac dein iterum in insulam palmariam ad exilium deportato; ubi vir sanctus vel ærumnis, vel, ut alii rentur, inimicorum ferro confectus est. *Procopius de Bel. Goth. L. 1. C. 25. Liberatus C. 22. Anastasius in Silverio.*

Post Silverii mortem tamen in defuncti locum ac-

acceptatus ab Ecclesia, verus ac legitimus Pontifex habitus est; Pontificaliaque munia, nemine obsistente, ac cum laude administravit. Multa pro fidei, & Auctoritatis Apostolicæ defensione acerba perpessus, vix mortem a Prætoris, a Justiniano Augusto immissi satellitibus sibi paratam effugit. (a) Theodorum, Cappadocum metropolitam, Origenis defensorem acerrimum, & turbarum omnium incentorem omni sacerdotii honore, & communione spoliavit. Mennam Cpolitanum, ac consentientes Episcopos à communione suspendit. (b) Post vero ad eundem Mennas, & Theodorus Cæsareensis fidei suæ libellos mittentes, ac factorum veniam precantes, in communionem ut denuo reciperentur, rogarunt. (c) denique synodum oecumenicam V. Cpolitanam II. rogatus a Patribus, probavit suo calculo. (d)

(a) *Vigilus in Ep. encycl. & Clerus Italiæ in libello an. 551. scripto.* (b) *Baronius ad annum 551. N. VII. & XIII.* (c) *Acta Cpolitani II. in Const. Vigil. Coll. 1. Apud Hardu. T. 3. Cc. à pag. 54.* (d) *Apud eundem ibidem pag. 218.*

Aliud exemplum persanatæ, per consensum acceptantis Ecclesiæ, electionis per se se illegitimæ occurret infra in causa Benedicti IX.

Jam vero Joannem XII. pariter ab Ecclesia universa acceptatum, agnitumque fuisse, negari non potest.

Nam anno 957. rogatus a Lothario, Franciæ

rege

Rege, ut monasterii Humolariensis, quod antea monachæ tenuerant, ad Monachos, propter collapsam apud illas vitæ religiosæ disciplinam, translationem, a Ludovico, Patre suo, consulentibus Artaldo Remensi Archiep., aliisque factam, ratam, firmamque esse juberet: quod petitum fuit, præstitit datis ad Regem literis, quas recitat Mabillonius *Sæc. II. Benedictino pag.* 1025.

Anno 959. Girardus, Augustodunensis Episc., Romam profectus, deprecatus est Joannem, ut Isuardum, ejusque socios, terras Ecclesiæ S. Symphoriani vi detinentes, anathemate feriret. Feriit, & sententiam excommunicationis Archiepiscopis Franciæ, ac Burgundiæ misit: qui illam mandatis ejus obsequentes promulgarunt. *Vid. Hardu. Tom. 6. CC. P. 1. pag.* 621.

Anno 960. S. Dunstanus ad Romuliam urbem profectus Pallium a Joanne XII. suscepit. Testis Wilhelmus Malmasburiensis *Lib. 1. de Gest. Pontif. Angl. in Dunstano*, & Rogerius Dovedenus, pag. 425.

Ipsemet Otto M. Joannem agnovit verum, ac legitimum summum Pontificem. In diplomate enim suo Anno 962. die 13. Februarii dato, quod exhibet Hardu. *L. C. pag.* 623. ita loquitur: *Ego Otto D. G. . . . Tibi B. Petro Apostolorum principi, & clavigero regni cœlorum, & per te vicario tuo Joanni summo Pontifici, & universali XII. Papa.* &c. Imperii item coronam ex ejusdem manibus, quod illo ævo erat Romani Pontificis officium, suscepit.

Artaldus Remorum Archiep., ab Heriberto

Comite (filio ſuo Hugone in ejus locum intruſo) expulſus ſede ſua fuerat. Sed in ſynodo Ingelheimenſi anno 948. die 7. Junii, Præſide Marino, Eccleſiæ Polymartienſis Epiſcopo, & Agapeti II. Legato habita, reſtitutus, Hugo vero anathemate perculſus eſt. *Hardu. Tom. 6. CC.* P. 1. *pag* 603. Synodi hujus ſententiam, & Hugonis damnationem confirmavit Agapetus in Concilio Romano. *Hardu. ibid. pag.* 615. Artaldo ad annum 961. vita functo, agebant quidam Epiſcopi, ut Hugoni ſedes nunc vacans reſtitueretur. Rei diſcutiendæ cauſa ad ſynodum convenere XIII. Epiſcopi ad Matronam amnem in pago Meldenſi ad medium menſem Aprilem anni 962. Hi nihil inconſulto Romano Pontifice ſtatui a ſe tanto in negotio poſſe rati, rem ad Joannem XII. referunt. Ac poſt allatum Roma reſponſum, rejecto Hugone, Odalrico Remenſem ſedem detulerunt. Quod argumento eſt, Joannem XII. ab iis agnitum fuiſſe ſummum Pontificem.

Quid multis opus eſt? Vel ipſa Ottoniana Synodus I. id ipſum agnovit. Prima enim ejus ſynodica Epiſtola ſalutat Joannem his verbis: *Summo Pontifici, & univerſali, Domino Joanni, Otto divina reſpectu Clementiæ Imperator Aug. cum Archiepiſcopis Liguriæ, Tuſciæ, Saxoniæ, Franciæ; in Domino ſalutem.* Altera verò in hunc modum: *Summo Pontifici, & univerſali Papæ, Domino Joanni Otto divina reſpectu Clementiæ Imperator Aug., ſed & S. Synodus, Romæ ob ſervitium Dei congregata, in Domino ſalutem.*

Neque inter accuſationum ipſi intentatarum capita

pita

pita verbum ullum, quo arguatur esse Pontifex illegitimus.

Neque auctor vindiciarum id ire inficias potest, nisi Andabatarum more velit verberare aërem, & causam suam deserere. Antithesista enim suus, sic enim illum vocat, minime negabit, summum Pontificem nullatenus verum, sed illegitimum, posse accusari, damnari, deponi. De solo vero, ac legitimo hæc lis est.

4. Non opus est hoc loco negare, quæ de male feriatis ejus moribus narrantur: nec defendere, quod spreto jure jurando, ac datam Cæsari fidem fallens, ad Adelbertum defecerit.

Neque enim personæ Joannis, sed auctoritati pontificiæ, quam, etsi indignus, gerebat, apologia hæc scribitur. Minime vero terreor iis, quæ pagina 18. N. VIII. lit. b. e pulpito suo, PRÆSIDE SE, pronuntiat vindiciarum auctor: Reddi eo ipso difficillimam probationem harum assertionum: *Ecclesia Romana contra jus peccavit, dum loco nequissimi alium constituit pontificem. Otto M. contra jus peccavit, dum Leonem VIII. pro vero papa agnovit. Archi- & Episcopi Germaniæ, Lotharingiæ, Italiæ contra jus peccarunt, dum rejecto Joanne, Leoni obediverunt, nec Romanam Ecclesiam monentes, nec Imperatorem exhortantes, hoc esse contra Canones, & extra potestatem totius Ecclesiæ Catholicæ.* Assertiones has enim probavero tam facile, quam vulpes pyrum comest. Dic, age: si ego, si tu, si quivis nobiscum alius privatus, nulla publica legitima auctoritate pollentes, conspiratione facta arriperemus nobis partes judicis,

ac consceleratissimum quempiam ex infima plebe hominem conaremur lata sententia, si non capite, fortunis tamen suis multare: auderesne pronuntiare, contra jus minime peccaturos? Quid dicam, si idem machinaremur in eum, quem legitime nobis præpositum agnosceremus, cuique obsequii, honorisque exhibendi sacramentum dixissemus? Ita planè; nisi demonstratum fuerit, concessam hanc Romanæ Ecclesiæ, aliisque, qui interfuere, in legitimum, agnitumque ab omnibus Ecclesiis Pontificem max. potestatem esse; nihil erit assertionum istarum probatione facilius. Jam vero, utrum id legitime demonstrent Vindiciæ; hoc est, quod nunc quærimus.

5. Neque etiam potest hoc loco esse quæstio, fueritne Joannes XII. hæreticus, aut apostata, qui a fide, & Ecclesia Christi defecerit.

Imprimis enim nemo, quantumlibet facinorosus, nisi facinus forte cum ipsa fide pugnans in se admiserit, fit hæreticus, & Ecclesia extorris. Certus quippe fidei catholicæ articulus est, in Ecclesiæ sagena ex omni genere piscium congregatos teneri, bonos, & malos. *Matth.* 13. v. 47. Deinde in illa Ottoniana synodo nulla adversus eum hæreseos accusatio prolata est. Demum nec hæreseos, aut apostasiæ a fide reum agere potest Vindex. Aut nihil omnibus egit expensis vindiciarum suarum. Probandum enim sibi assumpsit, summum Pontificem posse, etiam extra casum hæresis, & schismatis plurium Paparum, propter *solam deformitatem morum* accusari, & deponi. Contendit quidem pag. 38.

N.

N. XXX, & pag. 39. N. XXXI, quod Joannes fuerit hostis Ecclesiæ, ac seipsum eâ extorrem fecerit; quod habendus sit proditor, traditor, venditor, hostis, apostata, & desertor suæ Ecclesiæ. Sed hoc ipso ex capite convincitur secum ipso pugnare; quæ ædificare moliebatur, destruere; suammet Thesin, quam vindicandam sumpsit, prodere, tradere, vendere. Quod ei non esse insuetum, ac novum, non semel videbimus.

6. Nemo pariter inficiabitur, Ottonem magnum justa adversus Joannem, ad hostes Imperii, & Italiæ à se deficientem, fuisse irâ commotum. Juste poterat injuriam sibi illatam propulsare, ac Papæ non minus, quam aliorum hostilium principum, molitionibus vim armatam opponere; salva tamen erga sacram Pontificis potestatem reverentia.

Id vitio non datur Pandulpho, Capuæ principi, de quo in specie facti mentionem fecimus. Non datur tot aliis principibus, defensionis jure, dum hostili Romanos Pontifices in se animo esse cernerent, non semel usis.

7. Vindiciarum scriptor pagina 28, dicit N. XII; Argumenta impugnantium depulsionem Joannis XII, & Benedicti V, vel desumi à defectu potestatis, vel a nullitate processus contra Joannem XII. formati.

Verum hoc quidem dixit; non nego, nec ad causam hanc discutiendam necesse est IPSI dicenti negare omnia. Tantum hic observo, quod ad penitus labefactandas ejus vindicias sufficiat, solum opponere defectum potestatis. Potestas quip-

pe judicandi in judice, cum basis & fundamentum cujuslibet actus judicialis sit: hac sola deficiente nullitatem totius processus consequi necesse est; esto, observata ad unguem fuerint cætera, quæ ad judicii formam jura requirunt. Quod quamvis qui nesciat, Ictorum nemo sit; confirmari tamen invicte potest scito ex concilii Tridentini Sess. 14. c. 7. petito, ubi hæc legimus: *Quoniam igitur natura, & ratio judicii exposcit, ut sententia in subditos duntaxat feratur: persuasum semper in Ecclesia Dei, & verissimum esse Synodus hac declarat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem.*

Quod hic de judicio interiori pœnitentiæ S. Synodus declarat; idem de judicio etiam exteriore quovis pronuntiat, dum huic declarationi hanc generalem causam præmittit: *Natura, & ratio judicii exposcit &c.* Nisi igitur constiterit, eum vel illos, qui hoc judicium contra Joannem exercuere, habuisse in eum ordinariam, vel subdelegatam jurisdictionem, id est, jurisdicundi potestatem legitimam: nullius momenti, ac roboris sententia esse debet; nec formæ observatæ ratio ulla habenda est.

8. Ut hanc Judicibus Joannis XII. potestatem adstruat, dicit ead. pag. 28. N. XIII. Priusquam de potestate loquamur, quærendum, quis ergo Joannem exauctoraverit.

Quod & hic dicit, veritati, & rationi omnino consentaneum esse, libens fateor. Qui enim illorum, qui judicium hoc exercuerunt, juris-
di-

dicundi potestatem in dubium vocare, aut penitus negare poterimus; nisi sciverimus, quinam id fecerint?

9. Audiamus igitur, a quo exauctoratum fuisse Joannem dicat.

Primum negat id factum ab Ottone (eod. N. XIII.) quippe qui nec actor fuerit, nec testis, nec judex. Queritur, hoc perperam asseri à suo Antithesista cum, & ex suo Natali Alexandro. Sed Ottonem ait, dedisse suum imperiale *placet* ad aliorum judicium. N. XIV. deinde negat id factum a synodo Episcoporum Lotharingiæ, Saxoniæ, Franciæ, Germaniæ, Italiæ, extra Provinciam Romanam sitæ. Natalis Alexandristam incusat, quod hoc contra speciem casus supposuerit, & ideo contra umbras pugnaverit vago hoc argumento: *Synodus particularis fuit, ergo jure non potuit deponere* Papam. Addit eam in rem N. XV. pag. 29. Postulante enim Ottone Imp. quid super hoc S. Synodus decernat: nullum verbum respondit Henricus Trevirensis, Adaldagus Hamburgensis &c. Quis igitur tandem? „ Sancta, *inquit N. XV*, Romana Ecclesia coram „ suo advocato nato, & extraneis aliarum Ecclesiarum de utroque regno, Germaniæ, Italiæque Archi-& Episcopis. Et ne dubium nobis relinqueret, quid demum Ecclesiæ Romanæ nomine intelligat; subdit continuo: „ Per Romanam Ecclesiam intelligimus Provinciam Romanam, qua talem, constantem ex Episcopis „ Papæ suffraganeis, Cardinalibus presbyteris, „ & diaconis &c. Hæc Papam, & metropoli-

„ tam suum patriarchalem exauctoravit sola. Verbum nullum respondente Henrico Trevirensi ; aliisque extraneis Præsulibus, „ Sola Ecclesia „ Romana est locuta ; sola reprobavit Joannem „ velut improbum, & apostatam, nulla opera „ emendabilem, cunctis nocivum &c. Ipsa vero „ sola elegit Leonem, assensum more illius tem„ poris præbente Imperatore, communionem „ dantibus electo Archi-& Episcopis Imperii: ip„ sa sola inthronisavit electum, consecravit.

Multa hoc loco nobis narrat PRÆSIDE SE, quibus non possumus plenam, citra dubitationem omnem, adhibere fidem. Esto tamen. Ponamus casum, qualem ipse statuit. Sola Provincia Romana qua talis, qualem describit, exauctorarit Joannem, elegerit Leonem, inthronisaverit, consecrarit. Acceptemus tantisper utiliter hanc, sive veram, sive falsam, hypothesin, tamquam propriam ejus confessionem. Tanto certius post suo Thesin ipsius gladio jugulabimus.

10. Observat pag. 28. N. XI, Acta ipsamet duarum Romanarum Synodorum pro Leone VIII non haberi, sed quæ loco eorum inseruit Tom. suo VI. Harduinus, ex historia Luitprandi esse. 2. Non esse accedendum Launoio, qui in dubium vocare voluit acta concilii Romani pro Joanne XII; ut recte, inquit ipse, sensit Natalis.

Acceptemus & hanc confessionem utiliter. Sed liceat & nobis observare; Quod Historia Luitprandina a Capite 6. ad 11. Libri 6 non sit

sit Luitprandi Cremonensis Episcopi; sed alterius cujusdam ignoti nobis continuatoris Historiæ Luitprandinæ, ut fatetur vindex pag. 38. N. XXXI, atque ipsemet illi parum ibidem fidei tribuit. IPSE DIXIT. Non ausim contra hiscere. Inferre tamen licebit: Ergo acta duarum synodorum pro Leone VIII. non habent auctoritatem publicam, acta synodi pro Joanne XII. habent: nisi aliud probetur, non dicendo solummodo, sed argumentis validis ostendendo. Sunt enim in possessione.

His ita utrimque stabilitis pergamus ad controversa.

§. 4. Exponuntur controversa, & quid sit utrimque probandum, statuitur.

1. 1ma controversia est, utrum summus Pontifex, ab universa Ecclesia agnitus, atque acceptatus, etiamnum vivens, officio suo non sponte renuntians, sed palam se opponens, nec per hæresin eo excidens, jure possit accusari, judicari & exauctorari propter *solam deformitatem morum*? Thesis hoc asserit, negat Anti-Thesis.

Hoc ergo Theseos vindici incumbit probandum: & Antithesistæ argumenta refellenda.

2. Altera controversia est, an particulari Ecclesiæ Romanæ, qualem ab ipsomet descriptam vidimus (§. *præc. n.* 9.) competat potestas legitima exauctorandi Papam, & Pastorem suum. Vindex Theseos hoc asserit, Antithesista nihil hactenus, quod sciam, opposuit. Ego nego.

Et hoc igitur incumbit ipsi probandum.

3. Tertio controversum est, an summus Pontifex lege obstrictus sit, ut accusatus de morum deformitate compareat coram sua synodo, ac se purgare teneatur. Vindex Theseos hoc simpliciter asserit. Ego facere id Papam si sponte voluerit, posse, concedo: lege ad hoc faciendum cogi, nego.

Vindici igitur probandum, an & ubi exstet ejusmodi lex.

4. Quarta controversia est: an synodus Romana I. pro Leone fuerit legitima, altera pro Joanne illegitima?

Probandum vindici illam fuisse legitimam, hanc illegitimam.

5. Quinta controversia est, an Joannes XII. factus sit hostis Ecclesiæ, se ipsum extorrem fecerit, perinde atque si abdicasset à se magistratum: & an, nisi venerit ad Synodum, & objecta purgaverit, habendus jure fuerit proditor, traditor, venditor, hostis, apostata, & desertor suæ Ecclesiæ? Affirmat vindex pag. 38. N. XXX, & pag. 39. N. XXXI. Ego hæc omnia nego. Quare incumbent Vindici probanda.

Quinque hæc capita nisi solidis argumentis comprobaverit vindex, in nihilum concideant totæ, quantæ sunt, ejus vindiciæ. Prius tamen, quam in decretorium descendamus certamen, prævias duas velitationes committamus. In prima contendam, Principia, quæ statuit, vel non esse principia, vel, si sint, ipsummet ea non sequi. In altera, perperam ab eo actionem institui in possessorio.

tio-

Hæc duo ubi ostendero, pergam deinde demonstrare quodammodo ad oculum, nihil eorum, quæ probanda sunt, probari a nostro vindice; nihil eorum, quæ refellenda sunt, refelli, denique scatere vindicias multis ineptiis, nihil ad propositum facientibus.

§. 5. Expenduntur principia, quæ statuit.

1. Non est integrum cuilibet statuere pro suo arbitrio principia, sive axiomata, quæ suo proposito videantur maximè opportuna. Sed

2. In principiorum numero censendæ non sunt, nisi propositiones ejusmodi; quæ vel ita per se se notæ sint, ut alio ex principio notiore demonstrari nequeant; vel si demonstrari possint, ea probatione minime indigeant; vel saltem communi sapientum sensu ita receptæ sint, ut non nisi temere negari a quoquam possint. Communis enim omnium consensus quædam naturæ vox est, ut ait Cicero. Aristoteles vero ait, pro veris habenda, quæ omnibus, vel plurimis, & sapientioribus videntur. Ad hanc igitur normam exigamus vindicis principia.

Principium I. *pag.* 16.

In jure publico Ecclesiæ, & imperii docent, probantque facta publica, & exempla, donec auctoritate publica, vel sensu communi reprobentur, velut non jure facta.

3. Principium hoc, sano in sensu acceptum, admitti potest tanquam legitimum. Communis enim sapientum sensus est, standum esse pro jure superioris, quousque non apparet manife-

sta

sta in ejus præceptis, vel factis injustitia?

4. At vero principium hoc non sequitur ipsemet hac ipsa in causa. Factum enim Joannis XII, qui uti ante tanquam legitimus Pontifex, & superior agnitus fuit ab omnibus (*Procem.* §. 3. *N.* 3.) ita censendus est talis mansisse, donec aliud probetur: hujus, inquam, factum Joannis, sedem suam, qua pulsus fuerat, denuo sibi vindicantis, est factum publicum, & exemplum. Hoc auctoritate publica, vel sensu communi reprobare non potest, velut non jure factum. Non auctoritate publica: quia reprobare non potest, nisi ex actis duarum synodorum pro Leone, quæ probavimus, atque ipsemet confiteri debet (*Procem.* §. 3. N. 10.) carere auctoritate publica. Non ex sensu communi: quia illum probare nullatenus potest, ut ex disceptationis hujus decursu planum, manifestumque fiet. Et tamen illud, velut non jure factum, reprobat; nihilque eo doceri, & probari contendit.

Principium II. pag. 16. Disputationes Doctorum Scholasticæ in contrarium, dum facta quidem ejusmodi concedunt, jus vero negant, non attenduntur, quam diu non resultat ex prædictis alterutrum.

5. Et hoc principium acceptavero non invitus, sed in suum illud auctorem detorqueo. Si disputationes Doctorum Scholasticæ Theologiæ, factum exauctorationis Joannis XII. concedentium, jus vero negantium non attenduntur, quam diu non resultat ex prædictis alteru-

teru-

alterutrum; eodem jure diſputationes unius Doctoris Scholaſticæ Jurisprudentiæ, qui factum Joannis, in ſuam ſe ſedem reſtituentis, concedit, jus vero negat, non erunt attendendæ, quousque non reſultaverit ex prædictis alterutrum. Primùm enim non eſt vindex, niſi unus Doctor, & non niſi Doctor Scholaſticus Juris prudentiæ.

6. Deinde neque auctoritate publica reprobare hoc Joannis XII. factum poteſt, velut non jure factum; ut modo inſinuavimus (N. 4. h. §.) Niſi forte ex inſcriptis apologiæ ſuæ fronti Titulis auctoritatem ſibi publicam arrogare voluerit. Neque etiam ſenſus communis reſultat ex ejus vindiciis.

7. Cæterum ex ſchola neque Theologica, neque canonica petendus eſt ſenſus communis Eccleſiæ. Nam ſenſus communis non eſt accommodandus ſenſis ſcholaſticorum: ſed potius ſenſa ſcholaſticorum, ut ſana ſint, debent ſe accommodare communi Eccleſiæ ſenſui.

8. Quis verò fuerit communis, & ſemper ſibi conſtans Eccleſiæ ſenſus circa eos, qui vivente legitimo Pontifice, & magiſtratu ſe ſuo non ultro abdicante, vel ipſimet ſe ingeſſerunt in ſedem pontificiam, vel à clericis quibuſdam ſuffecti ſunt, vel potentium factione intruſi fuere: liquido patet ex illo, quod ejuſmodi homines in Pſeudopaparum numero conſtanter habuerit, & hodie etiamnum habeat Eccleſia.

9. Eamus per ſæcula præcedentia. Primum

S.

S. Cornelio Papæ opponentem se vidit Ecclesia Novatianum Sæculo III. Vidit, & exhorruit. *Cornel. Epist. ad Fabian. Cyprian. Epist.* 46, *Pamelio* 44. Sæculo IV. Ursicinus (Ursinus vocatur ab aliis) Damaso Papæ legitime electo oppositus est. *Epist. Synod. Romani Conc. ad Impp. Grati. & Valent. & responsum Impp.. apud Coustant Rufin. l. 2. c.* 10. *Sozom. Lib.* 6. *c.* 10. Sæculo V. Eulalius Bonifacio I. delatum a majore Cleri, populique parte summum sacerdotium moliebatur præripere. *Libell. supp. Cleri Rom. ad Honor. Imp.* apud Baron. *ad an.* 419.
§. 8. Eodem Sæc. V. exeunte Laurentius quidam Symmacho Papæ non modo sub electionis initium, sed & quinquennio post iterum facessivit plurimum negotii. *Act. synodi* Palmaris *apud Hardu. Tom.* 2. *CC. à pag.* 967. Sæc. VI. Vigilius per factionem Theodoræ Augustæ, expulso S. Silverio, in solium Pontificum intrusus est, ut diximus *Procem.* §. 3. *ad n.* 3. Sæculo VIII, mortuo Paulo I. Dux Nepesinus Todo fratrem suum Constantinum vi armata, invito clero, & populo, in sedem Apostolicam asseruit; sed is post menses tredecim legitime electo Stephano III, (aliis IV.) ac die 7. Augusti, an. 768. inaugurato, sede iniquè occupata pulsus est. In Synodo a Stephano rite convocata Actione I, habita Anno 769, mense Aprili damnatus, cum postero die instaurare seditionem niteretur in legitimum Pontificem, male multatus, & rejectus est. Sæc. IX. Anastasius oppositus fuit Benedicto III. rite electo,

to. *Anast. Bibliothecarius.* Atque ista quidem evenere ante ortam Sæc. X. inter Joannem XII, Leonem VIII, Benedictum V. contentionem, in qua modo versamur.

10. Post ista tempora, fluente etiam tum Sæculo X. ac sedem Apostolicam tenente Gregorio V. rite electo, ad annum 996; anno altero Crescentius Nomentanus, tyrannidem in urbe exercens, Joannem Placentinum, dictum Joannem XVI, in sedem intrusit; Gregorio Ticinum fugere coacto. *Duo scriptores vitæ S. Adelberti Prag. Episc. eodem temp. viventes. Chronicum Hildesheimiense ad hunc ann.* Sæculo XI. cum Benedictus VIII. legitime electus fuisset anno 1012, Gregorius quidam excitato schismate sedem invasit: a quo Roma expulsus Benedictus ad S. Henricum Germaniæ Regem fugere coactus est. *Ditmarus Lib. 6. ad finem. & Rudolphus Glaber; duo Script. istis Tempp. coævi. Wern. Rollewinck Fascic. Temporum Schism.* 13. Eodem Sæc. XI. occurrit Sylvester III. contra Benedictum IX. De quo alibi redibit loquendi occasio. Res gesta est inter annum 1044, & 1046. Rursus eodem Sæculo ad annum 1061. rite electus, & consecratus est Alexander II, Huic instigante Agnete Augusta, se opposuit Cadalus, sive Cadalous, quem aliqui Honorium II. dictum tradunt. *Leo Ostiensis L. 3. c. 20. Petrus Dam. Epist. ad Cadaloum, & altera ad Alex. II, Ejusd. Opusc. 4, in quo disputat: inter Advoc: Regium, & defensorem Eccl. Romanæ.* Eodem item Sæculo Gregorius VII. anno

no 1058, dum solvendis Alexandro II. mortuo justis occupatus esset, magna populi concordia, atque acclamatione Pontifex postulatus est invitus, cui electioni Cardinales subscripsere. *Acta Vaticana de rebus gestis Greg. VII, & ipsemet Greg. Lib. 1. Epist. 3. ad Guibert.* Anno 1076. Gregorium Henricus IV. Germaniæ Rex in Wormatiensibus comitiis moliebatur deponere. *Lambertus Schafnaburgensis ad dictum ann:* Paulus *Bernriedensis in Vita Greg. C. 67. & seqq.* Anno deinde 1080. coacta Brixiæ synodo Antipapam creandum curavit Guibertum Ravennatensem Archiepiscopum, dictum Clementem III. *Auctor anonym. Vita Henr. IV. Conrad. Urspergensis. Abb. Centius Camerarius in Lib. Censuali Cap.* 3. Guiberto mortuo successerunt tres alii, sed brevis regni. Sæculo XII. post Honorii II. mortem a Cardinalium majore parte electus Innocentius II. die 15. Febr. anno 1130. Postridie ab aliis intrusus est Petrus Leonis, dictus Anacletus II. Inde dirum in Ecclesia schisma, vix tandem mortuo ad annum 1138. Petro Leonis extinctum. *Annales Abbatiæ Margan. ad an.* 1130. *Acta Eccles. Vatic. apud Baron. Ernaldus L. 2. Vita S. Bern. Claraval. & alii.* Eodem Sæculo XII. Cardinales omnes, excepto Octaviano, & duobus aliis ejus partes foventibus, electus fuit Alexander III. die 7. Sept. anno 1159. Duo alii Cardinales superinduxerunt Octavianum, & Victorem IV. dixere. Hinc rursus tetrum, ac funestum schisma. *Scriptor coævus codicis Vaticani.* Sæcu-

lo

lo XIV. Joanni XXII. Ludovicus Imp. die 12. Maji anno 1328. Petrum Raynalducii de Vico Corbario ex Ordine Fratrum minorum Antipapam opposuit, indito Nicolai V. nomine. Res est ex illorum temporum scriptoribus testatissima. Eodem Sæculo XIV. ortum est famosissimum illud Occidentis schisma; cùm post mortem Gregorii XI, anno 1378. consecutam hinc electus est Urbanus VI., inde Clemens VII.

11. Sed quorsum ista commemoro ad lectoris forte nauseam? Feci id idcirco, ut palam fieret cuilibet; quis jam inde à tertio fidei Christianæ sæculo communis, & constans Ecclesiæ sensus fuerit de iis, qui vivente, & invito Romano Pontifice indubitato, atque ab Ecclesiæ majore parte agnito, in S. sedem vel irrepserint, vel intrusi fuerint. Supra memoratos enim omnes, ac singulos communis Ecclesiæ sensus in Pseudopaparum, Antipaparum, ac schismaticorum catalogo repositos habet. Vigilium non acceptavit prius Ecclesia, quam S. Silverio ad superos recepto. Istum communem, ac perpetuum Ecclesiæ sensum repente in uno Leone VIII. mutatum fuisse, magna, validáque probatione indiget, qualem a Vindiciarum auctore nullam prorsus allatam esse, ostendemus. Ex adverso a communiter contingentibus prudens nascitur præsumptio.

12. Aliud quidem occurrit in historia Ecclesiastica exemplum, quod sub incude vindicis eam posset in speciem transformari, ut vi-

deri posset ejus causæ omnino patrocinari. Res vero si, ut vere gesta est, exponatur, palam erit, nulla eam ratione ipsi suffragari. Sæc. VII. Constans Imperator, Monothelitarum infectus contagie, Martinum I. Papam, criminum in eum confictorum obtentu, Româ Constantinopolim abripi, aliúmque ejus loco Episcopum subrogari jusserat. Martinus die 19. Junii anno 653. summo mane Româ abductus, rebatur, ut necdum aliquando factum fuerat, ita non futurum aliquando, ut in absentia Pontificis eligeretur alius. *Epist. Martini* 15. *ad Theod. apud Harduin.* T 3. *CC.* Clerus tamen interim Romanus, veritus, ne, si cunctaretur ipse, hæreticis faventem obtruderet Cæsar, elegerunt Eugenium. De cujus electione certior factus Martinus assensum præbuit Epist. *ejusd. Mart. ex Chersoneso, quo Cpoli deportatus fuerat,* data post pascha anni 655. ubi ait: „ Verum„ tamen Deus... Stabiliat corda eorum in Or„ thodoxa fide, præsertim Pastorem, quem eis „ nunc præesse monstratur. Post hunc Martini consensum, ab Eugenio, & Clero Romano acceptatum, is primum cœpit esse Romanus Pontifex, & proprio nomine administrare Ecclesiam, quam ante velut Pontificis absentis Vicarius rexerat. Aliud ergo ex his nihil evinci potest, nisi electionem alterius, ignorante, nec opinante superstite priore Pontifice factam, posse per hujus, re post comperta, assentientis ratihabitionem reddi ratam, ac firmam. Neutiquam vero sequitur, posse super-

stiti

ftiti priori, atque omnimodis reluctanti alium fuffici; eique viventi, videnti, invito acerbiffimum funus duci.

13. IPSE DICIT quidem pag. 41. N. XXXIV. nihil in fynodo, Joannem deponere aufa, factum, quàm tota S. Romana Ecclefia pleniffime confentiente. Sed pleniffime id falfum effe, fi totius S. Romanæ Ecclefiæ nomine intelligatur non fola provincia Romana, fed toto terrarum Orbe diffufa univerfalis Ecclefia, quæ vocari folet tota Ecclefia Rom., planiffime demonftro; primum ex ipfomet, dicente pag. 33. N. XXI. „ Solæ nationes Germanica, „ & Italica falutem (fi fuperis placet) Romæ, „ & Romanæ Ecclefiæ in curis habebant; cæte„ ræ nationes, & Ecclefiæ non curabant, quid „ mali Romæ fieret. Non curare, & pleniffime confentire nationes, & Ecclefias cæteras, dic, ex quo tempore idem fonant? Rurfus pag 16. Princip. II. innuit Gallorum Regem, & ipforum Epifcopos ad actum illum non concurriffe, ac propterea fcriptores gallos negare, jus illi adftitiffe. Non concurrere éftne pleniffime confentire? Porro pag. 17. N. IV. Primus ille [de Joanne XII.) cafus, inquit Vindex, concernebat directe Ecclefiæ Rom., & Imperii Romano Germanici falutem... *Quin fe immifcerent Ecclefiæ reliquæ.* Non immifcere fe éftne pleniffime confentire? Idem liquet ex illis, quæ ex Ottonis Frifingenfis Lib. 6. c. 3. allegat ipfusmet pag. 18. N. VI. ubi, narrata paucis hac hiftoria, fubjungit Otto: *Quæ om-*

nia utrum licite, aut secus, acta sint, dicere non est præsentis operis. Res enim gestas scribere, non rerum gestarum rationem reddere proposuimus. Quod manifesto signo est, dubitatum ea, qua Otto Frising. scribebat, ætate fuisse, utrum hæc licite, aut secus acta fuerint. Non sunt ergo acta *plenissime consentiente* tota S. Rom. Ecclesia. Hæc ex ipsomet Pythagora.

14. Non desunt etiam argumenta alia, quibus plenissime falsus ostendatur ille totius S. Rom. Ecclesiæ plenissimus consensus. Joannes Beslius in historia Pictaviensium Comitum, & Ducum Aquitaniæ pag. 136, observavit, quod Aquitani, cum vellent annos Pontificum conjungere cum annis Regum Franciæ, in illa caligine, dum duo erant, qui se jactarent Pontifices, loco Pontificis nominarent *Salomonem*, forte, ut significarent, Christum Dominum, novum Salomonem, turbidis istis temporibus æterna sua sapientia gubernare navem Ecclesiæ. Profertur eam in rem diploma, *Datum mense Martio, Luna XXIV, Lothario Rege, Salomone regnante, anno* 964. Cum igitur Joannes 14ta Maji ejusdem anni mortuus sit (*Proœm.* §. 2. *N.* 10.) non multò ante ejus mortem tempore, id est, eodem, quo hinc Joannes, inde Leo VIII. gerebant se pro summis Pontificibus, hoc diploma datum est. Ergo in Francia nemini eo tempore constabat de plenissimo totius S. Rom. Ecclesiæ in electionem Leonis VIII. consensu. Ditmarus item in chronico, quod perduxit ad annum 1018, lib. 2.

judi-

judicavit Benedictum V, injuste depositum (*Vid. Proœm.* §. 2. *N.* 17. Hæc scriberet Episcopus-Mersburgensis, & Germanus Ditmarus; si de plenissimo totius Ecclesiæ in Leonem VIII. consensu persuasum fuisset Germaniæ?

15. Si vero totius S. Ecclesiæ Romanæ nomine Theseos vindex accipit totam, sed solam Romanam Provinciam; fucum imprimis facit lectoribus vocis ambiguitate; deinde sumit sibi, velut certum; quod maxime est controversum, atque ab eo nullatenus probatum; videlicet utrum Provincia Romana gaudeat legitima ad exauctorandum suum, atque omnium ovium Christi Pastorem auctoritate. Quo de videbimus ad Controv. secundam. Ægre ferat Vindex, dictum a Nat. Alexandro, Præsules istos nihil obmovisse, ut adularentur Cæsari: negare non poterit, multum constrictam fuisse Cæsaris præsentis timore libertatem;

16. At enim videbitur saltem, si non aperte, tacite tamen accessisse synodo isti, Joannem in ordinem redigere tentanti, plenissimus totius Ecclesiæ Romanæ universalis consensus. Dicit enim Vindex suæ Theseos *pag.* 29. *N. XV.* „ Hoc Ecclesiæ Romanæ factum nullus extra-„ neorum Archi-& Episcoporum, nullus con-„ temporaneorum scriptorum improbavit: similia dicit pag. 20. N. VIII. lit. b. „ Improbavit sane Ditmarus & Episcopus, & ad provinciam Rom. non pertinens, & temporibus illis ita vicinus, ut censeri possit coævus; (*h.* §. *n.* 13.) improbare non ausurus, si de tacito

totius Ecclesiæ plenissimo consensu ætas illa scivisset quidquam. Non ausus probare Otto Frisingensis Episcopus (*h.* §. *n.* 12.) Probare autem debuisset, si compertum, exploratumque habuisset hunc plenissimum tacitum consensum. Non ausi probare Franci, qui maluerunt in temporibus tam perplexis scribere *Salomone regnante*, quam vel Joanne, vel Leone (*h.* §. *n.* 13. *cit.*)Cur autem hac cautione (quam tempore schismatum familiarem fuisse Francis ostendit Papebrochius in Leone VIII.) uterentur; nisi ignorassent penitus istum plenissimum consensum. Quis non miretur frontem hominis, jactantis tanta fiducia, quorum veritas nulla ratione evinci, falsitas vero revinci tam perspicue possit? Fixum igitur, ratumque sit, ex communi, probatoque tot sæculorum usu Ecclesiæ sensu Pseudopapas habendos, qui in vivi, & inviti legitimi Rom. Pontificis sedem quoquo modo evaserint. Idem ergo de hoc Leone VIII. sentire possumus.

17. Propter synodum Joannis, inquit pag. 41. in N. XXXIV., nemo ante Baronium negavit Leoni VIII. locum in Catalogo Pontificum. Etiam post Baronium, quem non sequuntur omnes, reperitur passim in Pontificum catalogo, & ordine. Qui enim ejusdem nominis Pontifex ordine sequitur ad annum 1049. non VIII, sed Leo IX. dicitur. At quid jam postea? simili ratione in quibusdam Rom. Pontificum catalogis reperitur Joannes XVI. contra Gregorium V. erectus; Gregorius VI.

post

post Benedictum IX ; Benedictus X. ante Nicolaum II. a populo per tumultum , contradicentibus Cardinalibus , & Episcopis electus ; Urbanus VI. aliique post ipsum , tempore magni schismatis ante Martinum V. electi. Nihilominus communi sensu Ecclesiæ Joannes XVI , Benedictus X. palam habentur pro schismaticis; de Gregorio VI , Urbano VI , ac magis de reliquis , qui ante Martinum V. fuere electi , dubitatur in hanc horam , num fuerint legitimi. Nihil certum igitur pro Leone VIII. statui ex Rom. Pontificum catalogis potest. Papebrochius (Jesuitam hunc ab eo nominari sine impacto aculeo miror) in Joanne XVI , & Leone VIII , Pontifices istos retur in Catalogo relictos propterea , quod exstent quædam eorum acta ; quæ annis labentibus per errorem , vel ignorantiam priscorum temporum , ac mutati à Baronio ordinis , tribui possent sequentibus ejusdem nominis ; si & ipsi eundem nominis ordinem , sive numerum retinuissent. Inclinat item eo Papebrochius , uti refert vindex ; ut saltem post abdicatam a Benedicto V. pontificiam dignitatem , Leonem VIII. legitimum Pontificem censeri posse existimet. Ait enim , cur non possimus credere , Benedictum , virum utique humilem , & sanctum , in Rom. synodo depositionis suæ sententiam , licet injustam, ratam tamen habuisse , ne contra nitendo nihil sibi nisi malum , Ecclesiæ vero scandalum accerseret. *In Leon. VIII. n.* 3. Et iterum *in Ben. V. n.* 1. „ Potuit certe vir Sanctus , ut

„ dixi, quamvis injuste depositus, noluisse, ut
„ suâ causâ schisma fieret, ideóque abdicasse,
„ quod citra gravius malum non poterat retinere.
Quamvis non satis compertum sit, an post piam hanc Benedicti cessionem, universa Ecclesia Leonem, quem coacti dura obsidione, inedia, atque ærumnis Romani receperunt (*Proœm.* §. 2. *N.* 14.) acceptaverit, ut olim Vigilium: si tamen dare hoc ultro voluero; ac propterea post alteram a mortuo Joanne electionem, eum legitimum fuisse Pontificem; & in Romanorum Pontificum catalogo merito retinendum concessero; nihil id prodesse causæ Vindiciarum posset, nec nostræ officere. Neque enim inde sequitur, primam electionem vivente, & reluctante Joanne in synodo prima Ottoniana institutam, vim habuisse, ac Joannem jure exauctoratum: qua sola de re hic nobis contentio est.

18. Anget te tamen forte scrupulus aliquis, mi Theodulphe. Forsan enim tute tecum: Adeodate, elabetur manibus anguilla, quam teneri manifeste existimas; modo dixerit, nullum eorum, quos commemorasti, Pontificum fuisse ob deformitatem morum, & à synodo particulari sua Rom. depositum: adeoque aliam eorum, ac præsertim S. Silverii cum Vigilio, aliam Joannis XII. cum Leone causam esse: quoniam ille sanctus; hic impius fuit. Non elabetur, ne metue; sed nec prævola. Non possunt eodem tempore, & uno quasi halitu dici omnia. Elabi non poterit, nisi pro-

pro-

probaverit duo hæc capita : Posse legitimum Pontificem deponi invitum *ob solam deformitatem morum*; & posse deponi *ab Ecclesia particulari Rom.* de quibus erit Controv. 1, & 2. disceptandi locus. Duo hæc capita cave amittas ex oculis; ac cætera sine omni scrupulo, atque inoffenso pede decurres; perspicueque intelliges, illud Silverii sanctitatem inter, & Joannis improbitatem discrimen ad rem non esse, quousque duo illa, quæ dixi, non probaverit capita. Revertamur ad principia.

Principium III. pag. 16. *ead.* Ad hoc raro perveniunt ratiocinia Recentiorum, qui e. g. Sæc. XVI. priore, aut nostro primum inceperunt quæstionem juris suscitare contra facta antiquissima e. g. Sæculi X, vel XI, ante ipsos non reprobata.

19. Ne tenuem quidem umbram principii in hoc principio reperio, crassam vero falsitatem non unam. Falsitates videamus primo loco. Contra facti quidem, in quo versamur, veritatem quæstionem suscitavit nemo antiquus, suscitat nemo recentior. Quod vero quæstio juris contra hoc factum sæculo primum nostro, aut superiore suscitata fuerit; aperta est falsitas. Ea enim quæstio jam tum agitabatur tempore Ottonis Frisingensis (*h.* §. *n.* 12.) Nec minus falsum est, hoc factum ante recentiores non fuisse reprobatum. Reprobavit enim Ditmarus (*h.* §. *n.* 13.) vicinus illorum temporum: quod ille facere ausus non fuisset solus, nisi scivisset in eadem multo plures suæ ætatis esse sententia.

20. Inspiciamus principium ipsum. *Quod ad hoc* (videlicet, juxta principium I, ad res suas auctoritate publica, vel sensu communi stabiliendas) *raro perveniant ratiocinia recentiorum hujus, vel superioris Sæculi*, ex quo lumine naturæ per se notum est? ex quo per consecutionem evidentem deducitur? cui innititur vel omnium, vel plurium, & sapientiorum sensui? Factiosorum quorundam hujus, & superioris sæculi hoc principium est; quod ostiatim inculcare nituntur devotæ sibi plebeculæ auribus, eo consilio, ut assuefaciant vulgus, despicatui habere Doctores à suo grege alienos; qui dolos eorum, & fallacias solent investigare, proferre, dissipare Volunt soli audiri, & suspici; alioquin nihil proficient artibus suis. *Vid. La Realite du Projet de Bourg. fontaine*, P. 1. §. 1. Qui libellus etsi e Gallia exterminatus, Romæ tamen recuditur. Isti interim despectis aliis scriptoribus „ Captant plerumque veteris „ cujuspiam viri scripta paulo involutius edita, „ quæ pro ipsa sui obscuritate dogmati suo „ quasi congruant. Ut illud nescio quid, „ quodcunque proferunt, neque primi neque „ soli proferre videantur. *Vinc. Lir. c.* 11.

21. Ut statuere prudenter possimus, quid de posterioris ævi scriptoribus sentiendum sit: duos illorum ordines distinguendos, non quidem pro auctoritate dixero PRÆSIDE ME, sed pro tenuitate mea existimem.

22. Primum pono eorum, qui dicta SS. voluminum, Decreta CCorum, effata SS. Pa-

trum

trum, acceptas a majoribus traditiones, mores, consuetudinesque Ecclesiæ, historiam Ecclesiasticam candide proferunt: nihil suomet ex cerebro depromptum addunt, aut sine ullo vestigio antiquitatis sibi credi solis postulant: nihil adulterant; nihil alienum in sensum per vim verbis illatam detorquent; nihil quod maxime ad rem faciat, suppressum lectoris oculis eripiunt: ex candide, atque integre narratis non texunt fallacias, & sophismata; sed ducem rationem, exactamque dialecticam sequentes ratiocinantur apposite: librorum, atque auctorum delectum faciunt, ac pretiosum a vili separant: si damnatorum ab Ecclesia scriptorum quandoque sententias proferant, non eo id consilio faciunt, ut illas adoptent, ac defendendas suscipiant; sed ut sincere expositas certius refellant: denique contra æmulos suos argumentorum solidorum armis, non inanibus convitiis decertant. Ejusmodi cujuscunque ævi, sive novi, sive antiquioris fuerint, scriptores magni faciendos existimem, velut fidos custodes, ac conservatores paternarum traditionum: nec facile ab iis, quamquam in rebus ad religionem non pertinentibus inter se non nunquam dissideant, cum despectu discedendum putem: quando pars illorum potissima in rebus ad fidem, ac pragmaticam, ab ipsomet Christo Dno constitutam, sanctionem Hierarchiæ Ecclesiasticæ, cui religio nostra omnis innititur, spectantibus in eandem conspirat sententiam. A qua minime nos retrahi debere arbitror paucorum;

quam-

quamvis doctorum, ac piorum singularibus opinionibus. Ita enim dum ipsis in antiquissimis Patribus singulares quasdam unius, aut alterius opiniones notamus; quibus contradicant majore numero sive antiquiores, sive coævi, sive posteriores etiam alii; horum potius, quam illorum auctoritatem sequimur. ut e. g. quis hodie defendat cum D. Hieronymo, mendacium non semper esse peccatum. *Vide Vinc. Lir. c.* 3. *&* 4.

23. Altero in Recentiorum ordine eos colloco, qui prioribus contraria omnia faciunt; & quo minus sanæ rationis adferre possunt, hoc plus spirant audaciæ. Pluribus verbis opus non est. Hujusmodi homines non modo nauci faciendos, sed etiam arguendos, obsecrandos, increpandos omni in patientia, & doctrina cum D. Paulo existimo; nec publice etiam illis parcendum, si sua insomnia publice spargere non omiserint: ne rudes, vel ex semisse; aut ex quadrante tantum eruditos fallaciis suis irretiant. Huic principio communem omnium bonorum sensum assentiri, nullus ambigo.

24. Interim, an ad id, quod hoc suo in principio vindiciarum scriptor postulat, ipse pervenerit, docebunt sequentia; ubi suo unumquodque loco ventilatum fuerit.

Principium IV. ibid. Auctoritas recentiorum ejusmodi, ut ut eruditorum, redditur suspecta ex spiritu nationis, vel suæ professionis; item ex loco, ubi scribunt; ex fine politico aulæ suæ,

quem

quem non pauci ſcribentes à latere ſuo ſtantem continuo reſpicere debent, ne offendant.

25. Primo exigat, cuicunque libuerit, hoc principium ad dotes in principio requiſitas (*h.* §. *n.* 2. *&* 19.] & deſiderabit in eo principium... Cujus genii eſt ea, quæ ſuæ cauſæ opportuna videntur, quamtumvis incredibilia, ſimplicibus inculcare velut certa, omnibuſque nota ita, ut de iis dubitare perinde non liceat, ac de axiomatis mathematicis, e. g. hoc: *Si de æqualibus demantur æqualia, quæ remanent, ſunt æqualia*? Quis, niſi temerarius, & Chriſtianæ charitatis expers judex, pronuntiet audacter, ac perſuadere nitatur aliis: Recentiores ejusmodi (qui hoc, & ſuperiore ſæculo ſcripsere) inſuper habita veritate, ac paterna traditione, ſpiritum duntaxat nationis, vel ſuæ profeſſionis, vel loci, ubi ſcribebant, vel finem politicum aulæ ſuæ ſecutos? Quis hoc temere credat de tot viris, ut ut eruditis, virtute conſpicuis, dignitate fulgentibus, de rep. ſacra, ac politica tam præclare meritis: modo id IPSE DIXERIT, & PRÆSIDE SE, ſcriptor inter recentiores recentiſſimus? Quinam hoc principium popello perſuaſum optent, non eſt neceſſe (*ex h.* §, *n.* 19.) repetere.

26. Quod ſi hoc principium in eos hujus, & ſuperioris ævi ſcriptores ſtatueret, qui ad ſecundum ordinem recentiorum, *ſupra n.* 21. deſcriptum, pertinent: bonos omnes ſibi facile aſſentientes haberet. Ex ipſa enim ſcribendi ratione, illic & n. 21. expoſitâ, & fa-

ctis

ctis nimium quantum dilucide apparet, non veritatis, sed alterius spiritus eos ductum sequi.

27. Neque etiam videt, hoc suo principio suorum scriptorum, ac testium, quorum auctoritate nititur, fidem suspectam reddi, imo nullam.

Scriptor actorum synodi primæ contra Joannem scribebat in Ottonis comitatu, cujus finem politicum a latere suo stantem debebat sine dubio continuo respicere, ne offenderet. Respexisse, liquet ex ipsismet actis, in quibus Otto magnifice ubivis extollitur: Joannis XII. passus pene omnes atro calculo notantur. Reginonem, vel ejus continuatorem, non avertisse multum oculos ab Imperatore, gravis ex eo suspicio est; quod in Benedictum V. reperiatur iniquior; ut observat Papebrochius, & observare potest quivis legens Reginonem; quamvis ad extremum laudet Benedicti pietatem. Jam vero Sigebertus Gemblacensis, quem Vindex laudat pag. 19. N. VIII. lit. d., non modo suspectæ, sed nullius fidei est. Est enim apertus schismaticus, Henrici IV. à Gregorio VII. graviter dissidentis, partibus efflictim devinctus. Non voluit is quidem adulari Ottoni I, sed ut assentaretur Henrico IV, eumque confirmaret in suo adversus S. Gregorium VII. odio, laudavit Ottonis factum, & Leonem VIII. agnovit rite electum. Teste ad hoc comprobandum alio opus non est, quam oculis cujusque, qui schismatici hujus hac de re scripta legere voluerit. Reperiet item

in

in ejus Chronico ad annum 1074. impactam Gregorio VII. palmarem calumniam; quasi vero is negasset, *quod Sacramenta, quæ in Ecclesia fiunt, Baptismus scilicet, Chrisma, Corpus & Sanguis Christi, Spiritu S. latenter operante eorundem Sacramentorum effectum, seu per bonos, seu per malos intra Ecclesiam Dei dispensentur &c. valida sint.* Quod nunquam Gregorio in mentem venit. Sed in sua Synodo, Romæ anno 1074 Dom. 1. Quadr. habita, prohibuit duntaxat, ne *populus* sacerdotum conjugatorum aut concubinariorum *ullo modo officia recipiat.* Ut constat ex Epistola Gregorii ad Ottonem Constantiensem data, quæ exstat Tom. X. Concil. Labbei pag. 315. Quæ fides autem habenda homini Schismatico, & mendaci?

28. Universe demum suspectos habere possumus eos, qui in supremam Romani Pontificis auctoritatem calamum acuere non verentur. Cum enim nulla per septendecim jam sæcula hæresis extulerit caput, quod conterere omni studio non laboraverint Romani Pontifices: compertum est, nullum per tam diuturna tempora fuisse fidei catholicæ hostem, qui non fuerit Pontificiæ auctoritatis inimicus. An autem omnes, qui Pontificiæ auctoritatis inimici extitere, fuerint fidei hostes, meum quidem non est definire: si tamen schisma vel fecerint, vel faverint schismati, suspectæ non minus auctoritatis sunt, quam cæteri.

Principium V. pag. 16. Nominatim Gallorum scriptorum auctoritas, dum factis Imperatorum,

& Episcoporum Imperii, ad quæ ipsorum Reges, & Episcopi non concurrerunt, jus adstitisse negant; non debent contra Germanos, Italosque, qui S. R. Imperium constituunt, suscipi ab his, qui sunt de S. R. Imperio.

29. Neque hoc in principio [*ex h.* §. *n.* 2. *&* 19.) vel fucata apparet principii species. Si tamen ageretur de peculiaribus quibusdam nationis Germanicæ cum S. Sede concordatis, aut privilegiis huic inclyto Imperio (cujus & nos Leodienses pars esse gloriamur) concessis, atque ad universalem Ecclesiam non pertinentibus: posset relinqui huic principio locus. Nemo enim negaverit facile, ex iis, quæ sunt Germanis propria, argumentum duci non posse ad Gallos, Hispanos, Afros, aliosque; neque vicissim ab his ad illos. Concilium enim Constantiense Sess. 43, 21 Mart. 1408. habita diserte cavet: *Concordata, cum una natione facta, non adferent in aliquo alteri nationi præjudicium.*

30. At vero agitur hoc loco de sanctione pragmatica Hierarchiæ Ecclesiasticæ, quæ ex Christi Dni constitutione non intra solius Germaniæ, Italiæque, ac S. R. Imperii terminos continetur, sed ex voluntate ejusdem Christi Dni ad omnes nationes, tribus, & linguas extenditur. Hujusmodi autem in negotio non unius duntaxat, sed omnium nationum sensa communia suscipi ab omnibus debere, docet nos multo sanius Vincentii Lirinensis principium *Lib. Cont. Hæreses Cap.* 4. ubi in dubiis

He-

circa religionem (ad quam certe pertinet status Hierarchiæ, quem ordinare solus Christus potuit) exorientibus dandam ait esse operam; ut Christianus Catholicus collatas inter se majorum consulat, interrogetque sententias: *eorum duntaxat, qui* DIVERSIS LICET TEMPORIBUS, ET LOCIS, *in unius tamen Ecclesiæ Catholicæ communione, & fide permanentes, magistri probabiles exstiterunt.* En non solius Germaniæ, Italiæque, non solius Romani Imperii, non solius istius temporis Magistros consulendos, interrogandos monet, sed eos, qui diversis *licet temporibus*, sive ante factum hoc, de quo quærimus, sive eodem tempore, sive post illud, *diversis licet locis*, sive in Anglia, sive in Hispania, sive in alia quacunque regione, in unius tamen Ecclesiæ Catholicæ communione, & fide manentes, magistri probabiles exstitere. Sanctus pariter Irenæus ad unanimem Ecclesiarum in religionis Christianæ rebus consensum provocans, ait: „ Neque hæ, quæ in „ Germania fundatæ sunt Ecclesiæ, aliter cre- „ dunt, aut aliter tradunt, neque hæ, quæ „ in Iberis (Hispania) sunt, neque hæ, quæ „ in Celtis (Gallia), neque hæ, quæ in Orien- „ te &c. *Lib.* 1. *Adv. Hær. Valent.* Qua auctoritate igitur Catholicos Magistros Gallos hoc in negotio excludemus? Hic enim communis Doctorum, diversis temporibus, & locis scribentium, consensus non pro sola Vincentii ætate vim habet; sed habebit pro omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi.

Principium VI. pag. 17. Ad hæc contingit, ut auctor absque eo satis multa prævisis sui censoribus displicentia scribens, nonnulla saltem ipsis placentia intermisceat, ne per omnia exosum se faciat.

30 Quod contingit, aliquando fit; aliquando non fit; & certe potest non fieri. Si ergo contingat, ut auctor suis scriptis interserat, ex humano censorum suorum metu, aut gratiæ eorum aucupandæ ergo, quædam ipsis placentia, quamvis secus in animo sentiat: hoc non potest statui velut principium. Principia enim debent esse necessaria, & æternæ, ut ajunt, veritatis. Quod ergo contingit verum esse accidenti in uno, alterove; fallitur autem in aliis, & potest per se falli in omnibus: quo pacto poterit esse principium? Ejusmodi in impostorem, qui talia fecisse convincatur, si quando incideris; valide illum contunde, per me licet: nihil inde Thesis tua emolumenti, nihil Antithesis detrimenti capiet. Cæterum si quis scripserit, quæ placere communi consensu plurimis, loco quamvis, & natione diversis, videt; non est temere increpandus.

Principium VII. pag. ead. Interdum quoque artificiosa dissertationis suæ digestione, & sub specie discreti disputatoris, vel reductoris auctoritatum ad rectum sensum, vel propositæ, non satis solutæ objectionis, idem præstat auctor, ac si sententiam, quam impugnat, tenuisset.

31. Interdum quod est, principium non est

ex

ex N. prec. Tales si qui sint; id nihil nec causæ Vindiciis prodest, nec nostræ obest. Pag. 28. N. VII. videtur hoc, & præcedente principio pungere Natalem Alexandrum, de quo ait, se, suosque sentire; quod ipse sub specie refutandæ synodi Romanæ dixerit, quæ suo tempore *absque præstrato facto* dicere ausus non fuisset, ob nimias, quas prævidit, contradictiones æmulorum. Hinc mira metamorphosi Alexandrum ex impugnatore suæ Theseos sua phantasia transmutat in ejusdem defensorem. Sed quæ suggesta ab eo sibi gloriatur arma, jam confracta à nobis sunt in superioribus. Relege, nisi tibi molestum est, mi Theodulphe, *hujus* §. *n.* 9. Videbis communi Ecclesiæ sensu reprobata, ante hoc synodi Romanæ factum, universa facta omnia, quibus in legitimi Pontificis, ab omnibus acceptati, viventis, & inviti locum alius suffectus est. Eadem facta communi Ecclesiæ sensu reprobata fuisse post tempora Leonis VIII. leges *ibid. n.* 10. Ipso eodem tempore factum hoc minime probatum fuisse à Pictaviensibus, & Francis; de ejus jure dubitatum tempore Ottonis Frisingensis; reprobatum a Ditmaro illis temporibus proximo; obstructum ipsi ab ipsomet, & ab aliis effugium ad totius S. Romanæ Ecclesiæ plenissimum consensum apertum, vel saltem tacitum, perspicies *n.* 12, 13, 14, 15. Ex relicto in Pontificum Rom. catalogo Leonis VIII. nomine nihil certum statui posse, habes *n.* 16. Quæ alia a Natali suppeditata

jactat causæ suæ præsidia, eripiam ipsi, ne dubita. Sed eripiam suo loco. Interim si quando habueris obvium, percontare ipsum a me: si Natalis Alexander, quia tibi videtur propopositam non satis solvere objectionem aliquam, censendus est idem præstare, ac si sententiam, quam impugnat, tenuisset, ac propterea causæ suæ prævaricator dicendus; quod est infame in jure crimen: quid de te statuemus, qui nullam objectionem satis in tuis vindiciis solvisti? Perge Theodulphe, animo æquo pervolvere hanc disceptationem: occurret, unde eum convincas.

Principiis affinia sunt postulata. *Pagina* 18. *N. V.* Severus, ac gravis Dictator hanc legem sancit. „ In Disputatione de facto (Qs) Ec„ clesiæ Romanæ non curamus allegatas aucto„ ritates Recentiorum, Card. Baronii, Petri „ de Marca, Natalis Alexandri, Hyacinthi Gra„ vesonii, Pagii, Du Mesnilii. Producatur „ auctoritas non suspecta, coæva, aut suppar „ nixa auctoritate publica, vel sensu commu„ ni Ecclesiæ, aut Doctorum ejus temporis. DIXIT. Potuissetne aliquid majore gravitate statuere in suis de Rep. commentariis PLATO?

32. Severa Lex, quam aliis posuit, non sibi! Amplectitur sententiam, quæ supremum legislatorem negat teneri suis legibus. Quæso, Theodulphe, & quicunque hæc lecturi estis, diligenter attendite. Quas tandem ipse auctoritates profert in medium non suspectas, coævas, vel suppares, nixas auctoritate publi-

ca, vel ſenſu communi Eccleſiæ, aut Doctorum ejus temporis? Acta ſynodi primæ contra Joannem XII. quæ, ut vidimus ante (*Proœm.* §. 4. *n.* 10.) ſunt auctoris ignoti nobis, cui ipſemet parum fidei tribuit, ac proinde publica auctoritate omni carentia. Continuatorem Reginonis, pariter ignotum, & privatum. Geſta Trevirorum *pag.* 19. *N. VIII. lit. d.*, ignoti non minus auctoris, & privati; non coævi. Tres graves ex Ordine S. Dominici viros, quos tamen ab eo non ſtare oſtenſurus ſum *controverſia prima.* Sed & hi recentiores ſunt, non coævi, & privati, quales a dicendo teſtimonio arcet Legislator. Demum prodit in ſcenam Sigebertus Gemblacenſis, homo ſchiſmaticus, & mendax (*h.* §. *n.* 27.) Hujus auctoritas IPSI minime ſuſpecta, coæva, quamvis ſit ſæculi XII. ſcriptor, nixa auctoritate publica & ſenſu communi Eccleſiæ, ac propterea omnibus illis recentioribus, ut ut eruditis viris, quos lege ſua proſcripſit, longiſſime anteponenda! Confer, Theodulphe, auctoritates, quas tibi indicavi *n.* 31, *& aliis locis ibi* nominatis, cum hiſce auctoritatibus. Utraſque in bilance expende.

Irritatus Antitheſiſtæ ſui audacibus, quibus IPSI contradicit, aſſertis; ad coercendam hanc temeritatem *pag.* 19. *N. VIII. lit. b.* hanc alteram legem ſtatuit: „ Quæ ab his, qui au-
„ ctoritate publica pollent, decreta ſunt, &
„ facta, pari, non privatorum auctoritate re-
„ felli debent. „ In Codicem hæc referri me-

 retur

retur inter leges ab Imperatoribus olim Treviris datas.

33. Quam districte hæc aliis imperat ; tam libere ea se lege eximium habet. Pollebat Joannes XII. (*Proœm.* §. 3. *n.* 3.) utpote verus, & legitimus Pontifex, auctoritate publica, atque in hujus potestatis suæ possessione (*ut mox patebit* §. *seq.*) erat, & manebat constitutus : Decreta autem ejus, & facta in synodo sua quam magnificis auctoritatibus publicis refellat Legislator noster, vidisti, mi Theodulphe. Pollebat Otto auctoritate publica in Imperium suum, atque exercitum ; Præsules Romanæ provinciæ in suam quisque diœcesin. An vero auctoritatem habuerint publicam exauctorandi suum pastorem, hoc ipsum est, quod hoc loco quæritur. Id negat Antithesista ; Theseos vindex an probet, in eo laboramus. Ergo hoc non est sumendum, velut certum. Hoc nisi gravibus, inconcussisque rationum momentis evicerit ; non publica legitima, sed nulla auctoritate exauctoratum dicemus Joannem XII.

Provocat tamen pag. 29. N. XVI. ad juris aliquod principium, sive Axioma. „ *Si est*, „ inquit, *trita in jure regula*, *Actum magis* „ *conservandum esse*, *ut valeat*, *quam ut nullus* „ *fuisse dicatur* : quanto magis actus tam solen- „ nis Romanæ Ecclesiæ, gestus coram Impe- „ ratore religiosissimo, cum Episcopis regni „ utriusque, ob Dei servitium (*ut jactabant*) „ congregatis pro adjutorio Ecclesiæ Romanæ, „ extremum oppressæ, & periclitatæ &c. „

34. Non est tritum, sed soliditate sua integra semper subsistens hoc juris axioma: *Ea quæ fiunt à judice, si ad ejus non spectant officium, viribus non subsistunt.* R. J. 26. in 6. Nulla item parte detritum est scitum Conc. Tridentini. *Sess.* 14. *c.* 7. *Natura, & ratio judicii exposcit, ut sententia in subditos duntaxat feratur.* Hæc duo inter solidissima principia, ceu totidam molares lapides, si affundatur prior illa trita regula; ita conteretur, ut pro præsenti causa stabilienda nihil penitus soliditatis retineat; quam diu non probatur, quod tam sæpe diximus esse probandum. Frustra ergo tot conquisitis undiqne coloribus depingitur illius solennitatis majestas. Recole *Proœm.* §. 3. *n.* 7.

§. 6. An Actionem recte instituat in possessorio?

1. Primum, quod sol & licito studio cavendum litis Patrono, illud est, ne a genere actionis, quam jura cuilibet causæ tribuunt, aberret. Ab hoc si in ipso causæ limine aberraverit; error errorem toto deinceps in cursu excipiet; manet certa in fine litis clientem damnatio, adversarium victoria, causidicum ignominia.

2. Longe *commodius quidem est possidere, quam petere... Nam commodum possidendi in eo est: quod etiam, si ejus res non est, qui possidet: si modo actor non potuerit suam esse probare; remanet in suo loco possessio. Propter quam causam cum obscura sunt utriusque jura, contra petitorem judicari solet. Inst. Lib. 4. §. Retinendæ.*

 3. At

3. At vero hanc ipsam ob causam *plerumque fere semper ingens existit contentio de ipsa possessione. Inst. ibid.* Hanc *de possessione ipsa* contentionem decidere, non esse in hujus, vel illius partis potestate, vel arbitrio, sed exspectandam judicis legitimi sententiam; quis est, qui dubitet?

4. Præsenti vero in causa non potest non esse *de ipsa possessione* contentio. Vindiciarum scriptor pag. 21. N. IX. nullius implorato judicis officio, indicta causa, PRÆSIDE SE, pronuntiat pro SE possessionem suæ parti tribuit, adversæ petitionem obtrudit, perinde ac si nullum ea super re superesse possit dubium. Ut causam igitur sibi suam commodiorem reddat, adversario difficiliorem; actionem in possessorio instituit, ac prosequitur usque ad finem.

5. Rationem decidendi hanc pro se allegat *ibid.* „ Contra facti hujus possessorium tot per sæcula neque publice, neque privatim contradictum esse.

Quis non obstupescat viri ingenium? Quam dextre, dum aliud in contentione est, aliud agit? Quam scite lectoris oculos a vero causæ crinomeno quasi per fascinum. & præstigias abducit?

6. Nemo in controversiam vocat, an factum ipsum, sive *facti veritas*, in possessione sit. Quamquam enim adjuncta quædam, factum circumstantia, a continuatore Luitprandino narrata, visa sint Ottoni Frisingensi dubia; mihi vero alia quædam, a Vindice per hyperbolen su-

superjecta, plane falsa videantur; tamen facti, si substantiam ejus spectes, *veritas* in confesso est, & , si vis, in possessione. Nemo per tot sæcula sive publice, sive privatim negavit, Joannem XII. in synodo Romana, absente Pontifice congregata coram Ottone M, exauctoratum, & suffectum in ejus locum Leonem VIII.

7. At at! ex facti possessione nulla est ad possessionem juris, de quo solo hic contentio est, consecutio. Declaremus rem in exemplo passim noto ex historia Romana veteri. P. Clodium in via Appia publica interfecit T. A. Milo. Factum erat in confesso, nec inficiabatur Milo. Constabat Clodium fuisse tumultuosum & perniciosum civem; Milonem autem virum bonum, reip. studiosum, ac fortem. Defensor Milonis Cicero veritatem facti negare non poterat; cædem jure factam contendebat. Hoc negabant Clodiani. Mi Theodulphe, & quisquis hæc lecturus es sanæ mentis; quid arbitraris. Rectene Milonis partes defensurus fuisset Tullius; si ducto a possessione facti argumento possessionem juris adstruere tentasset Miloni, Clodianos ad petitionem rejicere? Nihil nec amore meo dicas velim, nec cujusquam odio. Neminem tamen futurum arbitor; quin dicturus sit, Milonem jus, quod asserere ei contendebat defensor suus, non possedisse, sed debuisse petere.

7. Validiora multo argumenta suppetunt, quæ possessionem juris a parte Joannis XII, Pon-

tificiæque potestatis & tum stetisse, & nunc etiam stare, videntur evincere.

8. Fuit ante illam synodum (*Procem.* §. 3. *n.* 3.) Joannes XII. legitimus Pontifex, ab universa Ecclesia agnitus, Pontificiæque auctoritatis munia, nemine obstrepente, exercuit. Hujus Pontificiæ potestatis suæ possessionem quietam, si Flodoardi Chronicon (*Procem.* §. 2. *n.* 1.) sequimur, per novem; si aliorum calculum prætulerimus (qui videtur verior, sed nihil ad rem præsentem) per septem annos retinuerat.

9. Ex adverso jus, quod universali Ecclesiæ, Oecumenica in synodo collectæ, quidam tribuunt, deponendi Papam ob solam morum deformitatem, extra hæresis, aut schismatis casum, certo est dubium. Adstruitur a paucis, nec fere Constantiensi Concilio anterioribus; negatur a plurimis & antiquioribus. Demum adhuc sub judice lis est; Soli vero particulari Ecclesiæ Romanæ jus ejusmodi competere nulla prorsus ratione probari potest; ut liquebit ex controversia 2. In hac ergo de *ipsa possessione* contentione, pro qua parte pronuntiari soleat, ac, pro more isto in omnibus jam recepto judiciis, debeat; decernit Justinianus. *Inst. l. c.*

10. Spargit quidem hinc inde quædam suis in vindiciis noster Pythagoras, ex quibus persuasum facere vellet suis, Joannem possessione hac sua excidisse. Pag. 38. N. XXXI. contendit, Joannem declaratum fuisse à synodo apostatam,

statam, ac per hoc verbum declaratum desertorem Ecclesiæ Romanæ. Addit de sua penu: *Utique vero plus erat, quam simplex desertor; quia positivus hostis, & traditor.* Vide autem, quam solerter, & acute se præmunierit, ad Joannem his armis a possessione sui juris dejiciendum. Præmisit ibid. N. XXX, hoc, quod dicit Juris naturalis, principium: *Quod, qui hostis sit, se ipsum extorrem faciat, perinde atque si abdicasset à se magistratum.*

11. Mitto quærere hoc loco, quæ sit synodi hæc declarantis auctoritas. Quam quæstionem mihi hic reservo integram, & ventilandam promisi controversia 4. fidem vero meam liberabo ad assem. An Joannes XII. jure, & vere dici possit fuisse apostata, hostis, traditor, venditor, desertor Romanæ Ecclesiæ, pensitabimus Controversia 5.

12 Dicam unum, quod in præsentia sufficit: Joannes XII. tantum abest, ut deserendo urbem, deserere Ecclesiam Romanam in animo habuerit: ut oppositum & scriptis synodo testatus fuerit, & factis, ut primum Cæsare Roma digresso licuit, comprobarit (*Procem.* §. 2. *n.* 7, & 9.) Romanæ igitur Ecclesiæ, magistratusque sui possessione per fugam hanc suam nulla ratione excidit. Audiamus Justinianum *Inst. L.* 4. *De interd.* § *Possidere autem. Quin etiam animo quoque solo retineri possessionem placet: id est, ut, quamvis neque ipse sit in possessione, neque ejus nomine alius, tamen si non relinquendæ possessionis animo, sed postea reversurus*

surus inde discesserit, retinere possessionem videatur. Quid, si præsentem de *ipsa possessione* contentionem proposuissemus Justiniano viventi: an potuisset sententiam pro tribunali dicere clarius? Verum novi Pythagoræ tribunal, *ipso præside*, ante causam per appellationem ad se devolutam, reformat Justiniani sententiam.

13. Si qui hostis fit, se ipsum jure naturæ extorrem facit, perinde atque si abdicasset à se magistratum: in duos Vindiciarum scriptor laqueos incidet; ex quorum altero si extricare se voluerit, altero constrictus tenebitur. Vel enim probandum erit, Joannem non modo factum esse Cæsaris, sed etiam Ecclesiæ hostem ab ea deficiendo, sicut defecit a Cæsare. Vel si hoc evicerit, sequetur, Joannem non a synodo per Ottonem congregata esse exauctoratum; sed eum per hostilem in Ecclesiam animum, palam demonstratum, suamet culpa Christi Ecclesia extorrem factum, & magistratu suo excidisse, [*Vid.* Proœm. §. 3. *ad n.* 1. *&* 5.) Quo pacto igitur illud factum, & exemplum, quod vocat tam illustre, docebit, & probabit: posse legitimum Pontificem, ab omnibus agnitum, extra casum hæresis, & apostasiæ à fide, deponi? Quo de argumento redibit alibi disceptatio.

14. Hoc loco id solum agitur: utrum Vindiciarum scriptor recte, auctoritate propria, possessionem sibi, petitionem adversario adjudicaverit. Causæ momenta protuli. Judicent non quilibet e trivio Lectores, sed ad quorum offici-

ficium spectat. Paucorum mensium Candidati juris, qui Cl. Domino Professori Institutionum operam dederint, facile explicassent hoc possessionis negotium tot annorum D. Professori juris Canonici exiguam, vel non satis exactam ejus ideam habenti: in materia præsertim, quæ non ex arbitraria acceptione vocum pendeat, sed in jure satis aperte a Justiniano explicata sit.

Controversia I.

Utrùm Summus Pontifex ab universa Ecclesia agnitus, atque acceptatus, etiamnum vivens, officio suo non sponte renuntians, sed palam se opponens, nec per hæresin eo excidens, jure possit judicari, & exauctorari?

1. Velitationibus res gesta est hactenus; nunc descendamus in prælium. Non est autem mei consilii in medium proferre omnia, quæ dici de proposita quæstione possent. Romanam (a) sedem nulli humano subjectam esse judicio, sæculo VI. jam tum ex scripturis, & antiquis Patribus egregie comprobaverunt Ennodius Ticinensis, & Avitus Viennensis Præsules. Nam cum gravium a malignis criminum anno 503 apud Theodoricum Gothorum Regem accusatus fuisset Symmachus Papa; ille, & si Arianus prin-

princeps, judicium exercere in summum Pontificem renuit; sed causam ad sacerdotum concilium deferendam duxit. Congregati ejus jussu Romæ antistites ad synodum, quæ a loco, ubi celebrata est, Palmaris dicta, suggesserunt Regi, synodum ab ipso accusato debuisse convocari; scientes, quia ejus sedi *primùm* Petri Apostoli meritum, vel principatus, *deinde secuta jussionem Domini* Conciliorum venerandorum auctoritas singularem in Ecclesiis tradidit potestatem, nec antedictæ sedis Antistitem minorum subjacuisse judicio. Sed cum Rex, prolatis Symmachi literis, & ipsum consentire in synodum ostendisset; ipseque veniens Papa idem testaretur; Patres adhibita deliberatione decreverunt: Symmachi causam divino judicio reservandam, rejectisque malevolorum criminationibus, suo eum in officio a nemine turbandum. *Acta syn. Palmaris apud Hardu. T. II. à pag.* 967.

(a) Sedis Romanæ nomine citra controversiam intelligendus est legitimus ejus possessor. Muta enim sedes, quacunque ex materia constiterit, nec hæresis, nec morum deformitatis, nec judicii, nec damnationis, nec absolutionis capax est.

2. Quoniam tamen inquieti homines quidam synodi decreto, qua verbis, qua sparsis in vulgus scriptis obtrectare non desinebant; negotium datum est Ennodio ante dicto, ut apolo-

pologia, pro synodi decreto scripta, obtrectatorum ora obstrueret. *Exstat apud Sirmondum T. II. CC. Galliæ.* Hæc in synodo Rom. V. sub Symmacho, non multo post congregata, ab Episcopis jussa est prælegi; prælecta probata est, omnibus una voce dicentibus: *Hæc futuris temporibus conserventur, atque ab omnibus teneantur, & in omnibus serventur. &c.* Additus his Canon: Ne oves in pastorem, nisi a recta fide aberrârit, rebellare præsumant. *Act. huj. Syn. apud Hardu. T. II. à pag.* 985. Idem Argumentum præclare tractavit Avitus, quem dixi, Viennensis, *cujus opera exstant in Bibliotheca* PP.; nec minus graviter Leo III. Epist. 7. ad Carolum M.. Scripsere de eadem re variis temporibus varii passim noti, ex quibus si referre vellem omnia, nimiam in molem Disceptatio excresceret, Nec vero id necesse ad refellenda Vindicis allata, cui rei soli insistam.

3. Nemo etiam a me exspectet, ut hoc de argumento disputem eo modo, quo confligendum esset cum Acatholicis, Papalem omnem auctoritatem impugnantibus. Neque enim eo progreditur Vindiciarum scriptor, ut, abjectis palam principiis catholicis, sedem Pontificiam funditus subversam velit. Hanc ei calumniam si quis auderet impingere, egomet partes ejus strenue adversus quemcunque defendendas susciperem. Loquitur imo honorificentissime de sede Apostolica passim; summa cum veneratione Romanam Ecclesiam salutat S. Matrem nostram, & magistram; ejus honorem,

quem

quem ab Antithesista suo sine rubore violatum ingemiscit, reparare omni ope adnititur.

4. Nolo pariter tribunal erigere, aut sententiam ferre in Doctores quosdam catholicos, eruditos, ac pios, qui defendunt post Joannem Gersonem, esse auctoritatem Concilii Oecumenici superiorem auctoritate Romani Pontificis. Quos S. Mater, ac Magistra nostra Romana Ecclesia non affecit nota, ego afficere qui ausim? Cum solo vindiciarum auctore singulare mihi certamen est; atque expendo, quam recte IPSE sua probet, sibi objecta refellat.

5. Liceat mihi tamen præmittere duo principia, non quidem lumine naturæ, sed ex Dei Verbo, quod lumine omni naturæ superius, firmiorem multo meretur assensum, notissima.

Principium I. Christus Dominus in rerum divinarum moderatoribus ac legis Doctoribus morum quidem sanctitatem magnam sine dubio desiderat: sed tamen illis, quamvis impiis, honorem, & obsequium vult exhiberi; neque eos propter morum, si qua laborent, pravitatem abjici.

Matthæi 23. à ℣. 1. *Tunc Jesus locutus est ad turbas, & ad discipulos suos dicens: super cathedram Moysi sederunt scribæ, & pharisæi. Omnia ergo, quæcunque dixerint vobis, servate, & facite. Secundum opera vero eorum nolite facere.* Ac ne quis forte existimet, minime enormem fuisse illorum hominum improbitatem; inspiciamus, quam ipsemet Dominus effinxit, eorum imaginem. Post expressam suis coloribus illorum hypocrisin, fastum, ambitionem, a ℣. 13.

hæc

hæc subdit : *Væ autem vobis scribæ, & pharisæi, hypocritæ : quia clauditis regnum cœlorum ante homines : Vos enim non intratis nec introeuntes finitis intrare.... Comeditis domos viduarum, orationes longas orantes : propter hoc amplius accipietis Judicium... Circuitis mare, & aridam, ut faciatis unum proselythum, & cum fuerit factus, facitis eum filium gehennæ duplo, quam vos.* Hoc loco verbis ; Joannis 18. ✠. 23. exemplo etiam docuit, quam vellet antistitibus sacrorum, quamvis improbissimis, haberi reverentiam. Stans ante Annam Pontificem, hominem ex livore, ira, internecino in innocentissimum mortalium odio, vitiisque omnibus compositum, tamen cum ab assistentium ministrorum uno alapa percussus increparetur : *Sic respondes Pontifici?* pro se pauca, & modeste ; nihil in Pontificem gravius dixit. Magistri exemplum secutus S. Paulus Act. 23. v. 5, cum ante durius aliquid locutus esset in Ananiam, quem nesciebat esse Pontificem ; ubi primum monitus est ab adstantibus : *summum sacerdotem Dei maledicis?* respondit continuo : *Nesciebam Fratres ; quia princeps est sacerdotum. Scriptum est enim : Principem populi tui non maledices.* Hæc si D. Paulus sensit convenire etiam in nescientes : quid dixisset de iis, qui Principi Sacerdotum scientes maledicunt ? Nec prætereundum hoc loco ; quod ipsemet Christus Dominus, cum divina providentia ordinaret Ecclesiæ suæ statum, inter Apostolos eum potissimum voluerit cæterorum esse caput, & moderatorem Ecclesiæ, qui om-

nium turpissime ipsum negaverat. Et tamen propterea, uti observat S. Optatus Milevit. Lib. 7. *Apostoli bono unitatis per charitatem noluerunt à communione* Petri *recedere, ejus scilicet, qui negaverat Christum.* Appositissime deinde in rem nostram subjungit: *unde intelligitur, omnia ordinata esse providentia Salvatoris; ut ipse acciperet claves. Interclusa est malitia via; ne Apostoli licentiam judicandi conciperent, & severè contemnerent eum, qui negaverat Christum. Stant toti innocentes: & peccator accipit claves, ut unitatis negotium firmaretur.*

Principium II. Spiritus S. assistentis donum non est gratia gratum faciens, sed gratis data (a) quæ potest dari, & non semel data est peccatoribus.

(a) In linguæ Theologicæ ignarorum gratiam, in quorum manus hæc folia forsan incident, paucis noto: *Gratia grátum faciens* dicitur, quæ a Deo conceditur ad ipsius accipientis salutem procurandam: *Gratia gratis data* vero, quæ non ad accipientis salutem, sed in aliorum bonum datur. Qualia sunt donum prophetiæ, donum linguarum, gratia sanitatum, aliaque ejusmodi, quæ recensentur a D. Paulo *Epist.* 1. *Cor.* 12. *à* ℣. 8. Quamquam alio in significatu omnis gratia sit gratis data.

Ita Num. 23, & 24. legimus Balaamo Ariolo, atque impio concessum donum prophetiæ. Luc. 9. una cum aliis undecim Apostolis etiam Judas accepit a Christo Dno *virtutem & potestatem in omnia dæmonia, & ut languores cura-*

curarent. S. Joannes Cap. 11. ℣. 51, & 52. testatur Caipham Pontificem, impium sane, nec pilo uno Socero suo Anna meliorem, prophetasse. Quod si ergo in veteris legis Pontifice Spiritus S. assistentis donum non extinxit hominis improbitas: cur in novæ legis Pontifice extingueret?

Atqui non personæ sanctitate, non eruditione, non donis aliis sive natularibus, sive supernis, sed promissa Petro, ejusque successoribus perpetua S. Spiritus assistentis ope potestatem pontificiam regendi, docendi, pascendi oves Christi suffultam stare profitemur Catholici. Hanc perpetuam S. Spiritus opem Petro, & in Petro ejus successoribus promissam esse a Christo Domino, concludimus ex ejus verbis Luc. 22. ℣. 32. *Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua*, aliisque. Fides quousque in Pontifice non deficit, morum improbitas ejus potestatem non labefactat. Labefactari per pravitatem morum *ipso facto*, ne ipse quidem vindiciarum auctor, Wicleffianæ hæresis memor, dixerit: labefactari propter eam posse ab auctoritate humana, videamus, quo modo probet.

§. 1. Expenduntur Vindiciarum auctoris argumenta.

1. Romanum Pontificem indubitatum ob solam morum deformitatem judicari, & deponi posse, probaturus, Conciliorum auctoritate satis se munitum credit. Synodi quidem Sinu-

essanæ acta de Marcellini in Idolatriam lapsu in suppositititis, ac fabulosis numerat pag. 37. N. XXVII. Non reprehendo. Eandem enim S. Augustini de illis mentem fuisse sentiunt multi. Neque ad rem præsentem necessarium est disquirere, aut definire, fabulane sit, an historia. Eam tamen, quantumvis ponamus esse fabulam, ingeniosissime in rem suam derivat. *Ibid.* Audiamus „ Ipsa acta supposititia, „ inquit, de Marcellini in idolatriam lapsu „ hunc morem auctori fabulæ notum demon- „ strant: *Ex te justificaberis, aut ex ore tuo condemnaberis. Can. 7. Dist. 21.*

Huic gladio bilix a me opponitur lorica. Primo quidem non evincit, quod volebat, sed prorsus oppositum. Nam si auctori fabulæ notus fuit mos antiquus, qui, dum criminis accusatur Rom. Pontifex, ei detulit hunc honorem, *ut seipsum judicaret*, ex se justificaretur, *aut ex ore suo condemnaretur*: igitur vel ipsa acta illa supposititia demonstrant, non fuisse morem antiquum; ut Rom. Pontifex *judicaretur a synodo*, *aut ex ore synodi condemnaretur.* Rursum si vel ipsa acta supposititia demonstrant illum morem antiquum; ut Romanus Pontifex criminis accusatus coram synodo compareat: cur non etiam demonstrant notum fuisse fabulæ auctori communem ea ætate Ecclesiæ sensum: quod P*rima sedes non judicetur a quoquam. Can. 7. eod.* Cur hâc ultima sententia canonem detruncavit Vindex? si ille, quamvis mendaciorum architectus, satis apud ipsum fidei invenit ad demonstrandum illum mo-

morem antiquum; cur non reperit ad demonstrandum hunc antiquum Ecclesiæ sensum communem? Habet certe hoc argumentum pares ad utrumque probandum vires. Vel si pro uno vires sufficientes non habet; habebit pro neutro. Adde, quod Sinuessam confluxisse trecentos, & amplius Episcopos acta commemorent, ut adeo numero fere par fuisse videatur Nicænæ I. Oecumenicæ. Si ergo ex synodi illius actis, quamvis fabulosis, colligere est, sensum communem illius temporis fuisse; ne a tanto quidem Concilio, quod Oecumenico par videri potuisset, judicari debere primam Sedem, & nullum tot Episcoporum proferre in eam sententiam ausum esse: quomodo hæc synodus habere vim ullam poterit ad probandam illam, quam vindex asserit, synodi particularis Romanæ prærogativam. Replicabit forsan, verba illa Patrum Sinuessanorum (si vere prolata essent) censenda verba honoris, non necessitatis. Hæc posset IPSE DICERE: sed quomodo probaret? Mos antiquus, inquiet, hunc Romano Pontifici honorem sponte detulit. Honorem istum fuisse semper ei debitum, liquebit ex hac Disceptatione. Nunc enim id agimus, ut ostendatur illum nec sua probare, nec sibi objecta posse refellere. Si tamen quis properet, relegat interim, quæ diximus *h. controv. init. n.* 1. & 2.

2. Ad Concilium Constantiense confugit pag. 30. N. XVII. ex illius decreto tentans evincere, posse verum, & pro legitimo agnitum

Papam (de tali enim solo hæc lis est) deponi „ sicut in hæresi, sic in aliis duobus casibus, „ isti enim tres, „ ait ex Cardinalis Juliani Epistola ad Eugenium IV. Papam, „ parificati „ sunt per concilium Constantiense, quod & „ facto approbavit hanc sententiam: quia prop„ ter schisma privavit Petrum de Luna, & „ NB. propter deformitatem vitæ privavit Jo„ annem XXIII. „ Tum addit: „ utrum de„ creta illa Sess. 4, & 5. Concilii Constanti„ ensis sint Oecumenica, necne, hic nihil re„ fert: sensum tamen tot Prælatorum Eccle„ siæ.., manifestant de tribus casibus; petito„ riique certitudinem Antithesistæ auferunt præ„ ponderante auctoritate. „

3. Hactenus IPSE. Non est necesse revocare tibi in memoriam, Theodulphe, quam parum jure fundata sit possessio, quam suæ caussæ, prætore non auctore, tribuit. Meministi enim. Examinemus ad trutinam pondus auctoritatis, quod tanta fiducia jactat præponderare. Laudo, quod decretorum Concilii Constantiensis Sess. 4, & 5. Oecumenicæ auctoritatem asserere sibi non fidat omnino. Cæteroquin facile mihi, atque in promptu foret ostendere, decretorum illorum auctoritatem Oecumenicam esse certo dubiam. Sed habemus fatentem reum. Hoc sufficit. Auctoritas autem certo dubia non multum habere potest ponderis. Dicere igitur: *utrum decreta illa sint Oecumenica, necne, hic nihil refert*; mihi idem videtur, ac si diceretur: utrum Decreta illa pondus habeant, necne, hic nihil refert.

4.

4. At sensum tamen tot Prælatorum Ecclesiæ manifestant. Si sessionum istarum ipsarum est dubia auctoritas, neque satis gravis ponderis, cujus ponderis erit sensus Prælatorum in illis pronuntiantium? Accedit, quod fuerit ille quidem Prælatorum quorundam sensus; non tamen communis omnium consensus. Intercesserunt enim his decretis Cardinales. Nec immerito. Nam Cl. Schelestratus *in Dissert. de actis Concil. Constantiens.* testatur *ex 4. M. SS. Germanic. apud Hardu. T. VIII. pag.* 296. ita pene semper in omnibus decretis Ccii factum esse, ut Cardinalibus ita arcto, ac brevi tempore ostensa sint decreta jam conclusa in nationibus; ut non fuerit in eorum potestate deliberare, imo in magno contemptu habiti sint. Et quamvis de contemptu conquesti sint; non potuerunt tamen obtinere jus suum.

5 Ac speciatim ante Sessionem V. Cardinales, cum frustra ad illud tempus reclamassent decretis promulgandis, & una cum ipsis Oratores Franciæ, protestationem secretam in Camera Palatii Constantiensis interposuerunt coram Sigismundo Imp. & Deputatis nationum: ituros se ad sessionem propter scandalum evitandum, non animo consentiendi his, quæ audierant in ipsa statui debere, maxime *quod Papa, & CCium plenam libertatem habuerint* (Quod inter cætera audiverant statutum iri) Addunt: „ Quorum plura statuta non sunt, sed ad sessionem aliam reservata. Atqui hoc ipsum Decretis illis plurimum detrahit ponderis; aut poti-

us nihil relinquit. Ex eo enim habemus: quæ tempore sessionis IV, & V. gesta sint, non esse acta *conciliariter*, id est recepto in SS. Conciliis more; in quibus nihil decernitur, ac promulgatur, nisi quod sententiis libere dictis statutum prius communiter fuerit. Martinus autem V. Sess. ult. ea duntaxat rata habet; quæ conciliariter acta fuerant in hoc Concilio. *Act. apud Hard. T. VIII. pag.* 258.

6. Ipsum Decretum I. Sess. IV. corruptelæ suspicione non caret. Nam illa verba decreti ultima: *Et ad reformationem generalem Ecclesiæ Dei in capite, & membris*, nec reperiuntur in primo exemplari Concilii hujus edi cœpto Constantiæ an: 1499. absoluto Hagenoæ an: 1500, nec in secunda editione Mediolanensi de an. 1511; nec in tertia Parisina anni 1524; nec in eadem recusa Coloniæ an. 1530; nec in duobus codicibus Vindobonensi (Viennensi in Austria) & Wolffenbutelensi; nec in Brunsvicensi, Gothano, & Lipsiensi, teste Hardtio *T. IV.* P. I., *à pag.* 86; nec in novem aliis Mss. codicibus a Schelestrato visis. *Hardu. T. VIII. pag.* 251. Reperiuntur primùm in editione, quam Petrus Crabbe excudi curavit Coloniæ anno 1538, juxta exemplar jussu Concilii Basileensis post Sess. 25tam, cum jam ferveret schisma, extractum. Editionem Crabbeanam secuti sunt deinde posteriores synodographi aliquot. *Tom. V. CC. Germ. pag.* 44. Hæc ab Harduino aliisque observari, minime videri debet paradoxum, quamvis visum fuerit Febronio. Cap. 6. §. 5.

7.

7. Ne tamen severus nimium Judex esse videar, dabo ei plus, quam ipsemet postulare ausus sit. Esto, fuerint Decreta illa Oecumenica, & justi ponderis: loquitur tamen cum illis tempus, quo lata sunt; eo videlicet, cum tres simul se se pro Papis gererent, neque ullus eorum esset certus, & ab universa Ecclesia agnitus. Dubiis vero imperari poterat. (*Proœm.* §. 3. n. 2.) Mentem etiam Decreti I. planius exponunt verba illi inserta „ Cui quilibet, cujuscunque status, vel dignitatis, etiam papalis, existat, obedire tenetur, in his, *quæ pertinent ad fidem, & extirpationem dicti* „ *Schismatis, & reformationem dictæ Ecclesiæ in* „ *Capite, & membris.* In illa autem contra Joannem XII. synodo, de nullo contra fidem errore agitabatur Controversia. Nullum erat schisma antea, sed illud post fecit synodus, opponens Joanni Leonem. Schisma autem dicemusne esse aptum medium ad reformationem Ecclesiæ in Capite, & membris? credat cum Febronio Judæus apella! Nihil ergo prorsus decretum isthoc juvare præsentem Vindicis caussam potest.

8. Attamen Concilium facto comprobavit hanc sententiam; quia propter schisma privavit Petrum de Luna, & NB. propter deformitatem vitæ privavit Joannem XXIII. Verum NB. Joannes XXIII non fuit certus, atque ab universa Ecclesia agnitus Papa; sed dubius. Dubium Papam autem poterat Concilium judicare, & damnare tam propter schisma, quàm

propter morum turpitudinem. Nobis sermo est de Rom. Pontifice certo, atque ab universa catholica Ecclesia agnito.

9. „ Compara, inquit, ead. pag. 30, N. „ XVII, crimina Joannis XXIII. relata in sen„ tentia depositionis, cum criminibus Joannis „ XII, & videbis hunc multo magis deponi„ bilem fuisse. „ Factum puta, imo factum est. Comparavi, ad Mandatum Cl. D. N. Decani Facultatis Jurid. Treviris, crimina utriusque Joannis. Visis actis Concilii Coustantiensis, reperi oppositos fuisse Joanni XXIII. articulos tres, & quinquaginta, idoneis testibus comprobatos. In articulo 48. accusatur, *quod schisma nutrire voluit. apud Hardu. Tom. VIII. pag. 356.* Artic. 52. Arguitur *fautor schismatis. Ibid. pag.* 357. Post hos tres, & quinquaginta artic. reperi alios quosdam ex codice Card. Barberini depromptos. In horum uno accusatur, quod sæpe coram diversis Prælatis, & aliis honestis viris pertinaciter, suadente diabolo, dixit, asseruit, dogmatizavit, adstruxit, vitam æternam non esse, nec aliam post hanc. Item quod negaverit immortalitatem animæ humanæ, & resurrectionem mortuorum. *T. VIII. CC. eod. pag.* 360. Visis deinde etiam actis synodi I. Rom. contra Joannem XII, inter objecta ipsi accusationis capita nullam schismatis, aut hæreseos mentionem reperi. Testes omni exceptione majores sint oculi cujuslibet, qui inspicere acta voluerit. Aut, si quis hæreseos aliquam ipsi labem objectam illic videre sibi

vide-

videbitur; is mutabit nostrum casum: uti non semel jam monui. Uter jam *deponibilior* fuerit; judicent, ad quorum spectat officium.

10. Quid ergo fiet de Cardinale Juliano, Legato Eugenii IV. ad Concilium Basileense, Viro sancto, devoto Papæ, nullatenus suspecto. Jam saxo, vindiciarum auctorem appellati hujus illustris Viri pœniteat, pigeat, pudeatque. Nihil detractum velim de laudibus, quibus Virum, pluribus etiam encomiis dignissimum, exornat. Fero potius ægerrime, unam ab eo virtutem tacite prætermissam; quæ præ cæteris in illo meretur suspici, & Vindici ad imitandum proponi. Quænam illa? Quod vir modestissimus non fuerit judicii sui superbe tenax; sed errorem suum simul atque agnovit, retractaverit, ac damnaverit. Theodulphe, adverte animum ad ea, quæ dicturus sum, diligenter.

11. Justinus Febronius in Libro suo singulari Cap. 6, §. 1. n. 4. ex operibus Æneæ Sylvii pag. 75. incaute exscripsit Epistolam Cardinalis Juliani, quam scripsit eo tempore, dum inter Patres Basileenses degens, quotidianis adversus Pontificiam auctoritatem clamoribus vel illectus, vel abreptus fuerat in eorum sententiam. Febronium incaute exscripsisse mihi videtur Vindiciarum scriptor, ab eoque esse deceptus. At vero nescivit, credo, uterque, quod idem Cardinalis S. Angeli Julianus post non modo errorem suum pristinum damnaverit, sed ab eodem etiam revocaverit Æne-

am

am Sylvium. Audiamus loquentem ipsummet Sylvium. Paulo prolixiora erunt, quæ proferam, sed ita in rem præsentem opportuna, ut vix quidquam prætermitti debere existimaverim. „ Per id tempus, „ inquit Æneas Sylvius, „ Ju-„ lianus S. Angeli Cardinalis ex Hungaria. . . „ venit Flavianum (quæ hodie Vienna dicitur) „ præcipuum Austriæ columen. Sæpe cum eo „ sermonem. . . miscuimus, sæpe de rebus Ba-„ sileensibus disputavimus. Tuebamur antiquam „ sententiam (nostram) ille novam „ (*quam, sua antiqua deposita, jam amplexatus fuerat*) „ de-„ fendebat. Extollebamus generalis CCii au-„ ctoritatem; ille Apost. Sedis potestatem mag-„ nopere collaudabat. Dicebamus CCium Ba-„ sileense jure perseverasse, quamvis Eugenius „ Præsidentes revocasset, & hoc ejus factum „ accusabamus. Ille dissolutum, seu transla-„ tum rite CCium affirmabat, & Basileensium „ opera multis modis detestabatur: Basileæque „ non synodum Ecclesiæ, sed Satanæ, mini-„ strorumque ejus synagogam remansisse dice-„ bat. Diutina fuit inter nos concertatio. . . „ Ad extremum cum suis scriptis, dictisque „ Cardinalem vinceremus, premeremusque ve-„ hementer: subridens ille, Tu, inquit, Æ-„ nea, tabellis obsignatis agis mecum: & quo-„ niam aliquando sensimus, ut dicis: idcirco „ & hodie idem putas debere sentire; & ad-„ dictos priori sententiæ censes. Verum prop-„ terea nos sumus liberi, quia mutare sen-„ tentiam usque ad mortem possumus. Cur

enim

„ enim non liceat omni tempore, relicto fal-
„ so, verum amplecti? Fateor me dixisse, &
„ scripsisse, quæ refers, verùm a vero re
„ motum errasse. At tu, qui, ut ais, me
„ Doctore Basileensibus credere adductus, er-
„ rantem olim sectatus es; cur modo non se-
„ queris recta monentem? &c. &c. Tum de
„ se Æneas. „ Hæserunt pectori nostro ver-
„ ba Viri, quæ sæpe ad nos repetiit non sine
„ charitate ardenti, & amore singulari. Ista de se, & Cardinale Juliano testatur Æneas Sylvius, cum jam esset Papa Pius, ejus nominis II. in Bulla, quam ad Universitatem Coloniensem dedit 26. Apr. 1463. In qua & quæ ipsemet Coloniensibus, vel aliis scripsit aliquando de hoc argumento, tanquam erronea, & juvenilis animi parum fundata judicia, revocat, atque omnino respuit, dicens „ *Seni magis*, „ *quam juveni credite... Æneam rejicite, Pium recipite...* Bulla exstat apud Petrum Mathæum *in Summ. Constit. Rom.* Pontif. *Editionis Lugdun. anno* 1589. *pag.* 12. *Harduinum Tom. IX. In CC. Germaniæ Tom. V. in suppl. pag.* 945.

Quid tibi nunc videtur, Theodulphe? Cui Juliano fidem habebimus? An juniori, flagrante jam Basileensi schismate, & insurgentium Pontificiam in auctoritatem vel torrente abrepto, vel incantationibus fascinato? An maturiori, re melius expensa e tenebris in lucem emergenti, errorem pristinum fatenti, atque que omnibus, quibus poterat, modis retractanti? Plusne Epistolæ ejus, dictisque prioribus

fidei

fidei habebimus, quàm haberi ipsemet velit? Vel scivit hæc a Cardinale Juliano ita gesta esse, vel ignoravit Vindex? si scivit: tenetur ejus fallacia, qua imponere ignaris voluit tacendo veritatem: sin ignoravit, quod potius credidero: discat Febronium, ejusque antesignanos legere cautius, nec cæce intrare in eorum vestigia in foliis præsertim publice sparsis. Ne ruborem post reportet, redargutus manifeste, pudeatque hæc dici potuisse, (a suis adversariis) & non potuisse refelli: uti flens ingemiscit Phaëton in Metam. Ovidil... I, nunc, Julianum Cardinalem appella. Si plures huic similes testes produxerit; audiemus illos citra ullam exceptionem.

13. Concilio Constantiensi admiscet Basileense dicens ibidem: „ Quibus (Constantiensibus) „ adhæserunt Basileenses, acceptantibus Germa-„ nis, & Gallis. „ Hæc tanta fiducia asserit; ut jurares, quod opponi possit, esse prorsus nihil. Verum sine; retegam tibi delitescentes sub paucis his verbis multas fallacias.

14. Audisti sine dubio, Theodulphe, non semel, alios Concilio Basileensi, ejusque decretis tribuere plurimum: alios repudiare illud, nec habere in Cciorum legitimorum numero. Quæ cum ita vage, atque indistincte jactari utrimque audires; hæsitasti forsan anceps, quam in partem vela verteres. Ut autem, quæ ad præsentem rem pertinent, magis ad intelligendum perspicua sint; distinguamus primo tempora; deinde res in eo gestas. *Ex ipsis actis.*

15.

15. Si spectemus tempora: reperiemus illud auctoritate Concilii Constantiensis; Papiensis post subortæ pestis causa Senas translati; Martini V, eoque mortuo, Eugenii IV. auctoritate inchoatum, nulla re, ad legitimum Ccium inchoandum requisita, destitutum fuisse, primamque ejus sessionem habitam 7. Decembr. 1431. Eugenius Papa non multo post, 18. ejusdem mensis, ex sententia S. R. E. Cardinalium variis de causis Concilium hoc dissolvit, Legatum suum Julianum Card. revocat, aliudque Ccium post annum cum dimidio Bononiam indicit. Huic Pontificio decreto se magno æstu opponunt Patres Basileenses. Res eo progressa est, ut 30. April. 1432. Sess. III. Eugenium, & Cardinales ejus ad causam coram ipsis dicendam evocarent. Post multas, acresque utrimque concertationes, ad annos circiter quatuor productas, tandem Eugenius Sigismundi Imp. opera reconciliatus est Ccio 21. Jan. 1434. Sess. XVI. Manserunt per annos fere quinque in concordia, ac legitime prosecuti sunt Concilium. Sed Patribus identidem plus sibi arrogantibus, quam salva auctoritate Romanæ Sedis concedi eis posse existimaret Pontifex, gliscere paulatim cœpit utrimque diffidentia, & nova sparsa sunt discordiarum semina. Occasio demum novæ contentionis orta est circa loci pro Ccio cum Græcis habendo designationem: dum una ex parte Eugenius Græcis volentibus concessisset locum ipsis commodiorem; ex altera parte vero Basileenses, contra datam ante Græco-

rum

rum Legatis fidem, invitis, renuentibusque Imperatore eorum, ac Patriarcha Cpolitano, contenderent pertinaciter cogere illos vel Basileam, vel Avenionem, vel in Sabaudiam. Græci postmodum rejecta Basileensium ad se legatione, Eugenio potius morem gerendum censuere, quam Concilio. Hâc igitur ex occasione in novas, ac prioribus multo perniciosiores flammas exarsit discordia. Basileenses enim Sess. 26, contradicentibus incassum Juliano Cardinale, & Collega suo, Legatis Pontificiis, Eugenium in jus vocare iterum, eique tanquam reo diem dicere non dubitarunt. Neque ab hoc proposito se revocari passi sunt aut Sigismundi, aliorumque Regum hortatu, aut intercessione, ac secessione Oratorum Hispaniæ, aut Legatorum Pontificiorum discessu. Eugenius obviam iturus eorum molitionibus, datis publice literis, synodum Basileensem, velut schisma nutrientem, dissolvit, aliud Concilium Ferrariam indicit, factum hoc suum multis argumentis defendens. Confluxerunt ad Concilium Ferrariam Patres frequentes, ac prima sessio Præside Nicolao S. Crucis Cardinale, Eugenii Legato, celebrata 9. Jan. 1438, in qua communi consensu decretum, translationem Ccii Ferrariam esse legitimam, & Canonicam, Basileensem synodum nunc omni potestate privatam. Mense Februario eodem se contulit Eugenius, & in Sess. 2, die 18. mensis ej. Præside ipsomet Pontif. habita, damnati, qui remanerent Basileæ, omnesque Ferrariam sub gravium pœnarum interminatione evocati.

Græ-

Græcis 7. Mart. eandem urbem ingressis, 9. Aprilis sessio 3. fuit, in qua Pontifex, assentiente Imperatore Græcorum, Patriarcha Cpolitano, reliquorum Patriarcharum Orientis Legatis, ac cæteris Patribus, qui Ferrariam convenerant, declaravit, legitimum illic congregatum esse Oecumenicum, & generale Ccium pro unione cum Græcis facienda, & perficienda alia, Basileæ cœpta. Deinceps hoc Ccium magno cum Ecclesiæ fructu continuatum, ob pestem, Ferrariæ exortam, Florentiam translatum, Romæ demum in Laterano consummatum, atque ab Ecclesia Ccii Florentini nomine receptum.

(a) Quam bene comparatum est, quod ad firmitatem, auctoritatemque Conciliis tribuendam necessarius non sit Justini Febronii, ejusque antesignanorum, & sectatorum consensus. Istis si credimus; nec Florentino, nec consecuto illud Lateranensi Concilio multum dabimus, imo nec Tridentino. Causantur, fuisse Patres illarum synodorum præventos principiis falsarum Decretalium Isidori Mercatoris, & aliorum; per quæ vetus systema Hierarchiæ Ecclesiasticæ funditus eversum sit. At vero si salvis SS. Scripturis, Cciorum genuinis actis, Ss. Patrum monumentis, salutaris aliqua pestis falsas decretales omnes, conficta que ejus generis instrumenta absumeret: nihil detrimenti pateretur Catholica Romana Ecclesia; possentque ex iis, quæ superfutura essent, dictorum Cciorum decreta abunde defendi, si res posceret. Sed non putem, in eadem cum istis Vindicem esse sententia. An post Græcorum

discessum Florentina synodus perrexerit esse Oecumenica, sive universalis, & totius Ecclesiæ; id ad contentionem vocis delabitur. Perrexit certe esse synodus Patrum & multorum, & gravium, supremo suo Capiti conjunctorum, ac consentientium. Voca, per me licet, sive universalem, sive particularem. Particularibus etiam synodis, de rebus fidei, atque ad universam pertinentibus Ecclesiam si quid statuant Præside assentiente, ac probante summo Pontifice, vim ac robur esse, profitemur Catholici.

16. Perstiterunt tamen in proposito suo Basileenses, quamvis plurimis, atque optimis quibusque inde diffluentibus; ita quidem, ut, cum post primam cum Eugenio reconciliationem subinde centum circiter Infulati interfuissent, vix triginta superessent; dum dies Eugenio dicebatur: in ejus exauctoratione vero non nisi septem Episcopi. Admissi fuere, ad augendum suffragiorum numerum, non tantum Episcopi, & Abbates; sed inferioris etiam ordinis Clerici: quibus de jure, & consuetudine non definiendi, & judicandi; sed consulendi duntaxat votum in Conciliis competit.

17. Postquam distinxisti hoc modo, Theodulphe, tempora Basileensis Ccii, primum inchoati; deinde ab Eugenio dissidentis; post reconciliati; denique iterum ab illo divisi: facile statues, illud pro tempore primo, & tertio censendum esse legitimum, omnique veneratione dignum.

18. Nunc distinguamus etiam res in hoc

Ccio

Ccio gestas, ut, quæ præsentem causam non concernunt, segregemus ab iis, de quibus nobis unice contentio est.

19. Sessione I. Ccii Basileensis decretum est: Versari debere hanc S. Synodum totis viribus inprimis ad extirpandas hæreses ex Ecclesia Dei; tum ad pacandos Christianorum animos, sedandasque fidelium contentiones, postremo ad mores, vitamque Clericorum, & populi Christiani ubique restituendos, emendandosque. Hæc saluberrima citra omne dubium. Neque etiam respuendum, quod sæpe (*h. Contr. n.* 7.] repetierunt postea, convenisse se ad reformationem generalem Ecclesiæ *Dei in capite, & membris.* Eumque in finem Eugenius ultro eis permiserat plenam morum suorum inde à primis pueritiæ annis censuram. Noli oblivisci, Theodulphe, propter tria hæc capita congregatum fuisse hoc Concilium.

20. Hunc in finem in eadem Synodo multa sunt acta, tempore præsertim, quo reconciliati Eugenio fuêre, tum in materia fidei pro conciliandis Ecclesiæ Bohemis, tum pro restauranda Ecclesiæ disciplina; quæ nemo negaverit præclarissima, omnique cum observantia meritò suscipienda. Conclusa sunt præterea quædam concordata cum Germanis, quædam cum Francis, quæ & acceptata fuere ab utraque natione, & ab Eugenio IV. confirmata interim, usque ad futuram modificationem. *Bulla Eug. IV. anno* 1447. 5. *Febr.* De his nulla nobis in re præsenti concertatio. Motæ quædam & aliæ causæ; quæ pariter nihil ad nos.

21. Sola illa ad præsentem causam pertinent, quæ gesta sunt tempore gemini dissidii inter Eugenium, & Basileenses circa arrogatam sibi ab his auctoritatem judicandi, atque exauctorandi certum Pontificem. Hæc igitur diligenter expendenda.

22. Tempore primi dissidii in Sess. 2, habita 15. Feb. 1432., statuunt, S. Synodum Basileensem esse canonice congregatam, & inchoatam. Hoc extra controversiam.

Renovant decretum Ccii Constantiensis, quo declaratur, Ccia generalia legitime congregata auctoritatem ab ipso Christo Domino habere, eique debere obedire unumquemque, etiam Rom. Pontificem &c.

Innovant & alterum Constantiense decretum, quo ista synodus statuit, non parentes Cciis rite convocatis gravi pœna mulctandos, etsi sit Rom. Pontifex.

Decernunt item Basileensem synodum in Spiritu S. legitime congregatam a nullo, neque etiam a Pontifice maximo, dissolvi, prorogari, transferrive posse, sine expresso Ccii consensu. Quibus subjungunt alia quædam ex prioribus consequentia.

Sessione 3. habita 30. Martii a. e. suum ad tribunal citant Eugenium, ejusque Cardinales.

Tempore secundæ dissensionis sessione 27. citant iterum Eugenium, objectis ei variis criminibus... 4. Oct. 1437. Sess. 30. dissolutionem Ccii, translationem ejus ab Eugenio factam,

ctam, aliaque ejus in hanc rem decreta damnant, nulliusque esse momenti statuunt.

Sessione 31. 24. Jan. 1438, Eugenium, ut manifestum contumacem, ab omni administratione Papatus suspendunt.

Post multa alia, ante 26tam Martii 1439. Basileenses obfirmati in proposito dejiciendi e solio pontificio Eugenium, veriti tamen, ne objecta ei crimina ad ferendam tam feralem sententiam non viderentur orbi Christiano sufficientia, eo conversi sunt, ut hæreseos nomine consilium suum prætexerent. Itaque per Theologos suos cudunt octo conclusiones, aperte contradicentibus omnium Principum Legatis, & Panormitano. Facta horum secessione, cum majore parte Prælatorum dicente, se concludere, non esse concludendum; concluserunt tamen urgente Arelatensi Card. tres Episcopi titulares, cum aliorum non prælatorum multitudine: *tres tantum primas conclusiones esse approbandas.* Quæ sunt hujusmodi: „ Veritas „ de potestate Ccii generalis, universalem Ec„ clesiam repræsentantis, supra Papam, & „ quemlibet alterum declarata per Constanti„ ense, & hoc Basileense generalia Concilia, „ est veritas Ecclesiæ Catholicæ.

„ Veritas hæc, quod Papa Concilium gene„ rale, universalem Ecclesiam repræsentans, „ actu legitime congregatum super declaratis „ in præfata veritate, aut aliquo eorum, sine „ ejus consensu nullatenus auctoritative potest „ dissolvere, aut ad aliud tempus prorogare,

 aut

„ aut de loco in locum transferre, est veritas
„ fidei Catholicæ.

„ Veritatibus duabus prædictis pertinaciter
„ repugnans, est censendus hæreticus. „ Hæ igitur tres conclusiones sunt in Sess. 33. 26. Maj. 1439. approbatæ, declaratumque eas esse fidei Catholicæ veritates, ab omnibus affirmandas.

Quid multa? processerunt ad damnationem Eugenii 25. Junii; ad electionem vero alterius Pontificis, Sabaudiæ Ducis Amadæi 4. Nov. 1439. confirmarunt electionem ab Amadæo acceptatam, eumque coronarunt denique, ac Felicem V. dixere.

23. Hæ duorum CC. Constantiensis, & Basileensis auctoritates sunt bases præcipuæ, quibus nituntur, quas præ manibus habemus, vindiciæ. Et quoniam tam varius de utraque hac synodo in utramque partem rumor est; ut ipsimet nonnunquam eruditi hæsitent, quid sentiendum putent: propterea necessarium duxi, rerum gestarum seriem pluribus paulo, sed exacte exponere. His enim cognitis dijudicari facilius poterit, quid argumenta inde à Vindice petita ponderis habeant. Interim paucis, & quasi in transitu observa, Theodulphe; quod, ùt summæ auctoritatis forent, quæ ex Basileensi profert; nihil tamen adjutarent ipsius causam. Basileenses enim videri voluerunt, non *ob solam morum pravitatem, sed hæresin contumacem, & pertinacem* exauctorasse Eugenium. Ponderemus nunc, cujus auctoritatis sint ista decre-

decreta, & facta (de aliis enim nobis sermo non est) Concilii Basileensis. Deinde videamus, num verum sit, quod quasi certissimum praedicat: acta illa esse acceptantibus Germanis, & Gallis.

24. Inprimis motiva credibilitatis pro istis tribus, sic dictis, veritatibus fidei non proferuntur alia, nisi Decretum I, & II. Conc. Constantiensis Sess. IV, & V. Jam vero de sessionum istarum binarum decretis non diffitetur ipsemet Vindex esse ingens dubium, utrum Oecumenica fuerint, ac proinde falli nesciâ auctoritate pollentia. Nonnulla quoque in medium protulimus (*h. §. à n. 3.*) quae Decretorum istorum pondus multum saltem diminuant: plura in hanc rem qui cupit, adeat Apologiam pro Eugenio IV, in synodo Florentina dictam à Joanne Turrecremata Ord. S. Dom.; cujus fides suspecta esse non potest Vindici, cum illum inter suae causae patronos nominet. *Exstat haec Apol. apud Hardu.* Tom. IX. CC. Ex quibus omnibus liquet, auctoritatem istarum tam sessionum, quam Decretorum esse certo dubiam. Si est dubia, non potest excludere omnem prudentem de opposito formidinem. Hanc si excludere non potest, neque potest esse motivum credibilitatis sufficiens ad proponendam nobis veritatem fidei. Ex communi enim Doctorum, & confirmata Pontificiis decretis sententia, debent motiva credibilitatis ita esse more humano certa; ut nul-

Jam relinquant prudentem formidinem, ne non loquutus sit Deus.. *Propos. 21. damnata ab Innoc. XI.*

25. Jacent ergo hæ, tam magnifice deprædicatæ, tres fidei veritates, tum sponte sua collapsæ, quia fundamento carent solido: tum prostratæ in Conc Florentino, in quo Eugenius Papa, consentientibus, & approbantibus magno numero, summâque voluntate Patribus, Basileenses cum suis veritatibus juxta pravum intellectum illorum, factis demonstratum, damnat; asserens præter mentem Constantiensis synodi interpretatos eas esse Basileenses. Non adhæserunt igitur Basileenses Constantiensibus; sed, quæ Constantienses tempore trium dubiorum Pontificum constituerant, præter synodi mentem interpretati sunt, atque ad veros, ab universa Ecclesiâ agnitos, Pontifices perperam nisi sunt extendere. Quæ Constantienses *ad extirpationem ejus*, quod Ecclesiam illo tempore dire vexabat, *Schismatis* prudenti consilio decreverant; ea Basileenses in ansam novi Schismatis converterunt. Constantienses universali Ecclesiæ, quam turbatam invenerant, pacem feliciter restituerunt. Basileenses, quam magno Sigismundi Imperatoris, aliorumque Regum, ac conscriptorum ex nationibus Catholicis Præsulum labore pacatam invenerant, conturbarunt novo Schismate: quod illis exprobravit Sigismundus: Hoc si est adhærere Constantiensibus; quid sit in alia omnia abire, nescio.

26. De Synodi ipsius Basileensis auctoritate pro tempore, quo alterum eam inter, atque

Eccle-

Ecclesiæ Caput exarsit dissidium, quid sentiendum sit, docet nos Oecumenica, atque ab omni Ecclesia Catholica Christi recepta Synodus Florentina in tribus primis Sess. Ferrariæ celebratis (*h.* §. *n.* 15.) In Concilio Later. sub Leone X. Synodus Basileensis appellatur Schismaticum, seditiosum, nullius prorsus auctoritatis conciliabulum. De eadem quis Æneæ Sylvii, post Pii II, & laudatissimi Cardinalis Juliani sensus fuerit, antea vidimus (*h.* §. *n.* 11.) An non horum auctoritas præponderat?

27. At enim posset aliquis tibi, Theodulphe, exoriri scrupulus ex eo, quod Eugenius in Bulla, qua reconciliatus est Basileensibus (*Habetur Sess.* 16. *Conc. Basil.*) declaraverit, Synodum Basileensem legitime inchoatam, velle se esse continuatam; revocare se, nullas, atque irritas fuisse, & esse declarare literas suas omnes contra eam editas &c. seque pure & simpliciter adhærere Synodo. Ex quo videtur tibi forsan consequens esse: quod facto ipso ostenderit Eugenius, debere se obtemperare Concilio; quodque probando continuationem Synodi, probaverit pariter ejus acta, inter quæ est etiam illa Decretorum I. & II. Constantiensium instauratio.

28. Hunc tibi ut scrupulum eximam, hæc habe. Adhæsit utique Eugenius Ccio pure, simpliciter, ac sincere; adhæsissetque constanter, si Basileenses quievissent. Aliud enim de tanti Viri candore, cujus virtutes ejus ætatis scriptores magnopere extollunt, suspicari non

 licet

licet. Alias etiam postea ad Synodum literas dedit 23. Junii 1434. benevoli sui, ac paterni in eam animi testes.

29. Cæterum nullo verbo in reconciliationis bulla innuit, se Concilii imperio coactum dissolutionem suam priorem revocare. Sed hanc duntaxat mutatæ voluntatis suæ rationem adfert; quod compertum fuerit, ex dissolutione illa dissensiones magnas ortas esse, & majores timeri posse; propterea, & ex desiderio videndi felicem eorum, propter quæ Ccium indictum, & inchoatum fuerat, exitum se illam revocare, & declarare, illud legitime inceptum, & continuatum fuisse. Ac per consequentem hanc ejus ratihabitionem continuatio reddita est rata. Quia ratihabitionem retrotrahi, & pro mandato convenit haberi. R. J. Nec desunt exempla, in quibus Cciorum citra consensum summi Pontificis constituta, accedente postea ejus consensu, reddita sint firma ac rata. Nullo autem modo per hæc declaravit Eugenius, aut fassus est, haud potuisse se pro sua potestate dissolvere Ccium: sed propter causas graves, ac pro pacis, & reip. Christianæ bono voluit sponte concedere aliquid de jure suo; ut notat Joan. Turrecremata *Lib. 2. C. 100. de Ecclesia.*

30. Major videri posset difficultas moveri ex eo, quod Eugenius declaret, nullas atque irritas *fuisse*, & esse literas suas contra hanc Synodum editas. Noli perterrefieri, Theodulphe. Hunc scrupulum eximit Titulus *de Re-*

scriptis

scriptis L. 1. decretal., ex quo discimus, Rescripta vitiari posse, non solo defectu legitimæ potestatis in Rescribente, sed variis etiam aliis modis: propter quos eædem literæ post declarari possunt *fuisse* & esse nullæ, atque irritæ: ut e. g. si causæ moventes post deprehendantur non subsistere, quæ videbantur antea satis graves; aut non conducere ad finem principalem, quem sibi Rescribens habebat propositum. Ita revera Eugenius IV. in reconciliationis Bulla profitetur: comperisse se, dissolutionem præcedentem Concilii non modo nihil conferre ad finem propositum, sed ex illa potius dissensiones magnas ortas esse, & majores timeri posse, nihilque se optare magis, quam quod sancta opera (propter quæ indictum, atque inchoatum fuerat Ccium) debitum sortiantur effectum. Has adducit causas, cur præfatam dissolutionem irritam, & inanem declaret, & literas contra auctoritatem Concilii editas *fuisse* & esse nullas, & irritas. Ex hoc *autem* nulla legitima consecutione fluit: *Eugenius priorem dissolutionem post declaravit, & ipsemet agnovit irritam, & inanem. Ergo declaravit, & agnovit se non habuisse legitimam Ccii dissolvendi potestatem.* Disputa enim, sodes, in hunc modum: *Omne Rescriptum à non habente legitimam potestatem profectum, est rescriptum, quod fuit ab initio, & est nullum. Ergo omne rescriptum, quod fuit ab initio, & est nullum, est rescriptum à non habente legitimam potestatem profe-*

profectum. Clamabit omnis tyronum Dialecticorum turba cum sibilo; peccare te in regulas Conversionis, ac perinde esse, acsi concluderes: *Omnis homo est animal, ergo omne animal est homo.* Multis sane aliis ex causis potest Rescriptum fuisse, & esse nullum; ac tale post declarari, atque agnosci ab ipsomet rescribente, ut fit non nunquam, quin propterea sequatur, caruisse eum legitima potestate.

31. Multo autem minus Eugenius probare, & rata habere voluit acta istius dissidii tempore omnia. Non enim semper Romani Pontifices, dum Ccia probant, probant acta eorum omnia. Sed quædam mutant, imminuunt, corrigunt, quibusdam etiam palam contradicunt, prout visum fuerit in Domino. Ita S. Leo Conc. Chalcedonensis acta cætera probans, extremis tamen decretis ejus, sine Legatorum suorum assensu constitutis, non semel, & graviter contradixit. Minime vero omnium in animo habuit Eugenius, approbare, quæ contra se, ac Pontificiam potestatem tempore dissidii acta noverat.

Nam teste eodem Joan. Turrecremata, qui Florentinæ Synodo interfuit, Eugenius in ea interrogatus, an unquam hæc Basileensia decreta calculo suo confirmarit, respondit: *Nos quidem bene Ccii progressum approbavimus, ut nempe eo, quo cœperat, pede progrederetur; non tamen ejus decreta approbavimus, nec approbamus.* Hæc ex ore ipsius Eugenii à se audita refert Turrecremata. Adverte animum

mum diligenter, Theodulphe: Approbaverat Eugenius, ut Ccium progrederetur eo pede, quo cœperat. Cœperat autem Sessione I; in qua, quid statuerit, jam legisti. (*h.* §. *n.* 19.)

32. Verba ipsa, quibus in Bulla reconciliationis Eugenius utitur, dubitare nos nulla ratione sinunt; quænam acta præcedentia rata habuerit. Ait enim: declaramus..... „ Omnia, ad ea, pro quibus convenerant, spectantia decreta, & decernenda, rata, firmaque esse oportere, perinde ac si nulla dissolutio facta fuisset. „ Convenerant autem propter tria illa Capita, quæ supra [*h.* §. *n.* 19.) recensuimus, atque ipsemet in dictæ Bullæ initio commemorat Eugenius. At illa vero minime pertinebant, quæ contra Eugenium tam primæ, quam secundæ dissensionis tempore decreverunt Basileenses. Imo ad hæc perficienda plurimum ponebant obstaculi ita, ut merito ipsis non semel exprobaverint non modo Eugenius, sed etiam Sigismundus Imp. & aliorum Principum Legati: Ipsos, qui glorientur se pro pace stabilienda convenisse, suscitare discordias: Quo pacto promoturos unionem cum Bohemis, & Græcis; qui Catholicos ipsos, & Latinos Schismate inter se se moliantur collidere, & committere. Quæ certe nunquam se approbasse, nec approbare ostendit Eugenius in Constitutione *Moyses.* lata, sacro approbante Concilio. (*Vid. supra h.* §. *n.* 15. *lit. a.*)

33. Videamus nunc etiam, an hæc gesta

sint

sint à Basileensibus, acceptantibus Germanis, & Gallis. Acceptata à Germanis, & Gallis concordata quædam, assentiente etiam interim Eugenio IV, jam supra indicavimus (*h.* §. *n.* 20.) Verum hæc ad acta contra Eugenium nullo modo pertinent, neque de his contentio in re præsenti esse ulla ratione potest. Quæ contra Eugenium insurgentes facere adnisi sunt; ea non modo non acceptata fuisse ab utraque inclyta hac natione, sed omnimodis repudiata, detestataque, jam ostensurus sum. Etsi negare non intendam, fuisse principio non nullum ad ita dictum Felicem V. non ignobilem affluxum.

34. Notandum monet Vindiciarum scriptor, pag. 19. N. VIII. lit. C. Germanum, germanico pane vescentem, debere potius loqui cum his, quibuscum vescitur, nec debere esse immemorem honoris suæ nationis, & sui Imperatoris. Quam præclarum sit hoc monitum, nondum disputo; disputabo alibi. Interim quia & nos Leodienses sumus Cives Imperii Romani Germanici, ac proinde pane etiam Germanico vescimur; non ero ita immemor honoris nationis nostræ, & Imperatorum nostrorum, ut eorum defensionem negligendam mihi existimem.

35. Cum Sigismundo Imp. mortuo Francofordiam anno 1438. convenissent ad novum Cæsarem subrogandum Imperii Electores, intellexissentque reciproca Eugenii in Basileenses, Basileensium in Eugenium fulmina; neque in

ea

ea rerum caligine statuere satis possent, quam sibi partem eligendam putarent; Die 18. Martii communi consensu decreverunt neutram partem ad sex menses sequi, & interea nec Papæ, nec Basileensium decreta suscipere, testati tamen se a sanctæ Sedis obedientia, & reverentia non discedere. Hoc neutrius partis studium, concordiæ conservandæ nomine ad sex menses primo susceptum, sex ipsos annos tenuit, nec Papa illud probante, nec Basileensibus. An probandum sit, necne, non est nobis necessarium discutere hoc loco. Ut ut enim se res ista habeat; certo tamen argumento est, hæc contra Eugenium decreta non fuisse a Germanis acceptata.

36. Anno 1439. in frequentissimo Ordinum Imperii conventu Francofurto Moguntiam translato, Principes Germaniæ instantibus Legatis Basileensium acceptarunt omnia Concilii Basileensis decreta, exceptis iis, *quæ ad judicium contra Papam quoquo modo spectarent.* Hoc factum 26. Mart. a. e... Post tentatam a Basileensibus 26. Junii exauctorationem Eugenii, missi iterum ad Comitia Moguntina Legati eorum obnixe egerunt omnia, ut ab Imperii Ordinibus obtinerent sententiæ a se latæ acceptationem: sed repulsam passi sunt, Principibus neutrius partis studium adhuc retinendum statuentibus. In quo consilio se magis obfirmarunt in Francofordiensi conventu, post Albertum Cæsarem 27. Oct. mortuum, congregato: in quo 4. Februarii 1440, Fridericus, Austriæ

Dux,

Dux, Cæsar renuntiatus, Legatis Basileensium eodem convolantibus, ut electum a se Amadeum admittendum urgerent. Cæsaris novi, & Principum nomine nihil aliud responsum, nisi, non posse se ab illis, quæ prius statuerant, recedere: daturos tamen operam pro viribus, ut procuretur pax, & quies Ecclesiæ.

37. Anno 1441. Conventus iterum Moguntiam ad diem 2. Februarii indictus fuerat, qui non modo Legatorum Cæsaris, & Ordinum Imperii affluxu, sed & Regum, ac Principum exterorum legationibus splendidus fuit. Qui à Felice V. quasi Legatus a latere eo missus fuerat Cardinalis Arelatensis, & alii quidam Cardinales, ad alloquium ea tantum lege admissi sunt, ut ille legationis insignia, hi purpureos Galeros domi relinquerent. Tridentinum Episcopum, quem Cardinalem, & Patriarcham Aquileensem appellabant, Viennam a Basileensibus legatum, Cæsar sine rubro pileo venire jussum, suscepit: Nuntii, a Basileensibus ad explorandos Principum animos per Germaniam dimissi, renuntiaverunt, majorem Principum partem inclinatam esse ad Eugenium. Possent complura alia adduci, ex quibus elucet, Germaniæ Principes, ac populos ista adversus Eugenium judicia Basileensium & antequam fierent, exhorruisse, modisque omnibus impedire conatos; & postquam facta sunt, acceptare constanter renuisse.

38. A Germanis progrediamur ad Gallos. Quamquam enim Vindex illorum auctoritatem,

dum

dum sibi adversantur, nullo loco ducendam pronuntiet, *Princip.* 5. Hic tamen eos pro se allegat: videamus, quam vere. Simon Vigorius quidem, ex quinque fundatoribus novæ Ecclesiæ Jansenianæ non postremus, prædicat, a Gallis Basileense Concilium, tamquam regni Gallici Palladium, habitum fuisse, ejusque Decreta tanti æstimata, ac si de cœlo ad reformationem integræ Ecclesiæ delapsa essent. Sed mendacii convincit hominem Conventus Episcoporum, & Procerum Galliæ non multo post electionem Amadæi Biturigas a Rege Carolo VII. evocatus: In quo Rex, cum Episcoporum, & Procerum multitudine, auditis hinc Eugenii, inde Basileensium legationibus, re mature cum suis discussa, Die 2. Septembris per Episcopum Claromontensem exprobrari imprimis jussit Basileensibus, quod a se moniti, & rogati diligentissime nuntiis, & literis, ut a judicio contra Eugenium supersederent, illi nihilominus spretis suis precibus Pontificatu illum dejecerint, & alium subrogaverint. Deinde declarat se ex consilio conventus statuisse perseverare in obedientia Eugenii Pontificis, nec alium recognoscere Romanum Pontificem, quam Eugenium &c. Laboraverit conventus hic alio quodam vitio, propter quod reprobrari meruerit: quod non est hujus loci discutere; tamen liquet ex eo, Basileensium contra Eugenium judicia neque a Galliæ Rege Carolo VII, neque ab Episcopis, neque a Proceribus, ac proinde neque etiam a populo fuisse acceptata. Ex quo concludit Duvallius

G Do-

Doctor Sorbonicus *Tract. de Supr. Rom. Pontif. Potest. in Proœm. Q.* 3. pessime multos sua ætate sibi, aliisque persuadere, instar Palladii a majoribus habitum Conc. Basileense; cum habitum potius fuerit instar equi Trojani, & Sejani.

39. Ne tamen subdole aliquid reticere velle videar; non inficiabor, Galliæ Episcopos alio conventu, 30. Jan. 1432. in eadem urbe Bituricensi habito, censuisse, Concilium Basileæ legitime inceptum, ibi potius continuandum, quam alio transferendum. At non deposuere propterea debitam Pontifici obedientiam, sed Legatos ad eum destinaverunt, rogaturos; ut pro Reip. Christianæ commodo dissolutionem Ccii revocet, sinatque Basileæ esse Concilium.

40. Credidissesne, mi Theodulphe, tot in paucis, quæ ex Vindiciis protuli (*h.* §. *n.* 2. *&* 13.) verbis delitescere fallacias, a vero longissime remotas? An non miraris, hæc a tanto viro ea fronte potuisse in orbem literatum spargi, proinde ac si vel periissent omnia historiarum monumenta, ex quibus argui falsitatis posset; vel neminem ullum credidisset existere, qui hæc ei ponere ob oculos auderet; sed omnes IPSI DICENTI cæce assensuros existimasset. Videri posset forte quibusdam, fuisse satis futurum, si in falsitates istas digitum paucis intendissem. Verum quia non solus Vindiciarum scriptor, sed alii etiam, nempe Simonis Vigorii nepotes, hoc in argumento Decre-

ta

ta ista Constantiensia, & Basileensia vafritie summa ita objiciunt legentium oculis; ut nihil facilius sit, quam in fraudem adduci minus peritos: propterea non indicandas solum, sed pro viribus etiam refellendas istas offucias duxi.

41. Auctoritatem demum trium Clarissimorum ex S. Dominici familia luminum appellat pag. 21. N. VIII. lit. h. Sunt hi Joannes de Turrecremata Card., Sylvester Prieras S. Palat. Mag., Franciscus Victoria Parisiensis. Primi auctoritatem a Natali Alexandro muniri ait auctoritate Cardinalium Clementis Moniliani, & Michaëlis, postea S. Pii V.

42. Si sequi vellem Princip. IV, & V. Vindicis, & legem ab eo latam pag. 18. N. V., nihil foret facilius, quam diflare omnes istas auctoritates. Franciscus Victoria enim fuit Gallus; Galli autem non debent in hoc negotio suscipi, Ipsomet dicente; omnes fuerunt privati, & Recentiores. At fuere tres inter illos Cardinales. Fuit etiam Baronius Cardinalis; cui tamen propterea auctoritatem publicam tribuendam non putat Vindex. Sed perpendamus ipsorummet dicta.

43. Turrecremata Lib 3. Sum. de Eccles. Cap. 10, nihil aliud asserit, quam Cciorum congregationem utilem esse ad refrænandas exorbitantias quorundam Pontificum, qui Pontificatum suum aut spretis SS. Patrum regulis pro voluntate exercent, aut simoniaca pravitate dehonestant, aut sæculi vanitate, & vita scando-

losa confundunt. Nihil dicit de Pontificum exorbitantiis refrænandis per exauctorationem; de qua sola hic quæstio est. Aut forte ad persananda, vel refrænanda capitis vitia aliud medium non superest; nisi ut illud amputes? At pergit Card. Turrecremata: „ Hujus causa „ congregatum legitur Ccium Episcoporum I- „ taliæ per Imperatorem Romæ contra Joan- „ nem XII, qui venator, & lubricus publi- „ cus, & incorrigibilis erat. „ Hæc dici non nego; fateor etiam Conc. istud potuisse eum ad finem esse perutile, si PP. intra præscriptos a jure terminos se continuissent. Subjungit ibidem Turrecremata ex Hormisdæ Epistola ad Episcopos Hispaniæ hæc verba: „ Difficile est „ ut cujusquam cor sic induretur, ut in se „ patiatur culpandus fieri; cum noverit judi- „ cium subeundum Concilii. „ Verum Hormisda non loquitur de judicio Concilii, quod Papa, sed quod alii inferiores Papa subire debeant. Manifestum id erit cuilibet legenti Epistolam totam *apud Hardu. T. I. pag.* 1019. Cæterum quæ fuerit Turrecrematæ de suprema Rom. Pontificis potestate, nulli humano judicio obnoxia, sententia, ostendit in Apologia pro Eugenio IV. a se in Conc. Florentino dicta. Nisi idem Card. de Turrecremata, ubi vel obscurissime videtur favere Vindici, summus; ubi aperte adversatur, nullus est. Est hoc ipsi solenne.

44. Sylvester *in. Sum. Verb. Papa*, hæc habet: „ Quod si Papa suis moribus destruit Ec-

„ clesiam Dei, potest convocari Ccium contra „ ejus voluntatem; ut per illud Papa moneatur, & Deus invocetur, & resistendo malis remedium apponatur. „ Nullum hic de Papa exauctorando verbum. Resistendum sane malis, sive morbis languentis Capitis, & his resistendo remedium apponendum. Ast præcidere caput, estne malis ejus remedium apponere? Alia media præscribit Sylvester, ceu Medicus, non carnifex; *ut Papa moneatur, & Deus invocetur*, vel ad inflectendum sua gratia Papæ cor, quod in manu Domini est; vel ad exorandum aliud a Divina Providentia sua remedium.

45. Franciscus Victoria *Lib. de Potest. Pap. & Conc. prop.* 23. loquitur in hæc verba: „ Propter injustas dispensationes, vel alia mandata „ insolentia, quæ in perniciem Ecclesiæ procedunt, posset convocari, & congregari Ccium, contra voluntatem Papæ, ut ei resisteret, & obviaret. „ Et laudat Sylvestrum, ac Turrecremata, inquit Nat. Alexander. Bene habet. Si hos laudat; loquitur ex eorum sententia. Quod igitur de his duobus dictum, etiam de Franc. Victoria dicendum. Idem Franc. Victoria Relect. 4. prop. 5. Sententiam Gersonis, plus potestatis Ccio, quam Pontifici tribuentem, non dubitat vocare haud procul distantem a Schismate, imo pestilentem. Gersonis pietatem, & eruditionem veneror, ejusque sententiam tempore Schismatis scriptam, dum tres de Pontificatu contenderent, non reputabo plane pro eo tem-

pore falsam, si ejus substantiam spectemus. Hoc volo duntaxat arguere ex isto Francisci Victoria dicto, nulla ratione favere eum causæ Vindicis. Imo illam tota illa prælectione acerrime impugnat.

46. Vindiciarum Scriptor pag. 35. N. XXIII. supercilium attollens ratiocinatur pro more suo gravitate Pythagorica in hunc modum: „ Papam potuisse suo genio vivere, omnia susque deque vertere in spiritualibus, & temporalibus, omne judicium defugere, modo non esset hæreticus, aut in Schismate electus... Ex nullo genuino canone ostendi potest. „

47. Genuinum canonem non unum attulit Vindicis Antithesista, ut ostenderet, Papam certum, ab universa Ecclesia acceptatum, nec sponte juri suo cedentem, lege nulla adstringi ab subeundum ullum judicium humanum, sive Imperatoris, sive Synodi aut particularis, aut universalis; nisi deprehendatur a fide devius. Ad ista quam nihil aptum Vindex respondeat, mox videbimus §. *seq*... Oporteret ab ipso proferri genuinam legem, aut Canonem, quo cogatur ex necessitate Papa ad subeundum Synodi, præsertim particularis, judicium. Ejusmodi genuina lex nullibi exstat, nisi in Pythagoræ vestri cerebro. Nullam certe protulit hactenus, nullam proferet unquam.

48. Non tamen inde consequitur, posse Papam suo genio vivere; omnia susque deque vertere in temporalibus, & spiritualibus; omne ju-

judicium defugere. Ut enim nulli obnoxius sit humano judicio, divinum tamen nec vivus, nec mortuus effugiet; ubi severissimam factorum suorum cogetur rationem reddere, ac pœnas tanto graviores dabit, quanto sublimiori in fastigio collocatus, pernicioso suo exemplo plus aliis nocuerit. *Potentes potenter tormenta patientur.* Neque in hoc plus difficultatis est, quam in Regibus, & Principibus, nullum in terris Superiorem habentibus. Quibus, etsi nullo humano judicio possint coerceri, non tamen licet, quod libet.

49. „ Quid si, interrogat Vindex *pag.* 23. „ *N. XX*, Exim. Antithesista tunc fuisset Theo„ logus Ottonis M., consultusque desuper res„ pondisset, nefas esse resistere Pontifici extra „ duos casus, committendum illum solius Dei „ judicio, non posse illum dethronisari, eti„ amsi monita sperneret, perniciemque ulti„ mam & Romæ, & Imperio in temporali„ bus inferret, quia per hoc nondum esset „ hæreticus. Quid factum fuisset Ecclesiæ Ro„ manæ, & Imperio, si Otto per simplicita„ tem suo Theologo credidisset? „ Hoc habet Antithesista! quo se jam vertet?

50. Si quem tunc Otto in illo suo doloris, juste quidem ex Joannis in se perfidia concepti, æstu consuluisset Theologum gnavum, & cordatum; potuisset is quidem respondere, nefas haud esse resistere Pontifici cum hoste colludenti, ita tamen, ut non transiliret potestatis suæ terminos. De præcipitando autem e

throno Pontificio Joanne si consultus fuisset; debuisset omnino, proposito sibi etiam capitis periculo, cum reverentia omni, libere tamen, S. Joannis Baptist. exemplo respondere: *Non licet tibi* Cæsar. *Non licet vobis* PP, ex particulari Rom. Provincia conscripti. Simplicitas alia est prudentiæ expers, quæ vituperio; alia carens dolo, non prudentiâ, quæ laudi est, & commendata a Christo Domino dicente: *Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ.* Quod si ergo Theologo suo hæc respondenti credidisset Otto; fuisset illa prudens, & sancta simplicitas.

§ 1. Heus tu autem, quid tum factum fuisset Ecclesiæ Romanæ, & Imperio? Detrudi solio suo Joannem nec necessarium, nec conveniens fuit mali persanandi remedium. Non necessarium; quia Cæsari tam potenti non deerant alia Imperio, si periclitabatur, succurrendi media. Ecclesiæ fides non periclitabatur; quia nulla tum exorta hæresis memoratur ab istius historiæ scriptoribus. Si Ecclesiæ disciplina periclitata fuit; poterant adhiberi media, quæ adhibita fuerunt simili in calamitate temporum alias. Non fuisse etiam conveniens remedium, patet. Uti enim in infirmitatibus corporis si accommodatam statui morbi medicinam non porrexerit Medicus: non levatur malum, sed magis ingravescit: ita & irritatus violento, atque alieno remedio isto morbus invaluit ferocius; atque invaluisset magis; nisi Deus, cujus solius judicio reservabatur Joannes,

nes, medelam attulisset præsentiorem. Sed ne sublato quidem e vivis Joanne extinctum fuit schisma, sed succrevit, Deo permittente, ex primo alterum, Benedictum V. inter & Leonem VIII. Quod non nisi Benedicto cedente, & Leone vita functo, tandem sedatum est. Tam perniciosa res est Schisma. Incendi facile potest, ægre extingui.

52. Favete Linguis. Perorat. pag. 32. ead. ad calcem Nri XX. „ An Theologus Ottonis „ respondere debuisset ex irreperibilibus dictis „ Bonifacii M. apud Gratianum Can. 6. *si Pa-* „ *pa* Dist. 40. *Papæ culpas istic redarguere præsu-* „ *mit mortalium nullus, tametsi innumerabiles po-* „ *pulos catervatim secum ducat in Gehennam, quia* „ *cunctos ipse judicaturus a nemine est judicandus,* „ *nisi deprehendatur a fide devius*? An propter „ hunc fragilis auctoritatis textum Joannes XII. „ in suo furore, vesania, & vastatione Eccle- „ siæ relinquendus fuisset, donec ipsum Deus „ e medio sustulisset? „

53. Debuisset omnino respondere ita Ottonis Theologus. Non possint reperiri ista Bonifacii M. dicta, quæ reperiuntur apud Gratianum; sint plane conficta, si vis. Quid nostra? Nec Ivone, nec Burchardo, nec Isidoro, nec Gratiano nititur, aut indiget Ecclesia Catholica. Nec plus auctoritatis tribuimus istis, quam per se se habeant illa, quæ proferunt. Hæc si falsa probentur, non pluris eos facimus, quam Pythagoram. Interim confer illa, quæ feruntur, Bonifacii M. dicta cum

Mathæi Capite 23. *super Cathedram Moysi* &c. videbis congruere ad amussim. Si fragilis igitur auctoritatis iste apud Gratianum textus est; fragilis pariter auctoritatis est ille textus apud Matthæum. Non tamen propterea relinquendum fuisse in suo furore Joannem dico. Poterat is cohiberi remediis aliis opportunis.

54. Vocem nunc tollens altius exclamat ibidem: „ Teneat talia, qui volet. Nos tenemus, ab ovili Christi arcendum esse quemlibet, qui ex Pastore fit lupus, sive lupus fiat propter hæresin, sive propter alias causas; satis est, quod sit lupus. „ DIXIT, & hoc dicens forte instar Jovis in Lycaonem irati apud Ovid. L. 1. Metam. (a)

Terrificam capitis concussit terque, quaterque
Cæsariem; cum qua cœlum, mare, sidera movit.

(a) Lycaoni a Græca voce λύκος, *lupus*, nomen imposuerunt Poëtæ; eumque ob crudelitatem, morumque feritatem in lupum a Jove mutatum fingunt.

55. Magnum profecto ostendit zelum pro ovili Christi. Optem & ego, crede mihi Theodulphe, & vehementer optavi pridem, ab ovili Christi arceri quemlibet, qui sive ex pastore, sive ex ove fiat lupus. Sed meum zelum non esse secundum scientiam, didici ex Patre-familias dicente: *finite utraque crescere usque ad messem: & in tempore messis dicam messoribus: colligite primum zizania &c. Matth.* 13. ℣. 30. An vero ipsius zelus sit secundum scienti-

entiam, videamus. Utinam, O noster Pythagora, præsens adfuisses sermoni Domini habito ad turbas, & discipulos Matth. 23. *Super Cathedram Moysi* &c. Tum tu finito sermone accessisses, blandè Dominum compellans: Magister bone, ut tu nobis depingis Scribas, & Pharisæos, veniunt ad nos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A quibus nobis attendendum monuisti nuper. *Matth.* 7. ℣. 15. Quin ergo jubes eos præcipites dari de Cathedra Moysi? Dicunt nobis quidem, quæ præcepit Moyses. Quid tum? sunt tamen lupi: hoc satis est. Respondisset, ni fallor, divinus Magister: Nescis, cujus Spiritus sis: sicut simili responso præcoquum discipulorum zelum repressit *Luc.* 9. ℣. 55.

56. Queritur pag. 31. N. XX. negari assertum suum ab Antithesista contra allegatas suas auctoritates N. VIII. lit. h, & N. XVII, imo contra sanum sensum. Auctoritates ab ipso allegatas appendimus in statera. An quidquam pro suis assertis ponderis habeant; judicent, quorum est. Card Juliani, credo, auctoritatem despectam dolet. Sed tantum abest, eam ut despiciamus; ut longe præferamus cæteris, quas allegavit, omnibus, ac summe veneremur (*h.* §. *n.* 11.) Negat assertum antithesista contra sensum Vindicis, Sed an ejus sensus solus sanus? an aliorum omnium, IPSI dicenti non assentientium, insanus? An ipsius sensus sanior, quam Synodi VIII. Oecumenicæ
sub

ſub Adriano II, & tot aliarum, quarum mentionem partim fecimus, partim faciemus?

57. Sed tandem a me exſpectabis, Theodulphe, ut ediſſeram, quo demum modo malis, & incommodis occurrere poſſit Eccleſia, quæ promanare in Dei populum contingeret ex male feriati Pontificis moribus. Nihil dicam PRÆSIDE ME, ſed quæ in veterum monumentis inveni, referam. Poſſet congregata Synodus monere cum reverentia Pontificem, eumque exhortari ad morum emendationem. Fecit id cum aliquot Cardinalibus S. Bruno Signienſis, Paſchalem II. reverenter admonens, ut refert Petrus Diac. *Lib.* 4. *Chron. Caſſin. C.* 42. Eodem reverentis admonitionis officio functus eſt Wilhelmus Reomanenſis Abbas erga Joannem XIX, data ad illum Epiſtola verecunde monitoria, &, ut ait, filiationis diligentia, filiali dilectione. Hanc Epiſtolam Glaber *L.* 4. *Hiſt. C.* 1. inſeruit. S. Bernardus Abbas Clarav. multa præclara monita, materno, ut inquit, affectu ſuggeſſit Eugenio *in Libb. de Conſid.* Poſſent & Principes Pontificem arguere, obſecrare, increpare, ad officium ut redeat. Quod ab Ottone M. factum non ſemel in Joanne XII, omni reprehenſione caret. Ita cum Alexander VI. non ea, qua par erat, morum integritate Romæ viveret; Emmanuel, Luſitaniæ Rex, & Ferdinandus Rex Catholicus Legatione Romam miſſa, non illata vi, non intentatis minis. ſed cum veneratioue gravitati admixta admonuerunt officii Pontificem: nec

inani

inani opera, ut narrat Osorius *Lib.* 1. *de Rebus Emman.* Quamadmodum autem quivis mortalium lege tam naturali, quam divina obstringitur, ut declinet a vitiis, pravos mores corrigat, salutaria consilia non contemnat: eadem lege, quæ neminem habet eximium, tenebitur & ipse Romanus Pontifex. Quod ni faxit obstinato in malitia animo, invocari Deus posset, ex Sylvestri supra nominati consilio; ac divino esset permittendus judicio.

§. 2. Quomodo argumenta sibi opposita solvat.

1. Ad lapidem lydium si examinaveris omnia, quæ pro Thesis suæ causa peroravit acer Patronus; videbis, Theodulphe, alia esse (si plusculum aliquid, quam mereantur, largiri iis volueris) levissimi ad summum ponderis; alia nullius; alia nihil juvare ipsius causam; sed potius nocere ei plurimum. At forte pessumdedit penitus sui Antithesitæ momenta. Aut forsitan in illum conveniet, quod de Lactantio ait D. Hieronymus *de Script. Eccles.* *it. Epist.* 13. *ad Paulin.* Lactantius, quasi quidam fluvius eloquentiæ Tullianæ, utinam tam nostra confirmare potuisset, quam facile aliena destruxit. At vero, quam parum Noster confirmare sua potuit, tam parum destruxit aliena. Adverte animum, Theodulphe! Sed noli oblivisci; quod semper debes memoria tenere: non quæri, an *facti veritas* a multis probata sit; sed

sed an factum hoc *velut jure factum* approbandum, aut approbatum sit; & a cujus auctoritatis scriptoribus.

2. Bonus Antithesista magnum quid præstitisse se existimavit; dum ei opposuit auctoritatem nobilissimorum historicorum, Hyacinthi de Graveson, Pagi, Du Mesnil, Natalis Alexandri, Cardinalis Baronii, Petri de Marca Archipræsulis Parisiensis, qui jure factum negant. Horum ille auctoritatem, (*Proœm.* §. 5. *n.* 32.) non curat, quia suspecta, nec coæva, nec suppar, nec nixa auctoritate publica. &c. Præponderantem his opponit auctoritatem minime suspectam, coævam, aut supparem, nixam auctoritate publica, vel sensu communi Ecclesiæ, aut Doctorum ejus temporis. Quosnam ergo producit tam graves auctores, qui velut jure factam depositionem Joannis XII. approbent? Jam meministi, Theodulphe: Continuatorem Luitprandinum, ignotum nobis hominem, & cui ipsemet non satis fidat; Continuatores Reginonis, quos credit fuisse ascetas Prumienses, non audet tamen asserere, certo igitur nobis ignotos. Auctorem Gestorum Trevirensium, non minus privatum, & quem Ottoni minime coævum fatetur *pag.* 19. *N. VIII. lit. d.*, Sigebertum Abbatem Gemblacensem (Non in terra nostra Leodiensi, ut ipse ait, sed Brabantina: quod tamen facile ipsi erratum condono; nec est ad rem) Quem hominem! quod Lumen Ecclesiæ! Nosti, Theodulphe: Schismaticum, & mendacem!

cem. His addit PRÆSIDEM SE, qui unus est instar mille aliorum. Pudet me tui, & auctoritatum a te allegatarum, miser, & simplex Antithesista. Ad auctoritatum ab Ipso allegatarum splendissimum lumen tuæ evanescunt, ut ad solis ortum minores stellæ. Serovenit Du Mesnelius tuus, e pulpito suo dicens, quadraginta Episcopos in illa Synodo factos Excommunicationi obnoxios. Duplex præterea in isto homine est grave vitium, quod & Jesuita sit, & Gallus. *Princip. V.*

3. Audi vero, Theodulphe, quam egregie Cardinalis Baronii auctoritatem exosset. pag. 18. N. VI. Ubi inquit ore ad omnem majestatem composito: „ De magno historiæ Ecclesiasti„ cæ parente Cardinale Baronio sentimus, il„ lum maximi nomen meriturum fuisse: si in„ tra eos fines mansisset, quos sibi velut hi„ storico præscripsit Otto Frisingensis Episc. „ Lib. 6. Cap. 3. in hac ipsa causa Joannis „ XII, dum relata breviter historia sic scri„ bit: *Quæ omnia utrum licite, an secus acta* „ *sint, dicere, præsentis non est operis. Res e*„ *nim gestas scribere, non gestarum rerum ratio*„ *nem reddere, proposuimus*; si, inquam, Ba„ ronius in his, & in pluribus aliis non dis„ putasset super jure, cum jura ex profes„ so non didicerit, multo minus JCtus „ graduatus fuerit. Historicus, qui super alio, „ quam facto disputat, evadit advocatus, „ aut sectator partium. Videbimus autem, „ quam male propriæ suæ Ecclesiæ Romanæ

in

ſingulæ. Plus ſolidæ eruditionis in quarta paginæ cujuſvis parte reperias, quam in totis ICti illius graduati Vindiciis. Petrus Couſtant in ſuæ Præfationis *Part.* 3. §. 11. *pag.* 141. hoc Baronio tribuit encomium. „ In hoc ſtu-
„ dio inſignem præ cæteris laudem tulit Card.
„ Baronius; cujus annales jure dixeris locu-
„ pletiſſimum literariæ rei penum. „ Et crede mihi, poſtquam illius ICti folia in piperis cucullos converſa, aut aliter abolita fuerint; fulgebunt in Bibliothecarum quarumlibet nobiliorum forulis volumina Baronii.

Quandoquidem igitur ceſſit Ipſi ex ſententia, alienas auctoritates tam facile ut deſtrueret; progrediamur ad reliqua. Antitheſiſta ſtatuerat hunc ſyllogiſmum; „ Inferior non po-
„ teſt judicare, multo minus deponere ſupe-
„ riorem; Synodus autem particularis (talis e-
„ rat, quæ Joannem XII. depoſuit) eſt Roma-
„ no Pontifice inferior. Concludit Nat. Alex-
„ ander: Non potuit ergo Romana Synodus,
„ ex quibuſdam ſolum Italiæ, & Germaniæ
„ Epiſcopis congregata, Joannem XII. Ponti-
„ ficem Max. deponere. Majorem, pergit
„ Antitheſiſta, in hoc Syllogiſmo propoſitio-
„ nem qui aut neget, aut in dubium vocet,
„ non arbitror eſſe aliquem. „ Vulgo credebatur hactenus, eſſe hoc certum juris tam naturalis, quam divini poſitivi, & humani tam ſacri, quam civilis principium. Ipſius autem ingenium, ſupra vulgus deſpectans, modum reperit, quo illud deſtrueret.

6. Ac primo quidem agit per cuniculos. Cum obmovisset ei Antithesista ex Concilio Romano sub Adriano II, scitum hoc: „ Propter quam (hæresin) solum licitum est minoribus Majorum suorum motibus resistere, „ vel pravos motus respuere. „ Respondet: „ utique solus hæreseos casus licitum facit minoribus majorum suorum motibus resistere. „ Hæc *pag.* 30. *N. XVIII.* *Post pag.* 31. *N. XX.* „ Atqui tamen, exclamat, Papa exauctorabilis „ est! 1. si, quod nunquam contigit, hæreticus fieret. 2. in Casu schismatis Paparum; „ ut fatetur Antithesista. „ Sed quorsum ista? Mihi videntur eo ista tendere, ut Antithesistam suum tacite remittat ad verba Adriani II, quasi confitentis, principium istud non esse usquequaque firmum; siquidem casus hæreseos, & schismatis Paparum licitum faciat minoribus, majorum suorum motibus resistere.

7. Id si facit, ut facere non occultissime videtur, ingeniosus est profectò. Eadem enim arte ex Evangelio persuadere nobis poterit, cæcos videre, surdos audire, mutos loqui. Quis nisi plane truncus, & caudex, non intelligit, illa Evangelii verba non accipienda de iis, qui etiamnum cæci, surdi, muti sint, sed qui ante fuerint. Eodem prorsus modo etiam in casu hæresis licitum fit minoribus, resistere eorum motibus, qui majores eorum antea fuerint, sed jam non sint amplius. Papa enim simul atque in manifestam hæresin incideret; desineret esse Papa, caput Ecclesiæ,

&

& major. Relege, nisi molestum est, dicta *Proœm.* §. 3. *n.* 1. Similiter in casu Schismatis Paparum dubiorum nullus est certus Papa, ac proinde nec certe major. Pro tertio casu solius incorrigibilis deformitatis morum, quem IPSE addit, non solus Antithesista, sed omnes Catholici negant Papam judicari posse, atque exauctorari *a minoribus*. Ipsi usque adeo, qui Pontificem ab universali Ccio judicari, & deponi posse defendunt statuunt pariter, Conc. Generale esse Papa superius, ut recte monuit Antithesista.

8. Dum cuniculis nihil proficit; admovet deinde palam arietem, quo istud vulgi indocti judicium evertat. Sed nequam ille aries, impellentis se manui refractarius, magis stabilit ipsius ingratiis, quod debebat evertere. Audiamus Ipsum loquentem. „ Hic, ait, frustra „ fit argutia : Minor non potest condemnare „ majorem. Sufficit enim, quod jus aliquan- „ do velit majorem judicari ab his, quibus „ præest, & parem à paribus, ut in Feudali- „ bus pares Curiæ judicant & seniorem, & „ Convasallos. Provide in Cap. 16. de M. & „ O. additum est to *regulariter*, ad denotan- „ dum dari casus exceptos : *Cum inferior superio-* „ *rem solvere nequeat, vel ligare, sed superior* „ *inferiorem liget regulariter, & solvat.* pag. 34. „ N. XXII. „ Notemus tantisper duo. 1. Ipsum etiam Feudi Dominum directum judicari a paribus Curiæ, non ausus est dicere; quod maxime tamen huc pertinuisset. 2. Juris, aut

potius legitimi Legislatoris, & Majoris est, casus a communi regula excipere, non privati hominis, & minoris. Pergamus audire prædicantem cætera.

9. „ Equidem, pergit ibid., post canonem „ 9. Chalcedonensem. II. Q. 1. c. 46, Metro- „ politanus aut a Primate, si quem infra Pa- „ triarcham habuit, aut Patriarcha suo, con- „ sequenter in Occidente a Romano Pontifice „ judicandus erat; restituit autem Basileense „ Concilium Synodo provinciali *majoritatem* in „ Metropolitanum suum eatenus saltem, ut il- „ la in hunc aberrantem inquisitionem habere „ possit. Hic cessat illud: minor in majorem „ non habet inquisitionem. Sive enim Syno- „ dus provincialis minor sit suo Metropolita- „ no, sive major; jus, *omnibus majus*, dat „ illi inquisitionem. Sicut quoque in Synodo „ provinciali, dum Suffraganeus damnat colle- „ gam suum, cessat istud: par parem non ju- „ dicat. Quia canon dedit potestatem pari ju- „ dicandi in Synodo parem. „ Hæc ille.

10. Equidem contra Canonem 9. Calced. hac vice nihil excipiam. Patiar etiam valere auctoritatem Decreti Basileensis: *Pridem.* An canones dent Episcopo pari potestatem in Synodo judicandi, & exauctorandi parem, alibi videro. Tantum animum applica, Theodulphe, ad id, quod erat demonstrandum. Propositio demonstranda erat hæc: *Hic frustra fit argutia: minor non potest damnare majorem.* Verum tota ratiocinatio hujus ICti graduati stabilit, quod

sibi

sibi proposuerat evertendum. Nam *Jus*, (nota hoc bene, Theodulphe) *Jus*, *quod majus est omnibus*, (& verba ista cave amittas ex oculis) *vult aliquando* majorem judicari ab his, quibus præest, & parem a paribus. Ergo minor judicare majorem non potest, nisi pro casu excepto, in quo jus, *quod est majus omnibus*, & a *majore* potestate proficiscitur, id velit. Si minori igitur jus aliquando concedat judicare majorem (Idem judicium esto de pari in parem) minor non auctoritate sua, sed auctoritate juris, *quod majus est omnibus*, judicat majorem. Itaque reipsa non minor, sed potestas *major*, quæ jus condidit, judicat se inferiorem, etsi majorem altero delegato. Quis nescit, in Cciis Oecumenicis non semel Legatos Pontificios, qui nonnunquam erant unius duntaxat Diœcesis Episcopi, nonnunquam Presbyteri, nonnunquam Diaconi, judicasse, damnasse, exauctorasse Patriarchas, aliosque se majores? Ast auctoritate non sibi propria, sed a summis Pontificibus sibi delegata, auctoritate B. Petri Apostoli (Quod familiare Conciliis idioma est) residente in moderante tum Ecclesiam B. Petri successore. Delegatus autem a majore quod facit, facit reipsa Major. Ista igitur ICti ratiocinatione non evertitur ille receptissimi axiomatis colossus, sed statuminatur magis, & firmatur.

11. Ipsius etiam Conc. Basileensis Decretum, ab ipso allegatum, eandem rem magis confirmat. Si enim *Majoritatem*, per Canonem 9. Chalcedon. Ccii nutantem, eatenus restituit

Synodo provinciali in suum Metropolitanum; ergo minori, provinciali videlicet Synodo, concessit major, nempe Synodus Basileensis, in Metropolitanum suum inquisitionem; & eatenus majoritatem. Duplici ergo crasso vitio laborat ICti graduati nostri argumentatio: nimirum quod non inferat negatum, sive non probet, quod erat probandum; deinde quod probet prorsus contrarium illi, quod probandum proposuerat.

12. Nec prætereunda sine animadversione altera vel inscitia, vel saltem verborum confusio, qua videtur potestatem inquirendi confundere cum potestate judicandi, & damnandi, quasi vero duo hæc, toto inter se cœlo distantia, unum, idemque forent. Sæpe committitur quibusdam inquirendi, ac judicem de rei statu, pro ut repertus fuerit, erudiendi provincia, sine potestate ulla judicandi. Inquisitio, sive examen causæ commodius plerumque institui potest in loco, ubi orta est. Sunt enim illic præsentes testes, vestigia, atque indicia rei gestæ, aliaque juris adminicula, quæ in loco judicis, longius dissito, non æque in promptu sunt. Causæ examinatæ, atque instructæ judicium fieri potest vel alibi, vel ibidem per delegatos ab ordinario judice judices. Quotidiana hæc sunt in omnibus Dicasteriis.

13. Si quid dicere, quod ad rem faceret, voluisset: debuisset demonstrare, quod casus solius perversitatis morum sit in *jure*, quod *omnibus majus* est, exceptus; propter quem jus

ve-

velit, summum Pontificem certum, ab universa Ecclesia agnitum, vivum & invitum judicari, & damnari a *minoribus*. In hoc cardine tota rei summa vertitur. Hoc probari debuisset non dicendo solummodo, non afferendo inanes veritatesBasileenses, quas Card. Cusanus, insigne soli Treverici lumen, merito appellavit *falsas fatuitates*; sed proferendo specificum, genuinum, & firmum Canonem: alias stabit, quod Adrianus II. in Synodo Romana primum statuit, ae deinde in Synodo Oecumenica VIII, Cpolitana IV; cujus ista Romana præparatio fuit: P*ropter quam* (hæresin.) *solam* (Defige oculos, & mentem in particulam excludentem: *solam*) *licitum est minoribus, Majorum suorum motibus resistere. &c.* Quid ille autem? omisso hoc unico, & vero causæ crinomeno, discurrit instar rotati vertigine hominis per avia & devia. Lectorem per tot ambages circumducit; ad metam, quæ petenda erat, non perducit.

14. Aliud vertiginis suæ specimen dat ead. pag. 34. N. XXIII. ubi ait: „ Quidquid au„ tem contra morem, qui viguit primus, „ Chalced. Canon, & Basileense decretum *Pri*„ *dem* de Metropolitano judicando statuerit, hoc „ Romanam Synodum provincialem non atti„ net; quia Papa Metropolitanus ejus nec sub „ Primate, nec sub Patriarcha est &c. Reliqua, quæ sequuntur, videbimus *Controv. 3.* Hic quæro, potueritne hæc, quæ nunc retuli, scribere sobrius? Si iste canon, & illud

Decretum nihil Romanam Synodum provincialem attinent: cur his, quæ rem suam non attinent, implevit antea paginam? cur ea oculis legentium importune obtrusit, ad offundendam videlicet iis rerum impertinentium objectu caliginem? Si, repeto, Chalcedonensis Canon, & Basileense Decretum Romanam Synodum Provincialem non attinent; ac proinde ad asserendam illi potestatem exauctorandi Papam nihil faciunt; nonne fuisset satius, omissis illis, proferre pertinentem ad illam Synodum, specificum, genuinum, ac firmum Canonem, asserentem illi hanc (quæ negatur) potestatem; quam hoc (qui maxime hic necessarius erat) omisso, detinere lectorem impertinentibus, atque a vero causæ crinomeno avertere? Nonne suomet hoc testimonio, quod mille testibus est potius, convincitur, scripsisse, quæ rem non attinent? Idem de totis ejus vindiciis statuere tuto poteris, Theodulphe.

15. Principium istud tamen alio præterea responso conatur elidere *pag.* 31. *N. XX.* dicens: „ Ex illo principio: minor non potest „ judicare, vel deponere majorem, recte sequitur: Ergo non solum nullus Prælatus inferior, sed nec ulla Synodus particularis, „ extra Ecclesiam Provinciæ Romanæ, & sine „ ista potest exauctorare Papam; quia extraneæ „ Synodi sunt simpliciter minores Papa. „ Hoc responsum nititur principio alio a se stabilito, PRÆSIDE SE quidem, sed nulla nec auctoritate idonea, nec ratione fundato, nimirum: Quod

Quod Ecclesiæ Romanæ particularis Synodo, qualem ab Ipsomet descriptam vidimus (*Procem.* §. 3. *n.* 9.) competat potestas exauctorandi ob morum perversitatem suum Pastorem. Istud principium ventilabimus Controversia sequente, si Deus adfuerit. Interim sic habe, Theodulphe, ad evertendum hoc fragile principium valida haud opus futurum machina, sed uno halitu dicente: *Qui probas?* ab ipso autem nullo modo id probari ut intelligas; invito te ad sequentem controversiam: ubi miros saltus spectabis.

16. Manet igitur inconcussa Propositio major in Antithesistæ Syllogismo, non modo communi sapientum sensu, sed ipsius etiam Vindicis argumentationibus firmata: quod minor non possit judicare, multo minus deponere majorem. Synodum autem etiam Romanam particularem (Qualis erat, quæ Joannem XII. deponere nisa est) esse Romano Pontifice minorem, ostendit Antithesista ex propria confessione Synodi Romanæ, coactæ in causa Leonis III. præsente Carolo M, & Francorum Proceribus, & ex plurimis cum Italiæ, tum Galliarum Episcopis constantis, qui in has voces erupere, teste Athanasio Bibliothecario in vita Leonis III: *Nos sedem Apostolorum, quæ est caput omnium Dei Ecclesiarum, judicare non audemus, nam ab ipsa nos omnes, & ab ejus Vicario judicamur. Ipsa autem a nemine judicatur, quemadmodum antiquitus mos fuit. Sed sicut ipse Pontifex censuerit, canonice obediemus.*

17.

17. Quid respondet Vindex? Ideam competentis Ecclesiæ Romanæ particularis Synodo potestatis, exauctorandi suum Pastorem, (Quam non probabit unquam) pertinaciter in capite suo defixam habens, huic aliud etiam æque fragile principium adjungit; *Quod quoad Papam debeat mos antiquus manere, ut criminis accusatus defendat se coram Concilio suo.* Pag. 34. N. XXIII. His ergo duobus principiis suis titubantibus male nixus, respondet pag. 36. N. XXVII. in hunc modum: „ Huic prærogati„ væ (in Ipsius cerebro conceptæ, & natæ) „ non obest passus ex Athanasio Bibliothec. „ in vit. Leonis III; ubi Archi- & Episcopi „ Romanorum, atque Francorum coram Ca„ rolo M. congregati noluerunt judicare Leo„ nem, prius ab impio Paschali, & Campu„ lo Clericis crudeliter in ipsis lytaniis tracta„ tum, atque spoliatum, deinde vero crimi„ natum, unanimiter dicentes: *Nos sedem A„ postolorum &c. ut supra.* Utique enim, dum „ criminis accusatur Rom. Pontifex, mos anti„ quus ei detulit hunc honorem, ut seip„ sum judicaret vel confessione, & susceptio„ ne canonicæ pœnitentiæ, aut expurgatione „ sui facta. „ Audisti, Theodulphe, Ipsius orationem. Quod si nunc ostendero (uti Deo juvante me ostensurum confido in Controversia III.) nullum exstare morem antiquum, qui necessitatem ejuscemodi imponat Rom. Pontifici:

in

in hac quoque responsione nihil reperies, nisi titivillitia.

18. Antithesista refert in Concilio Romano sub Adriano II. ita locutos Patres : *Romanum Pontificem de omnium Ecclesiarum præsulibus judicasse legimus; de eo vero quemquam judicasse non legimus. Licet enim Honorio ab Orientalibus post mortem anathema sit dictum; sciendum tamen est, quia super hæresi fuit accusatus, propter quam solam licitum est minoribus majorum suorum motibus resistere, vel pravos sensus libere respuere.* Addamus continuationem verborum Adriani II, quam Antithesista prætermisit, forte quia non judicabat sibi necessariam. *Quamvis & ibi nec Patriarcharum, nec cæterorum Antistitum cuiquam de eo* (Honorio) *quamlibet fas fuerit proferre sententiam, nisi ejusdem primæ sedis Pontificis consensus præcessisset.*

19. Vindex insultat primum Antithesistæ pag. 30. N. XVIII, dicens, verba allegata non esse dictum, multo minus definitionem Patrum, sicut Natalem exscripserit Antithesista, sed esse ex allocutione Papæ Hadriani ad Patres. Perspice nunc, Theodulphe, quam sit in Cciorum historia versatus homo. Consule Synodi Oecumenicæ VIII, sive Cpolitanæ IV. Sessionem VII, ubi acta Synodi dictæ Romanæ reperies relecta, atque inter hæc responsionem Patrum ad allocutionem tertiam Adriani, eam per omnia probantium, ac pluribus etiam S. Scripturæ locis confirmantium; supplicantium tamen, ut resipiscentibus relinqueret veniæ locum

cum

cum. Decretis denique ab Adriano pronuntiatis subscripsere post ipsum Episcopi XXX, Presbyteri ejusdem Ecclesiæ IX, Diaconi V. *Apud Hardu. T. V. CC. a pag.* 1078. Subscribentium nomina reperies *ibid. pag.* 870. Dicta, quæ probarunt Patres, & subscriptione sua acceptarunt, an non fecerunt sua, ac definierunt abunde? Accedit & Synod. VIII. calculus, ex Adriani præscripto sententiam ferentis. At non potuit Vindex, quin insultaret.

20. Attamen mox subdit: „ Quam [Adriani allocutionem] „ veneramur, ut verissimam „ contra Photium, extraneum ausum cum „ suo conciliabulo sententiam ferre in Nicolaum I. utique enim solus hæreseos casus licitum facit minoribus, majorum suorum motibus resistere. „ Verum eodem fere puncto temporis subjungit: „ Ast in quo Ccio dicitur, Quod Ecclesiæ Romanæ non liceat ob deformitatem morum alicujus Papæ, non quidem hæretici, vel dubii, attamen nequissimi, monstrosi &c ad hæc incorrigibilis, eundem exauctorare; sive in Synodo generali, sive in particulari sua? „ Nunquid jurares, Theodulphe, hominem in eodem sibi halitu contradicere? Erras: non contradicit sibi; imo vero perstat obstipo capite in consilio suo persuadendi lectoribus: Synodum particularis Provinciæ Romanæ esse majorem Papa, licet alii Prælati inferiores, & aliæ Synodi extraneæ, quæcunque, sint simpliciter minores Papa (*h.* §. *n.* 15.) Verum hanc chordam

dam percurram diligenter in Controv. sequente.

21. Hoc loco paucis sic disputo : si hæc allocutio Adriani est verissima contra Photium , est verissima contra quemcunque alium sive extraneum , sive intraneum, Tros , Rutulusve fuat , nullo discrimine habetur. Nec solum verissima est contra singulos , sed etiam omnes , quicunque ausi fuerint ferre sententiam in Romanum Pontificem. Propositio enim negans : *Non legimus , de eo quemquam judicasse*, est universalis ; neque ab ea excipit Adrianus , nisi solam hæresin. *Non aliquis* , *Non quisquam* idem est Dialecticis , quod *nullus*. Fabula Marcellini , quamvis fabula , demonstrat tamen , communem Ecclesiæ sensum , commenti istius fabro notum , eo tempore fuisse : *Prima sedes à nemine judicatur*. (Controv. I. §. I. n. I.) *Nemo* idem est , quod *nullus*. Verba pariter duarum Synodorum Romanarum aliarum in causa Symmachi (*h. controv. princip. n.* I. & 2.) & Leonis III. (*h.* §. *n.* 16.) sunt generalia. Ex trium ergo synodorum Romanarum , sub Symmacho , Adriano II , Leone III , propria confessione , quæ optima est probatio , habemus, & ipsam esse simpliciter minorem Papa. Ac propterea non immerito Adriani Papæ eadem allocutio exemplo Synodi , sub Symmacho celebratæ , ad confirmandum argumentum suum utitur.

22. Ne vero ex Honorii Papæ , in Synodo VI. Oecumen. anathemate perculsi , exemplo

de-

debilitata jam Vindicis responsio vires videatur posse resumere : primo quidem observa id, quod Adrianus monuit, hæreseos illum in Synodo ista reum actum. Cujus tamen convictus non est ; sed ea labe purgarunt eum Leo II, & Benedictus II... 2. Patres Synodi VI. non exauctorarunt Honorium vivum, sed mortui memoriam detestati sunt. 3. Anathema, quod ei dixerunt, non habuit vim sententiæ excommunicationis, sed definierunt duntaxat, *projici* ejus, non secus, ac Sergii, Pyrrhi, aliorumque Monothelitarum, nomen *à S. Dei Catholica Ecclesia* ; ut ferunt verba Decreti *apud Hardu. T. III. Cc. pag.* 1331. *&* 1334. Quod fiebat pro illius temporis more auferendo eorum nomen ex sacris (a) diptychis. 4. Non exercuerunt hac sententia jurisdictionem in Honorium (quippe quem suo in tribunali pridem judicatum, Deus humano omni judicio subtraxerat) sed in fideles viventes ; præcipientes eis, ne honorem ejus nomini, ac memoriæ haberent in publicis Ecclesiæ cœtibus. 5. Nihil fecere sine præcedente primæ Ecclesiæ Pontificis (Agathonis) consensu, ut ex hac Adriani II. allocutione discimus.

(a) Sacra Diptycha in Ecclesia veteri dicebantur tabellæ duæ plicatiles, in quarum altera vivorum, in altera mortuorum descripta erant nomina ; quorum in orationibus publicis fiebat memoria.

23. Thesi opposuerat deinceps Antithesista Canonem XXI, Synodi Oecumenicæ VIII, Cpolitanæ

litanæ IV. Præsidentibus Adriani II. Legatis habitæ anno 869. Fragmentum quidem canonis duntaxat recitant tam Antithesista, quam Theseos Vindex; non abs re tamen erit, audire integrum.

„ Definimus, *neminem prorsus* mundi poten-
„ tium, quemquam eorum, qui Patriarchali-
„ bus sedibus præsunt, inhonorare, aut mo-
„ vere a proprio throno tentare, sed omni
„ reverentia, & honore dignos judicare, præ-
„ cipue quidem SSmum Papam senioris Romæ,
„ deinceps autem Constantinopoleos Patriar-
„ cham, deinde vero Alexandriæ, ac Antio-
„ chiæ, atque Hierosolymorum. Sed *nec ali-*
„ *um quemcunque* conscriptiones contra SSmum
„ Papam senioris Romæ, ac verba complica-
„ re, vel componere, occasione quasi diffa-
„ matorum quorundam criminum, quod & nu-
„ per Photius fecit, & multo ante Dioscorus.
„ Quisquis autem tanta jactantia, & audacia
„ usus fuerit, ut secundum Photium, vel
„ Dioscorum in scriptis, vel sine scriptis in-
„ jurias quasdam contra Sedem Petri Principis
„ Apostolorum moveat; æqualem, & eandem,
„ quam illi, condemnationem recipiat. Si ve-
„ ro quis aliqua sæculi potestate fruens, vel
„ potens pellere tentaverit præfatum Apostoli-
„ cæ cathedræ Papam, aut aliorum Patriar-
„ charum quemquam; anathema sit. Porro si
„ Synodus universalis congregata fuerit, & fa-
„ cta fuerit etiam de sancta Romanorum Ec-
„ clesia quævis ambiguitas, vel controversia;
„ opor-

ergo etiam tueri adversus Germaniæ, & Italiæ Episcopos ab Ottone congregatos: nisì hi fortè inter alios quoscumque numerandi non veniunt. Posset quidem quærere effugium dicendo: non movisse hos contra Petri Sedem injurias eo, quod Joannes XII. fuerit nequissimus, monstrosus, atque ad hæc incorrigibilis. Sed responderet illud ipsum, quod quæritur, quodque est probandum; ab eo autem nullo modo probatum esse ostendimus; videlicet: utrum Rom. Pontifex possit propter solam morum pravitatem exauctorari. Peteret igitur principium, nec pateret ipsi hoc effugium, jam ante diligenter obstructum.

25. Ad postremam Canonis partem: Porro si synodus universalis fuerit congregata &c, respondet ibidem: „ Ratiocinium Antithesistæ, „ ex hoc canone formatum, ad casum Joannis „ XII & Romanæ Ecclesiæ ineptum est „. Videamus igitur, an Ipse ratiocinetur aptius. „ Non enim, pergit, canon iste præscribit „ legem universali synodo, vel particulari Ro„ manæ; sed his, qui controversiam facere „ vellent contra Romanam Ecclesiam, vel ejus „ Pontificem in *synodo Generali*, ne irreveren„ ter, & audacter cum dictione sententiæ „ prorumpant, sed sciscitentur, & solutionem „ accipiant a synodo; cui sententiæ dictio nul„ latenus ibi aufertur. Altum hic silentium „ est de potestate Romanæ Ecclesiæ „ (particularem eum intelligere, constat tam ex præcedentibus, quam consequentibus.) „ exau-

„ ctorandi suum Pontificem pro casu necessita„ tis extra synodum generalem. „ Audisti ratiocinantem; nunc audi, quam ratiocinetur apte, mi Theodulphe.

26. Nullatenus *aufertur* ibi synodo (si qui facere vellent controversiam contra Rom. Ecclesiam, vel ejus Pontificem,) sententiæ dictio. Quamquam negare possem; esto tamen tantisper. Quid ergo? an continuo ibi tributa est? Altum hic de potestate illa Romanæ particularis Ecclesiæ silentium. Imo altissimum. Illius enim ideam post tot sæcula ex Ipsius cerebro, ceu novam ex Jovis cerebro Minervam, nascituram nemo providere, ac proinde ne cogitare quidem ullus de ea poterat. Quid inde? an propterea concessa? Nullatenus isto canone aufertur Decano Facultatis Juridicæ Treveris sententiæ dictio in Rom. Ecclesiæ Pontificem. Altum de hac Ipsius potestate silentium. Ergo tributa, atque concessa? quàm apta consecutio? Attamen si conferantur hinc allocutio tertia Adrianii II. quæ fuit hujus synodi præparatio, & prodromus, inde ejusdem synodi acta, ac canonis ipsius verba, quibus conceptus est, generalia; hanc facultatem synodo tum generali, tum particulari Romanæ non tam ereptam, quam nunquam competiisse, in comperto erit.

Habes, ecce Theodulphe, tam quæ pro sua causa dixit, quàm quæ contra Antithesistæ sui ratiocinationes. An autem felicius destruxerit aliena, quam confirmare potuerit sua: per-

mitta-

mittamus eorum, ad quorum officium spectat, judicio: cum non spectet ad nostrum. Quid de conscriptiones contra Papam Senioris Romæ, aut verba componentibus decernat Sacer canon; considerandum relinquamus Vindici.

Controversia II.

An synodo particularis Ecclesiæ Romanæ competat potestas, exauctorandi propter morum perversitatem suum Pastorem.

1. Hactenus disputavimus in Thesi: An Papa certus, ab universa Ecclesia agnitus, in quieta possessione Pontificatus per annos complures constitutus, vivens, & invitus possit propter solam morum deformitatem præcipitari ex B. Petri Cathedra. Nunc eandem quæstionem ventilamus in Hypothesi: An particulari synodo Romanæ qua tali, qualem descriptam ab Ipsomet vidimus (*Proœm.* §. 3. *n.* 9.) competat potestas exauctorandi Pastorem suum talem propter solam morum perversitatem. Quam quæstionem, quemadmodum re diversa est à præcedente, ita oratione distinguendam, ac distributius tractandam in hunc locum reservavi.

2. Non dissimulans suam diffidentiam torquet se miris modis pag. 30. n. XVII, ut reperiat commodam, quam inire possit, viam explicandi potius, quî actus ille (depositionis

Joannis XII.) valere potuerit ; quam ut rigide dicatur : Jure non valuit. Spem tamen ſimulans vultu , cavendum lectoribus , monet , ne præconceptis Theſibus (ſui Antitheſiſtæ) inhæreant ; promittitque per factum tam illuſtre correctum iri præconceptas Theſes.

3. Quam ergo tandem commodam ſibi viam excogitavit ineundam ? Negat (ut legiſti, Theodulphe, *Prœm.* §. 3. *n.* 9.) Joannem depoſitum ab Ottone M., aut ab aliis Italiæ, & Germaniæ Præſulibus ; ſed a ſola particulari Eccleſia Romana ſententiam pronuntiatam ait. Quamvis adduci non poſſim , ut hæc credam abſolute IPSI DICENTI omnia ; tamen permiſi (*ibid.*), ut iſta ponantur interim eſſe vera; promiſique me , his poſitis , tanto facilius ſuomet ejus Theſin gladio jugulaturum. Stabo nunc , Deo auxiliante , promiſſis.

4. Ille vero ſic ſtatuit : Particulari Provinciæ Romanæ , compoſitæ ex ejus Præſulibus Eccleſiæ, tamquam primæ omnium , & centrali , competere jus ſoli , nullo poſtulato, aut exſpectato aliarum Eccleſiarum , aut ſynodi generalis adjutorio, exauctorandi propter ſolam morum deformitatem Paſtorem ſuum , Papam , & Metropolitam ſuum Patriarchalem , quanquam neque hæreticum , neque in ſchiſmate electum. Hoc invento ſuo putat ſe reperiſſe maxime commodam , quam inire poſſit , viam.

5. Monui in ſuperioribus (Controv. 1. §. 2. n. 15.) Principium iſtud nulla nec auctoritate idonea , nec ratione fundatum eſſe. Nunc de

aucto-

auctoritate primum, deinde de rationibus ejus disseramus. Quæ duo ubi diligenter pertractaverimus: perspicies plane, verissimum esse, quod notavi ibidem: ad subruendum hoc fragile principium alia opus non esse machina, nisi uno halitu dicente: *Quomodo probas*?

6. In negotiis hujusmodi, ad sanctionem juris publici Ecclesiastici pragmaticam spectantibus, nihil temere, & sine auctoritate idonea statuendum esse, nemo ibit inficias. Non sufficit hic: Αὐτὸς ἔφα, PYTHAGORAS DIXIT: sed quæritur, an, & quando Christus Dominus, unicus Hierarchiæ Ecclesiasticæ fundator, dixerit, & sanxerit? Quæritur, hæc Christi sanctio, atque institutio ex qua repetatur vel scriptura, vel traditione sive divina, sive Apostolica? quæ aut CCiorum scita, aut Sanctorum, & probatorum Patrum consentientia testimonia hanc verbi divini sive scripti, sive traditi expositionem nobis reliquerint? quis Ecclesiæ communis sensus, & usus eam constanter retinuerit? Hæc super fundamenta qui non ædificat, super arenam ædificat; & erit ruina domus istius magna.

7. Divinarum scripturarum, aut beatorum Patrum testimonia frustra quæras in totis Ipsius vindiciis: quia non sunt. Ex CCiis pariter nullum emendicare potest subsidium.

Non ex Synodo VI. Oecum., anathema detorquente in Honorium; tum propter ea, quæ notavi anteà (*Controv.* 1. § 2. *n.* 22.) tum maximè, quia ista non erat particularis

Ecclesiæ Romanæ, sed Ecclesiæ universalis synodus œcumenica.

Non ex CCiis Constantiensi, & Basileensi. Horum enim ut summa foret auctoritas; disertissime tamen loquuntur, non de particulari synodo Provinciæ Romanæ, sed de universali, & œcumenica. Certe non erat e re synodi Basileensis, imaginarias suas veritates prodige in solam synodum provinciæ particularis Romanæ profundere: Dilapidasset enim hoc pacto totum suum patrimonium: Siquidem istius Provinciæ Præsules, & S. R. E. Cardinales plerique omnes ad Eugenium Ferrariam Concilii habendi causa confluxerant.

8. Doctores quoque illi Catholici, qui Papam Conciliorum judicio obnoxium volunt, repellunt Ipsum a foribus. Nam nonnisi CCiis œcumenicis, universam Ecclesiam repræsentantibus, auctoritatem istam largiuntur, particularibus nihil dant. Non flagito, posses dicere, hoc dari constanter particulari Rom. Ecclesiæ, sed saltem pro casu urgentis, & frangentis necessitatis, maxime si propter periculum in mora, & difficultatem temporis generale CCium congregari nequeat; ut loquitur *pag: 31. N. XVIII.* qualis casus erat sub Joanne XII. Apage; responderent merito; nesitas ista, & periculum conficta sunt. (*Vid. Controv. 1. §. 1. n. 51. & infra de eodem hoc argumento occurrent plura.*)

9. Simon Vigorius (quem supra laudavimus controv. 1. §. 1. n. 38.) in volumine, cui nomen:

men : *Libri quatuor de statu, & gubernatione Ecclesiæ* pag. 405 ait : „ Quando Papa malus est
„ œconomus Domus Dei, ejusque gratia excidit ; quia officio suo defuit, ad Ecclesiam
„ deferri potest ; & si in illius auctoritate, ac
„ potestate esse recuset, nec morem gerat, sicut ethnicus, & publicanus habendus est „.
At Vigorio Ecclesia est cœtus fidelium, Fideles autem non soli Romani sunt, sed & alii per nationes omnes, ac populos diffusi. Alius quidam, cujus mentio fit in Actis, & Decretis Synodi II. Provinciæ Ultrajectensis anno 1763. habitæ, suppresso suo nomine scriptum sparsit per Belgium, cui nomen dedit : *Précis d'un acte de denonciation solennelle &c.* Sed obscurus istius denuntiationis scriptor ipso in Procemio suo testatur : *J'ai fait un acte en forme, par lequel je denonce solennellement à l'Eglise les Papes, leurs Cour, leurs suppots, & leurs attentats: mais comme je ne publierai peut-etre pas sitôt ledit acte.... je declare, que le précis tres-court, que je vais faire, doit passer lui-meme pour une denonciation juste, veritable, & solennelle, que je fais a l'Eglise universelle.* Id est : „ Confeci actum
„ in debita forma, quo denuntio Ecclesiæ Papas, ipsorum curiam, ipsorum gregales, &
„ attentata. Sed cum actum istum publicaturus forte non sim tam cito. . . declaro,
„ brevissimam, quam facturus sum, actus mei
„ epitomen habendam loco justæ, veræ, & solennis denuntiationis, quam Ecclesiæ *universali* defero. „ *Acta. Syn. pag.* 38. En, denun-

nuntiationem suam non particulari Ecclesiæ Romanæ, sed *universali* defert. Ipsa synodus hanc Paparum denuntiationem, etiamsi *Ecclesia universali* factam, refellit, ac damnat. Caruit quidem hæc synodus potestate judicandi, & damnandi legitima; istud tamen ex his liquet: multo minus eam approbaturam fuisse denuntiationem, quæ facta fuisset Ecclesiæ Rom. particulari. Itaque & ipsi Jansenianæ factionis proceres, & principes suum novitio Vindicis invento suffragium palam denegant. Ipsimet, qui inter illos se appellantes nuncupant, non provocant ad particularem Romanam Ecclesiam, quippe quam vel maxime exosam habent, quia semper molitionibus suis experti sunt adversantem; sed Ecclesiæ universalis Concilium appellant. Quam recte, non est hic disputandi locus. Satis est, quod per sua hæc sive perperam, sive recte facta, remotissimos se ab hac Vindicis sententia ostendant.

10. Non me præterit, esse apud Lutheranos, ac Calvinianos usu receptissimum; ut particulares Provinciarum, sive ditionum singularum Ecclesiæ Ministros suos alibi per seniorum simul, ac populi collegium, alibi per Principes, ac Dominos (quibus hanc potestatem alii jure imperii competere, alii libera collegii voluntate delatam prædicant) promoveant, judicent, amoveant. Quam in rem multa Puffendorffius in Libello *de habitu Religionis Christianæ ad vitam civilem*, quem ejus amici aureum vocant. Verum absit, ut vel suspicari ausim,

sim, velle Thesistam ab his suæ isti doctrinæ auctoritatem quærere. Diceret me certe, ac palam pronuntiaret calumniatorem maximum.

11. Si quos alios istius asserti auctores probatos habet, quorum nullum in vindiciis reperio; proferat eos; ut examinemus, qui genus, unde domo sint.

12. Attamen exemplo, ex antiquitate petito, stabilire rem suam laborat. Nam pag. 36. N. XXVI. sic infit: „Hanc se ipsam, sine „generali synodo juvandi potestatem, exercuit „Romana Ecclesia, dum in synodo Sutrina, „coram Henrico III. Imp. celebrata liberavit „se anno 1046. tribus Papis simul, atque „semel sedentibus Romæ, reditusque natio„num inter se pacificè partientibus, Benedi„cto IX, Sylvestro III, & Gregorio VI. Non „disputabimus hic, an Gregorius VI. deposi„tus fuerit in Sutrina synodo, an verò visa „Patrum disquisitione, ejusdemque fatali con„tra se exitu prævisо, ante sententiam sese „abdicaverit, certe non abdicaturus, si per„manere potuisset, nec synodi virtutem timu„isset, *velut synodicis canonibus, atque sententiis* „*simoniacus probatus*: ut scribit Leo Ostien„ensis Lib. 2. Chron. Cassin. Cap. 80... Sal„tem hoc est certum, quod Rom. Ecclesia, „opitulante suo Advocato Henrico III. se tunc „expedierit absque Ccio generali a tricipite „Papatu.„

13. Saltem est certissime falsum, quod Ecclesia particularis Romana in synodo Sutrina exer-

tuerit potestatem liberandi se Papa certo, legitimo, invito. Et nisi certissime falsum ostendero, Theodulphe; nihil mihi unquam quidquam deinceps accreduas. Exponamus ante omnia factum; præmisso hoc axiomate: Quamvis scriptores coævi, aut his proximi in narrandis facti alicujus adjunctis varient; in iis tamen, in quibus inter sese consentiunt, quæque ad facti substantiam spectant, plenam apud prudentes omnes fidem merentur.

14 Joanne XIX. ad annum 1033. mortuo, Theophylactus, Consulis Alberici Filius, conciliatis per largitiones profusas Romanorum suffragiis electus est, & Benedictus IX. appellatus. Consentiunt de hoc facto Hermannus Contractus *in Chron auctiore Cassin*. Glaber *Lib. 4. Hist. c. 5.* Victor III. Pap. *Lib. Dialogorum 3.* Puerum fere decennem fuisse primum dicit Glaber, post tamen vocat puerum annorum circiter duodecim. Alii verba ejus largius interpretantes annos circiter decem, & octo tribuunt Benedicto, cum crearetur Pontifex. Moribus, & factis exstitisse tanto ordine indignis consentiunt tres hi scriptores. Fuit igitur Joanni XII. non absimilis.

15. Ab Ecclesia tamen universa graviorum malorum præcavendorum causa agnitum, Pontificaliaque munia, nemine se opponente, exercuisse, constat multis ex argumentis. Adam Bremensis L. 2 C. 50. tradit, eum ipso primo creationis suæ anno Pallium concessisse Hermanno Archiepiscopo Hamburgensi. Anno

1036,

1036, vel ut alii tradunt 1037, celebravit Romæ synodum, cujus fragmentum exstat in Tomis Cc, & Tom. IX. Italiæ sacræ Ughelli. Relatum ab eo in Ssrum Confessorum catalogum S. Simeonem Syracusanum, qui magna religione colitur Treviris, ex antiqua inscriptione ostendit Browerus Annal. Trevir. L X. ad annum 1042. Circa annum 1040, vel 1041 Casimiro, Misceconis II. Poloniæ Regis Filio &c Cluniacensi Monacho, & jam Diacono indulsit Poloniæ Legatorum rogatu, ut votis solutus paternum solium conscenderet, uxorem duceret, regiam stirpem propagaret. Testis Joannes Longinus *in Histor. rerum Polonic.* Denique nemo hactenus Benedicto IX. litem de legitimo ejus Pontificatu movit; nec movere Theseos suæ Vindex potest; cum de solo legitimo, & agnito ab universa Ecclesia Papa hæc nobis controversia sit.

16. Tandem anno 1044. Romani, opitulante Ptolomæo Consule, ejus crimina non ferentes, ejecerunt Benedictum, suffecto in ejus locum Joanne Episc. Sabinensi, quem dixere Sylvestrum III. Consentiens de hoc pariter Scriptorum testimonium est, Petri Diaconi in *Chron. Cassin. Lib.* 4. *C.* 63; Hermanni Contracti *in Chron. ad hunc an*: Victoris Papæ III. *Lib. Dial. cit.* Leonis Ostiensis *in Chron. Cassin. Lib.* 2. *C.* 80. *cit.*

17. Post tres circiter menses Benedictus propinquorum suorum Comitum Tusculanorum, ea tempestate potentium, opibus adjutus,

pulso

pulso Sylvestro, Romanam sedem iterum occupat. Consentientes iterum hac de re habemus productos *n. prae.* testes. Pristinos tamen mores minime mutavit, addit Victor III. L. c. Hactenus in pari vita paribus fere, queis Joannes XII., fatis vixit.

18. Sed Benedictus videns se Romanis ob morum turpiutdinem exosum, & despectum, in Joannem Archi-Presbyterum Pontificatum transtulit, qui Gregorius VI. dictus est. Ipse vero ex Urbe emigrans in paterna se castella recepit; testibus iisdem Scriptoribus.

19. Hactenus consentientia sunt testimonia. Sequitur nunc levis aliqua differentia. Victor III. Papa l. c. Joanni huic Archipresbytero inditum fuisse tradidit Gregorii VI. nomen, eumque annis duobus, & octo mensibus sacerdotium administrasse. Otto autem Frisingensis, Lib. 6. Cap. 23, tribus his sedem Romanam simul eodem tempore occupantibus videtur adjungere quartum, Gratianum nomine, qui tribus præcedentibus, puta Benedicto IX, Sylvestro III, & Joanni Archipresbytero, datis ex S. Sede pecuniis, & Benedicto reditibus Angliæ, quia hic majoris videbatur auctoritatis, relictis, persuaserit, sibi soli summum ut sacerdotium cederent. Ob ea, ait, Cives præfatum Presbyterum (Gratianum) tanquam liberatorem elegerunt, eumque mutato nomine Gregorium VI. vocaverunt. Sed quoniam alii testes omnes, & ipse Clemens II. Gregorii VI. successor in suis ad Bambergensem Ecclesiam,

siam, cujus ante Episcopus fuerat, literis trium duntaxat mentionem faciunt: propterea Critici Ottonem Frising., qui centum post annis scripsit, seque, quæ audierat, scribere testatur, judicant falsis rumoribus deceptum.

20. Quamvis autem Joannem Sabinensem, dictum Sylvestrum III. a Benedicto reduce pulsum, ad suum Episcopatum rediisse, ac Benedictum abdicato in Joannem Archipresbyterum (cui forte & Gratiano nomen fuit) summo sacerdotio, in propria castella concessisse narratur: videntur tamen hi tres postea Romam denuo convenisse; & tripartito divisis inter se Ecclesiæ vectigalibus non tam gubernasse, quam devorasse Pontificatum. Tradunt enim allegati a nobis testes, tres eodem tempore Romæ sedisse Pontifices. Quibus consentit & Bonizo Episcopus Sutrinus, post Placentinus, ac demum Martyr; qui eodem, quo hæc gesta sunt, tempore vivebat Romæ proximus. *Annotator Baronii ad Annum* 1044. *N.* 8. Hæc obscura non est necesse dilucidare hoc loco. Constat

21. Quod anno demum 1046. Henricus Rex, qui tunc Germaniæ, Pannoniæ, & Italiæ imperabat, ad suscipiendam de manu Pontificia Imperialem coronam, Italiam ingressus, Romanam adierit Urbem. Sed antequam Urbem ingrederetur, plurimorum Episcoporum, nec non Abbatum, Clericorum quoque, ac Religiosorum Monachorum in Sutrina urbe Concilio congregato, Joannem, qui Gregorius dictus est, missis ad eum Episcopis, venire rogavit; ut

ut de Ecclesiasticis negotiis, maximè de Romana tunc Ecclesia, quæ tres simul habere Pontifices videbatur, ipso præsidente tractaretur. Joannes confirmandi sibi soli Pontificatus spe illectus, venit. Sed postquam eo ventum, & res agitata, ac discuti in synodo cœpta, agnoscens se non posse juste honorem tanti sacerdotii administrare, ex Pontificali sella exiliit & semetipsum Pontificalibus indumentis exuens postulata venia summi sacerdotii dignitatem deposuit. Et Suidegerus, Bambergensis Episcopus, invitus ac reluctans electus, indito Clementis II. nomine. Hæc testatur Victor III. l. c. Idem narrat Hermannus Contractus l. c. Hæc facti summa: quam ob oculos poni oportuit integram; ut eluceſceret manifestius, nullum prorsus ex eo posse Vindicem repetere causæ suæ præsidium.

22. Nam imprimis synodus illa Sutrina non constabat ex solius particularis Ecclesiæ Romanæ Præsulibus; sed plurimorum etiam aliorum Episcoporum, & Abbatum. Id nos disertissime docet Hermannus Contractus his verbis „ omnium tam *Romanorum*, quam *aliorum* „ consensu, Suidgerum Episcopum, qui post „ Eberhardum primum secundus Babenbergensem sexto jam anno regebat Ecclesiam, nimium reluctantem, summum Romanæ Ecclesiæ elegit Pontificem: Sicque circa vigilias Natalis Domini ipsam ingrediuntur Urbem „ cum Rege ingressos Urbem synodi etiam Sutrinæ Patres testatur Victor III. hæc scribens

bens „ Post hæc Rex Urbem ingressus, con-
„ gregato in Ecclesia B. Petri Apostoli Roma-
„ no clero, & populo, una cum Episcopis,
„ qui in prædictam convenerant synodum,
„ communi consilio Clementem Babenber-
„ gensem Episcopum elegerunt „ Electio ni-
mirum Sutrii, commendante Henrico Rege omnium consensu peracta, tum accedente etiam Cleri, & populi Romani calculo laudata fuit, atque acceptata.

23. Deinde, etiamsi liberalissime dare voluero, hæc fuisse tam Sutrii, quam Romæ solius particularis Ecclesiæ Romanæ synodi auctoritate gesta, Imperatore, aliisque Præsulibus extraneis præsentibus: tamen certissime falsum est, in ea ullum legitimum, ab omni Ecclesia tum agnitum Romanum Pontificem fuisse depositum; quod tamen unice est hic probandum. Victoris III. tempore tam Henrico Regi, quam omnibus passim erat persuasissimum, tres illos esse injustos sedis Apostolicæ invasores. Audiamus Victorem „ jam enim dudum
„ Regio animo insederat, ut tres illos, qui in-
„ juste sedem Apostolicam invaserant, cum
„ consilio, & auctoritate totius Concilii
„ juste depelleret; & unus, qui secundum
„ statuta Ss. Patrum Dominico gregi sollicite
„ præesset, Clero & populo eligente, or-
„ dinaretur. „ Clemens II. in suis ad Ecclesiam suam Bambergensem literis hæc habet.
„ Explosis tribus illis, quibus idem nomen
„ Papatus rapina dederat. „ Non ex suo dun-

taxat

taxat, sed ex communi ejus ævi sensu hæc scripsisse, hi testes censendi sunt. Quos igitur Ecclesia illius temporis in injustorum invasorum, ac raptorum numero habuit usque ad idem tempus, pro justis certè Pontificibus non agnovit.

24. Sed quid testibus opus est: intueamur ipsos illos tres, qui synodi Sutrinæ tempore sedere Romæ videbantur.

Benedictus IX, quamvis antea acceptatus, agnitusque fuit ab Ecclesia: (*h. Controv. n.* 15.) postquam tamen expulso Sylvestro III. seipsum sede recuperata privavit, & Joanni (Gregorio VI.) summum sacerdotium relinquens tradidit; (*h. Controv. n.* 18.) desiit esse summus Pontifex. Neque ad abdicatum sponte magistratum redire postliminio potuit sine nova electione canonica; quæ nulla intercessit.

Sylvester III. viventi Benedicto per tumultum, & seditionem surrogatus, nunquam ab Ecclesia acceptatus fuit, & à nemine summorum Pontificum catalogo insertus: sed in Antipaparum censetur numero. Ac propterea neuter horum vocatus est ad synodum.

De Gregorio VI. dubitatur in hunc diem. Quidam, partim moti diplomate quodam Henrici Regis, in quo inter præcedentes Romanos Pontifices post Benedictum IX, tacito prorsus Sylvestro III. nominatur Gregorius VI; partim quia in summorum Pontif. catalogo reperitur, & eum sequens ejusdem nominis Gregorius VII. nuncupatur, putant eum referri posse

posse inter legitimos Pontifices. Alii negant; tum quia testes hic (*n.* 23.) producti tres istos, sine discrimine, dicunt injustos Sedis Apostolicæ invasores, & raptores; tum quia ex Pontificum catalogo nullum firmum in hoc genere duci argumentum potest. (*Vid. Procem.* §. 5. *n.* 16.) Quin ipsemet Gregorius non satis fidebat causæ suæ; nam agnovit se non posse *juste* honorem tanti sacerdotii administrare, ut N. 21. ex Victore III. retulimus.

25. Facio tamen optionem Thesistæ; utram e duabus amplecti his opinionibus malit. Si Gregorius VI. non fuit legitimus Pontifex; ergo legitimus nullus Pontifex fuit exauctoratus in synodo Sutrina. Nam Benedictus IX, & Sylvester III. non erant eo tempore legitimi: sed neque ex hac sententia Gregorius VI. Ergo totum hoc factum non probat, quod erat probandum; & incassum a Thesista profertur in medium.

26. Sin malit dicere, fuisse legitimum; nihilo magis Thesin suam juvat. Nam is a Synodo depositus non est, sed ipsemet relicta sella sua, & insignibus depositis, summi sacerdotii dignitatem deposuit. Ergo nec sic probatur, quod erat probandum. Ridiculum vero causæ suæ patronum agit, dum dicit: Non disputabimus hic, an Gregorius VI. depositus fuerit in Synodo Sutrina; an vero, visa Patrum disquisitione, ejusque fatali contra se exitu prævisa, ante sententiam se se abdicaverit. Quasi diceret: Non disputabimus hic

de eo, de quo hæc unice suscepta est disputatio. Non est certe disputatio hic: an Romanus Pontifex is, qui dubitare ipsemet de legitimo suo in S. Sedem ascensu incipit, nec deponere dubium suum potest, nec suum jus probare Patribus, deponi possit, nisi sponte renuntiare dignitati voluerit. Non quæritur etiam, an Papa, quantumlibet legitimus, abdicare à se magistratum, si velit, possit. Sed quæstio unice est, an Papa legitimus, qualem Gregorium VI. fuisse ponit ista sententia, possit a Synodo particulari Romana deponi invitus? Id nullo modo probatur ex hoc facto. Nam vel Papatus ejus fuit, ipsomet agnoscente, dubius, & potuit in ordinem redigi ingratiis. Vel fuit certus; & isto facto aliud nihil evincitur, quam quod juri suo ultro cesserit. Sed quid luctor diutius cum homine; qui non vult disputare, an argumenta sua probent intentionem suam, necne?

27. Certo, inquit, non abdicaturus, si permanere potuisset, nec Synodi virtutem timuisset, velut probatus simoniacus, ut scribit Leo Ostiensis. Timuerit virtutem Synodi, agnoscens se juste non posse tanti sacerdotii dignitatem retinere, & conscientia remordente de suomet jure dubius. Sequiturne virtutem inesse particulari Romanæ Synodo in Pontificem indubium, atque agnitum ab omni Ecclesia, excepto casu hæreseos? Quî scit deinde, certe non abdicaturum fuisse, si manere potuisset? An certam, Dei instar, possidet futurorum scientiam?

tiam? Paucis: palpare manibus, ut ita dicam, potes, Theodulphe, certissime falsum esse, quod particularis Ecclesia Romana in Sutrina Synodo exercuerit potestatem, abdicandi se Pontifice certe legitimo, atque invito. Itaque uti ex aliis Synodis nulla invento Ipsius accedit auctoritas, ita neque ex hac Sutrina. Narratis hisce vagis, neque historiam, prout reipsa gesta est, integre referentibus, audacter tamen jactatis, fucum facere posset imperitis, quem ego, ne imponatur incautis, clara luce, ex testibus omni exceptione majoribus hausta, dissipandum putavi.

28. Discutiamus nunc, Theodulphe, an ratione firmius, quam auctoritate, stabilire rem suam possit.

29. Incipit pag. 31. N. XVIII. venum exponere ratiocinationes suas. Sed mercium istarum vitia, speciosorum verborum integumentis involuta, tam luculente retegam; ut nemo eas empturus sit, qui sapiat. Composita ad gravitatem oratione ita fatur: „ Contra hanc „ potestatem necesse est specificum Canonem, „ qui eam prohibeat, afferre: alias factum „ stabit, ut diu stetit, inconcussum, donec „ venerint Recentiores illud improbantes. „

30. Factum quid ni staret? Factum enim infectum fieri nequit. Stabitque, ut diu stetit, inconcussum tota, quam longa est, aeternitate? sive illud probent, sive improbent omnes tam novi, quam veteres. Illa autem, de qua unice quaestio est, potestas particula-

ris Rom. Ecclesiæ nunquam ſtabit; donec venerint, qui illam probent, veteres. (*Vid. h. Contr. n.* 6.] Veteres ſi hactenus non venerint (ut veniſſe, probari non poteſt) nec venire jam amplius quibunt. Nunquam igitur ſtabit illa poteſtas. Non eſt neceſſe afferre canonem ſpecificum (quamvis ſatis multi allati ſint in Controv. præced. §. 1. & 2.) qui eam prohibeat. Sed neceſſe eſt Ipſum, qui rem Catholicis omnibus, imo & Janſenianis, hactenus ignotam, conetur adſtruere, afferre Canonem ſpecificum, qui eam probet. Quia aſſerenti incumbit probatio. Poſſeſſio, quam Ipſe cauſæ ſuæ ſine auctore Prætore perperam arrogat, pridem exploſa eſt. (*Proœm.* §. 6. *toto*)

31. „ Ni, pergit, Canonem, & exceptio-
„ nem protulerint, manebit hoc argumen-
„ tum: Omnis Eccleſia remedia juris habet
„ adverſus Paſtorem ſuum, non ſolum hære-
„ ticum, vel dubium, ſed etiam alias incorri-
gibilem: Ergo & Romana.

32. Ni proferat, pergam ego, ante omnia Canonem, quo ſuum inventum probet; nihil aget. Argumentum iſtud, quod tanta Majeſtate proponit, concedo totum. Quæ remedia juris adverſus Paſtorem ſuum, ſi male feriatis moribus ſit, habeat Eccleſia Romana, ex veterum monumentis oſtendi (*Controv. præc.* §. 1. *n.* 57.) Quæ remedia habeant aliæ Eccleſiæ particulares adverſus Paſtorem ſuum; loquuntur magno numero Canones. Fallacia Sophiſmatis, quam ſollicite tegit, in eo ſita eſt: quod

quod Ecclesia Romana, non secus atque aliæ Ecclesiæ, adversus Pastorem suum certa quædam remedia habeat; ex eo minime consequens est, quod hujus etiam speciei habeat remedium, *ut exauctorare possit Pastorem suum*, si monitoribus asper corrigi recuset: quod tamen hic quæritur unice. Ex specie una, aut altera non est legitima consecutio ad aliam toto genere diversam. Ita non sequitur e. g. Sortes lutum habet: ergo etiam aurum. Norunt hoc duorum, aut trium mensium tyrones dialectici melius, quam.... Exponuntur sophismata in Elenchis Aristotelis, ut discamus ea & vitare ipsi, & ab aliis proposita dissolvere. At usurpari illa a Viro tam gravi, tam gravi in negotio, ad sanctionem pragmaticam pertinente Ecclesiasticam, in foliis publice disseminatis, in conspectu orbis literati; quale esse dicemus, Theodulphe?

32. Rectius argumentabimur: Nulla Ecclesia particularis habet potestatem exauctorandi Pastorem suum, non modo corrigi nolentem, sed ne dubium quidem, imo hæreticum *per se solam*. Ergo nec particularis Romana. Exauctorare enim pastorem non potest, nisi gregis Dominus, aut is, quem Dominus gregum suorum particularium pastoribus præfecerit. Grex, si pastor officio defuerit, invocare supremum totius ovilis constitutum divinitus pastorem, aut ipsum Dominum potest, ejusque implorare, ac cum patientia exspectare auxilium: removere ab officio non potest *sola suâ auctoritate*.

33. Paradoxum hoc videbitur Ipsi, qui ex, & cum Febronio, non dico, suo, C. 4. §. 8. velut rem certam, atque omnem extra controversiam positam venditat pag. 33. N. XXII, primitus omnes Synodos provinciales habuisse potestatem, ut quemlibet de provincia Episcopum, ipsum quoque Metropolitanum, deponere possent. Producit in hanc rem Epistolam Conc. Romani sub, & pro Damaso I. Pap. ad Gratianum, & Valentinianum Impp. & Rescriptum Imperiale ad eandem Anno 378. Quæ reperitur apud Coustant à pag. 523. & Hard. T. 1. CC. a. *pag.* 841. Sed verbis, ad rem suam probandam facientibus, ex utraque Epistola proferendis, cautissime abstinet. Ne pateret nimirum, non modo nihil in illis contineri, quod Ipsius asserto faveat; sed de Metropolitano etiam statui prorsus contraria his, quæ tanta fiducia lectoribus occinit.

34. Inspice tuismet oculis utramque Epistolam vel in Petro Coustant, vel in Harduino *Pagg. citt.* si fraudem tibi a me fieri, forsan pertimescis. Prius tamen, quam lectionem aggrediaris, hæc habe: Ut Rescripti cujuscunque sensus genuinus intelligi, efficaxque ex eo argumentum peti possit; attendendum, qua occasione, a quo, vel quibus, & quem in finem fuerit scriptum.

35. Occasio istarum Epistolarum hæc fuit: Cum anno 366. Damasus fuisset legitime electus, factiosi quidam homines Antipapam ei opposuerant Ursinum ((Alii Ursicinum vocant)

non

non ſine tumultu , & multa hominum cæde. Valentinianus Auguſtus , pacem Urbi redditurus, per Prætextatum Urbis præfectum juſſerat Urſicinum cum ſuis deportari in Galliam. *Ruffinus L. 2. C.* 10. *Sozomenus L.* 6. C. 10. *Ammonius Marcellinus L.* 27. Poſt per varia alia Valentiani reſcripta Urſini relegatio modo non nihil relaxata , modo iterum magis reſtricta fuit. Circa annum 378. Cæſare bellis exteris diſtento , & Urbe præſidiis nudata , in novas ſpes erectus Urſinus cum aſſeclis ſuis rediit in Italiam Clam, per eos , quos illicite ſacrilegus ordinavit , viliſſimum quemque ſollicitare conatur. Ejuſque factio ita invaluit denique , ut per ſubornatum Iſaacum , Judæum baptizatum, ſed ad Synagogam turpiter reverſum ; Damaſi caput peteretur , ſanguis innocentum funderetur &c. Ad conflandam Damaſo apud plebem invidiam , & contemptum impegerunt Pontifici , quem S. Hieronymus Epiſt. 50. ad Pammachium , Virginem , & Eccleſiæ Virginis Doctorem vocat, adulterii calumniam. Urſicini exemplo alii , qui ſe intelligebant Romani Sacerdotis judicio pro meritis damnandos , vel damnatos viderunt , non acquieſcebant hujus judicio ; ſed judices ſuos terrore mortis exagitabant , ac contemptis , vel fugatis cognitoribus ſuis illicitum retinebant Sacerdotium. In his Parmenſis Epiſcopus dejectus judicio Synodi , & Pontificis , Eccleſiam tamen retinebat impudenter. Damnatus æque Florentius Puteolanus poſt ſextum annum repſerat in Ci-

vitatem, tenebat iterum Ecclesiam, atque Puteolis, unde dejectus fuerat, seditiones excitabat. Restitutus Africanus jussus causam dicere apud Episcopos, sæva insolentiam manu judicium diffugit. Rursus per Africam Rebaptizatores, jussu Cæsaris expulsi, ordinarunt sibi Claudianum, eumque ad perturbandam Urbem destinabant Romam quasi Episcopum. Paucis: vilis ab istis hominibus habebatur passim Pontificis, & Synodorum ejus auctoritas. Damasus innocentiam suam non modo Imperatoribus (a quibus & immunis objecta criminatione repertus est) discutiendam permisit; sed etiam coram hac Synodo, anno 378. habita, se canonice purgavit. Hæc, Theodulphe, in ipsius hujus Epistolæ narratione haud obscure exposita reperies; ut aliis testibus minime indigeas.

36. Patres igitur ad comprimendam istorum audaciam, defensores Ecclesiæ Augustos implorandos censuere; uti implorarunt hisce literis: quibus quem haberent finem propositum, elucet tum ex eo, quo flagrabant, Schisma præsens restinguendi studio, tum ex iis, quæ petierunt ab Augustis. Petierunt autem 1. ut urgerent Edictorum suorum in Ursinum, ejusque nefariam cohortem dudum latorum observantiam; quæ per judicum vel socordiam, vel intempestivam indulgentiam neglecta eatenus non responderant votis, nec malo medelam attulerant. 2. ut Schismatici isti, ac refractarii Pontifici, Synodisque sacerdotes, ad subeunda

Eccle-

Ecclesiæ judicia, forti Præfectorum manu compellerentur. 3. Ut Sacerdotum causæ non tractarentur in publicis, sive profanis judiciis; id quod jam ante Imperatores decreverant.

37. Accede nunc mecum, Theodulphe, ad legenda, atque expendenda Patrum verba: „ Quæsumus Clementiam vestram... ut jubere „ pietas vestra dignetur, quicunque vel ejus „ (Damasi) vel nostro judicio, qui Catholici „ sumus, fuerit condemnatus, atque injuste vo„ luerit Ecclesiam retinere, vel vocatus a Sacerdota„ li judicio per contumaciam non adesse, seu ab illu„ stribus Viris præfectis prætorio Italiæ vestræ, „ sive a Vicario accitus ad urbem Romam ve„ niat: aut si in longinquioribus partibus hu„ jusmodi emerserit quæstio, ad Metropolita„ num per locorum judicia deducatur examen: „ Vel „ (Huc geminas huc flecte acies, Theodulphe) „ si ipse Metropolitanus est, Ro„ mam necessario, vel ad eos, quos Roma„ nus Episcopus judices dederit, contendere „ sine dilatione jubeatur..... Certe si vel „ Metropolitani, vel cujusce alterius sacerdo„ tis suspecta gratia, vel iniquitas fuerit; vel „ ad Romanum Episcopum, vel ad Concilium „ certe quindecim Episcoporum finitimorum ei „ liceat provocare.... Quicunque vero ita me„ ruerit excludi; sileat, & quiescat, &, si „ Dei judicium non veretur, minus tamen „ peccare vel necessitate cogatur, ut saltem „ de cætero pacifici, atque concordes Sereni„ tati vestræ congruas apud Dominum nostrum „ gratias referre possimus. „

38. Quid hic de Metropolitano legis? Verbum nullum de poteſtate, quam primitus habuiſſe dicuntur omnes Synodi provinciales, ut quemlibet de provincia Epiſcopum, ipſum quoque Metropolitanum, poſſent deponere.. Lege, relege millies tam Synodi, quam Auguſtorum Epiſtolam; apicem hac de re nullum reperies. Reperies ex adverſo, Metropolitanum, ſi & ipſe de refractariorum numero fuerit, Romam neceſſario, vel ad eos, quos Romanus Epiſcopus judices dederit, ſine dilatione compellendum. Cur ergo has laudavit duas Epiſtolas? Divinare poteris, quamvis Oedipus non ſis, Theodulphe, niſi ego Davus ſim: aut neminem putavit futurum, qui Lectorum oculis ab ipſo ſubtracta proferret in lucem; aut non inſpexit ſuis.

39. At inquies: ex his ſaltem Epiſtolis hoc non negabis, poſſe vel a Romano Epiſcopo, vel a quindecim Epiſcoporum finitimorum Concilio Epiſcopum deponi. Feſtina lente, Theodulphe; & cave, ne verba iſta: *Certe ſi vel Metropolitani, vel cujuſce alterius ſacerdotis ſuſpecta gratia, vel iniquitas fuerit. & reliq. ut ſupra*, a totius corporis trunco avulſa intuearis. Conjunge membra ſui corporis habitui; ac vide, de quibus hic ſermo ſit. Non agitur de *damnandis, aut dejiciendis* a ſede ſua *Epiſcopis* ſed de iis, qui vel Damaſi, vel Synodi Romanæ (*vel noſtro*, inquiunt Patres) *judicio fuerint condemnati, & injuſte voluerint Eccleſiam retinere, vel vocati à ſacerdotali judicio non adeſſe.*

De

De his si in longinquioribus partibus *hujusmodi emerserit quæstio*, indulget sacra Synodus, & consentiens ei Damasus, ut ad Metropolitanum per locorum judicia deducatur examen: vel certe, si Metropolitanus suspectus fuerit, eis liceat, si voluerint, ad 15. Episcoporum provocare Concilium. Apud ista igitur judicia; si hi de pertinacia sua, & Ecclesiarum, a quibus per priorem Damasi, vel Episcoporum Catholicorum sententiam dejecti jam ante fuerant, injusta occupatione, ac contumaci declinatione judicii fuissent convicti, damnari ad standum prioribus sententiis poterant; Imperatoresque rogitabat S. Synodus, ut ita denuo damnatos, ab Ecclesiarum, quas turbabant, finibus per Præfectos prætorio, vel Vicarios suos segregent; ne rursus impudenter usurpent, quod jure sublatum sit. De depositionis autem ipsius prima sententia a Metropolitæ judicio, vel finitimorum Episcoporum Concilio ferenda, uti hic quæstio non erat, ita nulla fit mentio.

40. Non sum nescius, exstare sacros Canones, qui statuant Episcoporum causas in Synodis cognoscendas, ac terminandas. At vero constanti Ecclesiæ usu, consuetudineque receptum fuit; ut, si de Episcopo sua sede spoliando ageretur, Synodorum particularium sententiæ non essent ratæ, ac firmæ; nisi summorum Pontificum, aut missorum ab his Vicariorum calculo probarentur. Latas ejuscemodi a Synodis particularibus sententias modo ratas habebant Pontifices, si justas comperissent; modo rescin-

ſcindebant, ſi videbantur injuſtæ. Contigit etiam nonnunquam, ut ſi quas, ad ſe recurrentium fraude decepti, reſcidiſſent prius, poſt tamen veritatem edocti, iterum haberent ratas. Nota hæc ſunt ex Hiſtoria Eccleſiaſtica. Nonnulla ad imperitiorum inſtitutionem adducenda cenſeo exempla.

41. Paulus Samoſatenus Antiochenæ Cathedræ præpoſitus erat ad annum 260. homo judaicæ perfidiæ magis, quam Chriſtianæ fidei deditus, quippe qui in Chriſto Domino nihil, præter merum hominem, agnoſceret eximium. Is fefellerat quidem doloſis verborum involucris (ut eſt verſipelle, atque aſtutum hoc genus hominum) Synodum circa annum 264. adverſus eum congregatam apud Antiochiam. At non poſſunt id genus homines, ſi vigiles in eorum paſſus omnes intendantur oculi, latere diu; ſed ſuo indicio pereunt tandem ſorices. In Synodo alia, anno 269. habita, detracta doloſæ vulpi ovina pelle damnatus, ac Sede pulſus eſt. Sententiam ſuam Patres per epiſtolam Synodicam enumeratis ejus ſceleribus indicarunt tum aliis Epiſcopis, tum maxime Dionyſio Papæ; cujus, interea vita functi, ſucceſſor Felix acta contra Paulum probavit. *Euſeb. Lib. 7. C. 30.*

42. Circa annum 311. Cæcilianus, Carthaginenſis Epiſcopus, a Synodo Africana Sede ſua exactus, ſuffecto in ejus locum Majorino, ad Melchiadem Pap. confugit, ab eoque in ſedem ſuam reſtitutus eſt, ſuffragante Synodo Romana

na ab ipso congregata. Qua de re, ut alios brevitatis caussa prætermittam, in hunc modum scribit *S. Augustinus Epist.* 162. „ Erat Carthago Civitas ampla, & illustris... non mediocris utique auctoritatis habebat Episcopum „ (Cæcilianum) qui posset non curare conspirantem multitudinem inimicorum; cum se „ videret & Romanæ Ecclesiæ, in qua semper „ Apostolicæ Cathedræ viguit principatus, & „ cæteris terris, unde Evangelium ad ipsam „ Africam venit, per communicatorias literas „ esse conjunctum, ubi paratus esset causam „ dicere, si adversarii ejus ab eo illas Ecclesias alienare conarentur. „ Agnoscebat igitur S. Augustinus, potuisse Cæcilianum jure confugere ad Romanæ Ecclesiæ, & Pontificis Rom. judicium, maxime eo, quod esset Episcopus. Addit quippe: „ Neque enim de Presbyteris, aut Diaconis, aut inferioris ordinis „ Clericis, sed de Collegis agebatur; qui possent aliorum Collegarum judicio, præsertim „ Apostolicorum, Ecclesiarum causam integram „ reservare. „ Reprehendit ibidem S. Augustinus Numidiæ Episcopos, quod a damnato mox Cæciliano Majorinum prius consecrarint, quam Rom. Pontificis mentem explorassent. Quid multis opus est? ita probavit illius temporis Ecclesia istud Melchiadis judicium; ut Cæciliani nomen inter Nicæni Concilii Patres legamus.

43. S. Cyprianus *Epist.* 63. Cum ægre ferret Marcianum, Episcopum Arelatensem, Novatia-

vatiano addictum, impune tam diu gloriari, necdum se abstentum esse: & eundem tamen depositum percuperet; non ad Episcopos Provinciæ particularis Arelatensis, sed ad Stephanum Papam scripsit, hunc rogans, exhortans, atque urgens: „ Dirigantur in Provinciam, „ & ad plebem Arelate consistentem a Te li„ teræ, quibus abstento Marciano, alius in lo„ cum ejus substituatur „ Cur id fecisset S. Cyprianus, si non perspecta ei fuisset communis fidelium ejus temporis sententia, non posse Episcopum, etiam palam hæreticum, Sede sua citra Rom. Pontificis auctoritatem, & judicium dejici?

44. Idem S. Cyprianus, cum Basilides eundem Stephanum Pap. mendaciis circumventum induxisset, ut ab eo Sedi restituendus juberetur, qua exturbatus fuerat a Synodo Provinciæ Bæticæ, vel potius criminum conscientia motus semet sponte abdicaverat, alio jam in ejus locum legitime suffectò; ægre hoc tulit quidem: non tamen hanc denegavit Romanis Pontificibus potestatem. Ait enim „ Stepha„ num Collegam nostrum longe positum, ac „ gestæ rei, ac tacitæ veritatis ignarum, fe„ fellit.... Neque enim tam culpandus est „ ille, cui negligenter obreptum est, quam „ hic execrandus „ (Basilides) qui fraudulen„ ter obrepsit. „ *Vid. S Cypriani Epist.* 68.

Dum S. Cyprianus igitur Provinciæ Bæticæ Episcopos hortatur, ne Basilidem, qui Stephano fraudulenter obrepserat, reciperent: non sequitur, eum hanc in Ste-

pha-

phano potestatem non agnovisse: sed illud duntaxat, quod Rescriptum hoc Papæ, utpote obreptum, nullius esse roboris censendum putaverit. Obreptum enim ex Ulpiano est, quod mendacio, fraude, ac dolo impetratum. Hujuscemodi autem Rescripta, etiamsi a maxime legitima potestate sive sacra, sive politica fuerint impetrata, sunt de jure nulla. *Errantis enim nullus est consensus.*

Subiratus antea S. Cornelio Papæ fuerat S. Cyprianus; quod a se in Synodo sua remotos a Communione fidelium Clericos quosdam cum Pseudo-Episcopo Fortunato S. Cornelius, ad se confugientes, non continuo rejecerit. *Epist.* 58. *Edit. Parm.* Sed non agebatur illic Episcoporum, in particulari Synodo depositorum, causa, sed Clericorum inferioris ordinis, a commnione fidelium separatorum. Quamvis enim inter eos unus esset Pseudo Episcopus Fortunatus; hunc, quia post latam in se excommunicationis sententiam a paucis hæreticis, & Schismatis sociis contra jus, & fas omne constitutus fuerat, S. Cyprianus non nisi in simplicium Presbyterorum numero habendum merito censuit. Contendebant autem Africanæ Ecclesiæ, more, ac privilegio quodam suo, non competere inferioribus Clericis, in Synodo damnatis, ad Sedem Romanam refugium; sed ad Primates duntaxat suos, aut majores Synodos Africanas. Quod privilegium si concessum fuisse Ecclesiis his, fateri voluerimus; quod nec inficiari hic, nec necesse est adstruere:

ere : tamen constaret ex jam allatis, de veris Episcopis aliud sensisse S. Cyprianum : nisi Cyprianum Cypriano contradicere, velis asserere.

45. Ipsi usque adeo Eusebio Nicomediensi, Arianarum partium propugnatori acerrimo, & jurato S. Athanasii Alexandrini hosti, eadem mens fuit. Postquam enim duobus in Conciliabulis suis Athanasium Alexandrinæ Ecclesiæ gubernatione exuendum decreverat circa annum 339. „ Legationem misit ad Julium Rom. „ Episcopum, rogans, ut causæ Athanasii „ ipse judex esse vellet, & cognitionem ne„ gotii ad se traheret „ inquit Socrates *Lib.* 2. *C.* 11. Idemque attestatur ipse Athanasius *in Apolog.* 2. Quamvis indicta post a Julio Romam Synodo, & S. Athanasio frustra eos ibidem per menses decem, & octo exspectante, Eusebiani judicio se sistere refugerint; imo fastûs, atque audaciæ plenas ad Pontificem literas dederint.

46. Quibus Julius ea, quâ caput Ecclesiæ decebat, gravitate respondit per epistolam, non illam quidem, quæ ab Isidoro Mercatore conficta circumfertur, sed eam, quam ex S. Athanasii Apologia 2dâ descriptam, habemus integram, atque incorruptam. Ubi hæc leguntur inter cætera : „ Nam si omnino, ut dicitis, aliqua eorum „ (a vobis exauctoratorum. Exauctoraverant enim non solum S. Athanasium, sed & Marcellum Ancyræ, & Asclepam Gazæ Episcopos) „ culpa fuit, judicium „ secundum canones, nec eo pacto fieri oportuit.

„ tuit. Oportuit omnibus nobis „ (Romæ congregatis) „ scribere, ut ita ab omnibus, quod „ justum esset, decerneretur. Episcopi enim „ erant, qui patiebantur, nec vulgares Ecclesiæ, quæ vexabantur, sed quas ipsi Apostoli per se gubernaverant. Cur autem de Alexandrina potissimum Ecclesia nihil nobis „ scriptum? An ignoratis hanc esse consuetudinem, ut primum nobis scribatur, & hinc, „ quod justum est, decernatur?

Novi, esse Recentiores, qui detorquere hæc eò moliantur, ut intelligenda contendant de sola Ecclesia Alexandrina, tum quod ea sola hic potissimum nominetur; tum quod hæc peculiari quodam modo ad B. Petri Cathedram pertineat: quia B. Petrus, Romæ jam fixa Sede, per Discipulum suum S. Marcum, in omnibus utique Doctoris sui magisterio consonantem, fundarit Alexandrinam. Forte idipsum posse etiam videri dictum a Julio de Ancyræ in Galatia Episcopo Marcello, quam S. Paulus fundaverit Ecclesiam. Conqueruntur itaque de Socrate Lib. 2. c. 17. scribente: Julium per has literas Eusebianis exprobrâsse, quod contra Canones ipsum ad synodum non vocassent: „ cum Ecclesiastica regula interdictum sit, ne „ præter sententiam Rom. Pontificis quidquam „ ab Ecclesia decernatur „ de secuto item Socratem Sozomeno, tradente: „ pro irritis ha- „ benda esse, quæ præter sententiam Episcopi „ Romani gesta fuerint. „ utrumque in eo falsum esse, quod ista Julii verba, de una Eccle-

sia Alexandrina ab eo dicta, de universis interpretati sint. Sed Recentiores isti apertam Julii dictis vim inferunt. Loquitur enim tam hic, quam in Epistolæ cursu reliquo, de Episcopis citra exceptionem. Cujus autem Ecclesiæ *potissimum* nominatim mentionem ad Eusebianos faceret; nisi ejus, *quæ potissimum* ab illis atrocissime divexata fuerat? De Socratis, ac Sozomeni auctoritate sentiat quisque, quod collibitum fuerit. Sufficiunt Patrum, quæ protulimus, sensa agnoscentium, generatim Episcopos Ecclesiis suis excludi non posse, nisi accedente Sedis Apostolicæ auctoritate. Hi nobis mille ejuscemodi Recentioribus debent esse potiores. Dabo etiam, si quis voluerit, Julium hoc loco de sola Alexandrina locutum. Stabit tamen, quod de constanti Ecclesiæ usu diximus, ac dicemus porro. Non possunt enim uno in Rescripto dici omnia.

47. Nec minus fortiter Sedis Apostolicæ gravitatem tuitus est factis, quam verbis Julius. Nam in synodo Romana anno 342. à se collecta non modo sententiam in S. Athanasium Alexandrinum, & Marcellum Ancyranum (hos enim fortè largientur Julio, propter Sedium Apostolicarum prærogativam) sed etiam in Asclepam Gazæ Episcopum latam rescidit, in communionem recepit, Sedi suæ restituendum præcepit; quod & effectum dedit Synodus Sardicensis. *Epist. Syn.* Sicut autem Asclepam restituit; ita potuit & alios, per varias provincias Episcopos, qui se (ut legere est in Epist. Julii)

Julii) ab eadem Eusebiana factione Ecclesiis suis pulsos querebantur, restituere; &, si Sozomeno Lib. 3. c. 8. fides, restituit.

48. Synodus Sardicensis, circa annum 347. habita, canone 3. statuit, quodsi aliquis Episcopus judicatus fuerit in aliqua causa, & putat se bonam causam habere... S. Petri Apostoli memoriam honorandam, & ab his, qui causam examinarunt, scribendum Julio Rom. Episcopo: & si judicaverit renovandum esse judicium, renovetur, & det judices. Si autem probaverit, talem causam esse, ut non refricentur ea, quæ acta sunt; quæ decreverit, pro confirmatis esse habenda

Canone 4. additur: ut, cum aliquis Episcopus depositus fuerit eorum Episcoporum judicio, qui in vicinis locis commorantur; & proclamaverit, agendum sibi negotium in urbe Roma: alter Episcopus in ejus cathedra post appellationem ejus, qui videtur esse depositus, omnino non ordinetur; nisi causa fuerit in judicio Episcopi Romani determinata. Canone 7. „ Placuit autem, ut si Episcopus accusatus „ fuerit, & judicaverint congregati Episcopi „ regionis ipsius (en Episcopos designari Provin„ ciæ singularis) & de gradu suo eum dejecerint; „ si appellaverit is, qui dejectus est, & confu„ gerit ad Episcopum Romanæ Ecclesiæ, & „ voluerit se audiri... si justum putaverit „ (utique Rom. Episcopus) „ ut renovetur judici„ um, vel discussionis examen; scribere his E„ piscopis dignetur, qui in finitima, & pro-

 pinqua

„ pinqua provincia sunt, ut ipsi diligenter omni„ nia requirant, & juxta fidem veritatis defi„ niant. Quod si is, qui rogat causam suam „ iterum audiri, deprecatione sua moverit E„ piscopum Romanum, ut è latere suo Pres„ byterum mittat; erit in potestate Episcopi, „ quid velit, & quid æstimet. Et si de„ creverit mittendos esse, qui præsentes cum „ Episcopis judicent, habentes auctoritatem e„ jus, à quo destinati sunt, erit in suo arbitrio. „ Si vero crediderit, Episcopos sufficere, ut „ negotio terminum imponant, faciet, quod „ sapientissimo consilio judicaverit. „

Ex canone tertio habemus, in potestate, & arbitrio Rom. Pontificis esse, ubi ab Episcopis, qui causam examinarunt, de rei statu edoctus fuerit, vel renovare judicium, & dare judices: vel confirmare priorem sententiam, si censuerit talem causam esse, ut non videantur ea, quæ acta sunt, refricanda; ut factum in causa Pauli Samosateni (*h. Controv. n.* 41.) Ex canone 7. habemus, liberam pariter Rom. Pontifici optionem esse, si renovandum esse judicium censuerit; ut potestatem omnia requirendi, & juxta fidem veritatis definiendi committat vel solis Episcopis vicinæ „ (non ejus„ dem, in qua depositus videtur Episcopus „ appellans) „ provinciæ; vel missis a suo latere, ejus, a quo destinati sunt, auctoritatem habentibus, qui præsentes cum Episcopis judicent. Utrumlibet fiat, fit auctoritate delegata summi Pontificis Romani. Neutro cano-

ne

ne vetatur, ne causam ipsemet, si voluerit, cognoscat. Gregorius IV. in Epistola sua, ex qua desumptus est Can. 42. Caus. 2. Q. 7. a vindiciarum Scriptore pag. 34. N. XXIII. pro sua causa productus, id sibi jus asserit ex antiquis Canonibus, & contra quemcunque defendere paratum se exhibet.

49. Canones istos non putavit e re sua vindiciarum Scriptor, oculis legentium subjicere; nec divinare mihi facile est, quid de illis sentiat. Alii, ad clare iis assertam Rom Pontificis auctoritatem enervandam, ajunt, non concedi hic potestatem renovandi judicium, sed revisionis duntaxat, ut vocant. Sed hoc effugium obstruunt verba ipsa Canonis 3. *Judicium renovetur, & det judices.* & Canonis 7. *Si justum putaverit, ut renovetur judicium, vel discussionis examen.* Et: *Qui præsentes cum Episcopis judicent.* Alii hos Canones Sardicenses ajunt ante sæculum VII. aut VIII. neque in Orientis, neque in Occidentis Ecclesia notos fuisse. Non est mihi necessarium ad præsens propositum discutere, verumne id, an falsum sit. Verum foret licet; tamen eundem, sine scripto canone morem, constanter viguisse ante Sæculum VII. & VIII. eluceret ex iis, quæ non multo post prolaturus sum.

Multum nonnulli putant momenti esse in contentione illa, quæ circa Canones Sardicenses Ecclesiam Africanam inter, & Zosimum Pap., ejusque Successores Bonifacium, & Cœlestinum Sæc. V. ineunte exorta est.

Sed laborabant Africani Præsules errrore facti ; cui occasionem præbuerat commonitorium Zosimi datum Legatis suis ad Synodum, ad quam ex omnibus Africæ provinciis confluxuri erant Episcopi. In hoc commonitorio Zosimus allegavit inter cætera Canonem VII. Sardicensem : *Placuit autem*, totidem verbis, quibus eum supra (*h. Controv. n.* 48.) exhibuimus integrum. Sed Zosimus eum appellavit *Nicanum*. Qui mos eo tempore non erat infrequens : sive quod Sardicensis synodus habita fuerit velut appendix, & complementum Nicænæ ; sive quod quibusdam in Codicibus, Canonum Nicænorum titulo insignitis, post Nicænos descripti legerentur & Sardicenses. Ut ut ista sint ; cum Africani in suo, quem præ manibus habebant, codice Canonem istum VII. non reperissent, motum eis est dubium. Non tamen eum plane rejecerunt ; sed pro sua in RR. Pontifices observantia obtemperantes omnibus, quæ Zosimi commonitorio continebantur, & profitentes, se servaturos, quod in Nicæno Ccio constitutum sit, id unum sibi reservarunt ; ut de isto Canone plenius edocerentur. *Act. Conc. Carthag. VI, apud Hard. T.* I. *Cc. a pag.* 1241.

Quamvis itaque illo tempore nondum innotuerint Africanis isti Canones : certe tamen notam fuisse illis, ignorato etiam tum scripto Canone, perpetuam traditionem majorum suorum de residente in Rom. Ponti-

tifi-

tifice potestate synodorum particularium sententias, in Episcoporum deponendorum causa latas, vel confirmandi, vel rescindendi, dilucide probant; quæ (*a n. 42. h.Controv.*) attulimus; quibus, si necesse foret, addi possent plura.

Afros postea priorem facti errorem dedoctos, non vocasse amplius in contentionem jus Episcoporum in causa ejusmodi provocandi ad Rom. Sedem, discimus ex Epistola 261. S. Augustini ad Cœlestinum I. Cum enim Antonium Fusalensem Episcopum, a semet quamvis antea promotum, S. Augustinus propter prodentia se postmodum ejus infanda facta in synodo removisset ab illa Ecclesia, isque confugisset ad Bonifacium, ejusque deinde Successorem Cœlestinum; non recusavit Hipponensis judicium Papæ: Sed eum de actis contra Antonium in Africa certiorem faciens, obsecravit solummodo, ut Cœlestinus suo judicio & Fusalensis populi, à suo Pastore divexati, & Antonii saluti velit prospicere, ne & hic, & ille periret. Quod si contingeret, magno sibi mœrori, pro sua in utrumque charitate, futurum ostendit.

Accedit, quod in illa Synodo VI. Carthag. nullius Episcopi deponendi, sed Apiarii Presbyteri, Africam cum ingenti scandalo perturbantis, causa ageretur. Nec in Epistola Synodica Patres deprecabantur Papam, ne Episcopos damnatos, sed ne de commu-

nione fidelium dejectos a se, ad communionem ipse facile, præpropere, & indebite reciperet contra Can. V. Nicænum.

50. Justinus Febronius in Libro suo singulari C. V. §. 6. aliam expediendi se his canonibus viam inivit. Asserit enim ex mente, & dispositione istius Synodi, adjectitium esse hoc privilegium, a memorata synodo primo Episcopo tributum, originarie, & ex natura Primatus Apostolici eidem non competens, & ne indolem quidem genuinæ appellationis habens, proinde prætensum illum Primatum jurisdictionis proprie dictæ destruens potius, quam sustinens.

51. Primatum quidem jurisdictionis proprie dictæ in Vindiciis negari Rom. Episcopo, nullibi reperio. Propterea hoc Febronii assertum earum scriptori absit, ut impingam; nec caussam præsentem attinet. Relinquo id discutiendum illis, qui Febronii fallacias partim retexerunt hactenus, partim retecturi sunt forsitan. In hac depositorum a Synodis Episcoporum causa, quam præ manibus habemus, morem istum ante scriptos Sardicenses Canones fuisse inde a Sæculo III. constanter observatum, ostendi (*a n. 41. h. Cont.*) & post scriptos continuatum mox ostendam. Postulat tamen hæc ipsa etiam causa, ut Febronii caput paucis lavem. Faxit Deus, ne lavem æthiopem. Poterat eodem ingenii sui acumine dicam, an stupore, pronuntiare: Verbi æterni Divinitatem in Nicæna I. contra Arium; Spiritus S. Divinitatem in Cpolitana I. contra Macedonium;

uni-

unitatem personæ Christi Domini in Ephesina I. contra Nestorium, & Deiparæ nomen ejus Beatissimæ Matris; duas naturas Christi Domini in Chalcedonensi I. contra Dioscorum & Eutychen; duas voluntates Christi in Cpolitana III. contra Monothelitas, cæteraque ejusmodi in Cciis Oecumenicis aliis asserta, ac declarata, esse *adjectitium privilegium*, illis Personis a Synodo *tributum; originarie tamen, & ex natura* illarum iisdem *non competens.* Appage! dices: non sunt hæc tributa a Synodorum Patribus, sed ex Apostolicis, & Beatorum Patrum traditionibus ab illis asserta, declarata, definita. Nihil ab illis novum, & antea insolitum constitutum. Plane tecum sentio, quisquis ista disputas. Sed idem de Patribus Sardicensibus omnino sentiendum est. Nihil illi statuerunt novum, & ante insolitum; sed quæ auctoritati supremi Capitis originarie & ex natura sua competere, ex traditione Patrum acceperant, atque usu, ac moribus Ecclesiæ hactenus recepta intellexerant, asseruerunt, declararunt, definierunt. Provocationis, & Appellationis verba, in his canonibus occurrentia, de indole genuinæ appellationis accipienda sunt; donec veteres venerint, qui abusive interpretanda doceant. Novorum hominum interpretationes nihili facimus.

52. Veniamus nunc ad id, quod ostensum a me iri, non semel jam promisi: nimirum post Sardicenses Canones eumdem morem constanter retentum, ac continuatum fuisse in Ecclesia.

53. Ex Basilii M. Epistola 74, alias 187. ad Terent. constat, Eustathium Sebastenum à Synodo Mitilinensi depositum, a decepto ejus hypocrisi Liberio Papa literas restitutionis obtinuisse; iisque ostensis in Synodo Tyanensi susceptum. Dum autem post detectæ fuerunt ejus fraudes, non sunt tamen ausi ejusdem Provinciæ Episcopi deponere eum, nisi monito Rom. Pontifice, ac rogato, ut illum canonum ultioni permitteret.

54. Sæculo sequente circiter annum 434, Nestorio in Ephesina I. damnato, ac pace inter Joannem Antiochenum, qui Nestorii partibus ante studuerat, & S. Cyrillum Alexandrinum composita, Helladius Tarsensis, & Eutherius Tyunensis Metropolitæ, cum aliis quibusdam Nestorianæ etiamtum factioni perdite deditis Episcopis, confugerunt ad Sixtum III. Papam: postularuntque ab eo, tamquam Ecclesiæ Capite, ut rescissis Synodi Ephesinæ, quam non habebant pro Oecumenica, decretis, se in sedibus, e quibus partim ejecti erant, partim ejiciendi videbantur, auctoritate Apostolica tueretur. Epistola eorum habetur in Synodico Casinensi, ex quo eam refert Harduinus *T. 1. CC. à pag.* 1635. Ipse Eutyches, quamvis Archimandrita duntaxat, sive Abbas, non Episcopus; tamen a S. Flaviano Cpolitano in Synodo damnatus, ad S. Leonem Papam libellos appellationis misit. *Epist. 7. Leonis ad Theodos. Imp., & 8. ejusd. ad Flavianum, & Flaviani ad Leon.* Sed S. Leo confirmavit senten-

tentiam a Synodo Flaviani latam. *Epist. Synod. CCii Chalced.* Usque adeo pervagata erat in Ecclesia ejus temporis traditio, patere Episcopis, ac Prælatis particulari a Synodo dejectis ad Sedem Romanam perfugium: ut ipsimet etiam hæretici ad eam, velut salutis portum confugere non dubitaverint. Ex quo perspicuum est, quantum fallantur, ac fallant ii, qui persuadere conantur, Orientis Episcopos nunquam ad Romanos Pontifices, sed ad totius Ecclesiæ Synodos provocasse.

55. Illa vero cui, in historia Ecclesiastica vel modice versato, ignota sunt: S. Chrysostomum semel in Synodo ad Quercum, atque iterum in alia damnatum, ab Innocentio I, ad quem confugerat, rescissa utriusque Synodi sententia absolutum, atque in Sedem reponi jussum. *Palladius in Dialogo de Vit. S. Chrys. aliique.* Item S. Flavianum Cpolitanum, & Theodoretum Cyri Episcopos, in Latrocinio Ephesino Cathedris suis exturbatos, ad Romanum Pontificem provocasse. Ac quamvis Flavianus, sive fato suo, sive inimicorum machinationibus illata morte præoccupatus, appellationis fructum nullum reportarit: Theodoretum tamen a Leone Pap. suæ Ecclesiæ redditum, ideoque a Concilii Chalcedonensis Patribus, mox post dictum Nestorio anathema, in Synodi consortium receptum, reclamantibus incassum Ægyptiis, citra discussionem aliam præviam, constat ex Actis *Conc. Chalced. Act. 1ma* In Act. autem 8va non revocarunt ad examen, neque

neque relegi voluerunt acta apud Pontificem in causa Theodoreti; sed ejus sententiæ simpliciter subscripsere. *Nihil relegi volumus, modo anathematiza Nestorium.* Rursus S. Ignatium Cpolitanum contra Photii injurias ab Adriano II. defensum loquuntur acta Synodi VIII.

Non ignoro artes, quibus Novitii quidam homines, aliam factis his induere faciem, contra antiquitatis omnis fidem, moliuntur. Sed nihil adferunt; quod expensis veterum monumentis non corruat sponte; & jam millies labefactatum non sit. De Episcoporum Sede sua deponendorum causa hic solum agimus. De provocationibus ad Sedem Pontificiam in causis aliis, disceptare ad rem præsentem non pertinet.

Cæterum compluribus aliis exemplis probari potest perpetuus ille mos; ut Episcopis a Synodo particulari dejectis fas sit appellare Sedem Romanam. Ea hic brevitatis ergo non tam prætereo, quam aliud in tempus, si quando necessarium foret, reservo.

56. Ac ne forte causetur quis, ex dictis aliud non sequi, quam posse Episcopos, a Synodis illegitimis, ac per injuriam dignitate exutos, a Rom. Pontificibus petere, atque impetrare remedium: Conciliorum Historias perlegentibus palam fiet, ne in legitimis quidem, atque Oecumenicis Synodis Episcopos, nisi intercedente Rom. Pontificis auctoritate, exauctorari solitos. Ita in Synodo III. Nestorius Cpolitanus, in IV. Dioscorus Alexandrinus, hic Leonis

nis I, ille Cœlestini I. auctoritate fuerunt depositi. Quod si movere aliquis voluerit ex eo scrupulum, quod hi, aliique non solius Rom. Pontificis, sed Synodorum etiam judicio fuerint loco suo moti, vel restituti: is aliam quæstionem injicit, quam hoc loco attingere nullatenus opus est. Propositio Vindicis ea est: posse Synodum particularem Romanam *solam*, *nullo intercedente aliarum Ecclesiarum*, *aut Synodi generalis auxilio* exauctorare Pastorem suum, etiam ob solam morum corruptelam. Istam ut probaret, asserit: omnibus aliis Synodis provincialibus fuisse primitus hanc potestatem, ut possent quemlibet de Provincia Episcopum, imo & Metropolitanum deponere. Ergo idem dicendum inferebat de Synodo provinciæ Romanæ. Sive jam ad particularium Synodorum judicia ejusmodi infirmanda sufficiat solius Romani Pontificis, sive requiri etiam dicatur Synodorum auctoritas: manet verum, nulli Synodo particulari competiisse primitus potestatem exauctorandi *sola sua auctoritate* suum Pastorem. Q. e. d.

57. Inde a Sæculo VIII. non exauctorari Episcoporum ullum a solis Synodis, nulla intercedente superiore auctoritate, nemo inficiabitur. Cedo enim mihi Episcopum ullum, qui a Diœcesana, ullum Archi-Episcopum, qui a Provinciali, ullum Metropolitam, qui a nationali Synodo particulari sola de throno se suo pateretur detrudi. Lamentantur novi disciplinæ veteris instauratores, labem hanc ex confi-
ctis

ctis ab Isidoro Mercatore decretalibus in Ecclesiam irrepsisse. Quid ad nos Isidorus iste? Ostensum (*a n.* 41. *h. Controv.*) ex antiquioribus Isidoro, & probatissimis testibus, hanc non labem, sed saluberrimam disciplinam viguisse in Ecclesia inde a Sæculo III; & vigere in hanc diem, inficiari non possunt. Saluberrimam, inquam, disciplinam. Compertum est enim, quod, quoties particulares Synodi eam subvertere molitæ sunt, atque exauctorare Pastores suos, sive hæresum, sive solarum objectarum iis criminationum (uti Cæciliano, & Chrysostomo accidit) prætenso nomine: toties gravia exstiterint inter Sacerdotes jugia, in populis scandala, turbæ, ac seditiones. Quarum calamitatum moles Romæ etiam, ejecto Joanne XII. non exigua incubuit. Hosne mores reductos cuperent præclari illi disciplinæ veteris præcones?

58. Ista si ex historia Ecclesiastica didicisset Vindex noster, ausurusne fuisset pag. 33. N. XX. scribere tam insulsè? „ Hoc de omnibus „ Ecclesiarum Pastoribus verum est: si de solo Pastore Ecclesiæ Romanæ falsum esset, „ primæ atque centrali Ecclesiæ minus providisset Christus, quam secundis, & inferioribus, quod incredibile aliquid sonat. „ (Tu providisses melius, sapientia) Quamquam enim non negavero, posse inferiores omnes Pastores arceri ab ovili, quicunque ex pastore fiant lupi sive propter hæresin, sive propter alias causas: tamen falsum de omnibus Ecclesiarum

Pasto-

Pastoribus esse, quod possint *solius* particularis Synodi auctoritate deponi, modo demonstratum est. Si de solo Romanæ Ecclesiæ Pastore verum esset; primo, atque centrali Pastori, suoque supremo in terris Vicario minus providisset Christus, quam secundis, & inferioribus. Hi in Synodis depositi, si habere se bonam causam existiment, habent Sedem Romanam; apud quam reparationem dignitatis quærere valeant, ac sæpe repererint. Ille a Synodo læsus, quamtumlibet optimam causam habere se arbitretur, ad quem portum confugiet? Quod certe incredibile aliquid sonat. Maxime si Synodus in eum insurgens nec legitima sit, nec secundum canones judicaverit.

59. Sed quidquid sit de aliis Ecclesiis particularibus; hanc Ecclesiæ Romanæ præ cæteris prærogativam competere, contendit evincere aliis argumentis, sed talibus, in quibus (Pace suæ Claritatis dixero) plures fere sunt fallaciæ, quam sententiæ. Non numeremus ea duntaxat, sed pensitemus etiam.

60. „ Juvare se posse „ (exauctorando Pa„ storem suum) competit Ecclesiæ illi „ (Par„ ticulari Romanæ) „ hoc ipso, quod sit pri„ ma Ecclesia, omniumque suprema. „ Hæc Ipse pag. 33. N. XXII. Est utique ex Catholicorum unanimi sensu prima, omniumque suprema Romana, etiam particularis, si ita vis, Ecclesia. Sed ex quo fonte promanat hæc ejus prærogativa? Non ex peculiari privilegio illi, qua tali, qualis a vindiciarum auctore de-

scri-

scribitur, concesso (Quod nullibi reperio, neque ipsa sibi, ni vehementer fallor, arrogat) sed ex eo, quod, qui Urbis senioris Romæ Episcopus est, idem successor B. Petri sit, quem primum, omniumque supremum Christus Dominus Pastorem constituit. Dominus quippe non soli B. Petro, vitæ ejus arctis finibus circumscriptam, supremam oves suas omnes pascendi potestatem fecit: sed quia ovile diebus omnibus usque ad consummationem sæculi manere voluit; voluit eandem ad B. Petri Successores transire. Romanos autem Pontifices esse B. Petri Successores, ad eosque hæreditario jure tranfire totam, quæ huic veluti Pastorum supremo, concessa est, auctoritatem, non semel agnovere, & clare professi sunt Patres tum intra, tum extra Ccia Oecumenica.

61. Merito igitur fatetur Vindex pag. 53. N. XXIV. Papatum esse Metropoli Romanæ annexum ita, ut qui Metropolita Provinciæ Romanæ non sit, is nec sit Episcopus senioris Romæ; qui iste non sit, nec Papa universalis sit. Verum magnæ inscitiæ foret, si quis sibi imaginaretur; illud Episcopum Romanum inter, atque universalem Papam vinculum prodire a Provinciæ Romanæ incude. Nexus ille partim ab institutione Christi proficiscitur, partim ex facto, quod ita certis documentis testatum, comprobatumque est, ut vocari in dubium a nemine sano possit. Ex institutione Christi proficiscitur, quod, qui in B. Petri, tamquam supremi Pastoris, officio succedunt, sint & ipsi

toti-

totius Ecclesiæ Pastores. Factum autem certissimum est, quod B. Petrus Romæ Sedem suam fixerit, ibidemque vitam finiens supremam Cathedram suam vacuam reliquerit. Quando Ecclesiam Antiochenam, ubi Cathedram suam primo constituerat, deserens S. Euodio tradidit: non abdicavit se tamen Ecclesiæ Universalis Cathedra, sed eam sibi reservavit, perrexitque fungi Pastoris supremi officio, datis Roma duabus ante mortem suam ad Ecclesias undique dispersas epistolis. S. Ignatius Martyr igitur post S. Euodium alter fuit B. Petri Successor in Ecclesiæ Antiochenæ, non Ecclesiæ Universalis Cathedra. Hæc non vacavit prius, quam vixisset Petrus. In ejus demortui locum, qui surrogatus est, non modo in Romanæ particularis, sed Universalis etiam Ecclesiæ cathedra, tum primum vacante, successit. Ex eo autem tempore, quotquot Pontificibus Romanis mortuis, aut sedem suam sponte deserentibus, successere; successores B. Petri in summo Pontificatu fuisse constanter ab Orthodoxis agnitos, negare nemo potest, nisi in historia Ecclesiæ, & Cciorum plane hospes. Qui vero Ecclesiarum aliarum particularium Episcopis succedunt, in eam duntaxat succedunt cathedram, quam tenuit præcedens.

62. Ex his jam consequens est; quod, si ne particularis quidem Ecclesiæ Episcopus possit *solius* Synodi particularis auctoritate deturbari e suo solio, multo minus id locum habere possit in primo, omniumque supremo Pastore;

a quo omnis in Ecclesiam particularem Romanam, quem habet, splendor dimanat. Aut si quis particulari Romanæ Synodo plus juris in primum, & supremum Pastorem, neminem in terra superiorem habentem, (*ut probavimus Contr.* 1.) asserere voluerit, quam particularibus aliis in suos Pastores Synodis: id demonstrandum non depromptis ex suo cerebro fallacibus ratiunculis; sed auctoritate traditionum veterum. (*h. Contr. n.* 6.) Hoc qui non potest, ut numquam poterit Noster, is nihil dicat PRÆSIDE SE, sed digitum ori imponat cum reverentia.

63. Imponeret autem ori digitum? Id alienum a dignitate Decani Facultatis Juridicæ. Pergamus igitur audire gravitate solita garrientem: „ Hæc supremitas, inquit pag. 33.
„ N. XXII. ipsi tribuit præ reliquis Ecclesiis
„ omnibus, quod ipsa sola eligat sibi Pasto-
„ rem, & eligendo Pastorem faciat, sine qua-
„ vis cujusvis Concilii, vel Ecclesiarum cæte-
„ rarum confirmatione; dum contra cæteræ
„ Ecclesiæ confirmationes electorum suorum pe-
„ tere tenentur. „

64. In ista jam una sententia: Quod Ipsa (Ecclesia particularis Romana, qualem Ipse describit) *sola eligat* sibi Pastorem, & eligendo Pastorem *faciat*: duas trabales falsitates nota, Theodulphe! Prima est: Quod ipsa *sola eligat* sibi Pastorem; Altera, & atriore calculo notanda est: Quod *eligendo faciat* Pastorem, id est, Romanum Pontificem.

65. Falsum est imprimis, quod Ecclesia Romana, id est, ut ipse monet, (*pag. 35. N. XXIV.*) *constans ex Romanis Pontificibus*, videlicet *Romanæ Provinciæ Suffraganeis*, *Cardinalibus*, *Presbyteris*, *& Diaconis*, eligat sibi Pastorem. Christus Dominus concessit quidem Ecclesiæ potestatem eligendi sibi Ministros, & Pastores, etiam B. Petri Successorem in summo Pontificatu: sed modum, quo eligerentur, non determinavit. Fuit is pro varietate temporum varius, de quo hic pluribus disserere, non est necessarium. Circa Sæculi XI. medium in Ccio Romano, habito an. 1049, sub Nicolao II. demandata est solis S. R. E. Cardinalibus, qui variis ex Nationibus deliguntur, potestas eligendi summum Pontificem; quod privilegium illis in Ccio Constantiensi, jam plene Oecumenico, rursus confirmatum est unanimi Patrum consensu Sess. 41. etsi pro illa duntaxat vice electio Martini V. peracta sit per additos Cardinalibus Deputatos Nationum Anglicæ, Germanicæ, Hispanicæ, & Italicæ. Ex eo tempore soli S. R. E. Cardinales eligunt Romanum Pontificem. Ad Conclave electionis non admittuntur amplius Episcopi Provinciæ Romanæ Suffraganei, nisi qui ex illis sunt Cardinales. Quamvis & cæteri, qui Cardinales non sunt, ad Ecclesiam Romanam, omnium primam, ac supremam pertinere non desinant. Dico hæc, non PRÆSIDE ME, sed in oculis universæ Ecclesiæ. Si vero Ecclesiæ Romanæ qua tali, qualem nobis Ipse effingit, competeret ratione

a quo omnis in Ecclesiam particularem Romanam, quem habet, splendor dimanat. Aut si quis particulari Romanæ Synodo plus juris in primum, & supremum Pastorem, neminem in terra superiorem habentem, (*ut probavimus Contr. 1.*) asserere voluerit, quam particularibus aliis in suos Pastores Synodis: id demonstrandum non depromptis ex suo cerebro fallacibus ratiunculis; sed auctoritate traditionum veterum. (*h. Contr. n. 6.*) Hoc qui non potest, ut numquam poterit Noster, is nihil dicat PRÆSIDE SE, sed digitum ori imponat cum reverentia.

63 Imponeret autem ori digitum? Id alienum a dignitate Decani Facultatis Juridicæ. Pergamus igitur audire gravitate solita garrientem: „ Hæc supremitas, inquit pag. 33.
„ N. XXII. ipsi tribuit præ reliquis Ecclesiis
„ omnibus, quod ipsa sola eligat sibi Pasto-
„ rem, & eligendo Pastorem faciat, sine qua-
„ vis cujusvis Concilii, vel Ecclesiarum cæte-
„ rarum confirmatione; dum contra cæteræ
„ Ecclesiæ confirmationes electorum suorum pe-
„ tere tenentur. „

64. In ista jam una sententia: Quod Ipsa (Ecclesia particularis Romana, qualem Ipse describit) *sola eligat* sibi Pastorem, & eligendo Pastorem *faciat*: duas trabales falsitates nota, Theodulphe! Prima est: Quod ipsa *sola eligat* sibi Pastorem; Altera, & atriore calculo notanda est: Quod *eligendo faciat* Pastorem, id est, Romanum Pontificem.

65.

65. Falsum est imprimis, quod Ecclesia Romana, id est, ut ipse monet, (*pag.* 35. *N. XXIV.*) *constans ex Romanis Pontificibus*, videlicet *Romanæ Provinciæ Suffraganeis*, *Cardinalibus*, *Presbyteris*, & *Diaconis*, eligat sibi Pastorem. Christus Dominus concessit quidem Ecclesiæ potestatem eligendi sibi Ministros, & Pastores, etiam B. Petri Successorem in summo Pontificatu: sed modum, quo eligerentur, non determinavit. Fuit is pro varietate temporum varius, de quo hic pluribus disserere, non est necessarium. Circa Sæculi XI. medium in Ccio Romano, habito an. 1049, sub Nicolao II. demandata est solis S. R. E. Cardinalibus, qui variis ex Nationibus deliguntur, potestas eligendi summum Pontificem; quod privilegium illis in Ccio Constantiensi, jam plene Oecumenico, rursus confirmatum est unanimi Patrum consensu Sess. 41, etsi pro illa duntaxat vice electio Martini V. peracta sit per additos Cardinalibus Deputatos Nationum Anglicæ, Germanicæ, Hispanicæ, & Italicæ. Ex eo tempore soli S. R. E. Cardinales eligunt Romanum Pontificem. Ad Conclave electionis non admittuntur amplius Episcopi Provinciæ Romanæ Suffraganei, nisi qui ex illis sunt Cardinales. Quamvis & cæteri, qui Cardinales non sunt, ad Ecclesiam Romanam, omnium primam, ac supremam pertinere non desinant. Dico hæc, non PRÆSIDE ME, sed in oculis universæ Ecclesiæ. Si vero Ecclesiæ Romanæ qua tali, qualem nobis Ipse effingit, competeret ratione

supremitatis, ut eligat sibi Pastorem: nullum habuissemus non solum a tempore Conc. Constantiensis, sed etiam a Nicolai II. ævo legitimum Rom. Pontificem: quia exclusa ex eo tempore fuit Pontificum Romanorum, id est, Ipso monente, Provinciæ Romanæ Suffraganeorum Episcoporum pars maxima.

66. Non solius autem falsitatis, sed tetriore vitio laborat altera sententiæ pars: Quod Ecclesia Romana *eligendo faciat* Pastorem: præsertim cum addat paulo post; quod ipsa sola sibi *faciat complete* Pastorem. Pastorem inquam, qui simul sit Romanus, & summus Ecclesiæ Catholicæ Pontifex: fatetur enim, Papatum esse Metropoli Romanæ annexum. Summam potestatem in Ecclesiam Christi totam, quam Christus Dominus ita primitus concessit B. Petro, ut eam vellet permanere in Ecclesia sua perpetuam, atque ad omnes B. Petri Successores transituram, nemo mortalium confert electo Romano Pontifici; sed virtute primævæ institutionis suæ ipsemet Christus Dominus. Hic solus, nulla media humana, sive sacra, sive profana auctoritate, facit Pastorem tam particularis Romanæ, quam universalis Ecclesiæ.

67. In Pastore duas Catholici potestates distinguimus: alteram ordinis, alteram pascendi, ac ducendi oves Christi. Potestatem ordinis quilibet Sacerdos ab ipsomet Christo Domino accipit. Sicut enim si Petrus baptizat, baptizat Christus; si Paulus baptizat, baptizat Christus; (*S. Augustin. Tract. 26. in Joann.*) ita sive Ambrosius, sive Augustinus Ss. Ordines con-

conferat; confert Christus, qui est Sacramentorum omnium principalis Minister.

68 Potestatem pascendi, ac ducendi universas oves Christi in electum Romanum Pontificem ab ipsomet Christo Domino Deo nostro derivari, sine alio medio, non meum inventum est: sed ex veterrima Patrum traditione, & summo totius Ecclesiæ consensu docet Pius II. in epistola ad Universitatem Coloniensem, pridem laudata; ubi ait inter alia: „ Quicun„ que Romanæ secundum Canonicas sanctiones „ præficitur Ecclesiæ, quam primum electus est „ in sacro Collegio, supremam a Deo pote„ statem sine medio consequitur, & per or„ dinem in omnem diffundit Ecclesiam; cujus „ peccata divino judicio punienda committun„ tur. „ Hanc consecutionem suam Pius derivat ex Evangelio. Nam non multo dixerat prius: „ unum constituit verticem, ac Ducem, & Pa„ storem universi Gregis „ (Christus Dom.) „ „ Simonem Petrum, dicens: Tu es Petrus, „ & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam „ meam, & tibi dabo claves regni cœlorum, „ ... & pasce oves meas ... „ & paulo post: „ Nec alius a Petra dictus est Petrus, nisi Si„ mon: ut intelligeremus, unicum esse veræ, „ & solidæ Petræ, id est, Christi, ut Paulus „ exponit, locum tenentem Simonem Pe„ trum... „ Quæ Evangelii verba, si recte expendantur, sunt plane in hanc rem decretoria. Nuda, sine addititia interpretatione, contemplemur verba. Dicitne Christus Dominus

Simoni Petro: Tu es Petrus, & super hanc Petram, qui a me vera, & solida Petra posthac cognominaberis Petrus, Ecclesia mea se ædificabit? Ecclesia tibi dabit claves regni cœlorum? Ecclesia dicit tibi: pasce oves meas? &c. Nihil horum dici sine sacrilega verbi divini corruptela potest. Dicit enim disertissime Christus Dominus: EGO ædificabo super hanc Petram Ecclesiam meam: EGO dabo tibi claves: EGO dico tibi: Pasce oves meas. Quod autem Petro dixit; ex mente, atque institutione sua ad omnes Petri Successores pertinere voluit.

69. Fuerunt, non ignoro, novi quidam Doctores, qui effatum aliquod S. Augustini alienum a S. Patris mente, aliis in scriptis suis clarissime manifestata, sensum contorquentes, docuerint: Petrum, dum claves, sive potestatem gubernandi populum, accepit, in persona Ecclesiæ accepisse, neque ipsimet Petro datas, sed proxime, ac primo Ecclesiæ, sive fidelium cœtui, aut collegio: in cujus potestate sit, illarum usum dare tum uni ministro suo primario, tum aliis inferioribus; ita tamen, ut earum proprietatem nunquam a se abdicet Ecclesia, sed iis ministerialiter utendi duntaxat facultatem faciat personis quibusdam, velut suis ministris: integrum esse Ecclesiæ, facultatem istam non modo vel ampliare, vel restringere; sed & dare, ac datam, si videbitur, repetere pro suo arbitrio. Ex horum Doctorum sententia nec summum, nec alios

pasto-

pastores facit ipse Christus sine medio, sed media Ecclesiæ, sive Congregationis fidelium concessione. Atque ita *Gregis Dominus* non dat, sed *oves* faciunt sibi P*astorem.*

70. Doctores ejusmodi sunt Joan. Calvinus L. 4. Instit. C. 1. n. 22. „ Clavium potestatem Dominus fidelium societati contulit. „ Deinde Edmundus Richerius, qui tamen ante mortem resipuit, ac totum se Ecclesiæ subjecit judicio. Is in *libello de Eccles. & Polit. potest.* ait; „ Christum fundando Ecclesiam prius, immediatius, atque essentialius claves sive jurisdictionem toti dedisse Ecclesiæ, quam Petro, „ seu, quod eodem recidit, claves toti dedisse Ecclesiæ, ut per unum ministerialiter exercerentur: quandoquidem tota jurisdictio Ecclesiastica primario, proprie, ac essentialiter „ Ecclesiæ convenit; Romano autem Pontifici, „ atque aliis Episcopis ministerialiter, & quoad executionem tantum. „ Richerium e vestigio sequitur Simon Vigorius, vel quisquis est e Janseniana conspiratione auctor libri, cui nomen: *Spiritus Gersonii.* In illo pag. 77. hæc legimus: „ JEsus Christus postquam semel primum Pastorem ministerialem designaverat, „ Gregi suo eligendi ipsius Successores, inque „ eorum mores inquirendi jus & potestatem „ dedit: ita quidem, ut, cum ministerialis hic „ Pastor omnem suam potestatem obtineat a „ Grege, qui jure a Deo sibi concesso illum „ deligit, hic ipse Grex non tantum adeptus „ sit jus, & auctoritatem Pastori suo rerum ge-

„ rendarum, ac gubernationis formam inviolatis sanctionibus præfiniendi; sed etiam ipsum „ redigendi in ordinem, & exauctoratum omni hac potestate spoliandi. „ Eandem doctrinam legimus in Lutheranarum partium Doctoribus. Eandem adoptavit nostra ætate Justinus Febronius in Libro singulari *De statu Ecclesiæ*, nescio cujus, certe non Catholicæ, Cap. 1. § 6. Quanquam liber iste totus ex perpetuis fere antilogiis, & rerum omnium confusione compositus sit. Consarcinatus enim est ex omnibus, quotquot hactenus excogitata sunt, contra Pontificiam auctoritatem Systematis; neque attendit Auctor, quam parum aliud consentiat aliis: ut e. g. Apostolos omnes, ac proinde etiam horum Successores, Episcopos, jurisdictionem suam accepisse immediate a Christo; *Sicut suam habent Petri successores ab eo, a quo Petrus ipse*; docet Cap. 7. §. 1, pag. 536, oblitus, quæ supra (C. 1. §. 6. cit.) dixerat pag. 32. „ Clavium potestatem Universitati Ecclesiæ „ proprie, & ita transcriptam esse, ut illa per „ eos ministros pro sua cujusque portione, „ ac inter hos per summum Pontificem exerceatur. „ Clavium potestas est potestas jurisdictionis. Eandem Petrus, & Apostoli, eorumque Successores Cap. 7. acceperunt a Christo immediate: in Cap. 1. tam ille, quam hi exercent datam sibi ab Ecclesia, non ab ipsomet Christo immediate potestatem. Scatet ejusmodi contradictionibus Liber; hanc solam pro

re

re nata hic indicasse sufficiat in materia, caussam præsentem propius attingente.

71. Cave tamen, vindiciarum nostrarum auctorem ejusdem doctrinæ accuses, Theodulphe. Faceres ei injuriam; cum ab illa distet longissime gentium. Illi Doctores loquuntur de tota Ecclesia, de Universitate Ecclesiæ; hic noster de sola particulari Ecclesia Provinciæ Romanæ; huic soli, utpote primæ, omniumque supremæ dicit tributum, ut ipsa sola eligat sibi, & eligendo Pastorem complete faciat; & ita quoque sola destituat. En latum hunc inter,& illos intervallum!

72. Verum quidem est, quod electus Romanus Pontifex, quia superiorem non habet, confirmationem a nemine mortalium petere aut debeat, aut possit. Discimus hoc ex Conc. Romano sub Nicolao II, supra (*n. 65. huj. Cont.*) nominato, ubi dicitur: „ Quia vero Sedes A„ postolica cunctis in orbe terrarum præfertur „ Ecclesiis, atque ideo supra se Metropolita„ num habere non potest: Cardinales Episco„ pi procul dubio Metropolitarum vice fun„ guntur, qui videlicet electum Episcopum ad „ Apostolici culminis apicem provehunt. „ Electum nihilominus Episcopum, & eligendo ad Apostolici culminis apicem ab Episcopis Cardinalibus provectum Deus Dominus noster Christus suprema potestate sine medio donat; ut docet Pius II.

73. Videris, Theodulphe, toto capitis abnutu ostendere, non probari tibi in hac mea

ratiocinatione aliquid. Dic libere, quid animo tuo ægre ſit. Anno, inquies, 963. quo depoſitus eſt Joannes XII, nondum nata erat illa Pii II. epiſtola, neque illa Conc. Romani ſub Nicolao II. Conſtitutio. Hæc igitur illius temporis particularem Provinciæ Rom. Eccleſiam non attinent. Pol! nihil amplius? ſi nondum lucem illo tempore aſpexerat Pii II. epiſtola, in plena tamen luce verſatum fuerat pridem S. Evangelium, ex quo conſecutionem iſtam ſuam derivavit hic Pontifex. (*Vid. n. 68. h. Contr.*) Quamvis item nondum exſtiterit Concil. Romani Conſtitutio, quæ ſolis Cardinalibus tribuit jus eligendi Romanum Pontificem, exſtabat tamen idem S. Evangelium, & Patrum traditio, cui innititur Pii II. ratiocinium.

74. Demum quamvis electus Romanus Pontifex ſive, ut olim, a Romano Clero, ſive, ut nunc, a ſacro Cardinalium Collegio, confirmationem a nemine mortalium cogatur petere: nulla tamen ratione ſequitur, eum ab univerſa Eccleſia agnitum in quieta poſſeſſione dignitatis ſuæ multos annos conſtitutum, & viventem aut tum potuiſſe a Clero Romano, aut nunc poſſe a S. Cardinalium Collegio exauctorari invitum *propter ſolam morum pravitatem.* Oſtendam iſtud exemplo, quod concedere non volet, negare non poterit Vindex, quin teneatur. Comperi certis auctoribus, & verum eſſe tute noſti, Theodulphe: Profeſſorem Juris Canonici Treviris eligi ab iſtius Academiæ Collegio, ab eodemque nulla petita con-

confirmatione alia institui. Quid, si nunc electum Academia vellet sola sua auctoritate destituere? quos, putas, vultu colores daret? Quod sibi nollet fieri; id in supremum Ecclesiæ Caput statuet?

75. Progrediamur ad reliqua. Quasi vero jam invicte probasset, quod sola Romana Ecclesia faciat complete Pastorem suum, & Papam; imperterrita fronte subjungit pag 53, N. XXIV: „ Sicut autem sola facit, ita quo„ que sola destituit. Nam in Ecclesiis, quæ se „ majorem non habent, institutio, & destitu„ tio stant necessario, & naturali ratione pe„ nes eandem causam efficientem. „

76. Mitto quærere, quam solidum sit hoc principium. In inferioribus certe Ecclesiis non est institutio, & destitutio necessario penes eandem causam efficientem. Multis in Diœcesibus electos, vel nominatos ad sacerdotia instituendi potestas est penes Archidiaconos, aliosque Prælatos quosdam inferiores, sive ex concessione Episcopi, sive ex privilegio, sive ex consuetudine, aut legitima præscriptione. Institutos tamen semel, atque in possessione legitima constitutos, destituendi potestatem, etiam propter gravia delicta, non permittent Episcopi Archidiaconis, aliisque ejusmodi, sine instituta in suo, vel Consistorii sui judicio causæ cognitione. Destituere enim aliquem ob delictum, est actus jurisdictionis, non cujuscunque inferioris, sed altæ, & in criminalibus causis, ut vocant.

77. Demus tamen, in Ecclesia Romana, quæ se majorem non habet, institutionem, & destitutionem stare necessario penes eandem caussam efficientem. Jam suo ejus thesin telo confodio, ac subsumo: atqui causa, efficiens institutionem Romani Pontificis, non est penes Ecclesiam Romanam, sed solum Christum Dominum, ut est demonstratum hactenus: ergo causa efficiens destitutionem Romani Pontificis non est penes Ecclesiam Rom., sed solum Christum Dominum. Q. e. d.

78. Mirificam nunc argumentationem audi ex ejus pag. 33. N. XXII. „ Hujus Ecclesiæ „ Sponsus, ait, renuntiare potest spirituali con- „ jugio suo, sine cujusvis interposita auctorita- „ te; cæterarum Ecclesiarum Sponsi non sic: infert; „ Cur ergo Ecclesiam „ (Romanam particularem) „ subjiciamus necessitati genera- „ lis, vel particularis Synodi extraneæ adjuto- „ rio, ut, quem ipsa sibi facit sola complete „ Pastorem, destituere sola non posset, pro „ casu, quo lupus fieret. „

79. Capin' vim argumenti, Theodulphe? Romanus Pontifex habet hanc præ cæteris Præsulibus prærogativam, ut possit spirituali conjugio suo, sine cujusvis interposita auctoritate, renuntiare: ergo etiam particularis Romana habet hanc præ cæteris Ecclesiis prærogativam, ut possit Sponsum suum (quem Christus ipsi dedit, non ipsa sola sibi fecit) invitum cogere, sine cujusvis interposita auctoritate, ut conjugio suo renuntiet. Quid, si tecum disputarem, Theodul-

dulphe, in hunc modum: Tu habes jus, ut rem, pleno dominio tuam, possis a te abdicare, ac mihi donare, sine cujusvis alterius interposita auctoritate: ergo & ego habeo jus te vel invitum cogendi pari ratione, ut rem tuam a te abdices, ac mihi dones? Rideres profecto, quidquid cachinnorum est. Diceres: jus, quod mihi plenum rei meæ dominium dedit, dat mihi ea me abdicandi liberam facultatem. Quodnam autem jus dat tibi potestatem extorquendi rem a me meam invito? Præclare narras. Christus Dominus, qui Episcopo Rom. secundum canonicas sanctiones electo, supremam sine medio potestatem dat, dat eidem liberam hanc a se potestatem abdicandi facultatem, uti constat ex usu Ecclesiæ, abdicationes ejusmodi acceptantis. At frustra postulavimus pridem specificum genuinum Canonem, qui talem potestatem Ecclesiæ particulari Romanæ asserat; ut possit invitum ad dimittendum magistratum cogere.

80. Quod autem addit: Cur ergo Ecclesiam subjiciamus necessitati generalis, vel particularis Synodi extraneæ adjutorio &c., inanitate ipsa inanius est. Quis, amabo, Ecclesiam istam particularem tali necessitati sive generalis, sive particularis extraneæ Synodi adjutorio subjicit? Quin potius negamus, ac pernegamus, posse illam a Synodo ulla sive generali, sive particulari adjutari, ut exauctorare queat Pastorem suum certum extra casum hæresis. Neque enim particularis ulla sive Romana, sive extranea Synodus

dus jurisdictionem altam in supremum Pastorem obtinet; sed sunt minores; nec judicare majorem possunt, ut constat ex hactenus disputatis. Sunt quidem privati Doctores quipiam Catholici, qui auctoritatem Ccii universalis opinentur esse supra Papam, ab eoque hunc posse deponi. Sed hæc non est Ecclesiæ totius Catholicæ doctrina. Est certo dubia, neque ad fidem, qua Catholici sumus, pertinet, ut fatentur ipsimet. Prorsus autem incerta hæc Cciorum generalium auctoritas nihil juvare istam Synodi Romanæ causam potest contra certum, multis annis agnitum, ac quiete possessum Præsulis Romani viventis Pontificatum: ac proinde nec dici potest necessaria. Necessarium enim ad ferendam opem dici non potest, quod omni caret juvandi potentia. Nihil est igitur, cur Ecclesiam particularem Romanam subjiciamus Synodi generalis necessitati ad exauctorandum Pastorem suum casu, quo lupus fieret.

81. Dilucidare hoc primæ totius orbis provinciæ jus, natum ex suo cerebro, aggreditur aliis duabus considerationibus pag. 35. N. XXV. Arrige aures. „ 1.) Nulla inferior Ro„ manâ Ecclesiâ potest sibi condere jus, & re„ gulas electionis celebrandæ, sed sequi debet „ jus commune. Ast Ecclesia Romana sibi fa„ cit regulas eligendi Pastorem suum, & to„ tius Ecclesiæ Catholicæ; particulares ultra, „ & contra jus commune. Cumque par in „ parem, antecessor in successorem, nullum „ ha-

„ habeat imperium, nemoque sibi ipsi impe-
„ ret; futuræ tamen R. R. Pontificum electio-
„ nes servare debent constitutiones, ab ante-
„ cessoribus latas, sub pœna nullitatis. „

82. Magnifica verba! sed quæ a præsentis quæstionis scopo immane quantum aberrant! Non quæritur, an Ecclesia Romana singularibus quibusdam, præ alia quavis, privilegiis gaudeat. Quæritur: an hæc illi species privilegii competat; ut Pastorem suum certum, & indubium possit non modo invitum & reluctantem cogere ad subeundum suum judicium, extra causam hæresis; sed etiam judicare, & exauctorare? Hoc illi privilegium concessum esse sive a Deo, sive ab hominibus, probandum esset; sed nullo verbo probat, nec probare unquam poterit Vindex. Profert in medium longe alia, quæ nemo in contentionem vocat: a vero autem, atque unico causæ crinomeno abducit lectorem, & a præstigiis suis oculos in alia intentos avertit. Hic Rhodus, hic saltus. (*Vid. n. 1. h. Contr.*)

83. Quamvis hoc unum ad retegendam considerationis istius fallaciam abunde sufficiat; nota tamen, Theodulphe, istis, quas prædicat, electionis regulis, si Sede plena, ac Præside Rom. Pontifice conscriptæ sint, obstringi etiam futuros Electores, si Sedem pontificiam vacare iterum contingat. Ast hoc pacto nec par in parem, nec antecessor in successorem imperium exercet: sed in electores electoribus antecedentibus successuros imperium exercet su-

pre-

premus Legislator; quem posse leges pro posterioribus temporibus vim habituras condere, ex omni jure certissimum est. Legislatoris autem Successorem, auctoritate pari præditum, posse leges priores eas (quæ in lege naturali, aut divina rationem non habeant) antiquare, atque in alias, præsentibus temporibus, ac moribus magis accommodatas, commutare, non verbis tantum, sed etiam exemplis compluribus docent nos jura tam Ecclesiastica, quam Civilia. Hæc ubi notaveris, perspicue intelliges, considerationem istam primam viribus omnibus destitutam esse ad probandum, quod probandum erat.

84. Exenteremus nunc etiam considerationem alteram pag. 36. N. cit. „ 2.) si ad „ Ecclesias inferiores duo eligantur in schismate, neuter sibi jus dicit, sed judicium exspectare debet Superioris „ (Id quidem verum esse, recenti memoria tenemus Leodienses. Sed quid jam postea?) „ Ast electus ad „ Romanam Papa, eo ipso, quod primus Pontificum sit, ipsemet contra Antipapam fert „ sententias anathematis, prout Innocentius „ II. in Anacletum II. plus una vice, non adhibito generali Concilio, sed particularibus, „ Stampensi, Claromontano, Remensi, Leodiensi, Placentino, Pisano, brachioque sæculari Lotharii II. Imp. „

85. Theodulphe, considera hanc considerationem consideratione, qua potes, maxima;
om-

omni eam ex parte diligenter inspice. Reperies in ea falsa veris mixta, neutra habentia nexum ullum cum potestate particularis Ecclesiæ Romanæ, ejusque Synodi, Pastorem suum ab universa Ecclesia acceptatum, & agnitum judicandi, damnandi, in ordinem redigendi.

86. Falsa est indefinita, & universalis propositio: *Electus ad Romanam Ecclesiam Papa, eo ipso, quod primus Pontificum sit, ipsemet contra Antipapam fert sententias.* Nam quando ad Romanam Ecclesiam duo Papæ ita eliguntur in schismate; ut constare non possit Ecclesiæ, uter secundum canonicas sanctiones, & legitime electus sit: bruta alter in alterum detorqueret fulmina. Anno 686. Joanne V. mortuo, scissa in partes civitate Romana, electi sunt duo, Petrus, & Theodorus. Priori suffragabatur Clerus, alteri Magistratus, & exercitus Justiniani II. Imp.; neutri concessum fuit, ferre in alterum sententiam: sed partes junctis suffragiis tertium elegerunt Cononem. *Anast. Biblioth.* Anno 687, post hujus Cononis mortem, orto iterum schismate pars altera Theodorum Archipresbyterum, Paschalem Archidiaconum altera elegit. Cum neuter cedere vellet alteri, Cleri plurima pars, Primates tam Magistratus, quam exercitus Romanæ militiæ, summo consensu rursus tertium elegerunt Sergium. Theodorus legitime electo caput submisit ultro; Paschalis frustra reluctatus est. *Idem Anast.* Anno 1378, qui, sublato e vivis Gregorio XI, fera-

li, & magno in Occidentis Ecclesia schismati initium dedit, duo se gerebant pro legitime electis Pontificibus, Urbanus, dictus VI., Romæ, Clemens, VII appellatus, Avenione. Mutuis se se impetebant anathematis. Et quid profecere? Hærebant Ecclesiæ ancipites in bivio, ut ante: & aliæ hunc, aliæ illum venerabantur; & ne doctissimi quidem illius temporis dijudicare poterant, a quo starent jura. Eo demum res evasit, ut tres in mundi theatro ante ConstantienseConc. comparerent Pontifices....

Verum est, Innocentium II. tulisse variis in Synodis in Petrum Leonis, qui Anacletus II. dici ambiebat, sententias: sed non erant obscura Innocentii jura. Erat enim imprimis electione prior. Hoc enim die 15. Februarii anno 1130. electo a Cardinalium majore, & saniore numero, ac pia quadam violentia ad suscipiendum, a quo magnopere abhorrebat, summum Sacerdotium adacto, postridie Petrus Leonis a factiosis hominibus, pecunia coëmptis, intrusus est. Deinde pleræque omnes orbis Catholici Ecclesiæ, & populi „ favebant, „ & adhærebant Innocentio, tamquam filii Pa„ tri, & tanquam capiti membra, so„ liciti servare unitatem spiritus in vin„ culo pacis. „ Verba sunt S. Bernardi Abbatis Epist. 125, qui non modo vixit eodem tempore, sed rebus eo in negotio gestis plerisque interfuit. Similia scribit Ep. 126. ad Episcopos Aquitaniæ, ubi testatur „ Tusciæ, „ Cam-

„ Campaniæ, Longobardiæ, Germaniæ, & A-
„ quitaniæ, Galliarum, & Hispaniarum om-
„ nium, nec non & universæ Orientalis Ecclesiæ Archiepiscopos, & Episcopos, non conductos pecunia, non seductos fallacia... Sed Dei voluntatem sicut non ignorantes, ita nec dissimulantes, Petrum Leonis ingenue refutasse, ac secure Gregorium (hoc Innocentio ante Pontificatum nomen erat) in Papam Innocentium suscepisse. Poterat ergo Innocentius in suum Antipapam ferre sententias: quod frustra facere adniterentur Rom. Pontifices electi in schismate, quorum utrimque obscura, ac dubia forent jura.

87. Sed quid, obsecro, illud primum falsum, hoc alterum verum facit ad probandam propositionem, quæ hic probanda est. Sequiturne ex prærogativis Rom. Pontifici eo ipso, quod primus sit Præsulum, jure divino competentibus, quod a particulari sua Synodo possit in jus vocari, stare coram ea reus debeat, ejusque damnationi esse obnoxius? Rectius argumentamur: Nullus Episcopus inferior exauctorari sola auctoritate suæ particularis Synodi potest: ergo multo minus Romanus eo ipso, quod primus sit Præsulum. Alii, qui depressam volunt auctoritatem Rom. Pontificis, prærogativas ejus omnes destructum eunt primo, ac deinde nihili eam faciendam concludunt. Non sunt isti boni Catholici, sed meliores Philosophi, quam Noster. Si enim careret prærogativis,

tivis, quibus ornatum a Christo Domino summum Pontificem Catholici defendimus; sequeretur planissime, nullo loco ducendam ejus auctoritatem. Hic Noster autem enumeratis Romani Pontificis, quas præ reliquarum Ecclesiarum Præsulibus habet, prærogativis

88. Infert *pag.* 36. *cit.* „ Tot ergo singularia cum vides penes Ecclesiam primam „ Singularia, quæ vidimus, non sunt penes Ecclesiam primam, sed penes Præsulum primum: neque ille denominatur primus Præsulum a Romana Ecclesia; sed hæc potius a primo Præsulum nomen primæ Ecclesiæ sortita est. Ille primam dignitatem suam habet a Christo Domino; hæc a suo Præsule. Pergamus tamen audire absolventem suum sophisma. „ Tot ergo singularia cum vides penes Ecclesiam primam; ne mireris & illud, quod prima Ecclesia, quem instituit, etiam destituat, si mereatur, prout sane promeritus est Joannes XII, juvenis pessimus, male ingressus, ab Ecclesia Catholica potius toleratus, quam positive receptus. „

89. Omnino! Non miror amplius Vindicis in philosophando imperitiam, quæ quo longius progreditur, hoc clarioribus se prodit indiciis. Quæ nova, ac nunquam ante visa occurrunt subito, admiramur: si sæpius occurrant; mirari desinimus. Neque est, quod ineptiis hisce refellendis diutius immorer. Vidisti, Theodulphe, Romanum Pontificem a Christo,

sto,

sto Domino, non ab Ecclesia Romana institui, (à n. 66. h. Contr.) A solo Christo, non Ecclesia posse destitui (à n. 76. ibid.) soli Christo pœnas debere, si dignitate sua indignum se præstet, & Joannis XII. instar fuerit juvenis pessimus (Contr. 1. §. 1.) Si male ingressus fuerit, hoc vitium ab Ecclesia eum acceptante persanari (Procem. §. 3. à n. 1.) Denique Joannem XII. non mere toleratum, sed positive receptum ab Ecclesia Catholica. (Procem. §. 3. à n. eod.)

90. Perspicuum igitur est, neque ex auctoritate, neque ex ratione idonea probari posse potestatem illam particularis Ecclesiæ Romanæ. Ast argumentatur etiam ab absurdis, quæ ex opposita sententia sequi autumat. Nam pag. 33. N. XXI. acute suo judicio, reipsa misere ratiocinatur: „ Si vero Papa ob deformitatem vitæ, aut periculum Ecclesiæ Romanæ, „ deponendus veniat, instar alterius Episcopi; „ a quo deponetur? An inevitabili necessitate „ a Concilio generali? Ast quanta hujus congregandi non est difficultas? Ab an. 869. „ usque 1123, proinde intra 244. annos „ (254, sed errorem calculi condono) „ nullum „ fuit habitum, licet perditissima sæculorum „ X, & XI. disciplina vel maxime aliquod desiderasset. „

91. Quæstio auras verberat. Nunquam enim Rom. Pontifex certus, minime dubius, ab universali Ecclesia agnitus, & annorum complu-

rium quieta possessione gaudens [uti gravisus fuerat Joannes XII. per annos saltem septem) ob solam deformitatem vitæ veniet deponendus sive a Concilio generali, sive particulari, sive ulla potestate humana, sed a solo Christo Domino; si, & quando huic pro justo suo judicio videbitur.

92. Si tamen ex me percontaretur: si Rom. Pontifex veniat ob hæresin deponendus, a quo deponetur? Responderem: Fateris pag. 31. N. XX. id nunquam contigisse. (a) Quare faterer & ego ingenue, nullum mihi suppetere nec specificum canonem, nec veteri ex historia Ecclesiastica exemplum; ex quo dissolvere hoc dubium possim. Nihil vero ausim dicere, PRÆSIDE ME, in re tam obscura, & delicata: neque etiam defatigare cerebrum velim, ut reperiam resolutionem casus; quem confidere possumus non eventurum prius, quam Christus Dominus fidem a se datam fefellerit: *Rogavi pro te*, Petre, *ut non deficiat fides tua.*

(a) Si mihi res esset cum Simone Vigorio, aut cum Pseudo-Bossueto; qui pertexunt longum Rom. Pontificum in hæreses prolapsorum catalogum: parata haberem arma, quibus eorum infames calumnias retunderem. Et retundam forte, Deo opitulante, ac vita comite, alio tempore. Pseudo-Bossuetum dixi. Nam prodiit Liber, cui Titulus: *De suprema Romani Pontificis auctoritate ex hodierna Ecclesia Gallicana doctrina*; editus hic Leodii, & Avenione anno 1747. sine nomine auctoris,

ris, quem tamen sanæ fidei, & criseos virum paginæ omnes loquuntur. Creditur esse IÇtus aliquis Patavinus. Italo si forte fidem abneget quis; argumenta ejus, si præsentis controversiæ ratio exposceret, esse plane invicta, in promptu foret defendere. Is igitur Auctor Tom. 2. L. 4. C. 5. §. 1. à N. 1. ostendit 1, Librum, qui sub nomine: *Defensio Declarationis Cleri Gallicani de anno* 1682. post 26. a morte Illmi Jacobi Benigni Bossuetii, Episc. Meldensis, annos circiter divulgatus est, non esse illius virtute, atque eruditione clarissimi Viri genuinum partum, sed ab aliquo impostore suppositum: 2. Libri istius sensa esse a vero præstantissimi hujus Præsulis sensu, in aliis ejus genuinis, ac sub ejus viventis oculis in lucem datis operibus clare elucescente, alienissima. *Ibid. à N.* 6.: 3. Eandem de partu hoc ei vel supposito, vel post ejus mortem non fideliter edito sententiam esse clarissimorum Galliæ Antistitum. *Ibid. pag.* 194. 4. Conqueritur idem Auctor, in toto suo opere palmarem fieri injuriam Gallicæ Ecclesiæ ab illis, qui in isto libro, qualis hodie circumfertur, jactant contineri communem inclytæ hujus Ecclesiæ doctrinam.... Longe aliud illam sentire, probat luculentis testimoniis tum Synodorum, tum Antistitum, tum Doctorum Galliæ; qui post annum 1682. ad sua tempora floruerunt.

93. Quod si percontaretur iterum: Si tem-

pore schismatis unus vel duo Antipapæ forent deponendi; a quo deponentur? Modum eos deponendi, & pacem Ecclesiæ restituendi, reponerem, fuisse pro varietate temporum varium; ut satis liquet ex narratis supra diversis schismatum casibus. Si, quod Deus opt. max. dignetur avertere, simile quid contingeret; nec meum, nec tuum foret leges præscribere; sed divinæ omnia permittenda essent Providentiæ.

94. At ecce! Pythagoræ gravitatem, & Diogenis mordacitatem ead. *pag.* 33. & *N. cit.* mutat subito cum Heracliti lamentis. „ Sic „ ergo, inquit, in casu Joannis XII eodem„ que præcipiti, ac frangenti, nulla salus Ec„ clesiæ Romanæ speranda fuisset. „ Quid ita„ o mi tu Heraclite? „ Equidem illud mon„ strum magno Ecclesiæ commodo, ait, e vi„ vis raptum est anno 964; sed per ætatem „ vivere, furere, dissipare potuisset adhuc 40 „ saltem annis. Quid tum evenisset? „ Adesdum, Democrite: adgeme ingemiscenti, sed ridens. Heu! inquito, quis talia fando temperet a lacrumis? „ Dum solæ Nationes Ger„ manica, & Italica salutem Romæ, & Ro„ manæ Ecclesiæ in curis habebant, „ (Heu! Heu!) „ cæteræ Nationes, & Ecclesiæ non „ curabant, quid mali Romæ, & per reli„ quam Italiam fieret Romanæ, cæterisque Ec„ clesiis, ac Imperio, recens regno Germaniæ „ annexo. „ (Eheu! heu! heu!) Hoc rerum in

„ sta-

„ statu nulla generalis Concilii spes affulgebat. „ Eheu !

95. Modicæ fidei, quare dubitasti? Adeone de Christi Domini promissis desperas, ut nullam isto casu Ecclesiæ Romanæ salutem sperandam fuisse lamenteris? Jactabatur tum navicula Petri magnis fluctibus; quis inficiabitur? Jesus autem dormiebat; & permittebat hæc ad tempus justis, sibi notis, de caussis fieri. Non dormiebat tamen lethargo gravi, & nihil eorum, quæ circumstabant, sentienti oppressus; qui sponsæ suæ dixit: Ego dormio, & cor meum vigilat. Et vero vigilare cor suum ostendit, dum monstrum illud intra annum e vivis rapuit; dum Leone VIII. pariter non multo post sublato schisma demum extinxit; dum nullam interea hæresin oriri passus est, quæ turbulentis maxime temporibus uti ad suos progressus solet.

96. At (Quis non ingemiscat?) per ætatem vivere, furere, dissipare potuisset adhuc 40. saltem annis. Imo pluribus, quis neget? Ast qui scis, hæc futura fuisse, si vixisset diutius? Alibi pag. 37. N. XXVII inquit: Ecclesia Ro„ mana scivit scelerata ejus opera „ Præterita, & nota scire quidem facile est, non nego. „ Scivit, quod nec purgare se posset „ Demus & hoc. „ Neque sit emendaturus vitam, quia „ inveteratus in profundo malorum. „ Hæc futura, quæro, quo revelante sciverit Romana Ecclesia; quæ sciri certo non possunt humanitus? Nonne potuisset animum, quantumlibet

ferocem,ad ſaniora flectere exemplo S. Pauli, exemplo Vigilii, qui ex improbiſſimo Antipapa optimus poſt Papa fuit,exemplo tot aliorum, quos aſpirans cœleſtis gratia ex lupis in oves convertit? Quorſum ergo anilibus hiſce næniis reples omnia propter incerta, quæ utrum futura fuiſſent, neſcias? ſi verum eſt, quod cæteræ Nationes, & Eccleſiæ non curarint, quid mali fieret Romæ &c. an propterea curam quoque Eccleſiæ omnem depoſuit Chriſtus?

97. Videtur tamen vel exhauſtis, vel deterſis lacrymis nonnihil reſpirare tandem, dum ead. pag. 33. N. XXII. ait: „ Juvit ergo ſe „ Romana Eccleſia, ſicut potuit, „ Juvit ſe enimvero. Si juvare ſe eſt, ut ſcyllam vites, a qua minus incommodi timendum ſit, navim agere in Charybdin; quæ voragine ſua totam abſorbeat. Multo graviora ab Ottone, & Leone VIII. poſt perpeſſa eſt Roma, quam ante a Joanne XII. (*Vid. Proœm.* §. 2. *n.* 13.)

98. Poſtulat hic locus, Theodulphe, ut expendamus, fueritne revera ſub Joanne XII. caſus tam frangens, ut *inauditum vulnus inaudito* fuerit *cauterio exurendum*,quemadmodum Synodus I. Ottoniana loquitur;fueritne neceſſitas Romanæ Urbis tam præceps, quæ moram non pateretur; periculum Eccleſiæ tam præſens, quod præſenti, atque accelerato indigeret auxilio; uti per hyperbolen aucta, atque exaggerata oculis noſtris objiciuntur a Theſiſta; quo fidem, fucum debebam dicere, faciat lectoribus; fu-

iſſe

isse pro tali saltem casu fas Ecclesiæ particulari Romanæ exauctorare Pastorem suum ?

99. Ipsi DICENTI si fidem habemus, fuit ea tum Romæ, & Romanæ Ecclesiæ facies, ut potuisses dicere : *Hæc facies Trojæ, cum caperetur, erat.* Quid ergo erat tandem? Audi Ipsum pag. 37. N. XXVIII. loquentem : unde „ præsumendum pro ea „ (Romana Provincia, de qua sermo præcesserat) „ quod, se.nota, „ quæ temere eidem imputaretur, adulatione „ erga Ottonem, ex puro zelo servandæ Ec„ clesiæ, Imperii, & Urbis contra Joannem „ XII. sic processerit, urgentissima causa mo„ ram non ferente. „ (causam hanc nunc audiamus, & memori mente reponamus) „ Cum, inquit, hostes essent in Urbe; ipsusque Papa hostis. „ Hem ! hinc illæ lacrymæ :

Hostis habet muros; ruit alto culmine Roma.

100. At quinam erant illi hostes? Erant reliquiæ copiarum exiles, cum quibus Adelbertus, Berengarii Filius, concisis a Cæsare suis, & Parentis viribus, hac illac vagabatur, neque ullo poterat loco tutus consistere. Joannes contra datam Ottoni fidem, victus precibus, hunc profugum, rerum omnium egentem, hospitio excepit. Improbe factum, & contra jurisjurandi religionem, nemo negat. Sed quid Adelbertus cum suis copiolis intra muros receptus gessit eo tempore contra Urbem, & Ecclesiam hostile; ut necessarium esset ex puro zelo servandæ Ecclesiæ, Imperii, & Urbis contra Joannem XII. sic procedere?

Quid

Quid eodem tempore hostile gessit Joannes contra Urbem & Ecclesiam, ut & ipsus hostis judicaretur non solius Cæsaris, sed Ecclesiæ etiam, & Urbis? Ne ipsi quidem ejus accusatores ejusmodi in eum criminationem contulerunt in re tam recenti. Objiciunt ei varia vitæ ante actæ vitia; sed propter ea solà deponi non potuisse ostensum; neque hoc jam agitur amplius. In eo jam sumus, utrum veritate nitatur: quod tempore istius Synodi fuerit casus tam frangens, necessitas tam præceps, periculum tam præsens, quod præberet causam urgentissimam, moras non ferentem; ut hoc saltem obtentu, & pro eo saltem casu justum censeri possit Synodi istius factum. Nisi forte illud est, quod Ipse dixit pag. 52. N. XX. Papam non modo intromisisse hos in Urbem, sed etiam cum iisdem ab Urbe recessisse. Estne autem hostiliter agere, hostes qui ante fuerant, jam tamen amicos, & pacatos intromittere? Hostilitatis enim ex eo tempore, quo intra muros admissi sunt, contra Urbem, & Ecclesias exercitæ, ne accusati quidem sunt, nedum convicti. Imprudens id fatebor, nec carens nota perfidiæ; hostile dici qua ratione possit, non video. Deinde, quod imminente cum exercitu Imperatore, cui repellendo parem se futurum credere non poterat, suæ salutis causa, & ne quid Urbi propter se ab irato Cæsare calamitatis accideret, cum iisdem recesserit; quod hostilis animi argumentum est? Aut quod hæc res tam præsens Urbi periculum at-

tulit;

tulit ; ut depelli , nisi Joanne sine mora exauctorato , nequierit ? Sed ecce novum crimen !
„ Papa , juvenili libidine cæcus facile deludi
„ potuisset a Berengariana factione , ut hæc do-
„ minaretur , ipso demum Joanne expulso,Ro-
„ mæ , totique patrimonio S. Petri , Episco-
„ pis Romanis ad statum regiminis pure spiri-
„ tualis redactis. „ *Ibid.* Cui hæc audienti non incutiatur terror ? Sed vidistine unquam , Theodulphe , aut fama accepisti , fuisse tam inhumanum judicem , qui jure damnandum , atque in furcam agendum existimaverit hominem propter furtum , quod potuisset in se admittere ? Et jure damnari potuisse Joannem XII. pronuntiabimus propter detrimentum , quod potuisset Ecclesiæ inferre ; ab eo illatum autem fuisse , ne ipsi quidem ejus accusatores denuntiarant ? Tota ergo illa tam præceps , tam frangens , tam urgens Ecclesiæ Romanæ pro casu Joannis XII. necessitas per grandem hyperbolen conficta est , ad extorquendum a lectoribus facile credulis assensum. Non secus ac certo cuidam hominum generi familiare est , ut nummos eliciant a credulis,necessitates suas ultra modum veritatis extollere. (*Vid.* n. 8. h. *Contr.*)

101. Monet tamen *pag.* 37. *N. XXVIII.* *cit.* „ Non habet Romanus Pontifex , vel Ec-
„ clesia Catholica , cur ab hac potestate Rom.
„ Provinciæ quidquam reformidet. Quamquam
„ enim Senatus , populusque Romanus , mag-
„ næque domus illustrium Romæ peccaverint ,
„ ex-

„ expellendo Papas : nihil tamen simile a pro-
„ vincia Romana legitur : unde præsumendum
„ pro ea.. *& reliqua n. 99. recitata.* Bene habet. Si nihil simile de provincia Romana legitur : debebant Præsules illius Provinciæ in Synodo I. Ottoniana non transilire terminos, quos posuerant Patres eorum ; nec inaudito cauterio tentare sine ullo exemplo exurere vulnus. Esto zelus illorum bonus fuerit : non erat tamen secundum scientiam. (*Vid. Contr.* 1. §. 1. *n.* 55.) Inepto sane remedio vulnus non persanatum, sed deterius exulceratum est ; eo quod in illo ulcere unguis, non medela existeret. Quo usque provinciæ Romanæ Præsules intra terminos se Patrum continuerint ; non erit utique, quod ab ea Romanus Pontifex, vel Ecclesia Catholica reformidet. In acceptis referendum singulari Cordis JESU, pro Ecclesia sua in decumanis illis fluctibus vigilantis, providentiæ ; quod nulla fuerit ea in tempestate hæresis exorta. At ævo hoc nostro, artibus quidem efflorescenti, sed in Religionis studiis tam remisso, quo non unum duntaxat, alterumve Fidei sanctissimæ mysterium, sed universa Christi Religio libellis, ac foliis quam perniciosis, tam captiosis, atque ad fallendos, involvendosque sophismatis incautorum animos compositis, quaquaversum sparsis impetitur ; quo in mores jam abiit, rerum, ac personarum sacrarum, apud eos etiam, apud quos minime oporteret, vilipensio ; quo docti passim atque indocti Pontificum Romanorum, Episco-

po-

porum, ac Sacerdotum Orthodoxorum auctoritatem convellere, atque inficetis sannis per hominum ora traducere, fortis ac supra vulgus sapientis ingenii specimen putant, & sibi laudi ducunt; hoc, inquam, ævo si (Quod Deus clementer avertat) renovari illud Schismatis exemplum videremus: quid reformidare non sine gravi causa possemus? Non internecinam quidem cladem (quam nunquam permissurus est Pastor æternus) magnam tamen stragem, multarumque ovium perniciem, reformidare merito posset Ecclesia Catholica. An a Provincia Romana? absit. Sed ab improbis hominibus, in aqua schismatis turbida audacius piscaturis; dum nullum foret certum Ecclesiæ Caput; cujus, eorum se moliminibus opponentis, auctoritati obsequium deberi arbitrarentur; dum populi Christiani essent *sicut oves sine pastore. Marc. 6. v. 35.* Ex quo jam se prodit Thesistæ hujus saltem, ut nihil gravius dicam, imprudentia: qui istius Joannem XII. inter, ac Leonem VIII. schismatis sopitam apud plerosque memoriam non modo hoc tempore resuscitandam, sed illud etiam totis viribus laudandum, ac defendendum sibi sumpserit. Nullumne aliud est in toto jure Canonico argumentum, & ad Tyronum suorum profectum accommodatius, & ad officiorum, ad quæ hi aspirare olim in republ. sive sacra, sive politica poterunt, administrationem utilius, in quo majore cum laude, si solide rem pertractasset, potuisset versari?

102. Sed ut controversiæ huic finem tandem

in-

imponam, Theodulphe; volve, & revolve argumenta Ipsius omnia a capite ad calcem; ne hilum quidem eum omnibus suis paralogismis profecisse reperies, neque ullo apice probasse: quod particularis Provinciæ Romanæ Synodo competat potestas, ut possit Romanum Pontificem certum, ab omnibus agnitum, in diuturna dignitatis suæ possessione quieta constitutum, viventem, & invitum judicare, damnare, e sede sua exturbare. Hanc probationem debet hactenus, & debebit ad vitæ finem: neque in toto, opinor, hæreditatis suæ asse tantum solidæ eruditionis reperietur, ut post mortem saltem extingui hoc debitum valeat. Videbis pariter, non esse vagum, & contra umbras pugnans Antithesistæ argumentum: *Synodus particularis fuit: ergo jure non potuit deponere Papam.* Sed, non probata, ut probari nunquam poterit, hac singulari Synodi particularis Romanæ prærogativa, argumentum istud recta Theseos propositæ caput, & jugulum petit: Nam *Quæ fiunt a judice, si ad ejus non spectant officium; viribus non subsistunt. R. I. 26. in 6.*

Controversia III.

An Summo Pontifici accusato incumbat necessitas comparendi coram Synodo?

1. Vindiciarum Scriptor pag. 34. N. XXIII. e cathedra sua, PRÆSIDE SE, definit: „ Debuit

„ buit ergo „ quo ad hunc „ (Papam) „ mos „ antiquus manere, ut Papa criminis accusa- „ tus defendat se coram suo Concilio. „ Atque ut videatur suam definitionem hausisse ex traditione cana Patrum, atque antiquis moribus Ecclesiæ, subjungit: „ ut loquitur præ- „ laudata Epistola Conc. Romani „ (sub Damaso I. Pap. an. 378.) „ quæ ideo non fuit „ simul scripta nomine Damasi Papæ, quia „ hic in Concilio non comparuit, ut Judex, „ ut Coustant notat. Coram tali Concilio suo „ Damasus I. accusatus adulterii, Sixtus III, „ & Leo III steterunt *Can.* 10. 18. *II.* q. 5. „ Quo pertinet illud Gregorii IV. in Can. 42. II. „ q. 7. *Si quis super his arguere nos voluerit*... „ *veniat ad sedem Apostolicam*... *ut ibi ante con-* „ *fessionem S. Petri mecum juste decertet*, *quate-* „ *nus inibi unus ex nobis sententiam suscipiat suam* „ Reliqua sequentur, ubi hæc ponderaverimus.

4. Bene est; beate est. Appellavit istos canones; non recuso. Sint hi nostri judices; non excipio. Quamvis Can. 10. Caus II. q. 5. compositus sit ex actis suppostitiis Synodi falsæ contra Sixtum III, uti perspicue ostendit laudatus ab ipsomet Vindice Petr. Coustant in append. a pag. 114. (Testem hunc a semet productum, & laudatum recusare non potest) Dissimulemus id tamen. Habeat is canon vim suam, proinde quasi esset integerrimus.

3. Quem nobis morem antiquum narrat? An ignorare tot annorum Professor Juris, & Canonici quidem, aut potuit, aut debuit;

morem alium esse liberum, sive morem faciendi aliquid citra obligationem: alium vim legis introducentem. Posterior præsumi non debet, nisi constiterit, mentem eorum, qui illum primi induxerint, atque intentionem fuisse, ut obligationem imponerent posteris. Quid autem? si, qui more illo utuntur primi, contestentur palam, ac disertissimis verbis, se id, quod fecerint, non fecisse ex necessitate ulla, sed libera voluntate, citra intentionem præscribendi legem posteris? Perspicuum sane (Nisi ille solus lynx; ego, cæterique omnes talpæ simus) nullum ex tali facto posteris creari præjudicium, neque ullum adversus eos jus enasci.

4. Age nunc, Thodulphe: sume in manus Decretum Gratiani, quod recusare jam non potest Vindex, quia appellavit illud, ego acceptavi, velut judicem, etsi alias parvi illud faciat. Perquire Caus. 2. q. 5. Canonem. 10. Quid legis ad ejus calcem? Recita. Principio inducitur Sixtus III. exponens Episcopis Orientis, quid sibi cum Basso accusatore fuerit negotii. Tum subjungit ad finem: „ Et facto Concilio cum magna examinatione, satisfaciens omnibus (licet evadere satis aliter potuissem) suspicionem tamen fugiens, & æmulatione liberans, sed non aliis, qui noluerint, aut sponte hoc non elegerint, faciendo formam, exemplumque dans. „

5. Quære nunc etiam Caus. & Q. ead. Can. 18, ultimaque ejus verba recita. „ Hoc autem faci-

faciens (inquit Leo III.) „ non legem præſcri„ bo cæteris, qua id facere cogantur. „ Quid dici poſſet clarius? Vidiſſe ſe hæc in Gratiani Decreto inficiari non poterit; niſi adigere ſemet ad confitendum voluerit, eſſe a ſe allegata, quæ vel non ſuo, vel non niſi leviſſimo oculo inſpexerit. Utrumlibet dixerit; nihil poterit Viro, qui tantus videri affectet, accidere turpius. Si vidit autem, qua fide imponere minus perito lectori conatur nominatis, non recitatis Canonibus; quos ignorare non potuit, contra ſuam cauſam, non pro ea ſtare? Alia ergo arma quærenda, queis defendat: debere, debere, inquam, ex legis neceſſitate, manere quoad Papam morum antiquum, ut defendat ſe coram ſuo Concilio; idque neceſſitate tam ineluctabili, ut, ſi hoc noluerit, aut ſponte hoc non elegerit, veniat deponendus.

6. Certe illa tantopere laudata epiſtola pro Damaſo Papa nulla id ratione evincit. Factum Damaſi, & morem hunc fuiſſe antiquum probat: at fuiſſe morem, vim legis obtinentem, ne a longe quidem innuit. Nihilo plus ſubſidii cauſa ipſius reperit in Can. 42. Cauſ. 2. q. 7. Canon enim iſte depromptus eſt ex epiſtola Gregorii IV. ad Epiſcopos Franciæ, Germaniæ, Europæ, & per univerſas Provincias conſtitutos; quæ exſtat integra apud Harduin. T. 2. CC. pag. 1269. Argumentum ejus totum eſt hujuſmodi: S. Aldricus, Cenomanenſis Epiſcopus, a ſeditioſis Civibus ſede ſua ejectus, appellaverat ſummum Pontificem. Is er-

pore schismatis unus vel duo Antipapæ forent deponendi; a quo deponentur? Modum eos deponendi, & pacem Ecclesiæ restituendi, reponerem, fuisse pro varietate temporum varium; ut satis liquet ex narratis supra diversis schismatum casibus. Si, quod Deus opt. max. dignetur avertere, simile quid contingeret; nec meum, nec tuum foret leges præscribere; sed divinæ omnia permittenda essent Providentiæ.

94. At ecce! Pythagoræ gravitatem, & Diogenis mordacitatem ead. *pag.* 33. *&* *N. cit.* mutat subito cum Heracliti lamentis. „ Sic „ ergo, inquit, in casu Joannis XII eodem„ que præcipiti, ac frangenti, nulla salus Ec„ clesiæ Romanæ speranda fuisset. „ Quid ita, o mi tu Heraclite? „ Equidem illud mon„ strum magno Ecclesiæ commodo, ait, e vi„ vis raptum est anno 964; sed per ætatem „ vivere, furere, dissipare potuisset adhuc 40 „ saltem annis. Quid tum evenisset? „ Adesdum, Democrite: adgeme ingemiscenti, sed ridens. Heu! inquito, quis talia fando temperet a lacrumis? „ Dum solæ Nationes Ger„ manica, & Italica salutem Romæ, & Ro„ manæ Ecclesiæ in curis habebant, „ (Heu! Heu!) „ cæteræ Nationes, & Ecclesiæ non „ curabant, quid mali Romæ, & per reli„ quam Italiam fieret Romanæ, cæterisque Ec„ clesiis, ac Imperio, recens regno Germaniæ „ annexo. „ (Eheu! heu! heu!) Hoc rerum in

„ sta-

„ statu nulla generalis Concilii spes affulgebat. „ Eheu !

95. Modicæ fidei, quare dubitasti? Adeone de Christi Domini promissis desperas, ut nullam isto casu Ecclesiæ Romanæ salutem sperandam fuisse lamenteris? Jactabatur tum navicula Petri magnis fluctibus; quis inficiabitur? Jesus autem dormiebat; & permittebat hæc ad tempus justis, sibi notis, de causis fieri. Non dormiebat tamen lethargo gravi, & nihil eorum, quæ circumstabant, sentienti oppressus; qui sponsæ suæ dixit: Ego dormio, & cor meum vigilat. Et vero vigilare cor suum ostendit, dum monstrum illud intra annum e vivis rapuit; dum Leone VIII. pariter non multo post sublato schisma demum extinxit; dum nullam interea hæresin oriri passus est, quæ turbulentis maxime temporibus uti ad suos progressus solet.

96. At (Quis non ingemiscat?) per ætatem vivere, furere, dissipare potuisset adhuc 40. saltem annis. Imo pluribus, quis neget? Ast quî scis, hæc futura fuisse, si vixisset diutius? Alibi pag. 37. N. XXVII inquit: Ecclesia Ro„ mana scivit scelerata ejus opera „ Præterita, & nota scire quidem facile est, non nego. „ Scivit, quod nec purgare se posset „ Demus & hoc. „ Neque sit emendaturus vitam, quia „ inveteratus in profundo malorum. „ Hæc futura, quæro, quo revelante sciverit Romana Ecclesia; quæ sciri certo non possunt humanitus? Nonne potuisset animum, quantumlibet

ferocem, ad saniora flectere exemplo S. Pauli, exemplo Vigilii, qui ex improbissimo Antipapa optimus post Papa fuit, exemplo tot aliorum, quos aspirans cœlestis gratia ex lupis in oves convertit? Quorsum ergo anilibus hisce næniis reples omnia propter incerta, quæ utrum futura fuissent, nescias? si verum est, quod cæteræ Nationes, & Ecclesiæ non curarint, quid mali fieret Romæ &c. an propterea curam quoque Ecclesiæ omnem deposuit Christus?

97. Videtur tamen vel exhaustis, vel detersis lacrymis nonnihil respirare tandem, dum ead. pag. 33. N. XXII. ait: „ Juvit ergo se „ Romana Ecclesia, sicut potuit. „ Juvit se enimvero. Si juvare se est, ut scyllam vites, a qua minus incommodi timendum sit, navim agere in Charybdin; quæ voragine sua totam absorbeat. Multo graviora ab Ottone, & Leone VIII. post perpessa est Roma, quam ante a Joanne XII. (*Vid. Procem.* §. 2. *n.* 13.)

98. Postulat hic locus, Theodulphe, ut expendamus, fueritne revera sub Joanne XII. casus tam frangens, ut *inauditum vulnus inaudito* fuerit *cauterio exurendum*, quemadmodum Synodus I. Ottoniana loquitur; fueritne necessitas Romanæ Urbis tam præceps, quæ moram non pateretur; periculum Ecclesiæ tam præsens, quod præsenti, atque accelerato indigeret auxilio; uti per hyperbolen aucta, atque exaggerata oculis nostris objiciuntur a Thesista; quo fidem, fucum debebam dicere, faciat lectoribus; fu-

isse

isse pro tali saltem casu fas Ecclesiæ particulari Romanæ exauctorare Pastorem suum ?

99. Ipsi DICENTI si fidem habemus, fuit ea tum Romæ, & Romanæ Ecclesiæ facies, ut potuisses dicere : *Hac facies Troja, cum caperetur, erat.* Quid ergo erat tandem? Audi Ipsum pag. 37. N. XXVIII. loquentem : unde „ præsumendum pro ea „ (Romana Provincia, de qua sermo præcesserat) „ quod, se nota, „ quæ temere eidem imputaretur, adulatione „ erga Ottonem, ex puro zelo servandæ Ec„clesiæ, Imperii, & Urbis contra Joannem „ XII. sic processerit, urgentissima causa mo„ram non ferente. „ (causam hanc nunc audiamus, & memori mente reponamus) „ Cum, inquit, hostes essent in Urbe; ipsusque Papa hostis. „ Hem ! hinc illæ lacrymæ :

Hostis habet muros ; ruit alto culmine Roma.

100. At quinam erant illi hostes? Erant reliquiæ copiarum exiles, cum quibus Adelbertus, Berengarii Filius, concisis a Cæsare suis, & Parentis viribus, hac illac vagabatur, neque ullo poterat loco tutus consistere. Joannes contra datam Ottoni fidem, victus precibus, hunc profugum, rerum omnium egentem, hospitio excepit. Improbe factum, & contra jurisjurandi religionem, nemo negat. Sed quid Adelbertus cum suis copiolis intra muros receptus gessit eo tempore contra Urbem, & Ecclesiam hostile ; ut necessarium esset ex puro zelo servandæ Ecclesiæ, Imperii, & Urbis contra Joannem XII. sic procedere?

Quid

Quid eodem tempore hostile gessit Joannes contra Urbem & Ecclesiam, ut & ipsus hostis judicaretur non solius Cæsaris, sed Ecclesiæ etiam, & Urbis? Ne ipsi quidem ejus accusatores ejusmodi in eum criminationem contulerunt in re tam recenti. Objiciunt ei varia vitæ ante actæ vitia; sed propter ea sola deponi non potuisse ostensum; neque hoc jam agitur amplius. In eo jam sumus, utrum veritate nitatur: quod tempore istius Synodi fuerit casus tam frangens, necessitas tam præceps, periculum tam præsens, quod præberet causam urgentissimam, moras non ferentem; ut hoc saltem obtentu, & pro eo saltem casu justum censeri possit Synodi istius factum. Nisi forte illud est, quod Ipse dixit pag. 52. N. XX. Papam non modo intromisisse hos in Urbem, sed etiam cum iisdem ab Urbe recessisse. Estne autem hostiliter agere, hostes qui ante fuerant, jam tamen amicos, & pacatos intromittere? Hostilitatis enim ex eo tempore, quo intra muros admissi sunt, contra Urbem, & Ecclesias exercitæ, ne accusati quidem sunt, nedum convicti. Imprudens id fatebor, nec carens nota perfidiæ; hostile dici qua ratione possit, non video. Deinde, quod imminente cum exercitu Imperatore, cui repellendo parem se futurum credere non poterat, suæ salutis causa, & ne quid Urbi propter se ab irato Cæsare calamitatis accideret, cum iisdem recesserit; quod hostilis animi argumentum est? Aut quod hæc res tam præsens Urbi periculum attulit;

tulit; ut depelli, nisi Joanne sine mora exauctorato, nequierit? Sed ecce novum crimen! „ Papa, juvenili libidine cæcus facile deludi „ potuisset a Berengariana factione, ut hæc do- „ minaretur, ipso demum Joanne expulso, Ro- „ mæ, totique patrimonio S. Petri, Episco- „ pis Romanis ad statum regiminis pure spiri- „ tualis redactis. „ *Ibid.* Cui hæc audienti non incutiatur terror? Sed vidistine unquam, Theodulphe, aut fama accepisti, fuisse tam inhumanum judicem, qui jure damnandum, atque in furcam agendum existimaverit hominem propter furtum, quod potuisset in se admittere? Et jure damnari potuisse Joannem XII. pronuntiabimus propter detrimentum, quod potuisset Ecclesiæ inferre; ab eo illatum autem fuisse, ne ipsi quidem ejus accusatores denuntiarant? Tota ergo illa tam præceps, tam frangens, tam urgens Ecclesiæ Romanæ pro casu Joannis XII. necessitas per grandem hyperbolen conficta est, ad extorquendum a lectoribus facile credulis assensum. Non secus ac certo cuidam hominum generi familiare est, ut nummos eliciant a credulis, necessitates suas ultra modum veritatis extollere. (*Vid. n. 8. h. Contr.*)

101. Monet tamen *pag. 37. N. XXVIII. cit.* „ Non habet Romanus Pontifex, vel Ec- „ clesia Catholica, cur ab hac potestate Rom. „ Provinciæ quidquam reformidet. Quamquam „ enim Senatus, populusque Romanus, mag- „ næque domus illustrium Romæ peccaverint, „ ex-

„ expellendo Papas : nihil tamen simile a pro-
„ vincia Romana legitur : unde præsumendum
„ pro ea.. *& reliqua n. 99. recitata.* Bene habet. Si nihil simile de provincia Romana legitur : debebant Præsules illius Provinciæ in Synodo I. Ottoniana non transilire terminos, quos posuerant Patres eorum ; nec inaudito cauterio tentare sine ullo exemplo exurere vulnus. Esto zelus illorum bonus fuerit : non erat tamen secundum scientiam. (*Vid. Contr.* 1. §. 1. *n.* 55.) Inepto sane remedio vulnus non persanatum, sed deterius exulceratum est ; eo quod in illo ulcere unguis, non medela existeret. Quo usque provinciæ Romanæ Præsules intra terminos se Patrum continuerint ; non erit utique, quod ab ea Romanus Pontifex, vel Ecclesia Catholica reformidet. In acceptis referendum singulari Cordis JESU, pro Ecclesia sua in decumanis illis fluctibus vigilantis, providentiæ ; quod nulla fuerit ea in tempestate hæresis exorta. At ævo hoc nostro, artibus quidem efflorescenti, sed in Religionis studiis tam remisso, quo non unum duntaxat, alterumve Fidei sanctissimæ mysterium, sed universa Christi Religio libellis, ac foliis quam perniciosis, tam captiosis, atque ad fallendos, involvendosque sophismatis incautorum animos compositis, quaquaversum sparsis impetitur ; quo in mores jam abiit, rerum, ac personarum sacrarum, apud eos etiam, apud quos minime oporteret, vilipensio ; quo docti passim atque indocti Pontificum Romanorum, Episco-

po-

porum, ac Sacerdotum Orthodoxorum auctoritatem convellere, atque inficetis sannis per hominum ora traducere, fortis ac supra vulgus sapientis ingenii specimen putant, & sibi laudi ducunt; hoc, inquam, ævo si (Quod Deus clementer avertat) renovari illud Schismatis exemplum videremus: quid reformidare non sine gravi causa possemus? Non internecinam quidem cladem (quam nunquam permissurus est Pastor æternus) magnam tamen stragem, multarumque ovium perniciem, reformidare merito posset Ecclesia Catholica. An a Provincia Romana? absit. Sed ab improbis hominibus, in aqua schismatis turbida audacius piscaturis; dum nullum foret certum Ecclesiæ Caput; cujus, eorum se moliminibus opponentis, auctoritati obsequium deberi arbitrarentur; dum populi Christiani essent *sicut oves sine pastore. Marc. 6. v. 35.* Ex quo jam se prodit Thesistæ hujus saltem, ut nihil gravius dicam, imprudentia: qui istius Joannem XII. inter, ac Leonem VIII. schismatis sopitam apud plerosque memoriam non modo hoc tempore resuscitandam, sed illud etiam totis viribus laudandum, ac defendendum sibi sumpserit. Nullumne aliud est in toto jure Canonico argumentum, & ad Tyronum suorum profectum accommodatius, & ad officiorum, ad quæ hi aspirare olim in republ. sive sacra, sive politica poterunt, administrationem utilius, in quo majore cum laude, si solide rem pertractasset, potuisset versari?

102. Sed ut controversiæ huic finem tandem in-

imponam, Theodulphe; volve, & revolve argumenta Ipsius omnia a capite ad calcem; ne hilum quidem eum omnibus suis paralogismis profecisse reperies, neque ullo apice probasse: quod particularis Provinciæ Romanæ Synodo competat potestas, ut possit Romanum Pontificem certum, ab omnibus agnitum, in diuturna dignitatis suæ possessione quieta constitutum, viventem, & invitum judicare, damnare, e sede sua exturbare. Hanc probationem debet hactenus, & debebit ad vitæ finem: neque in toto, opinor, hæreditatis suæ asse tantum solidæ eruditionis reperietur, ut post mortem saltem extingui hoc debitum valeat. Videbis pariter, non esse vagum, & contra umbras pugnans Antithesistæ argumentum: *Synodus particularis fuit: ergo jure non potuit deponere Papam.* Sed, non probata, ut probari nunquam poterit, hac singulari Synodi particularis Romanæ prærogativa, argumentum istud recta Theseos propositæ caput, & jugulum petit: Nam *Quæ fiunt a judice, si ad ejus non spectant officium; viribus non subsistunt. R. I. 26. in 6.*

Controversia III.

An Summo Pontifici accusato incumbat necessitas comparendi coram Synodo?

1. Vindiciarum Scriptor pag. 34. N. XXIII. e cathedra sua, PRÆSIDE SE, definit: „ Debuit

„ buit ergo, quo ad hunc „ (Papam) „ mos „ antiquus manere, ut Papa criminis accusa- „ tus defendat se coram suo Concilio. „ Atque ut videatur suam definitionem hausisse ex traditione cana Patrum, atque antiquis moribus Ecclesiæ, subjungit: „ ut loquitur prælaudata Epistola Conc. Romani „ (sub Damaso I. Pap. an. 378.) „ quæ ideo non fuit „ simul scripta nomine Damasi Papæ, quia „ hic in Concilio non comparuit, ut Judex, „ ut Coustant notat. Coram tali Concilio suo „ Damasus I. accusatus adulterii, Sixtus III, „ & Leo III. steterunt *Can.* 10. 18. *II.* q. 5. „ Quo pertinet illud Gregorii IV. in Can. 42. II. „ q. 7. *Si quis super his arguere nos voluerit...* „ *veniat ad sedem Apostolicam.... ut ibi ante con-* „ *fessionem S. Petri mecum juste decertet, quate-* „ *nus inibi unus ex nobis sententiam suscipiat suam* „ Reliqua sequentur, ubi hæc ponderaverimus.

4. Bene est; beate est. Appellavit istos canones; non recuso. Sint hi nostri judices; non excipio. Quamvis Can. 10. Caus II. q. 5. compositus sit ex actis suppositiis Synodi falsæ contra Sixtum III, uti perspicue ostendit laudatus ab ipsomet Vindice Petr. Coustant in append. a pag. 114. (Testem hunc a semet productum, & laudatum recusare non potest) Dissimulemus id tamen. Habeat is canon vim suam, proinde quasi esset integerrimus.

5. Quem nobis morem antiquum narrat? An ignorare tot annorum Professor Juris, & Canonici quidem, aut potuit, aut debuit:

faciens (inquit Leo III.) „ non legem præſcri-
„ bo cæteris, qua id facere cogantur. „ Quid dici poſſet clarius? Vidiſſe ſe hæc in Gratiani Decreto inficiari non poterit; niſi adigere ſemet ad confitendum voluerit, eſſe a ſe allegata, quæ vel non ſuo, vel non niſi leviſſimo oculo inſpexerit. Utrumlibet dixerit; nihil poterit Viro, qui tantus videri affectet, accidere turpius. Si vidit autem, qua fide imponere minus perito lectori conatur nominatis, non recitatis Canonibus; quos ignorare non potuit, contra ſuam cauſam, non pro ea ſtare? Alia ergo arma quærenda, queis defendat: debere, debere, inquam, ex legis neceſſitate, manere quoad Papam morum antiquum, ut defendat ſe coram ſuo Concilio; idque neceſſitate tam ineluctabili, ut, ſi hoc noluerit, aut ſponte hoc non elegerit, veniat deponendus.

6. Certe illa tantopere laudata epiſtola pro Damaſo Papa nulla id ratione evincit. Factum Damaſi, & morem hunc fuiſſe antiquum probat: at fuiſſe morem, vim legis obtinentem, ne a longe quidem innuit. Nihilo plus ſubſidii cauſa ipſius reperit in Can. 42. Cauſ. 2. q. 7. Canon enim iſte depromptus eſt ex epiſtola Gregorii IV. ad Epiſcopos Franciæ, Germaniæ, Europæ, & per univerſas Provincias conſtitutos; quæ exſtat integra apud Harduin. T. 2. CC. pag. 1269. Argumentum ejus totum eſt hujuſmodi: S. Aldricus, Cenomanenſis Epiſcopus, a ſeditioſis Civibus ſede ſua ejectus, appellaverat ſummum Pontificem. Is ergo

go scripsit Episcopis, ne quid in Aldricum; ante prolatam a Sede Apostolica sententiam, statuerent gravius; secundum antiquos Canones enim, Episcopos, Sedem hanc appellantes, non esse ante causam illic terminatam loco movendos; neque alios illis sufficiendos. Tum addit: „ si quis super his nos arguere voluerit, aut (a) extra auctoritatem nos facere „ contenderit, veniat ad Sedem Apostolicam, „ (b) quo omnia Ecclesiastica negotia, de „ quibus quæstio habetur, confluere jussa sunt; „ ut ibi ante confessionem S. Petri mecum ju- „ ste decertet, & inibi unus ex nobis senten- „ tiam suscipiat suam. „

Confer quasi per transennam, Theodulphe, Canonem hunc, pro ut ex ipsomet descripsum legis hic n. 1. Cur putas, notatis punctulis suppressit verba Canonis, quæ hoc loco literis (a) & (b) signavi, Cur non explicavit negotia, super quibus forsan quis vellet arguere Rom. Pontificem? Erant negotia Episcoporum dejectorum, Sedem Apostolicam appellantium; in quorum locum vetabat Pontifex, ne illarum Provinciarum Episcopi alios sive per se, sive per Synodos ullatenus substituerent. Asserebatur suprema Rom. Pontificum, in his præsertim negotiis Episcoporum, auctoritas. Hæc suo non serviebant proposito: ergo illa maluit tibia canere, quam verbis enuntiare. Forte rem acu tetigisti. Sed quid est adulterare instrumenta publica; si hoc non est? Ista per

tran-

transsennam, ut dixi: redeamus ad nostrum propositum.

Ex hoc 42. Canone igitur aliud non habemus; quam Gregorium IV. paratum se ad caussam hanc apud Sedem Apostolicam evincendam præbuisse. Lege se ad hoc ulla cogi, non asserit. Proferendus ergo est alius Canon specificus, & efficacior.

7. Videamus quid proferat ulterius. Argumentationem suam ead. pag. 34. N. eod. ita prosequitur, ut solet, graviter: „ Quamquam „ & hanc electionem habuerit olim Papa, ut „ se imperiali judicio defenderet. Epistola prælaudata Rom. Concilii pro Damaso: *Non no-* „ *vum aliquid petit, sed sequitur exempla majo-* „ *rum* (en vim probandi ab exemplis) *ut E-* „ *piscopus Romanus, si Concilio ejus causa non* „ *creditur, apud Concilium se imperiale defendat*, „ provocantque Patres ad exemplum Sylvestri „ Papæ, qui causam propriam coram Constantino M. prosecutus sit. De hoc judicio ele- „ cto intelligitur Can. 41. II. Q. 7.

8. Si hanc electionem habuit olim Papa, bene est. Ergo iste mos antiquus non habuit vim legis. Ad quæ enim lege cogente quis impellitur, liberæ electionis non sunt. Ita quo magis explicare se Vindex studet, hoc se magis implicat. Cæterum Romanos Pontifices constat pluribus ex exemplis, injuriis improborum hominum appetitos, confugisse ad implorandam Cæsarum Catholicorum opem, non velut judicum suorum, sed defensorum, atque

advocatorum Romanæ Ecclesiæ. Permittebant illis quandoque ex libera electione sua, utpote causæ æquitati confidentes, nec lucem subterfugientes, totam causæ cognitionem, atque examen; tum ut de eorum innocentia ex imperiali Concilio certus redderetur orbis Catholicus; tum ut Imperatores judicium exercerent, non in ipsos Pontifices, aut Episcopos, sed in horum iniquos aggressores, si Laici essent, uti in causa Damasi erat ille nequissimus bipedum Isaac Judæus; aut, si motus contra Pontificem ab Episcopis, vel Clericis, ut in eadem causa Damasi accidit, excitati essent; ad obserservantiam SS. Canonum istos ope brachii sæcularis, ut vocant, compellerent. Non jacto hæc, PRÆSIDE ME. Illa ipsa, toties nobis inculcata, & supra cœlos laudibus evecta, Concilii Rom. sub eodem Damaso Epistola PRÆSES mihi esto. Ea, quæ (*Contr.* 2. *n.* 36.) Concilii hujus Patres ab Imperatoribus flagitasse retuli, prorsus consentiunt his, quæ modo commemoravi. Quem in finem vero Damasi causa Concilio Imperatorio commissa fuerit, declarant his verbis: „ Certe prius examinet „ causam vestra Clementia; &, si emerserit „ quæstio, interroganda distinguat; ut, quem- „ admodum dudum estis censere dignati, „ factorum a judice ratio quæratur, non arbi- „ trium sententiæ vindicetur. „ Hic erat sensus & Patrum epistolam scribentium, & Imperatorum rescribentium. Nulla hic de necessitate legis, qua Papa ad causam suam sive Augusto-

gustorum, sive Synodi judicio subjiciendam constringatur, mentio. Sed „ severioribus se de„ dit ipse judiciis Sacerdotum. „ Idem de Sylvestro ad Constantini M., idem de Leone III. ad Caroli M. præsidium, ac tutelam contra calumniatorum injurias confugientibus, idem de Can. 4. Caus. 2. q. 7. sentiendum est. Ab exemplis liberæ electionis, & meræ facultatis nulla est vis probandi jus, & legis vinculum. Potest Papa, si voluerit, & Sponte hoc elegerit, causam sive Synodi, sive imperiali judicio, sive utrique, ut Damasus fecit, committere. Ad neutrum lege ulla obstringitur; vel proferatur illa. Nondum prolatam vidimus; nullam præsertim, qua teneatur Rom. Pontifex ad sistendum se Synodi suæ particularis Romanæ judicio.

9. Natalis Alexander fatetur, inquit Vindex, pag. 26. N. VIII. lit. f., peccatum graviter contra Canones a Joanne XII. non comparente coram Synodo. Recitat ibidem verba Natalis: „ Non eo tamen inficias, quin Joannes „ XII. contra Canones graviter peccarit, cum „ recusavit adesse Synodo. Etsi enim sententia „ in Romanum Pontificem ferri non debeat, „ (a) nisi in causa hæreseos, aut schismatis, id„ que non a Synodo Nationali, sed Oecume„ nica.... (b) ab Episcopis tamen in Synodo „ quacunque cum ejus assensu congregatis, „ moneri, & argui, reservata debita reveren„ tia, potest, illisque satisfacere tenetur; a se „ male conceptam criminis suspicionem amo-

„ liendo, aut si facti reus teneatur, in melio-
„ rem frugem se recipiendo „ Dein prosequi-
„ tur IPSE: Hanc esse regulam dictantis ju-
„ ris naturalis, subdit, (Natalis) probat exem-
„ plis, & auctoritate B. Petri Damiani. An
„ eximius P. Theologus tria hæc: Argui,
„ moneri, satisfacere, etiam sentit ab aucto-
„ ritate Natalis Alexandri? Ad hujus auctori-
„ tatem provocavit, auctoritatem sequatur. „
Miseret me Antithesistæ! Quæ Ariadne filum præbebit misero, ut ex hoc Labyrintho exitum reperiat.

(a) Mutilat Natalis Alexandri verba, quæ sic se habent: *Sententia in Rom. Pontificem ferri non debeat, NEC POSSIT.* Quibus indicat, non modo non esse licitum, ferre in Romanum Pontificem sententiam; sed futuram etiam nullam.

(b) Vin' scire, Theodulphe, quid notatis hic iterum punctulis supressum celare conetur legentium oculos? Audi. Hæc tecta punctis verba latent: *ut octava Synodus decernit Can. XXI. supra laudato.* Hoc Synodi Oecumenicæ decretum jugulare, ac penitus interimere videtur prærogativam, ac potestatem ferendi sententiam in Rom. Pontificem, quam tribuit particulari Synodo Provinciæ Romanæ soli, citra Concilii generalis necessitatem. Hæc non commodabant ejus rebus. Ergo removenda erant ex oculis. Cæterum quàm ad hunc Canonem nihil respondeat, vidimus (*Contr.* 1. §. 2. *n.* 24.)

Cram-

Cramben eandem recoquit pag. 37. N. XXVII. dicens : „ Venire debuisse , fatetur „ Nat. Alexander , utique sciens ex historia „ antiquum morem , quodque Papa non po- „ tuerit judicium declinare. Non venit Papa, „ quia nec se purgare potuit contra notorium, „ nec pœnitentiam agere , & resipiscere vo- „ luit. Emansione itaque sua præjudicavit se „ ipsum ,

10. More suo per multas ambages , ac circuitus Lectorem in hoc labyrintho seducit , quin perducat ad id , quod erat probandum. Si Nat. Alexander proferret in medium canones , contra quos scribit Joannem XII. graviter peccasse , assentirer ei continuo. Dum vero nullos profert , quis me ad assentiendum ei coget ? Eximium P. Theologúm non credo ita provocasse ad auctoritatem hujus , ut in omnia ejus verba juraverit. Ego certe non juro. At enim , subdit Alexander , „ Hanc regulam jus „ ipsum naturæ dictat , firmarunt exempla Leo- „ nis III. Paschalis I , scripto edidit Synodus „ VIII. canone laudato. „ Natali quoad hæc plane assentiri mecum poteris , Theodulphe. Sed cave laqueum , quem non quidem Alexander , sed sub Alexandri nomine abscondit Vindex. Detegam illum tibi , ne illaqueeris.

11. Vide , quam regulam Alexander ab ipso jure naturæ dictatam affirmet. Illamne , quod Rom. Pontifex lege obstrictus sit , ad subeundum Synodi suæ particularis judicium ; & lege quidem tam rigida , ut emansione sua

Papa præjudicet se ipsum? Minime vero: sed regulam hanc tota ista dissertatione, totis viribus impugnat, velut injustam, & Ss. Canonibus ex adverso oppositam. Quam ergo regulam stabilit ex ipso jure naturæ, exemplis, & scripto Canone 21. Syn. VIII? Non aliam certe, nisi eam, quam præmiserat. Ut puta: Quod Romanus Pontifex possit ab Episcopis in Synodo quacunque, cum ejus assensu congregatis, reservata debita reverentia, moneri, & argui; illisque satisfacere teneatur, a se male conceptam criminis suspicionem amoliendo, aut, si facti reus teneatur, in meliorem frugem se recipiendo. Item quod non oporteat ex Can. 21. cit. audacter in Romanum Pontificem ferre sententiam. Itaque quoad tria hæc: moneri, argui, satisfacere, sequi possumus, & sequimur auctoritatem Alexandri libentissime. Non peccarunt Otto, & Episcopi ejus, admonentes, & arguentes multoties, etiam ante istam Synodum, Joannem XII. Morem gessērunt præcepto fraternæ correptionis. An non peccarint contra Canonem 21. cit. (cujus mentionem, truncans iterum verba Alexandri, omittendam duxit Vindex) controversia sequenti videro. Peccavit contra jus naturæ, & Divinum Joannes XII, monita contemnens, non satisfaciens, nec suspicionem a se amoliendo, nec, dum facti reus tenebatur, in frugem se recipiendo. (*Vid. Contr.* 1. §. 1. *n.* 57.) contra canones graviter peccasse, cum recusavit adesse Synodo, quam non agnoscebat legitimam, imo

imo a communione fidelium absciderat; & ita quidem graviter peccasse, ut emanendo præjudicaverit seipsum, id nec Natalis probat, nec Vindex. Natalem, aliosque privatos, ac recentiores sequor; quousque antiquitatem hujuscemodi in negotiis sequuntur. Hanc ubi deserunt; illos desero & ego. Eugenium IV. ad schismaticam tum Synodum Basileensem, quamvis se diceret Oecumenicam, ire recusantem, gravis contra canones peccati non damnavit Oecumenicum ex utriusque Ecclesiæ Latinæ, & Græcæ Patribus constans Concilium Florentinum: Nos Joannem XII. damnabimus ita peccasse graviter contra canones; ut adesse recusans Synodo particulari, quam reputabat schismaticam, ipsa emansione dignitate exciderit? Exempla, quæ proferuntur, non præscribunt legem, sed exemplum dant; quod imitari *possint* posteri, si hoc sponte eligere voluerint, non *cogantur*. Novit morem antiquum Alexander, novimus & nos. Sed morem hunc legis obtinuisse vigorem, non novimus; nec probat aut Alexander, aut Pythagoras.

11. Restat, ut audiamus etiam, quid sibi voluerit B. Petrus Damiani, cujus allegatur auctoritas *ex Tract. de correptione Episcopi, & Papæ, seu Epist.* 22. Ubi de S. Petro Apostolo loquitur, contra quem a baptizato Cornelio Centurione reducem Hierosolymas, quidam ex circumcisione disceptabant, quod ad gentes introiisset, & cum illis manducasset *Act.* 11. *a* ℣. 1. His B. Apostolus mansueta oratione facti sui

sui rationem reddens, ac testes idoneos producens, satisfecit ita, ut omnes acquiescerent. In hunc locum sic commentatur B. Petrus Damiani: „Si igitur iste, cum a discipulis culparetur, „auctoritatem, quam in sancta sortitus fuerat „Ecclesia, voluisset ostendere: respondere po„tuerat, ut Pastorem suum oves, quæ sibi commissæ „fuerant, reprehendere non auderent. Sed, „si in querela fidelium, potestatis suæ titulum „objecisset, Doctor profecto mansuetudinis non „fuisset. Non ergo eos privilegii sui aucto„ritate repressit, sed humili potius satisfactio„ne placavit: & tanquam solus ipse ad faci„endam fidem non sufficeret, etiam testes ad„hibuit; venerunt, inquit, mecum & sex fra„tres isti. Deprompsit hæc B. Doctor ex S. Gregorio M., qui diu ante Lib. 9. Epist. 39. ad Theotistam Patritiam scripserat: „Certe „etenim Petrus potestatem regni cælestis ac„ceperat... Et tamen idem Apostolorum pri„mus... querelæ fidelium non ex potestate, „sed ex ratione respondit, causam per ordi„nem exposuit... Si enim, cum a fidelibus „culparetur, auctoritatem, quam in Ecclesia „accceperat, ostendisset, respondere poterat, „ut Pastorem oves, quæ ei commissæ fuerant, „reprehendere non auderent. Sed si in que„rela fidelium aliquid de sua potestate dice„ret; profecto Doctor mansuetudinis non fu„isset. Humili ergo eos ratione placavit; at„que in causa reprehensionis suæ etiam testes „exhibuit.„

12. Ex his omnibus autem nihil adjumenti ad Vindicis causam redit. Non negatur enim, potuisse B. Petrum officii sui auctoritate reprimere Discipulorum querelas, & summo cum iis jure agere, si voluisset. Sed laudatur ejus mansuetudo, & modestiæ exemplum, quo voluit sponte remittere aliquid de jure suo, & humili potius satisfactione eos placare. A pari igitur mansuetudine, & modestia commendandi sunt Rom. Pontifices, qui B. Petri exemplum secuti deinceps, ad tollendam populi offensionem, & male conceptam criminis suspicionem, causam suam Synodi, vel imperialis concilii examini sponte submisere; aut semet purgarunt. Quemadmodum vero B. Petrus non voluit quidem, sed potuit tamen auctoritate sua querelas depellere: ita Romanus Pontifex hoc exemplum imitari *potest*, non *cogitur*. Neque etiam inficiabor, esse idipsum non nunquam pro ratione temporum conveniens admodum, ac salutare. At vero ex his neutiquam consequitur, lege ulla, aut canone cogi Rom. Pontificem, ut subeat Synodi suæ particularis, ejus præsertim, quam legitimam non esse pronuntiaverit, judicium.

13. Reflecte nunc animum, Theodulphe, ad ea, quæ legisti hactenus; atque advertes, non nisi vocum ambiguitate illum ludere: dum uno in significatu, de quo non agitur, acceptas, detorquet ad significatum alterum, quo de agitur. Non esse hanc solidam, & viro gravi, tam gravi in argumento dignam philosophan-

di

di rationem, sciunt paucorum mensium Tyrunculi Dialectici; tot annorum Professor Juris sacri non scit. Imperat omni eruditioni suæ, ut probet: fuisse morem antiquum, ut, dum criminis accusatur Rom. Pontifex, seipsum ju„ dicaret, vel confessione, & susceptione ca„ nonicæ pœnitentiæ, aut expurgatione sui „ facta. Hoc sciveramus ante Vindiciarum ejus partum. Sed morem illum antiquum vim legis habere usque adeo severæ; ut Rom. Pontifex, recusans adesse Synodo, ac tali quidem Synodo, graviter peccet contra canones; atque ita peccet graviter, ut emanendo præjudicet seipsum: hoc est, quod nesciebamus, atque edoceri debebamus a vindiciis. Hic omni ejus eruditioni aqua hæret.

14. Attamen videri potest non asserere, quod mos iste antiquus vim legis habeat. Sed confitebitur forte non illubenter, fuisse, & hodie etiam esse liberrimum. Lego enim pag. 37. in N. XXVII: „ utique enim, dum cri„ minis accusatur Romanus Pontifex, mos an„ tiquus ei detulit hunc honorem, ut se ip„ sum judicaret, vel confessione. . *& reliqua, ut Num. præc.* Hac ratione si morem illum liberum esse asseruerit, amphibologiam texit aliam ex alia. Qua ne intriceris, Theodulphe; si quando in ipsum incideris, interroga amice: cui morem illum antiquum, (si quidem liberum putet) cui, inquam, existimet liberum? Romanone Pontifici, cui integrum sit amplecti eum, vel non amplecti, si sponte

te hoc non voluerit eligere? An vero Ecclesiæ Rom., quæ recepto pridem more, hunc honorem suo Pastori, utpote primo Præsulum, non quidem tanquam ipsi debitum, sed liberrima sua voluntate antiquitus ita concesserit; ut ei maneat in hanc diem integrum, concessum hunc illi honorem revocare; suo judicio eundem subjicere; damnare; dignitate, & fortunis hæreditatis B. Petri omnibus exuere? Nolim judicare, utrum e duobus habeat reconditum intimis, atque occultis animi recessibus. Qui judicat me, & ipsum, Dominus est. Primum tamen si sentit; ruit tota, quam tanto eruditionis suæ opere construxit, machina. Alterum quisquis senserit; non longe abest a Lacu Genevensi. Non ab Ecclesia Romana particulari, sed ipso Christo Domino hunc honorem Rom. Pontifici delatum esse, probavimus. (*Vid. Contr.* 2. *a n.* 68.)

Controversia IV.

An Synodus prima, quæ contra Joannem XII., an altera, quæ pro eo habita fuit, censenda sit legitima?

1. Satis, opinor, ostensum est hactenus, non competere Synodo particulari Romanæ Provinciæ potestatem, exauctorandi Pastorem suum certum, *viventem*, *&* *invitum*, *propter solam merum deformitatem.* Id si pro certo habendum est de Synodo qualibet ejusmodi, quan-

quantumvis ex asse legitima; quid erit dicendum; si constiterit, hanc ipsam, quæ talia in Joannem XII. ausa est, prorsus fuisse illegitimam?

2. Acris hac de controversia Thesistam inter, atque Antithesistam, ac prope cruenta concertatio est; & uti

Mulciber in Trojam, pro Troja stabat Apollo;

ita a prima Synodo stat totis viribus, & tota lacertorum mole Thesista; contra eam stat Antithesista, Ac versa vice hic secundam defendit; ille multis impugnat, ac teterrime accusat. Sedeamus pugnæ spectatores; ac de prima Synodo priore, de altera posteriore loco videamus.

§. 1. An prima Synodus contra Joannem XII. censeri possit legitima?

1. Hoc imprimis compertum est, atque extra omnem controversiam positum, abfuisse à Synodo Joannem XII; quem tam Otto M, quam Patres Synodi in prima non minus, quam altera epistola agnoverunt, ac salutarunt summum Pontificem, & universalem. (*Acta Luitprand. & Cl. Vindex pag.* 24. *N. X. parte* 11. & 13.) Præjudicium hoc quidem magnum est contra primam istam Synodum. Quæ enim Synodus unquam Ecclesiastica legitima secundum Ss. canones reputata est, aut Diœcesana, quæ sine Episcopo; aut Provincialis, quæ sine Archiepiscopo; aut Nationalis, quæ sine Primate viventibus, eorumve aprocrisiariis, vel Vicariis celebrata fuerit? Quis isti primæ Synodo

præ-

præsedit nomine Ecclesiæ, ut censeri posset Ecclesiastica? Neminem nominant Acta Luitprandina, neminem Vindex. Ottonem M., *pag.* 28. *N. XIII*, negat fuisse judicem, nec audet dicere, fuisse judicii Præsidem; sed asserit duntaxat, dedisse suum imperiale *Placet* ad aliorum judicium. Acephala ergo, id est, trunca capite suo, & vivo quidem, (prô quale monstrum!) fuit ista Synodus. Quis in istius monstri facie vel lineamentum unum Synodi legitimæ deprehendat?

2. At ecce! prosilit in arenam Vindex, & Antithesistam suum his verbis aggreditur pag. 87. N. XXIX. „Quantum ad forman processus, temerarie satis Antithesis projecit in chartam, quod in Synodo Ottonis M., totque Archi & Episcoporum Imperii, omnia perperam, contra canones, & tumultuose acta sint ita, ut ea Synodus ingenium Ecclesiæ nullatenus sapiat. His quasi ex oraculo dictis, concludit: stat igitur, quod posuimus, depositionem Joannis XII. illegitimam fuisse, & spectato jure nullam. Sic scribit, qui ordinem judiciarium non intelligit; qui acta ipsius Concilii, utpote perdita, non vidit; qui Luitprandini Continuatoris descriptionem non expendit."

3. Primus hic impetus est, fateor, virili major; Hasta, sed incassum, vacuas diverberat auras. Incassum queritur, processus formam, qua usa est coram Ottone hæc Synodus, temerarie sugillari a suo Antagonista. Nondum su-

mus in examinanda processus forma. Basis, & fundamentum processus omnis judicialis est legitima in eo, qui pro judice se gerit, jurisdictio. (*Vid. Proœm.* §. 3. *n.* 7.) Hæc basis non stabilitur dicteriis, & mordacibus, quorum Ipsi copia, verbis. Hanc in Pastorem suum certum jurisdictionem non competere Synodo particulari Provinciæ Romanæ, quamvis legitima foret, ostensum est (*Contr.* 2.) Hic quæritur usque adeo, an fuerit legitima. Hæc duo postulantur probanda. Hæc, hæc, quousque probata non fuerint, uti probata non sunt, non temerarie, sed verissime scribitur, omnia perperam contra canones, & tumultuarie acta fuisse. Ad quod cordate scribendum non opus est magna ordinis judiciarii intelligentia. Poterit quicunque e plebe dicere id, quod Hebræus ille dixit Moysi Exod. 2. v. 14. *Quis te constituit Principem, & judicem super nos?* opus non est, lustrare acta hujus Concilii, perdita. Risum tene, si potes, Theodulphe; Estne sani hominis provocare ad acta, quæ fateatur perdita, & nusquam exstantia; quæ ipsus æque non viderit, atque Antithesista; quæ proinde nesciat, sibine magis faveant; an illi? Denique opus non est expendere descriptionem Continuatoris Luitprandini; cui ipsemet paulo post fidem abrogat.

4. Mathematicam, credo, imitari studet methodum, quæ una omnium est ad convincendum intellectum efficacissima. Habet illa sua postulata, quibus positis, etsi non probatis, ad demonstranda

da theoremata sua, ac problemata progreditur. Eadem ipse methodo postulat hoc loco sibi, sine ulla probatione dicenti, fidem haberi: fuisse hanc Synodum legitimam, atque auctoritate præditam, quæ ne legitimæ quidem concessa esset. Hoc posito ad demonstrationes, ut putat, suas procurrit. Nova sane, ac præclara Mathesis! Novum eruditi hujus sæculi inventum, quod ignoravit Euclides! Is nihil esse postulandum putavit, nisi esset aut ejusmodi, quod a nemine sano negari posset, aut constanti esset experimento compertum, vel aliis in scientiis abunde exploratum. Nova methodus est multo expeditior. Hæc postulat sibi credi, quæ vel maxime in controversia posita, ac cæterorum fundamentum sunt. Ita se molesto probandi onere liberat. Suspiciuntur isti homines tamen à deceptis, quasi funderent e tripode oracula. Et sunt oracula, sed Pythia; quæ verbis ita implexis reddebantur, ut fallerent audientes, non erudirent.

5. Pergens pag. 38. N. XXX. exonerare bilem in Antithesistam, acerbe ei exprobrat: „ Non erubuit toti coadunatæ Provinciæ Ro-
„ manæ, quæ in duabus liberis Synodis sen-
„ tentiæ suæ inhæsit (non obstante, quod mul-
„ ti Patres de iisdem in Synodo intermedia
„ Leonem deseruerint) hanc perpetuam macu-
„ lam affricare, quod ipsa aliquem saltem Pon-
„ tificem contra canones, ac per tumultum
„ destituerit. Sanctam matrem suam prostituit
„ amore thesis suæ, odio thesis nostræ: con-

„ tendit, Ecclesiam omni tempore tam glo-
„ riosam, semel peccasse certo, dum Papam
„ hunc, alterum Catilinam, reprobavit. At-
„ qui potuit defendere honorem tantæ Eccle-
„ siæ vel ex solo principio juris naturalis;
„ quod, qui hostis fit, seipsum extorrem faci-
„ at, perinde atque si abdicasset a se magistra-
„ tum. „ Satin' hæc magnifice? Theodulphe.
Si rem inspicias; reperies, ampullas has, & sesquipedalia verba non esse, nisi versus inopes rerum, nugasque canoras.

6. Cur erubesceret Antithesista scapham scapham, lignum lignum, pseudosynodum pseudosynodum dicere? Non affricat ille Synodo huic, a capite suo vivente divisæ, ac propterea monstriferæ, perpetuam hanc maculam; sed ipsamet contraxit, dum Pontificem certum, atque a semet agnitum, contra canones, & per tumultum sine legitima potestate destituere tentavit. Maculam hanc agnoverunt Patres ex eadem Synodo, qui in Synodo intermedia Leonem deseruerunt; agnitam erubuerunt, eluerunt pœnitentia, emendarunt declarando, hanc primam Synodum fuisse prostibulum favens mœcho; qui Rom. Ecclesiæ thalamum, vivente ejus sponso legitimo, invaserit. Non erubescimus passim Catholici profiteri, Basileensem Synodum, quamvis non particularis, sed Oecumenicæ nomine se jactantem, affricuisse sibi perpetuam maculam: dum Eugenium IV. sine legitima auctoritate contra canones, & per tumultum tentavit destituere.

7.

7. Quam liberæ fuerint duæ Synodi; prima, & tertia pro Leone VIII. habitæ, liquet ex historia. In prima aderat Otto, iratus Joanni, & stipatus exercitu. Cui si adulatos dici Patres, ferre non sustines; inficiari tamen nequis, debuisse eos respicere continuo stantem a latere cum armatis Cæsarem, ne offenderent. In tertia aderat idem Cæsar, ex cujus ore Romanorum Legati audierant: *Quando dimisero ensem meum, tunc dimittam, ut Dominum Leonem Papam in cathedram* S. *Petri restituam*: a quo electio Benedicti V, in locum Joannis XII. jam vita functi, a Romanis peracta, rejecta est. Romani ferro, igne, inedia, ærumnisque coacti sunt suscipere Leonem; ac Benedictus V. compulsus cedere Leonis furori. (*Vid. Proœm.* §. 2. *n.* 14, *&* 15.) Næ istæ liberrimæ fuerint Synodi!

8. At enim sanctam matrem suam prostituit. Illud volebat dicere: *ignominia notavit.* Nam alterum istud latinis auribus aliud quid ingerit. Nihilominus tamen sanctam Matrem suam notare ignominia, oppido grave est. Sanctum vero Patrem suum ignominia notare, ejus obliterata jam vetustate, atque oblivione dedecora revocare in memoriam, atque Ecclesiæ hostibus irridenda proponere, sequendo vestigia Cham, qui nuditatem venerandi Noë non modo operire neglexit, verum quoque irridendam cæteris enuntiavit, *ut Vinc. Lir.* C. *XI. loquitur*: hoc nihil est. At dic tamen sodes: quam S. Matrem ignominia affecit tuus Anta-

gonista? *Ecclesiam Romanam, omni tempore tam gloriosam.* Audax facinus narras. Eratne autem eo tempore Mater illa conjuncta Sponso, & Capiti, quod Christus ei dederat? Oh, non Sponsum suum thoro suo spirituali ejecit viventem; suum a semet caput abscidit; alium sibi Sponsum elegit, vivente legitimo. Abi. Nugas agis. Nunquam agnovimus Matrem Sponso suo tam infidelem, in suum caput tam feram, ut illud vivum amputet Nostra sancta Mater individuo nexu Sponso suo, & capiti adhæret conjunctissimá: aut ab illo si se sejunxerit, desinet & sancta esse, & mater nostra; sed erit adultera.

9. Quo specifico canone, quo ex omni vetustate Ecclesiastica exemplo, quo unanimi Doctorum veterum consensu ostendi poterit, Romanam Ecclesiam particularem, a suo vivente Sponso, Pastore, ac Capite divisam (ut divisa erat in illa Synodo) agnitam unquam fuisse a reliquis Ecclesiis, velut omnium Ecclesiarum Matrem, ac Magistrám? Effata omnia sive Pontificum, sive Conciliorum, sive Ss. Patrum, quibus Ecclesia Rom. enuntiatur omnium prima, & suprema, Mater nostra, & Magistra, si illud, quo prolata sunt, tempus, ut debes, inspexeris; manifestum erit, prolata fuisse tum, cum consentiebat suo Capiti. Imo tituli isti omnes non competunt Ecclesiæ Romanæ, nisi propter Pastorem suum, Successorem B. Petri, quem supremus, atque æternus Pastor Christus instituit supremum in terra, post suum in cœlos abi-

abitum, Pastorem, Patrem, & Doctorem omnium suarum ovium. Ecclesia Romana sedes, & Cathedra est B. Petri; docens ex ea Magister est B. Petri Successor legitimus. Ejecto Magistro, quid docebit nos cathedra? Proferatur ullum, si reperiri potest, ullius idonei Doctoris effatum, quod particulari Rom. Ecclesiæ hos titulos largiatur pro eo, quo a Capite suo vivo divisa fuerit, tempore.

10. Ergone dicemus Ecclesiam semel peccasse certo, dum Papam hunc, alterum Catilinam, reprobavit? Sanctam Matrem nostram Ecclesiam peccati hujus non accusamus; illam, vivente suo capite a semet ipsa truncatam, excusarem, si quo modo possem. Attenuare culpam potest, si non adulatio, saltem timor humanus, & reverentia Cæsaris. Fuerit Joannes Catilina pejor, pejor Scribis, & Pharisæis, sedebat tamen in Cathedra Petri; ex qua illum præcipitem dandi potestatem Christus non fecit Ecclesiæ.

11. Atqui poterat illius, truncæ quamvis, Ecclesiæ honor defendi vel ex solo principio juris naturalis, *quod qui hostis sit, seipsum extorrem faciat &c.* Hoc si genuinum juris naturalis principium est, thesin, quam vindicare debuerat, labefactat. Tum enim non Synodus ista Joannem magistratu movit; sed ipsemet se extorrem fecit, atque illo se abdicavit. Deinde, an verum sit, quod Joannes hostis Ecclesiæ factus fuerit, expendemus controversia sequenti.

12. An ergo veras dicemus has assertiones: „ Ecclesia Romana „ (puta Synodi istius tempore truncata suo vivente Capite) „ contra jus „ peccavit, dum loco nequissimi alium consti„ tuit Pontificem. Otto Magnus contra jus „ peccavit, dum Leonem VIII. pro vero Pa„ pa agnovit, & defendit. „ Cætera vide supra (*Proœm.* §. 3. *n.* 4.) Veras fateri me cogit illud certissimum principium: quod, quicunque legitima potestate destitutus judicium exercet vel in nequissimum, peccet contra jus. Illam sic dictam Ecclesiam Romanam præditam fuisse legitima, hoc adversus Joannem judicium exercendi, potestate, negavimus; Vindex nullo apice probavit.

13. „ Ottonem Imp. (clamat Vindex pag. „ 29. N. XV.) unicum ex hominibus tunc Ro„ manæ Ecclesiæ Soterem, & vel ideo Magni „ agnomen promeritum, nemo somniavit ana„ themate ligatum, absolvere vel pro cautela „ cogitavit nemo. Sero nimis Du Mesnil, „ Jesuita Gallus, excommunicationi obnoxios „ factos quadraginta Episcopos, & satis qui„ dem temere, declaravit ex pulpito suo. „

14. Spiritu prophetico majore, quam Josephum, & Danielem, donatum, dejerares, Theodulphe; ita exacte post tot sæcula scit omnium illius ætatis hominum somnia, & cogitationes. Scire se ista, aut defendat oportet; aut convincetur, proclamasse in orbem Catholicum, & literatum aliquid, quod nesciat, nec defendere possit; si vel verbo negetur.

Si

Si tamen verum ſit, quod jactat; neſcio an id laudi tribuendum Ottoni M, ejuſque aſſeclis. Magni agnomen promeritum fateor; magnum eatenus fuiſſe Eccleſiæ Romanæ adverſus Berengarii incurſus defenſorem, & ſervatorem, non nego; ſed nomen utrumque ex hoc facto promeritum, non credo. Magnus fuit Rex David, magnus Salomon, magnus Juſtinianus, magnus Theodoſius; non omnia tamen eorum geſta magna.

15. Cum nullum certius Synodi ſpuriæ, ac Spiritus S. gubernatione deſtitutæ indicium ſit; quam ſi doctrinam tradat rectæ Fidei adverſantem: Antitheſiſta objecit Vindici propoſitionem contra fidem in Epiſtola 2. iſtius Synodi aſſertam: „ Judas, quam diu bonus inter diſcipulos fuit, ligare, ac ſolvere valuit: poſtquam vero cupiditatis veneno homicida factus, Vitam occidere voluit; quem poſtea ligatum ſolvere, ſolutum ligare potuit, niſi ſeipſum, quem infeliciſſimo laqueo ſtrangulavit? „ Tam ſimilis eſt hæc propoſitio Articulo quarto (a) poſt a Joanne Wicleff divulgato, & in Conc. Conſtantienſi damnato, quam ovum ovo.

(a) Artic. 4. *Si Epiſcopus vel Sacerdos eſt in peccato mortali, non ordinat, non conficit, non conſecrat, non baptizat.*

16. Hic jam tantum non in rabiem agitur Vindex, & oratione tortuoſa nunc huc, nunc illuc ſe flectit, ut hoc ſe laqueo expediat. Videamus, quo ſucceſſu. Primum contendit

Joannem fuisse Apostatam, id est, desertorem Romanæ Ecclesiæ, & plus quam simplicem desertorem, quia positivus hostis, & traditor. Pag. 38. N. XXXI. Hoc falsum esse, videbis controversia sequente.

17. Mox alio se vertit, & Continuatoris Luitprandini fidem suspectam reddit. Ait enim *ibid* : „ epistola secunda Synodi illius ad Joan„ nem, an sit genuina per omnes sententias, „ quælibetque verba, an vero emblematica „ compositio expeditoris, vel ignoti nobis con„ tinuatoris historiæ Luitprandinæ, quis scit? & quis scit, an non sit ex asse genuina? Sed hoc scimus esse hominis ad angustias summas compulsi, confugere ad emblematicam, & neque explicatam, neque explicabilem compositionem expeditoris; eo redigi, ut cogatur ejus, quem præcipue auctorem habet, & ad cujus descriptionem expendendam lectorem suum ante remiserat, auctoritatem elevare.

18. Rursus oratione aliam in partem tortâ, in Antagonistam suum ferocibus verbis invehitur, *ibid.* „ Hic noster fervidus Theologus, „ erroris Wicleffiani habens ideam in capite „ suo, imputat Synodo propositionem contra „ fidem, quin ante omnia sciverit, hoc esse „ vere scriptum a Synodo. „ Hoc a Synodo scriptum fuisse, reperimus in descriptione Continuatoris Luitprandini, quam expendendam nobis Vindex inculcavit; quin ante omnia monuerit, semet illi fidem non habere. Non est ergo vitio vertendum nobis, quod teste a Vin-

dice

dice pro ſe producto, contra Ipſum utamur, ſuiſque eum armis impugnemus.

19. Continuo, alio nullo verbo interpoſito, & uno, eodemque halitu ſibimet contradicens pergit, *ibid.* „ Hanc epiſtolam etiam de conſilio „ Henrici Trevirenſis ita ſcriptam fuiſſe, memo- „ rat Continuator Luitprandi, a quo ſolo eam „ habemus „ Perterrefacere, credo, voluit Antagoniſtam ſui olim Archiepiſcopi auctoritate, læſæque majeſtatis reum agere. At quis ſcit, an genuina ſit hæc Continuatoris Luitprandini narratio, an vero emblematica ejuſdem compoſitio? Cur fervidus noſter Jurisconſultus, læſæ majeſtatis ideam habens in capite ſuo imputat crimen Antagoniſtæ ſuo, quin ante omnia ſciverit, hoc conſilium vere eſſe datum ab Henrico Trevirenſi? Idemne Continuator, a quo ſolo illam habemus epiſtolam, modo teſtis eſt locupletiſſimus, modo nullus. A læſa auctoritate Henrici Trevirenſis quid reformidet Theologus? cum perſuadere nobis voluerit Vindex pag. 29. N. XV. Henricum Trevirenſem, alioſque Epiſcopos extraneos ad quæſtionem ab Ottone propoſitam verbum nullum prolocutos; ſolam Eccleſiam Romanam locutam. Quid ſibi vult iſta in verbis inconſtantia? Quid dicemus porro de hac, quam mox ſubjungit, orationis clauſula: „ Erravit ergo Antitheſiſtæ poſt omnes præci- „ pue noſter quoque Archiepiſcopus in fide; „ ne Theologus nonnoſter erret in ſua theſi. Quid dicemus? Dum ad inania jurgia, imbellium muliercularum arma, provolat; prodit, non

eſſe

esse in armamentario suo armaturam fortium ; & virorum.

20. His non contentus, defendendam usque adeo propositionem istam ex Synodi eam proferentis sensu, a semet invento, atque adjecto, suscipit *pag.* 39. *N. eod.* ita disputans : „ Verum improvidus Exscriptor Natalis Alexandri meminerit, Synodum reddidisse causam, cur excommunicationem Joannis parvi pensura esset, imo retorsura à paritate Judæ proditoris. Faciat contradictoriam : *Judas postquam deseruit Christum, Collegium Apostolorum, & Ecclesiam Christi, potuit quemquam excommunicatione ligare*, & committet errorem in fide, quia apostata excidit jurisdictione ipso facto apostasiæ, seu derelictionis. Judæ excommunicatoriam sententiam, si quam post apostasiam suam tulisset, Apostoli non fuissent curaturi „ Tum quasi jam Antagonistam suum plane victum, ac pedibus substractum cerneret, triumphum canit, ac subsumit: „ Atqui nisi venerit ad Synodum Papa Joannes, & objecta purgaverit, habebitur proditor, traditor, venditor, hostis, apostata, & desertor suæ Ecclesiæ. Ergo comminata ejus excommunicatio non curabitur. Quid hic erroris in fide est ? „

21. Prælongam hoc totum Vindicis ratiocioeinium esse putidarum falsitatum, aliarum ex aliis pendentium, catenam, ac proinde stramineam, atque ad ligandum minime validam, ne dubita, Theodulphe. Primo quidem, quod

Papa

Papa Joannes fuerit Apostata, desertor Ecclesiæ Romanæ &c. falsum esse, evincendum reservo controversiæ sequenti. Hac ergo hypothesi falsa si ista Synodus freta istam causam reddit, cur excommunicationem ejus parvi pensura esset, imo retorsura a paritate Judæ proditoris, annulum falsum, & stramineum innectit falso, & stramineo. Falsa enim causa non potest esse sufficiens ad vilipendendam Pontificis legitimi, & agniti censuram. Contradictoria, quam pro libitu suo effingit Vindex, laborat eadem falsa hypothesi, quamvis illam ex nova sua methodo mathematica postulet sibi citra ullam probationem credi. Apostatam excidere jurisdictione ipso facto, verum quidem, atque extra controversiam est: sed circulus unus ferreus, si pendeat ex falsa, & straminea hypothesi, quam stringendi vim habet? præsertim si ex eo pendentes alii rursum sint straminei: quemadmodum hic sunt. Falsum est enim, quod nisi Joannes Papa ad Synodum venerit, & Synodum eam, quæ nec probari potest legitima, nec si legitima foret, tantum juris haberet in summum Pontificem; quod tum, inquam, habendus sit proditor, traditor, venditor, hostis, apostata, & desertor suæ Ecclesiæ. Denique omnia hæc copulata, & nexa sunt cum omnibus falsitatibus, quas deteximus, & refellimus hactenus. Ne mireris ergo, falsam, & stramineam esse, quæ ex his pendet, consequentiam: *Ergo comminata ejus excommunicatio non curabitur.*

22. An aliquid, & quidnam ſit erroris contra fidem in iſto Vindicis ratiocinio; meum non eſt definire; nec velim ſine auctoritate legitima, qua me carere non ignoro, involare in officium judicis. Ferant ſententiam, quibus hoc judicium a Chriſto Domino concreditum eſt. His ipſis dijudicandas propono quæſtiones duas.

23 Sunt, qui exiſtiment Judam proditorem non defeciſſe a Fide Divinitatis Magiſtri ſui; ſed potius ea fretum, ac ſæpe expertum, quam miris ille modis eripuerit ſe ex inimicorum manibus, perſuaſiſſe ſibi, idem & nunc futurum: emungere ergo duntaxat argento Pontifices, & Scribas voluiſſe, nihil Magiſtro ſuo incommodi metuentem. Nec caret hæc opinio omni fundamento. Videns enim Magiſtrum non, ut alias non ſemel fecerat, ſe ſubducentem, ſed jam a Pontificibus, & Presbyteris damnatum, pœnitentia ductus retulit triginta argenteos, dicens: *Peccavi, tradens ſanguinem juſtum.* Ut ut tamen iſta ſe habeant: ponamus, quod poni poteſt, Judam impium quidem fuiſſe, non tamen hæreticum, & a Fide Chriſti apoſtatam. Poſito hoc caſu, ſtatuo has contradictorias: *Judas impius Chriſtum vendens, non tamen hæreticus, & a fide Chriſti apoſtata, excidit juriſdictione*)(*Judas impius Chriſtum vendens, non tamen hæreticus, & a fide Chriſti apoſtata, non excidit juriſdictione.* Hunc in modum proponendæ ſunt contradictoriæ, ut ad rem ſint. Quem in modum vero Noſter contradictori-

ctoriam instituit, incautis lectoribus, & sibimet glaucoma objicit; & nec hilum dicit ad rem. Proponit enim Judam velut desertorem Christi, Collegii Apostolorum, & Ecclesiæ Christi. Talem non proponit epistola Synodi. Nullius quippe hæresis, aut apostasiæ, sed solius facit mentionem impietatis. Deinde non fuit Joannes XII. Desertor Christi, Collegii Apostolorum, & Ecclesiæ per hæresin: quod post videbimus, & ipsemet ejus exagitator fateri cogitur, nisi suarummet vindiciarum Judas, & proditor esse voluerit. Talis etenim si fuisset Joannes, non *propter solam morum deformitatem*, sed propter apostasiam, & desertionem Ecclesiæ fuisset depositus; aut potius excidisset ipso apostasiæ facto sua potestate, & S. Sedes vacasset ipso facto. Vindiciæ ejus autem clamant plenis faucibus, Papam jure deponi a sua Synodo posse, non modo pro casu hæresis, & schismatis Paparum, sed etiam *ob solam morum deformitatem*.

24. His positis quæro nunc primo ex constitutis a Christo Domino Judicibus omni cum reverentia: In utra ex duabus contradictoriis a me propositis censeant contineri errorem contra Fidem? Quæro iterum ex Ssmis Judicibus: utrum verbo Dei, Traditioni Patrum, & communi Ecclesiæ sensui consentaneum sit; quod, nisi Romanus Pontifex certus, & ab universa Ecclesia agnitus extra casum hæresis, de quo non accusatus, multo minus convictus sit, venerit ad Synodum, &

ob-

objecta purgaverit, habendus sit proditor, traditor, venditor, hostis, apostata, & desertor suæ Ecclesiæ; ac proinde comminata ejus excommunicatio non curanda? Quidquid de his judicaverint ii, quorum est; id ego non tantum officioso oris silentio, sed cordis etiam, ac mentis sincero obsequio summa cum reverentia suscipiam.

25. Multa nobis ead. *pag.* 39. *N. XXXII.* deblaterat de forma processus observata in ista Synodo: quæ nec mentionem hoc loco, nec responsum merentur. Deficiente enim legitima potestate judicandi, quæ defecit hanc Synodum, nullum, irritum, atque inane est, quidquid tali in judicio agitur: etiamsi omnes ad unguem observati fuerint processus judiciarii apices. (*Vid. Procem.* §. 3. *n.* 7.) Unum libet paucis delibare ex isto numero. „ Decreta est, inquit, „ reverentialis, & obsecrativa citatio „ Demirare, Theodulphe, profundam hujus Synodi erga suum, eo tempore adhuc pro legitimo agnitum, Caput reverentiam: dum in epistola sua secunda illud æquiparat Judæ, Christi Domini proditori, & venditori.

26. Ad *Num. XXXIII. pag. ead.* pariter non moror, utrum trina citatio, aut necessaria fuerit, aut facta sit, necne? utrum induciæ Joanni sat largæ datæ sint, necne? Necessaria potestas legitima defecit. Hoc certe sufficit; ut, quidquid in Joannem XII. eo in judicio factum est, merito dicatur factum contra Ss.

cano-

Canones ,& omnem juris ordinem; esse illegitimum, & spectato jure nullum.

27. Ex computu Controversiæ secundæ Vindex est reliquator, seu debitor probationis; qua probetur, Ecclesiæ Romanæ particulari competere jus exauctorandi suum Pastorem. In hac controversia est reliquator probationis, quod ista Synodus censenda sit legitima. Utrumque nomen quousque non expunxerit, patietur sua Claritas, ut eam Synodum nominemus, sicut Conciliorum editores plerique nominant, conciliabulum. Saltem hoc nomen paulo honestius est illo, quo illam insignivit Synodus altera pro Joanne XII.

§. 2. An Synodus altera Romana pro Joanne XII. censenda sit legitima?

1. Hanc ipsam in Synodum vehementer excandescit Vindiciarum Scriptor; videorque mihi videre toto ardentis ab ore absistentes scintillas. Tam in illam debacchatur fervide, tam multis eam accusat.

2. Imprimis *pag.* 40. *XXXIV*, pronuntiat, PRÆSIDE SE, „ Joannis reversi Synodum lau„ davit immerito Antagonista. „ Sed multo magis immerito eam convellere conatur IPSE. Habet certe altera hæc Synodus præ illa priore non pauca; quæ hanc præ illa legitimam censendam merito possint evincere.

3. Hæc præsentem, & Præsidem habuit legitimum Sponsum suum, & Caput a Christo sibi datum. Illa Sponsum suum viventem ab-

jecit; a Capite se suo vivente rescidit. Hæc Sponsum suum, quem agnovit contra fas abjectum, in thorum spiritualem, ipsi soli, quoad viveret, debitum, reconciliata viro suo pristino, restituit. Illa se mœcho prostit..., tradidit, volebam dicere. Hæc ad Ss. Patrum auctoritatem se retulit; & Oecumenicæ VIII, Cpolitanæ IV, pressit vestigia, ut palam tibi fiet, Theodulple, si acta Cpolitanæ cum hujus actis contuleris. Illa autem quid? sine Patrum auctoritate, sine exemplo, inaudito cauterio vulnus non sanavit, sed magis exulceravit. Nihil simile a Provincia Romana factum legi, confitetur ipsemet *pag.* 37. *N. XXVIII.* Confiteatur ergo necesse est, Synodum illam transiliisse terminos, quos posuerunt Patres ejus: quamvis negare non possimus fuisse ante Joannem XII. depravatorum morum Pontifices. Hæc igitur, non illa Synodus, repræsentabat Ecclesiam Romanam, Sanctam Matrem nostram, & Magistram. Hanc qui contumeliis impetit; Sanctæ Matri suæ perpetuam non erubescit affricare maculam, amore Thesis suæ, odio Antitheseos.

4. Non placet tamen hæc Synodus Pythagoræ novo. Quibus de causis? Primam adfert hanc *pag.* 29. *N. XV.* „ Synodum Joannis „ contrariam Ecclesia non curavit. Leo VIII. „ restitutus fuit, actus pontificalis ordinis exer- „ cuit, prout ante fugam; in pace mortuus „. Quo etiam pertinet, quod dicit *pag.* 41. *N. XXXIV.* „ Postea aliter senserunt iidem Pa-

„ tres,

„ tres, recipientes Leonem VIII, restitutum, „ eidemque, donec moreretur, obedientes. „

5. Nolo repetere (*ex Proœm.* §. 2. *n.* 13, *&* *Contr. h.* §. 1. *n.* 7.) quam fuerit libera ista Synodus tertia. Quo istius etiam Synodi Patres, nondum constricta armis Cæsaris eorum libertate, in Leonem fuerint animo; ostenderunt apertè satis; dum, Joanne XII. e vivis sublato, non Leonem repetiverunt, sed elegerunt Benedictum V... Leonem quippe in præcedente Synodo recordabantur anathematis vinculo constrictum, de omni gradu Ecclesiastico dejectum, ad munia omnia Ecclesiæ declaratum inhabilem, proposita gravissima anathematis pœna in quosvis, qui ad Pontificatum recuperandum ei consilio, aut auxilio deinceps adessent. Vindiciarum scriptor, arrogata sibi, a nemine concessa, auctoritate Censoris, Romanos, Benedictum V. eligentes, arguit: Non curasse juramentum Leoni præstitum, neque illud, quod fecerant Ottoni Imperatori, nunquam se Papam electuros, aut ordinaturos præter consensum, atque electionem Ottonis Cæsaris Augusti, Filiique ipsius Ottonis Regis. *Pag.* 27. *Nri X. part.* 23. At vero primum juramentum, Leoni VIII. præstitum, sed in Synodo præcedente, tamquam contra fas omne ac jus impingens, rescissum, quorsum magni facerent? Alteri, quod fecerant Cæsari (An imprudenter, ac temere factum fuerit, ut contendit Nat. Alexander; rem præsentem non attinet) abunde se satis fecisse, credere poterant;

dum Ottonis consensum petierunt per Legatos; etsi non impetraverint. Quòd si quis hoc concedere renuat; certe irrita propterea censeri non potest Benedicti V. electio, & consecratio. Uti tradit Ditmarus L. 2, qui eodem tempore vixit; & ipsemet deinde Otto agnoscere visus; dum post Leonis mortem consensit, ut in Sedem restitueretur Benedictus; quamvis is morte præoccupatus ad illam non pervenerit. *Adam. Brem. L. 2. c. 6* Aut si nec hoc dare voluerit Vindex, navim ipsemet suam pessum dat. Pari enim jure irrita censeri debebit, ac nulla (ut reipsa fuit) Leonis VIII. electio, & consecratio, contra juramentum, Joanni XII. præstitum, peracta.

6. Satis quidem ista ad convincendum animum, non prorsus obstinatum, videri possunt. Veruntamen ad vivum resecandæ sunt Ipsius fallaciæ, ac radicitus extirpandæ, ut ne fibra quidem relinquatur. Intende animum in Ipsius argumentum, Theodulphe: Leo VIII. restitutus „ fuit, actus ordinis Pontificalis exercuit, pro„ ut ante fugam, in pace mortuus: Iidem Pa„ tres postea receperunt Leonem VIII, restitu„ tum, eidemque, donec moreretur, obedientes fuerunt „ Hæc quidem permittas licet, Theodulphe. Quid igitur? „ Ergo Synodum „ Joannis contrariam Ecclesia non curavit. Er„ go postea aliter senserunt iidem Patres „ Nega, & pernega, Theodulphe, consequentiam. Tyrunculi dialectici didicerunt, eam propositionum contradictoriarum conditionem esse

oper-

oportere, ut sint affirmatio, & negatio ejusdem de eodem, sumpto eodem modo & pro eodem tempore. Magna tempore, quod Synodum inter Joannis & hanc ultimam intercesserat, facta est rerum conversio. Joanne XII. mortuo, & Benedicto V. sponte se abdicante; vacabat ex integro B. Petri Sedes, nec tenebantur amplius Patres jurisjurandi, sive huic, sive illi præstiti, religione. Fas proinde ipsis erat novam ad electionem procedere. Cæsare autem gladium non prius ponere obfirmato; quam Dominum Leonem in Cathedram B. Petri restituisset, & Urbi cum legionibus insidente, Romani Patres quid agerent? Priorum ærumnarum fessi, & novas pertimescentes, cum eligendi alium potestas non fieret, voluntate coacta, sed tamen voluntate, susceperunt Leonem VIII; & censuras in eum, ejusque suffragatores ante latas, pro potestate, qua pollebant vacante Sede, hoc ipso facto abrogasse censeri possunt. Per novam electionem hanc demum fieri legitimus Pontifex potuit Leo VIII. & factus est ex quorundam sententia de quo hic disputare necesse non est. An vero Patres, nunc Leonem VIII. suscipientes per novam electionem, propterea senserunt primam ejus electionem, vivente Joanne XII. factam, & a se antea damnatam, fuisse validam? Hoc si non senserunt, ut sensisse eos nullatenus ex hoc novo eorum facto sequitur: non sequitur eosdem Patres postea aliter sensisse; non sequitur, quod Joannis Synodum contrariam non

 cura-

curaverit Ecclesia. Vides jam versutiam sophismatis? Narratis gestis, cætera si spectes, veris, eorum tamen adjunctis, puta, quo tempore, qua occasione, quo modo postea gesta sint, silentio suppressis, eo demum sophisma delabitur; ut tentet incautis, & in Historia parum versatis persuadere: eosdem Patres postea aliter sensisse, sibi contradixisse, priorem sententiam retractasse, Ecclesiam Rom., capiti suo conjunctam, semper tam gloriosam, non curasse, quæ ante statuerat. Candidi hominis quis esse dixerit, lectoribus suis struere hujusmodi tendiculas?

7. Graves alias *pag.* 40. *N. XXXIV.* Synodi, pro Joanne XII. habitæ, accusationes intentat. Audire & illas oportet, & suis momentis expendere.

8. *Accusatio* 1. „ Terror eam præcessit. Sæ„ viit prius Joannes in primores Urbis; ma„ num dexteram, linguam, nares, digitos Cle„ ricis abscindi jussit: dein Synodum congre„ gavit. Quæ Patrum libertas?

Defensio. Fuerat Joannes non modo Ecclesiæ Caput ab omnibus agnitum, sed etiam ditionis suæ Princeps supremus. Poterat igitur jure animadvertere in refractarios sibi subditos. Si modum humanitatis non tenuit: quid hoc attinet Synodum post congregatam? Quæ Patrum in Synodo tertia Ottoniana fuerit libertas, modo audivimus. Nulla in hac Synodo Joannis Patribus vis illata legitur.

9. *Accusatio* 2. „ Nulla legitur cautio præ-

„ via

„ via pro salute Romanæ Ecclesiæ, pro abjuratione hostium ejus, pro renovanda fide erga Advocatum ejus.

Defensio. Non periclitabatur salus Romanæ Ecclesiæ; in quam Joannes nullam invexisse accusatus est perniciosam hæresin; nulla item in Urbem eo tempore hostiliter gesta illi fuerunt objecta. Adelbertus, Berengarii Filius, Cæsaris hostis fuit, non Ecclesiæ. Atque ut fuisset etiam; ab eo se Joannes ante suum in Urbem reditum jam sejunxerat; Adelbertus ultro in Corsicam profugerat, nec post comparuisse amplius legitur. Berengarii Parentis vires ita concisæ erant; ut nihil turbare possent amplius. *Continuat. Reginon.* Quæ ergo necessaria fuit pro abjuratione hostium prævia cautio? Redintegrandæ erga Advocatum Ecclesiæ, sive Cæsarem, fidei negotium erat politicum, non Ecclesiasticum, ac proinde necesse non erat referri illud ad Synodum. Neque illud tamen negotium neglexit interea Joannes. Testificatur enim Continuator Reginonis; eum statim in spem veniæ ab Imperatore impetrandæ intentum fuisse; dum Otgerum, Spirensem Episcopum, comprehensum, & flagellatum, & aliquando, licet incommode, apud se detentum (quod factum sane nec laudo; nec defendo) tum remisit. Subdit Continuator: „ Quæ spes „ eum divina ordinatione fefellit. Nam II. Idus Maji rebus humanis excessit. „

10. *Accusatio* 3. „ Nullus de expurgatione „

„ infamati, de pœnitentia, & emendatione im-
„ pii ſermo.

Defenſio. Nulla lege tenebatur purgare ſe coram ſua Synodo, ut probavimus *Contr.* 3. De pœnitentia, & emendatione vitæ ſoli Deo debebat rationem reddere. Nullus ergo de his neceſſarius in Synodo ſermo.

11. *Accuſatio* 4, *&* *atrox.* „ Quin Spiri-
„ tus aperti mendacii mox aderat: Joannes cru-
„ delis, & impuriſſimus, vocatur piiſſimus, &
„ coangelicus. „

Defenſio. Hic jam, ſi, quod ſentio, licet Leodienſi libertate edicere, deliteſcit vel craſſa ignorantia, vel aliud quid gravius, quod, etiamſi Leodienſis, horreſco dicere. Quis enim neſcit, nomen ſanctiſſimi, piiſſimi, religioſiſſimi, Deo dilectiſſimi, aliaque ejuſmodi, tribui ſolere Papæ, & aliis Præſulibus propter ſanctitatem non perſonæ, ſed (a) officii, quia Chriſti Domini Dei noſtri vices gerunt, ejuſque perſonam referunt. In actis Synodi Oecumenicæ III, Epheſinæ I, Neſtorio; in actis Synodi IV, Chalcedonenſis I., Eutychi, & Dioſcoro, quamvis aperte hæreticis, & pertinacibus, ſacra tamen ejuſmodi nomina tributa legimus. An Cciis hiſce Oecumenicis, quibus non ſecus ac quatuor Evangeliis fidem habendam pronuntiavit S. Gregorius M., aderat Spiritus mendacii? Ipſos uſque adeo profanos Principes Sanctitatis nomine uſus loquendi receptiſſimus ſalutat. Ita dicimus Sacra Cæſarea, Sacra Regia Majeſtas. In Synodo altera Otto-

niana

niana Otto dicitur Sanctissimus Imperator. Neque immerito. Didicimus enim ex Apostolo *Rom.* 13. Potestates, quæ sunt, a Deo ordinatas esse, & potestati resistentes Dei ordinationi resistere. Dei enim, inquit, ministri sunt. Et B. Petrus 1. *Pet.* 2. ℣. 18. vult servos subditos esse Dominis, non solum bonis, & modestis, sed etiam dyscolis. Sancta nobis igitur debet esse utriusque potestatis, tam sacræ, quam politicæ, reverentia, nullo habito ad personarum sive sanctitatem, sive improbitatem respectu; utrilibet suus suo in foro honos habendus. *Reddite*, inquit S. Paulus, ibid., *omnibus debita: cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal; cui timorem, timorem; cui honorem, honorem;* politicæ potestati in rebus civilibus; sacræ in sacris; ut perpetua nos docet Majorum, & Atavorum traditio: quæ debet Germano Catholico sufficere.

(a) Joannis Huss Artic. 23. „ *Papa non debet dici sanctissimus, etiam secundum officium. Quia alias Rex deberet dici sanctissimus secundum officium, & tortores, & praecones dicerentur Sancti; imo & Diabolus deberet dici sanctus, cum sit Officiarius Dei.*

12. *Accus.* 5. „ Dicit ille „ (Joannes XII.)
„ se fuisse, expulsum imperiali vi a propria
„ Sede: cum fuerit hostis, transfuga, apostata, frustra revocatus ab Ottone, & Patribus. „

Defensio. Gravis criminatio! quæ si vera esset, negarem tamen, eum propterea dignum

Defens. Vocarunt Scapham Scapham; secuti normam, & exemplum Synodi Oecumenicæ VIII. Cpolitanæ IV., quæ act. 7. Photium tum propter alia crimina, tum velut *Mœchum*, damnavit. An, qui Cpolitanæ Ecclesiæ thorum spiritualem vivente ejus Sponso, S. Ignatio, invasit, mœchus, tam gravi Synodi Oecumenicæ judicio, pronuntiatus sit: qui vero primæ, ac supremæ omnium Ecclesiæ thalamum vivente ejus Sponso legitimo, ab universa Ecclesia agnito, vi occupaverit, pro justo conjuge habebitur?

At illi ipsi liberrime eum, tota acclamante Ecclesia Romana, elegerant, tanquam virum approbatum. De libertate illius Synodi vidimus antea. Quæro nunc, qua acclamante tota Ecclesia Romana electus est? Universali toto terrarum orbe diffusa? At hoc probari non potest. (*Vid. Procem.* §. 5 *an.* 12.) Neque id dicit Ipse. Ait enim totum negotium perfectum a Synodo sola Ecclesiæ particularis Romanæ, coram Ottone, & quibusdam Italiæ, ac Germaniæ Præsulibus, personas mutas hac in comœdia agentibus, verbum nullum dicentibus. Hæc particularis Provincia Romana tota eratne Sponso suo, a quo dignitatem suam, auctoritatemque omnem habet acceptam, conjuncta? Imo cum eo vivo fecit divortium. Non erat ergo legitima; adhæc & in negotium se ingessit, cujus gerendi potestate caruisset, quantumlibet fuisset omnimodis legitima. Non nisi comœdiam lusit igitur inanissimam.

Illi

Illi iidem tamen eum elegerant, qui post dixere adulterum. Id argumento est, agnovisse illos post errorem suum, atque, ut conscientiæ suæ consulerent, correxisse, pronuntiantes, priorem suam Synodum fuisse prostibulum favens adultero, & auctoritate Ss Patrum damnandam. Errare hominis est; nullius, nisi insipientis, perseverare in errore. Vindex accusat eos, quod in errore non perseverarint, sed sapere cœperint. Ad Synodi VIII. Oecumenicæ Actionem secundam venerunt, qui ceciderant cum Photio Episcopi, Presbyteri, Diaconi, & Subdiaconi, & proferentes libellos pœnitentiæ coram Synodo, recepti sunt. Similia in aliis Conciliis facta legimus ab aliis, qui resipiscentes, erroremque priorem deserentes, ad mentis sanitatem redierunt. Hos nemo sanus accusandos, boni omnes laudandos, semper censuerunt.

Ex laudibus, Leoni a Reginonis Continuatore, & Petro Bibliothecario tributis, nihil detrahere necesse est. Fuerit vir numeris omnibus absolutus, &, si vis, viva B. Petri, & Pauli imago; nihil obstiterit, quod fuerit neophytus, id est, recens, vel nondum ordini Clericali adscriptus (Quamquam hoc non parum adversetur Ss. canonibus priscis, in octava, recentis tum memoriæ, Synodo, Act. 4, renovatis) Defuit tamen, quod cæterorum fundamentum est, defuit primæ Synodo Joannem XII. viventem destituendi, ac Leonem VIII. in ejus locum instituendi potestas.

14.

14. *Accus.* 7. „ Propter Synodum Joannis „ nemo ante Baronium negavit Leoni VIII. lo- „ cum in catalogo Pontificum. „

Defens. Hæc accusatio jam anteoccupata, & explosa est principio. (*Proœm.* §. 5. *n.* 16.)

15. *Accus.* 8. „ Nulla deliberatione prævia, „ ad propositam a Joanne quæstionem... sta- „ tim respondit. „

Defens. Hæc accusatio difflatur sola inficiatione: quî scis? quî probas? Aut putas habitam hanc Synodum, ut fiunt cœtus hominum præcipiti omnia consilio agentium. Hoc deberet probari. Non solent Ccia in sessionibus, sive actionibus publicis decernere, & promulgare; nisi quæ maturâ ante deliberatione expensa, ac conclusa communi calculo fuerint; tamesi deliberationes istæ præviæ non semper in acta referri soleant. Alioquin Synodum I. Ottonianam, ab Ipso jam Canonizatam, condemnabo eodem ego scelere. Nulla enim in ejusdem actis interposita legitur quæstionem inter ab Ottone propositam, & Synodi responsionem deliberatio. Statim enim respondit: *Inauditum vulnus inaudito est cauterio exurendum.* Quam autem minime præcipiti impetu processerit Synodus Joannis, liquet ex eo; quod causam Sicônis, Episcopi Ostiensis, qui Leonem consecraverat, & Benedicti Portuensis, Gregoriique Albanensis, qui consecranti adstiterant, differendam censuerit usque ad tertium conventum. Synodum præcedentem ex auctoritate esse Ss. Patrum damnandam judicavere.

vere. Consuluisse igitur Ssrum Patrum monumenta censendi sunt : nisi, suo illos pede metiens, asserere sine fundamento voluerit, allegasse illos, quæ non viderint.

16. *Accus 9.* „ Omisit verum causæ crinomenon, quod erat, an illo in casu Imperator recte indixerit Synodum, quam principaliter habuit Provincia Romana super suo Metropolitano profugo cum hostibus, assistentibus Episcopis Ottonis, absque dato suffragio : An provincia Romana recte suum Metropolitanum exauctoraverit absentem, citatum, modis omnibus venire, ac se purgare renuentem, necne ? Super hoc magna disquisitio fieri debuisset, votaque cordate proferri. Sed non erat de tempore displicentia loqui crudeli, sævienti, amputanti. „

Defens. Ottoniana Synodus I. omisit verum causæ crinomenon, quod erat : An *Synodo particulari Romana, ullive potestati humanæ facta sit a Christo Domino facultas exauctorandi supremum suum in terris Vicarium, ab universa Ecclesia, atque ab ipsismet agnitum, vivum, & invitum extra casum hæresis; an idem Christi Vicarius lege ulla obstringatur, ut a tali Synodo citatus veniat, & se purget, necne?* Super hoc magna disquisitio fieri debuisset, & consuli auctoritas Ss. Patrum, votaque cordate proferri. Sed non erat de tempore displicentia loqui a latere stanti irato, & cum exercitu; quem debebant continuo respicere, ne offenderent.

Verum Crinomenon minime prætermisit Joannes

annes in sua Synodo. Dixit enim Actione 1.: „ Scitis, dilectissimi Fratres, me fuisse expulsum imperiali vi a propria Sede per duos „ menses, quapropter vos plurimum rogo, „ si dici potest regulariter Synodus illa, quæ „ habita est, *me absente* in Ecclesia mea, quarto videlicet Decembris ab Ottone Imperatore, suisque Archiepiscopis, atque Episcopis, an non? Sanctum Concilium respondit: Prostibulum favens adultero, invasori „ scilicet alienæ sponsæ, nempe Leoni intruso. „ Piissimus ac sanctissimus Papa dixit: Ergo „ damnanda est a nobis? Sanctum Concilium „ respondit: *auctoritate sanctorum Patrum damnanda.* Tunc piissimus, ac sanctissimus Papa damnavit eam in perpetuum, cum eorundem Episcoporum auctoritate. *Apud. Hardu. T. 6. CC.* P. 1. *pag.* 633. „ Nonne hoc diserte satis idem est, ac si interrogasset: *An Provincia Romana recte suum Metropolitanum exauctoraverit absentem?* &c. Potuissentne cordatius vota proferri, & quidem *ex sanctorum Patrum auctoritate*, cui hæc Concilii sententia planissime congruit?

17. *Accus.* 10. „ Postea aliter iidem Patres senserunt. &c.

Defens. Ista accusatio jam penitus contusa est. *Hic n.* 5. *&* 6. Addi tamen potest, delitescere & his sub verbis ancipitem amphibologiam. Luitprandi Continuator (si qua tamen huic fides habenda) & ex eo Vindex refert Ottonianæ Synodo II. interfuisse eosdem omnes, qui pri-

mæ

mæ interfuerant. At Synodo pro Joanne intermediæ, Ottonis primam Synodum damnanti, interfuere complures Patrum, qui isti primæ non interfuerant, de quibus proinde non constat, utrum Ottonionæ alteri præsentes adfuerint. Contuli studiosissime catalogum Patrum hinc in Synodo I. pro Leone VIII, inde in Synodo pro Joanne XII. congregatorum. Comperi in Synodo Joannis comparuisse Episcopos decem, & sex; ex quibus octoni consenserant antea damnationi Joannis XII; reliqua semissis non legitur interfuisse Ottonianæ Synodo. In dicta Synodo pro Joanne lego collectos fuisse Cardinales Presbyteros duodecim; adhibita quavis diligentia non reperi, nisi senos, qui operam suam in præcedente Synodo Otttonis ad dejiciendum Joannem contulerint, quamvis IPSE, *pag.* 26. *N. X. part.* 21, acutius scilicet videns, numeret denos, Cardinalem Archidiaconum Benedictum, & duos Cardinales Diaconos utrique Synodo adstitisse testantur utrimque acta. Si ergo fere dimidia pars Patrum in Synodo pro Joanne XII. præsentium, probari non potest postea aliter sensisse; qua fiducia dicitur simpliciter, atque absolute, eosdem Patres sensisse postea aliter? Comparatum hoc est, ut cætera, ad fascinandos lectorum animos, quasi iidem omnino Patres aliter post senserint.

18. *Accusat.* 11. „ Denique non ex Spiritu „ S., sed ludicre tractabantur innocentes, a Leo„ ne ordinati, sine misericordia degradati;

„ cum

„ cum ſchedula : *Pater meus nihil ſibi habuit, nihil mihi dedit.* Quod dictum potius benigna „ interpretatione juvandum eſt, ne ſit error; „ quam ſcriptum præcedentis Concilii de Juda, poſt venditum Chriſtum ligare amplius „ non valente, erroris in fide arguendum. „ Hæc Antagoniſtæ ſapiunt prorſus ingenium „ Eccleſiæ.

Defenſ. Non eſt ex Spiritu S. ſcriptum præcedentis Concilii effatum de Juda. Illud enim ſi ſpectetur in proprio obvio, & uſitato inter homines communi verborum ſenſu (quem ſpectare Publicum ſolet, & in judiciis ſuis Eccleſia, nullo habito ad eam interpretationem reſpectu, quam vel propoſitionis auctor poteſt ſola mente habere reconditam, vel alius ei affingere) excuſari ab errore in fide non poſſe, conatus fui probare pro mea virili (*h. Controv.* §. 1. *à n.* 23.) An probaverim reipſa, penes eos judicium eſto, quorum eſt.

Dictum alterius pro Joanne XII. Synodi, interprete alio non indiget, niſi circumſtante, & una cum ipſo loquente communi, ac recepta a Catholicis omnibus doctrina. Conſtans enim Catholicorum doctrina eſt a charactere, quem Sacramentum Ordinis imprimit initiatis, ſeparari poſſe licentiam, ac facultatem fungendi miniſterio Ordinis. Characterem (quem recipit Clericus a rite conſecrato ſive per fas, ſive per nefas Epiſcopo, ſive per fas, ſive per nefas, rite tamen a tali ordinatus & ipſe) Catholici docent eſſe indelebilem, qui auferri a

nemine possit. *Tridem. Sess. 7. Can. 9.* Ministerio, & functione ordinis sui suspenduntur sæpe ob gravia delicta cujuscunque gradus Clerici, alii ipso jure, alii per sententiam judicis; alii ad certum tempus a jure, vel sententia definitum; alii donec emendentur, vel præstita satisfactione absolvantur; alii, si propter irregularitatem prohibeantur suscepti ordinis ministerio, donec dispensationem obtinuerint; alii ita arcentur superiorum ordinum exercitio, ut minores exercere permittantur; alii omnium ordinum ministerio spoliantur adeo, ut sola communione laica contenti esse jubeantur. Atque illi quidem omnes revocari ad pristinum gradum dicuntur, pro suo quisque modo; vel certum ad tempus, vel ad totius vitæ dies, manente nihilominus in iis charactere Ordinis. Hanc receptissimam in Ecclesia linguam qui ignorat; is Ss. Canones, Ccia, & historiam Ecclesiasticam ne extremis quidem labiis degustasse censendus est. Leo VIII. cum contra Ss. Canones vivente priore Episcopo consecratus esset; carebat ipso jure ordinis suscepti ministerium exercendi facultate; ergo nec dare eam a se ordinatis poterat. Hunc autem verborum in chartula scriptorum ex sua mente sensum esse, declaravit Joannes XII. satis aperte, dum Act. 3. sententiam pronuntians dixit „ eos vero, „ quos ipse Leo neophytus, & invasor sanctæ, „ & apostolicæ Ecclesiæ in quolibet Ecclesiasti„ co ordine provexit, Apostolica, atque cano„ nica auctoritate & Synodali decreto *in pristi-*

num

„ *num revocamus gradum* : quia ordinator eo-
„ rum nihil sibi habuit ; nihil illis dedit. „
Linguam Ecclesiasticam callentibus hæc apertissima sunt, solis non callentibus obscura. Neque hæc ludicra censenda sunt, sed sententiæ in Leonem latæ novum pondus addunt; suntque iterata ejus confirmatio.

Invidiosa quoque loquendi formula Vindex utitur, dum *eos omnes sine misericordia degradatos* narrat. Degradatio enim in vulgari idiomatis Ecclesiastici usu significat tristissimam pœnam, qua ob enormia scelera Clerici per lugubres cæremonias ita ministerio ordinum, ac privilegio canonis spoliantur; ut tradantur judici politico, extremo afficiendi supplicio. Tale nihil in istos statutum legitur, sed Ordinis, duntaxat a Leone suscepti, insignibus, ministerioque privati sunt, ac vita incolumi ad pristinum gradum revocati.

Illa Synodus sapit ingenium Ecclesiæ, quæ nihil statuit, nisi ex norma sacrorum Canonum, & majorum exemplo. Illa non sapit, quæ statuit, quod neque in Ss. Canonibus constitutum sit, neque ullum habeat in antiquitate exemplum. Perlege, Theodulphe, acta Synodi a Joanne habitæ; nihil in ea statutum reperies, quod non totidem fere verbis constitutum fuerit in antiquis Canonibus, & veterum exemplis confirmatum. Provocat Joannes ad exemplum Prædecessoris sui Stephani (III, aliis IV.) eadem ratione in ordinatos a Constantino Antipapa animadvertentis. Præivit Synodus VIII. Pro

his, quæ in Synodo Ottonis gesta sunt, defendendis proferri frustra postulavimus vel unum specificum canonem. Exemplum nullum proferri posse, fatetur ipse. Judicent nunc, quorum est: utra ex his Synodis sapiat ingenium Ecclesiæ.

19. Ead. pag. 41. & N. XXXIV. dum ait: „ Verum est hæc mater pia, sanans, *non vindicans*, præsertim ubi nihil factum est, quam „ tota Rom. Ecclesia plenissime consentiente: „ Videtur eripere Ecclesiæ Canonicum mucronem, sive potestatem puniendi noxios. De plenissimo totius Romanæ Ecclesiæ consensu abunde disputatum est alibi. (*Proœm.* §. 5. *a n.* 12.)

20. Denique ibidem repetit, quod jam alias dixerat. „ Hanc ista sola vice, cum nullus alius casus ostendi possit, contra Papam „ errasse, universam, vel dogmatico errore, „ dum credidit, a se talem Papam exauctorari „ posse, vel morali, dum credens, se non „ posse, nihilominus adulata Ottoni exauctoravit, sentiat, quisquis velit: Nos reverentio- „ res sumus; magis hanc semper sanctam, ju- „ stamque Ecclesiam diligentes, & honorantes, „ quam exauctoratum ab ea pessimæ vitæ, mor- „ tisque Pontificem, cujus memoria semper „ erit in execratione. „

21. Ecclesia Romana universa Capiti suo conjuncta, nunquam Papam certum, ab universa Ecclesia agnitum, viventem, & invitum, tentavit exauctorare propter solam morum perversitatem. Synodus, quæ hæc in Joannem

XII.

XII. ausa est, non erat conjuncta suo Capiti, sed ab eo vivo se per schisma sejunxerat. Ac proinde neque Ecclesiam Romanam universam, imo neque particularem Romanam repræsentabat. Hæc si in errorem sive dogmaticum, sive moralem prolapsa est; hoc sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Magistræ, ac Matri nostræ maculam nullam affricat. Istam semper sanctam, & justam boni omnes reverentur, diligunt, & honorant. Synodum alteram, a capitis sui vivi diminutione informem, qui diligit, & honorat; diligit, & honorat (Libertati Leodiensi sit venia) adulteram; cujus memoria semper ad conciliabula amandabitur, atque ad prostibula, mœcho faventia, alienæ Sponsæ invasori. Sanctæ Matris nostræ Sponsum qui non reveretur, diligit, & honorat; nec reveretur, nec diligit, nec honorat genuinam Matrem nostram. Fuerit pessimæ vitæ, ac mortis Joannes XII. Pontifex; sedebat tamen in Cathedra B. Petri; ex qua illum deturbandi legitimam potestatem Christus isti Synodo minime concessit.

Controversia V.

An Joannes XII. fuerit hostis, apostata, desertor, traditor, venditor suæ Ecclesiæ Romanæ?

1. Vindiciarum Scriptor, habebat sibi propositum ostendere *pag.* 30. *N. XVII*, & rursus pag. 31, N. XX. Papam posse deponi

ni non modo in duobus casibus hæreseos, & schismatis plurium, inter se de Papatu contendentium; sed etiam pro tertio casu, quem deformitatem vitæ vocari ait, vel casum incorrigibilis deformitatis vitæ, ad quam pertinere dicit perditionem, & proditionem Ecclesiæ, & Patriæ.

2. Æstus disputationis Ipsum eo abripit, ut contendat persuadere lectoribus suis, Joannem XII. fuisse non modo pessimis moribus Pontificem, sed etiam Ecclesiæ Romanæ hostem, apostatam, desertorem, traditorem, venditorem. Nec vidit Bonus Vir, prodi abs semet hoc pacto suarum vindiciarum causam; uti non semel jam monui; & res ipsa loquitur.

3. Crimina ista, fateor, si convenirent in Joannem XII, esse tam enormia; ut eum, non quidem a Synodo deponendum, sed ipso facto excidisse magistratu suo, probarent cumulatissime. Juvat tamen expendere, an criminationum istarum reus fuerit.

4. Aliud est hostem Cæsaris esse, aliud hostem Ecclesiæ. Non omnis enim Cæsaris hostis est hostis Ecclesiæ. Quam sæpe vidimus Catholicos Principes bella inter se gravissima de rebus summis regnorum gerentes, quin hostes Ecclesiæ censeri possint citra injuriam. Joannes XII. contra datam a se fidem ad Cæsaris hostes deficiens, hujus hostis merito haberi potuit. Hoc ejus factum nemo est, qui defendat. At fuisse Ecclesiæ hostem propterea, quî probatur? Quod Ecclesiæ dogma invasit hostiliter? Accusato-

satorum nemo repertus est, qui tale ei crimen impingeret.

5. At Ecclesia Romana de eo conquesta est: „ Cunctis obest. Quot prius casti, hujus facti „ sunt imitatione incesti? quot probi hujus „ exemplo conversationis sunt reprobi? „ *pag.* 32. *N. XIX.* Improbe factum; non nego. Dei hostem se constituit his facinoribus; non nego. Ecclesiæ propterea hostem factum, nego. Ecclesia enim in terris militans malos, & bonos complectitur; probos, ac reprobos fideles.

6. Neque etiam Apostata fuisse probari ullo argumento idoneo potest. Audiamus, quid hanc in rem proferat Ipse pag. 38. N. XXXI. „ Scimus bene, quod Prælatus Ecclesiæ per hoc, „ quod vitiosus fiat, non excidat sua potestate. Hoc „ etiam scivit bene tunc Magistra nostra. Sed „ attendamus verba ejus: *Reprobato ob mores im-* „ *probos Joanne apostata.* Quid voluit hoc ulti- „ mo verbo aliud, quam desertorem Ecclesiæ „ Romanæ declarare Joannem? utique vero „ plus erat, quam simplex desertor, quia po- „ sitivus hostis, & traditor. „

7. Non sunt hæc verba Magistræ nostræ; sed alterius cujusdam, capite suo vivente carentis, atque hac ipsa ex causa ad nos docendos ineptæ. Cæsari apostata videri merito potuit, quia a fide sibi data defecit. A fide Ecclesiæ defecisse, ne ipse quidem Luitprandi Continuator ei objectum narrat in accusationum

capitibus. Neque objicere potest Vindiciarum Scriptor, quin suam causam prodat.

8. Fuit desertor Cæsaris. Urbem etiam metu Cæsaris sibi merito infensi, & cum exercitu adventantis deseruit, arrepta trans Tiberim fuga. Ast deserere Urbem, estne deserere Romanam Ecclesiam? Quoties Rom. Pontifices, vel negotiorum Ecclesiæ causa, vel rebellium manus violentas declinare coacti, vel propria voluntate (uti per tot annos Avenione) absuerunt Roma? deseruerunte propterea Ecclesiam Romanam? Ubi ubi locorum sit Romanus Pontifex, sive Constantinopoli, sive in Francia, sive in Germania; quod non semel evenisse tradit historia Ecclesiastica; est, manetque Romanus Pontifex, nec sua illum potestas ullibi, quoad vivit, nec sponte se ea abdicat, destituit. Vigilius Papa dum Constantinopoli tum a Justiniano, & Theodora Augg., tum ab aliis Græcis summas redigeretur in angustias, vi undique illata; libera voce professus est; etsi se captivum tenerent, facere eos tamen non posse, ut B. etiam Petrum Apostolum, ejusque auctoritatem captivam constringerent. *In libel. Cleri Rom. anno 551. scripto. Apud Norisium Diss. de Syn. V. C. 4.* usque adeo B. Petri auctoritas ne in vinculis quidem Papam derelinquit. Ecclesiam Romanam autem tantum abest, ut Joannes XII. deserere, eave se abdicare in animo habuerit: ut alium Pontificem creare molientibus intentarit

tarit anathema, & sibi ereptam, ubi primum potuit, denuo vindicarit.

9. Perditor Ecclesiæ dici non potest, qui nullam fidei corruptelam introducit, ut non introduxit Joannes XII. Morum corruptelam qui introducit, mores perdit, suo & aliorum ingenti exitio; de quo, qui superiorem se in terris non habet, severissimam divino judici rationem, pœnasque dare compelletur acerbissimas: Ecclesiam tamen, ex bonis, & malis, probis, & reprobis constantem, perdere dicendus non est.

10. Cui prodidit, cui vendidit, cui tradidit Ecclesiam Romanam? quo pretio? quibus testibus? Horum nihil si probari potest, nihil si inter accusationum capita objectum: qua fronte Vindex post tot sæcula non tam accusat, quam pro tribunali suo, PRÆSIDE SE, pronuntiat illum proditorem, venditorem, traditorem; nullo præsertim vindiciarum suarum commodo? Ne Patriæ quidem proditor, si summo jure agere velimus, dici potest. Non enim Adelberto prodidit, aut tradidit Urbem, sed intempestiva misericordia motus vagum, & fugientem in eam recepit; cum eodemque, appropinquante Cæsaris exercitu, discessit. Fugæ intentus in agro Romano nihil hostile gessisse legitur: nisi ipsum fugere suæ salutis causâ, proditio est. At enim thesaurum Ecclesiæ abiens diripuit. Quî scis, non fuisse suam istam pecuniam? An proditor Patriæ est, qui hostem fugere coactus, sua illi non relinquit?

Suam autem fuisse censendum est, quousque aliud probetur. *Delicta enim non præsumuntur, sed probantur.*

11. Movebit fortassis aliquem, quod inter cætera accusationum capita *Epist.* 1. *Syn.* arguatur „ Diaboli in amorem vinum bibisse, „ in ludo aleæ Jovis, Veneris, cæterorumque „ dæmonum auxilium invocasse. „ Quod forsitan induxit eum, qui Gesta Trevirorum compilavit, ut de Henrico Archiepiscopo Trev. scripserit : „ Affuit Romæ cum Ottone I, „ damnando Magum, non Papam, Joannem. „ *ut refert Vindex pag.* 19. *N. VIII. lit. d.* Magus autem est a Deo, Christo, & Sanctis omnibus apostata. Verum imprimis

12. Aut Vindex falsus est, aut scriptor Gestorum Trevirensium. Hic nimirum tradit, affuisse Romæ Henricum, *damnando* Joannem. Ille pro certo asserit, a sola Synodo Provinciæ particularis Romanæ damnatum, atque exauctoratum Joannem; Henrico Trevirensi, aliisque Episcopis extraneis verbum nullum respondentibus. Utri credemus? neutri, si sapimus. Deinde, si Magus fuit Joannes (& Apostata) ergo Synodus non deposuit eum, sed ipso facto apostasiæ jurisdictione excidit.

13. Gestorum Trevirensium Scriptor homo privatus est, nullius auctoritatis publicæ, quam solam proferri postulat Vindex. Quisquis fuerit, exigui judicii fuit, si ex eo, quod Joannes dicatur diaboli in amorem vinum bibisse, & in ludo aleæ dæmones invocasse, magum fuisse

fuisse conclusit. Quid frequentius inter levium, ac petulantium juvenum consortia, dum estur, potatur, luditur; quam personare omnia ebriosorum clamoribus, dæmones ex orco prope omnes appellantibus. Pessima hæc consuetudo est: piæ aures his, aliisque impiis vociferationibus auditis exhorrescunt. Sed, quæso te, an omnes hos magos censebimus, omnes apostatas? Quam brevi magorum plena erunt omnia? Resuscitari in eos necesse foret judiciorum priscorum severitatem, & rogos, feliciter modo extinctos, denuo incendi. Et quis scit, an non ipsimet sua struenda fuisset pyra? Nugæ!

14. Monui te ab initio, Theodulphe, me auctoritati Pontificiæ soli apologiam scribere, non personæ Joannis XII. Neque nunc animus mihi est, concinnare ei orationem panegyricam funebrem, multo minus votum pro ejus Canonizatione. Præsagiret enim animus, quod in illa causa advocatus, ut vulgus dicit, diaboli hujus partes felicius defensurus esset, quam Vindex noster primæ Synodi Ottonianæ. Hoc unum mihi hic fuit propositum, ostendere: Vindicem satis non habuisse, ut conquisitis undique sophismatis lectori illuderet: sed etiam Joanni præter nota affinxisse crimina alia, quorum reum probare non possit: quæ tamen ipsa si daremus, verissima esse, tamen plus obfutura essent causæ suæ crinomeno, quam profutura. Eo proripuit, etiam non advertentem, amor suæ Theseos, antitheseos odium.

15. Claudit vindicias pulcherrimo citra omnem controversiam epiphonemate ex 1. Pet. 4. ℣. 11.

In omnibus honorificetur Deus.

Laudabilissimum sane honoris Divini omnibus in rebus promovendi, atque amplificandi studium. Verum, putasne honorificari Deum, Theodulphe, veritate sæpe suppressa; falsitate crebro inspersa, contextis ex utraque fallaciis? S. Petrus absque dubio sentit idem, quod divinus ejus Magister docuit Samaritanam, Joan. 4. ℣. 24.

Spiritus est Deus: & eos, qui adorant eum, in spiritu, & VERITATE oportet adorare.

B. Petrus idem sentit, quod Divus Paulus 1. *Cor.* c. 10. *Omnia in gloriam DEI facite:*
Sine offensione estote Judæis, & Gentibus, & ECCLESIÆ DEI.

Appendix

Rerum variarum per vindicias sparsarum.

1. Confliximus hactenus cum ipsa vindiciarum præcipua acie, mi Theodulphe. Sed solet exercitum sequi, vel comitari lixarum, & calonum turba; quæ ad pugnam inutilis, neque in certo ordine constituta, hinc inde dispersa extra aciem consistit. In hanc ipsam tamen

men, profligato exercitu, fit etiam impetus. Præter ea, quæ suas in controversias, ceu totidem legiones, distincte, & ordinate distributa impugnavimus, occurrunt sparsa hinc inde nonnulla in propositis vindiciis, quæ quamvis omni probandi, ac pugnandi virtute careant; importune tamen lectorum se oculis objiciunt. Hæc quoque non debemus intacta relinquere.

2: Sub ipsum vindiciarum initium propugnatam PRÆSIDE SE 25. Mart. anno 1766. referens Thesin: *Et Papam accusari posse, etiam extra casum deviationis a fide, docet inter alia exemplum Joannis XII, & XXIII. depositorum*: præfatur: „ (NB, quod semper de nostris „ thesibus observetur, DISPUTATIONIS, ET „ EXERCITII GRATIA) „

3. Hoc præmonitu persanata credis omnia, Theodulphe; & scandalum datum, natumque in Urbe, atque Academia apprime Catholica, commutatum in Pharisaicum; contra quod nemo tutus esse possit? Thesis pervolabat per omnem late viciniam, & quo non? Res videri Catholicis insolens, prodire ex tali Urbe, atque Academia factam juris publici Thesin ejusmodi. Præmonitus ille aberat; neque sequebatur, nisi mensium sex intervallo interposito. Non est difficile creditu, monitionem illam multa ad loca non pervenisse, quo Thesis prævolaverat pridem. Publicum interim (quod vitio ei dari, & pharisaicum in sensum detorqueri non, nisi iniquissime, ac prope dixissem, pharisaice potest) judicare de propositione quavis

vis solet secundum proprium, & obvium, humano in consortio receptum, verborum sensum. Præsagire non potest monitum, quod ejus Auctor sola mente gerebat, & post annum fere dimidium erat secuturum.

4. Quis vero credat dicenti, solius disputationis, atque exercitii causa thesin hanc fuisse a SE PRÆSIDE (Defendentes enim innoxios esse reor) propositam? nisi secum ipso pugnantem se fateri voluerit. Tota enim vindiciarum vi pro ipsissima theseos illius suæ veritate, tanquam pro Domo sua Cicero, decertat. Ad calcem vero vindiciarum pag. 41. N. XXXIV. hæc habet: „ Interim gratias habe„ mus Eximio P. Theologo, quod nobis hoc „ otium historicum juris publici Ecclesiastici „ fecerit, occasionemque explicandi thesin nu„ peram. *Quia veritas exagitata sæpius magis* „ *splendescit in luce.* Innoc. I. Epist. 7. ad E„ pisc. Macedon. „ Hæccine sunt verba hominis solius disputationis, & exercitii gratia thesin proponentis? si dixeris, Theodulphe, esse hominis, cui major secum ipso, quam cum Antagonista suo pugna sit, sui immemoris, & sub finem obliti eorum, quæ principio dixerat, nihil temere dixeris. Reliquum istius orationis chaos missum fac.

5. Si tamen in animo habuit exercere disputando Candidatos suos, poterat illos exercere in aliis argumentis utilioribus, omissa hac thesi prorsus inutili; ut paulo post monstrabitur; ex qua nihil discent, nisi obstrepere audacter

a pri-

a prima juventute auctoritati Pontificiæ pro hujus sæculi genio.

6. Captiosa adhæc tota propositio, & verbis ejusmodi concepta est; ut quamvis nota illam graviore affici, & damnari a superiore legitima potestate contigerit, defendi tamen per cavillos ejus substantia posset. Dicere enim posset aliquis, ex propositionis unius damnatione solius contradictoriæ inferri veritatem. In propositionum autem de modo contradictoriis solum modum negari debere, non dictum e. g. *Bene disputat Pythagoras.*)(*Non bene disputat Pythagoras.* In contradicente non negatur dictum, sive disputare Pythagoram; sed modus duntaxat, sive *bene* eum disputare. Ita auctor Anonymus Principiorum I. P. E, (quæ dudum proscripta esse nosti) cavillatur, ex damnatione hujus 29næ inter damnatas ab Alexandro VIII. anno 1690: *Futilis & toties convulsa est assertio de Pontificis Romani supra concilium Oecumenicum auctoritate, atque in fidei quæstionibus decernendis infallibilitate*, aliud non sequi, quam assertionem illam non esse futilem, & toties convulsam. Similem in modum, si idem fatum subiret ista thesis, posset aliquis (Ipsum id facturum, non dico) tricari: damnatum solummodo esse, quod *inter alia exemplum Joannis XII, & XXIII. depositorum doceat*, Papam accusari posse etiam extra casum deviationis a fide; nihil aliud: Dictum manere isto fulmine intactum, ac salvum.

7. Dictum illud (quidquid de eo sentiant ali-

aliqui opinione pure ſpeculatrice, quos nolim ſugillare) ſi tamen accipiatur juxta eum intellectum, ut facto ipſo in uſum, ſeu praxin deduci queat, progrediendo ad ipſum actum exauctorandi Papam minime dubium, ab univerſa Eccleſia agnitum, atque in quieta dignitatis ſuæ poſſeſſione conſtitutum, extra caſum deviationis a fide, jam olim ita proſtratum eſt, ut novo ad illud dejiciendum fulmine opus non ſit. Jacet dejectum a Synodo Romana Joannis: aut, ſi hanc, quamvis immerito, legitimam non putet, validius, ac luculentiſſime perculſum eſt ab Eugenio IV. in Synodo Florentina anno 1439 prid. Non Sept. Decreto: *Moyſes. Apud Hardu. T. IX. CC. pag.* 1008. Recita locum huc facientem:

„ Ipſas propoſitiones ſuperius deſcriptas (a)
„ juxta pravum Baſileenſium (b) intellectum,
„ quem facta demonſtrant, veluti ſacroſanctæ
„ Scripturæ, & ſanctorum Patrum, & ipſius
„ Concilii Conſtantienſis ſenſui contrarium,
„ nec non præfatam aſſertam declarationis, ſeu
„ privationis ſententiam (c) cum omnibus in-
„ de ſecutis, & quæ impoſterum ſequi poſſent,
„ tanquam impias, ſcandaloſas, (d) nec non
„ in manifeſtam Eccleſiæ Dei ſciſſuram, &
„ omnis Eccleſiaſtici Ordinis, nec non Chri-
„ ſtiani principatus confuſionem tendentes, ip-
„ ſo ſacro approbante Concilio, damnamus, ac
„ reprobamus, damnatas, ac reprobatas nun-
„ tiamus. „ Deinde declarat eos, qui iſta fecerunt, fuiſſe, & eſſe ſchiſmaticos, &c.

(a)

(a) Tres veritates imaginarias, a Basileensibus perperam stabilitas: inter quas prima est thesi quoad sensum gemina;excepto quod illa de Ccio Oecumenico loquatur, Vindiciæ autem de Synodo particulari Romana.

(b) Qui ita propositionem istam intellexerant, ut putarent, illam posse in usum deduci; ùt facta eorum demonstrant. Nam in usum

(c) Deduxerunt, ferendo in Eugenium, comparere coram schismatica synodo renuentem, sententiam declarationis contumaciæ, & privationis Pontificatus.

(d) Scandalum hoc pharisaicum dicemus? Cum igitur Vindiciæ, à capite ad calcem totæ, in eo sint, ut Theseos illius Dictum se ostendant ita intelligere, ut deduci in usum, & praxin possit; imo deductum a Synodo Ottonis laudent, ac jure factum omni molimine defendant: judicet unita suo Capiti sanctissimo sancta Mater, & Magistra nostra Ecclesia Romana, quid nobis sentiendum sit de theseos istius talibus Vindiciis. Nec meum, nec tuum est, Theodulphe, de rebus ejuscemodi ferre sententiam. Videor mihi tamen satis perspicue probasse, nullum posse propositæ ad disputationem, atque exercitium theseos in vita humana usum, utilitatemque esse: quod me ostensurum promiseram *Hic n.* 5. (Revolve animo, nisi molestum tibi fuerit, Theodulphe, quæ monui P*rooemii* §. 6, *n.* 9.)

8. Eadem pag. 17. N. IV. minatur; ſe alterum Joannis XXIII. exemplum alio tempore diſcuſſurum. Id ſi facturus eſt; mone eum, Theodulphe; ut ſumat ſibi novem menſes integros, humano partui a natura deſtinatos; ne iterum poſt tres menſes tam fœdus abortus prodeat. Prædic; ſi tam dyſcolum filium denuo in lucem ediderit; præparatam mihi eſſe domi ferulam, qua eum egregie excepturus ſim, ſi me vivo, & incolumi natus fuerit.

9. Summo cum deſpectu loqui de non ſuis, eſt Ipſi perpetuum. Galli auctores non debent ſuſcipi contra Germanos, & Italos ab his, qui ſunt de S. Rom. Imperio. Cardinalis Baronius maximi nomen meriturus fuiſſet, ſi intra hiſtorici manſiſſet terminos. Non didicit jura ex profeſſo, multo minus fuit ICtus graduatus. Dumeſnil eſt Gallus, & Jeſuita, duo exoſa ipſi nomina, ac deſpicata. Atque ut de aliis illuſtribus viris contemptim ab eo nominatis taceam: Natalis Alexander eſt Gallus; Antitheſiſta eſt ſecutus Gallum, prô pudor, Germanus; eſt modo Natalis Alexandriſta, modo improvidus exſcriptor Alexandri; modo fervidus Theologus; modo Theologus nonnoſter. Utriuſque aſſerta ſunt audacia, ne dicat, temeraria, auctoritatem publicam deſiderantia. Loquuntur audacter, temere, temerarie, contra ſanum ſenſum &c. Ad dimicandum quidem viriliter hæc comparata non ſunt; valent tamen ad rixandum. Quid ſi Antitheſiſta ſimilia in eum, imo

imo graviora convitia regereret; id quod non futurum esset, opinor, difficillimum; nonne excandesceret, Theodulphe? Ego vero excandescerem in utrumque, & continuo, iste disputandi mos est dicerem, non ingenue educatorum, ac gravium Virorum, in gravi argumento versantium. Antonius Arnaldus, Jansenianæ conspirationis post Abbatem Sancyranum caput, styli contumeliosi genus in certis dimicationibus adhiberi posse docuit suos, ac geometrica quadam forma pro suo modulo demonstravit. *La Realité de Projet de Bourgfontaine Tom.* 1. *Part.* 3. §. 1. *pag. m.* 178.

10. „ Miremur, (inquit pag. 20. N. VIII. lit. f.) si moderni Jesuitæ ita ament Natalem, „ cujus libros persecuti sunt, promovendo ipsos in Catalogum Romanum librorum prohibitorum, a quo non nisi post multos annos auctoritate Benedicti XIII Dominicani „ extracti sunt. „ Paulo post (*lit. g.*) subindicat, animadversiones illas, quas Natalis Alexander in librorum suorum editione altera studet diluere, esse Jesuiticas. Verane hæc, an falsa sint, mihi curæ non est disquirere: non enim est tanti res. Pungit Antithesistam, Jesuitas, quin & ipsum Natalem: antithesin, argumentaque pro illa tam ab hoc, quam illo allata minime pungit. Ostendisset solide argumentorum istorum ante omnia falsitatem, ineptiam, fallaciam, inconsequentiam: si deinde festivum aliquod, atque argutum epiphonema,

ad ſublevandum lectoris tædium, modeſte ſubjeciſſet, potuiſſet aliquis videri: Nunc non niſi inficeti Zoili, aut mordacis Ariſtarchi nomen refert apud ſolidæ eruditionis viros, qui offenduntur his nugis:

Nec, ſi quid fricti ciceris probat, aut nucis emptor,
Æquis accipiunt animis, donantve corona. Hor. de Arte.

II. Antitheſiſtam ſuum *pag.* 82. *N. XIII.* his verbis aggreditur: „ Non negabit jus Imperatori ſuo, tales indicendi, & moderandi „ Synodos, cum aſſiſtentia Epiſcoporum ſui „ Imperii „ Videntur hæc eo ſpectare, ut Antagoniſtam ſuum, ſi forte reſpondere ejus Vindiciis aliquando voluerit, avocet a præſenti propoſito ad quæſtionem aliam prolixam; in quam deſcendere hoc loco non eſt neceſſarium. Multa nos utique exempla docent, piiſſimos, atque Orthodoxos Imperatores, Reges, ac Principes indixiſſe, ac procuraſſe non ſemel magno Eccleſiæ bono ſacras Synodos, accedente vel prævio, vel poſt conſecuto Epiſcoporum, ac præſertim Romani Pontificis, eo tempore viventis, conſenſu. Legimus etiam interfuiſſe Conciliis Imperatores, modo ipſoſmet, modo per Legatos, imo & adjunctos quandoque magiſtratus, & judices, qui Patrum libertatem adverſus tumultuum violentias (quales in Latrocinio Epheſino exſtiterant) defenderent.

Legi-

Legimus suscepisse illos cum reverentia Patrum decreta ; utque observarentur a subjectis sibi populis , sanxisse suis legibus. Hæc facta extra controversiam , & reprehensionem omnem posita sunt. Ast *tales Synodos* , quæ in supremum Ecclesiæ Caput certum conspirarent , de eo exauctorando agerent , facto ipso exauctorare molirentur extra casum deviationis a fide, *tales* , inquam , *Synodos* indicendi , & non modo non consentiente , sed palam interdicente summo Pontifice prosequendi , jus sibi arrogasse nullum Orthodoxorum Imperatorum ante Ottonem legimus. Nihil simile a Provincia Romana ullo sub Imperatore antea factum legi , fatetur ipsemet *pag.* 37. Post Ottonem id juris sibi arrogasse nonnullos alios legimus ; sed istorum Synodos in schismaticarum , intrusos loco Pontificum legitimorum viventium in Pseudopaparum numero in hanc diem habuit , habebitque semper Ecclesia. Ista ad dissipandos Vindicis cavillos in præsens sufficiunt ; quin alteram quæstionem , quam abunde tractarunt Doctores alii , necesse sit attingere.

12. Postquam *pag.* 19. *N. VIII. lit. e.* dixisset, Natalem fateri,quod Leonem VIII. auctores plerique coævi legitimum Pontificem dixerint (*qua de re vid. supra Proœm.* §. 5. *n.* 13. , *&* 15. *de Ditmaro.*) maxime Germani : subito in Antithesistam suum his verbis invehitur indignans :
„ Id quod notet Germanus , pane Germanico
„ vescens , proindeque in facto , quod defendi

„ commode possit, potius loquatur cum his „ quibuscum vescitur; nec sit ita immemor „ honoris suæ Nationis, sui Imperatoris meri„ tissimi Ottonis I, quem Deus elegit, ut Ec„ clesiæ Romanæ, & Imperio succurreret: „ Trevirensis quoque Archiepiscopi Henrici I, „ qui Synodo illi Romanæ interfuit „ (sed verbum nullum respondit. Non semper autem, qui tacet, consentire videtur; præsertim si timor humanus linguam coercet, & stans a latere continuo respiciendus est, cujus offensam reformidare debeas) „ ut per auctoritates Gal„ lorum Doctorum velit refutare thesin Ger„ mani, bene sentientis de Ecclesia Romana „ (Non illa conjuncta, & consentiente suo vivo legitimo, & certo Capiti; sed de altera illa larva Ecclesiæ, non Ecclesia Romana, a capite suo vivo se rescindente, prostibulo favente mœcho) „ & Imperio, tunc in evidenti per Papam discrimine „ (per auxesin confiсto) „ constitutis.) „

13. Præclarum præceptum, si universè spectetur: *Loquere cum his, quibuscum vesceris*, in materia præsertim, uti hic, Hierarchiæ, a Christo Domino constitutæ, statum concernente! Tacere hic possum, quod me tacente perspectum est omnibus, quis genuinorum Catholicorum hoc de axiomate sensus sit. Ipsimet Acatholici, qui verbi divini tenaces videri cupiunt, ferre æquo animo non possunt eos, qui religionem suam frusto panis vena-

lem

lem habentes, loquuntur passim cum his, quibuscum vescuntur. Proferre libet unum e multis. Scriptor anonymus Historiæ contentionis inter Imp. & Sacerd., quæ prodiit Halæ 1722. in præf. n. 4. parasitos istos perstringit his verbis. „ Indifferentissmi in religione vere „ rei sunt, qui apud papistas papistarum, a„ pud reformatos reformatorum, apud luthe„ ranos lutheranorum, apud socinianos soci„ nianorum, apud mahumetanos horum re„ ligionem &c. profitentur „ Loquuntur hi sane, quibuscum vescuntur. Nec persanat rem illud, quod additur: „ In facto, quod commodè „ defendi possit „ Nihil enim est, quod istius furfuris homines existimaturi non sint, posse commodius defendi, quam esurire. Ottonis factum istud commode defendi posse, quis speret; postquam is, qui omnes pro ejus defensione ingenii sui nervos intenderat, tam illud incommode defendit? Quod hic non potuit, quis tentabit alius? Honoris Nationis suæ, & Imperatoris sui neminem oportet immemorem esse; sed usque ad aras. Honori consulere Henrici Trevirensis, non alias in Synodo ista partes, Ipso fatente agentis, nisi præsentis, & tacentis, opus non est.

14. Age vero, quibuscum Germanis loqui jubet Antagonistam suum? Germani duas in partes divisi sunt, Catholicorum, atque Acatholicorum. Hi Pontificiam omnem auctoritatem explodunt; imo ipsum se gerere pro Papa grave,

atque execrabile crimen esse deprædicant; id quod in Lutherano quodam Scriptore legi. Papa illis est Antichristus, Romana Ecclesia Babylonica meretrix. Cum istis utique non jubebit loqui eum, qui cum iis non vescitur. Restat, ut loqui illum jubeat cum Germanis Catholicis. Hi vero an loquuntur cum Vindice, quicum certe non vescuntur? Loqui eos secum, probandum est. Probabit autem, opinor, ad Calendas græcas. Cum antiquis illis coævis, dicet utique, plerisque, qui Leonem VIII. legitimum Pontificem dixerunt, loquatur. At cum istis non vescitur. Deinde legem tulit, ut producatur auctoritas non suspecta, coæva, aut suppar, nixa auctoritate publica, vel sensu communi Ecclesiæ, aut Doctorum ejus temporis *pag.* 18. *N. V.* Auctoritatem ejusmodi protulit nullam. (*Procem.* §. 5. *n.* 32.)

15. Mihi quidem, Theodulphe, dubium nullum relinquitur; quin hi, quorum singulari, ac mera gratia Vindex potitus est pane catholico, atque Ecclesiastico, exspectarint, ut sentirent, & loquerentur ejus commentaria, si quæ editurus esset, cum Catholicis, & Ecclesia. Cum his an sentiant, & loquantur ejus hæ Vindiciæ, meum non est definire; definiendum relinquo ipsimet cum suo Capite Ecclesiæ. Si non sentiunt autem, & loquuntur; præceptum, quod aliis quasi pro imperio statuit, ipsemet negligit.

16. Pondus additurus effatis suis prioribus, hæc

hæc pagina 29. N. XVI. pro sua gravitate subjungit: „ Præsertim cum opinio, quæ potestatem hanc Ecclesiæ Romanæ disputaret, „ Papam, ut sibi perniciosum, reprobet, nihil „ plane utilitatis conferat in Ecclesiam Dei, „ ejusque religionem, & conservationem. „ Quæro, quam utilitatem opinio opposita, juxta eum intellectum, quem Vindiciæ demonstrant, conferat in Ecclesiam Dei, ejusque religionem, & conservationem? Respondebit quædam artificiosa in speciem, reipsa sophistica; queis non solos alios imperitos, sed, quod miserius est, seipsum etiam irretiat. Ego vero, non PRÆSIDE ME, sed Præside Decreto: *Moyses.* ostendi (*hic n.* 7.) nullum oppositæ opinionis, juxta eum intellectum, in vita humana usum, utilitatemque esse posse. Ad quæ Ecclesiæ detrimenta inferenda tendat, manifesto loquitur idem Eugenii IV Decretum, ipso sacro approbante Concilio sancitum. Loquitur tot laudibus ab ipsomet ornata Epistola Concilii Rom. sub, & pro Damaso anno 378., quæ *Apud Pet. Coustant col.* 527. memorat factionem Ursicini schismatici sic profecisse, ut, præter cætera „ spoliaretur prope Ecclesia omnibus ministeriis, *ea fraude videlicet*, ut dum „ causam dicit, qui in omnibus judex fuerat „ constitutus, nemo esset, qui de lapsis, vel „ de factiosis posset Episcopatûs invasoribus judicare. „ Antithesis juxta eum intellectum, quod non valeat thesis opposita in usum dedu-

ci, conſervat Succeſſorum B. Petri auctoritatem; retinet pacem, atque unitatem inter caput, & membra; ſchiſmati aditum præcludit; quo nulla poteſt Eccleſiæ Dei, ejuſque religioni, & conſervationi peſtis accidere pernicioſior. Inflicta a magno Occidentis, poſt Gregorii XI. mortem, ſchiſmate Eccleſiæ Dei vulnera nondum plene coaluerunt.

17. Hac tempeſtate factionis Janſenianæ alii jam fecere diſcidium ab Univerſalis Eccleſiæ Capite; alii exoſos pridem habent Rom. Pontifices per ſeptendecim ſæcula hæreſibus perpetuo infeſtos; omnem movent lapidem, eorum ut exiſtimationem vilipendere condocefaciant populos; Juſtinus Febronius Cap. 9. §. 2. a n. 2, ad ſubtractionem ab obedientia Papæ, *etiam agniti*, palam exhortatur, ſaltem temporariam. Quaſi vero incendium qua facilitate inflammatur pro arbitrio, poſſet pro arbitrio reſtingui. Synodorum generalium convocandarum difficultatem vident; nullam ea, qua ipſi poſtulant, conditione (*Voyes La Realité du Projet de Bourgfont.* P. 6. *Art.* 2.) impetraturos ſe prævident, uti nec impetrare ſine totius, ſtabiliti a Chriſto Domino, Status Hierarchici everſione poterunt. Quod Vindex ſoli Eccleſiæ particulari Romanæ tribuit, extendere poterunt eodem, id eſt, nullo fundamento ad nationalem quamlibet Eccleſiam, facem ad incendendum ſchiſma præferente palam Febronio; cujus (*l. c.*) ſuaſu nationales Eccleſiæ

caput

caput sibi extra ordinem, & ad tempus providere poterunt, ut providit sibi Ultrajectina, non ingressum per ostium. Morum deformitates, quæ objici possint cuivis Papæ, suggerunt magno numero sparsi in vulgus post sæculi XVI. Novatores Jansenianorum libri & post eos Febronius; qui identidem plenis buccis abusus, abusus (a) ingeminat, quos nemo tolerare bona conscientia possit. Hoc si tentaret factio; quo pacto refelli posset ex stabilitis a Vindice nostro principiis? An foret id scandalum acceptum & pharisaicum, non datum, & natum?

(a) Quædam, quæ abusus esse convitiatur Febronius, non sunt abusus, sed ipsissima, constitutæ a Christo Domino, hierarchiæ fundamenta; quæ nemini licet evertere. Qualia sunt, quæ ad supremam in Ecclesiam Christi universam Successoris B. Petri potestatem pertinent: quod liquido ex perpetua Patrum traditione demonstrarunt multi. Alia sunt per pacta conventa Romanis Pontificibus a Principibus, Nationibus, & populis legitime concessa, quæ allatrari a privato publice, impudens est. Alia pridem emendata sunt; quæ per schismata præcedentia irrepserant. Alia per ementientem superjectionem ultra verum exaggerat, & maligne traducit Febronius. Alia sunt per virulentas calumnias conficta, ac non modo Rom. Pontificibus, sed Episcopis etiam, & Principi-

cipibus Orthodoxis contumeliosa. Alia sunt ejusmodi, quæ nunquam deerunt in hac generis humani infirmitate; quæque per præscripta ab illo remedia non corrigi, sed augeri nata sunt. Hæc totius Libri singularis summa est. *Videri possunt Rdmi D. Abbatis, & Clariss. viri Gregorii Trautwein Vindiciæ adversus hunc Librum plane singularem.*

18. Superest aliquid levidense, quod paucis expediam. Concoquere animo non potens, quod Natalis Alexander, & ex eo Antithesista dixerat: Germanos habuisse Leonem VIII. pro legitimo Pontifice, Ottoni Imperatori ut adularentur; clamat *pag.* 19. *N.* *V*III. *lit.* *d.* „ Germani, natura sinceri, non adulantur; „ nisi cum disciplina ad hoc peculiari instituuntur „ Sunt inter Germanos non minus, quam cæteras inter Nationes universas homines sinceri, & aperti pectoris, sunt & versipelles, ac duplici corde. Neutrum omnibus sine discrimine imponi nomen potest. Illos, de quibus hic agitur, credam, sinceros fuisse, nihil adulationi, nihil gratiæ tribuisse. Si tamen rationem rerum, & temporum illorum intueamur; difficile erit, ut insinuavi non semel, eos defendere a timore humano; qui sine disciplina peculiari in animos tam aliorum, quam Germanorum, sensim sine sensu non raro solet irrepere. Didicerunt nonnulli sine peculiari disciplina, aucupari blandimentis plus, quam servilibus, eo-

rum

rum solorum a quibus fulciri se vident, benevolentiam, cæteros omnes despuere.

Epilogus.

1. Ventilandas suscepimus propositæ theseos Vindicias. Ventilavimus, Theodúlphe. Dissipatis paleis, non reperies granum ullum solidum, nisi vehementer me fallo. Potestatem exauctorandi certum Romanæ, & Universalis Ecclesiæ Pontificem extra casum deviationis a fide, privati quidem Doctores nonnulli Cciis Oecumenicis tribuunt opinione speculatrice; ejus tamen praxin, & usum reprobavit Ccium Florentinum, ac Ss. Scripturæ, Patrum, & ipsius Ccii Constantiensis sensui declaravit contrarium. Synodi Basileensis hoc in negotio decreta cujus sint pretii, quid necesse est repetere post Decretum : *Moyses.*? Aliud ex Ccio legitimo exemplum, alium specificum Canonem non protulerunt Vindiciæ. Quam potestatem igitur ipsis usque adeo Conciliis in Oecumenicis non agnoscit Universalis Ecclesia : qua veritatis specie asserent Vindiciæ particulari Romanæ Ecclesiæ, de qua nihil unquam simile lectum confitentur? Reliqua, quæ ad conciliandam præcipuo huic theseos argumento fucatam aliquam veritatis speciem corraserunt undique Vindiciæ, quam sint inania, nemo non videt, credo, postquam admota severæ criseos

face

8. Eadem pag. 17. N. IV. minatur; se alterum Joannis XXIII. exemplum alio tempore discussurum. Id si facturus est; mone eum, Theodulphe; ut sumat sibi novem menses integros, humano partui a natura destinatos; ne iterum post tres menses tam fœdus abortus prodeat. Prædic; si tam dyscolum filium denuo in lucem ediderit; præparatam mihi esse domi ferulam, qua eum egregie excepturus sim, si me vivo, & incolumi natus fuerit.

9. Summo cum despectu loqui de non suis, est Ipsi perpetuum. Galli auctores non debent suscipi contra Germanos, & Italos ab his, qui sunt de S. Rom. Imperio. Cardinalis Baronius maximi nomen meriturus fuisset, si intra historici mansisset terminos. Non didicit jura ex professo, multo minus fuit ICtus graduatus. Dumesnil est Gallus, & Jesuita, duo exosa ipsi nomina, ac despicata. Atque ut de aliis illustribus viris contemptim ab eo nominatis taceam: Natalis Alexander est Gallus; Antithesista est secutus Gallum, prô pudor, Germanus; est modo Natalis Alexandrista, modo improvidus exscriptor Alexandri; modo fervidus Theologus; modo Theologus nonnoster. Utriusque asserta sunt audacia, ne dicat, temeraria, auctoritatem publicam desiderantia. Loquuntur audacter, temere, temerarie, contra sanum sensum &c. Ad dimicandum quidem viriliter hæc comparata non sunt; valent tamen ad rixandum. Quid si Antithesista similia in eum, imo

Imo graviora convitia regereret; id quod non futurum esset, opinor, difficillimum; nonne excandesceret, Theodulphe? Ego vero excandescerem in utrumque, & continuo, iste disputandi mos est dicerem, non ingenue educatorum, ac gravium Virorum, in gravi argumento versantium. Antonius Arnaldus, Jansenianæ conspirationis post Abbatem Sancyranum caput, styli contumeliosi genus in certis dimicationibus adhiberi posse docuit suos, ac geometrica quadam forma pro suo modulo demonstravit. *La Realité de Projet de Bourgfontaine Tom.* 1. *Part.* 3. §. 1. *pag. m.* 178.

10. „ Miremur „ (inquit pag. 20. N. VIII. lit. f.) si moderni Jesuitæ ita ament Natalem, „ cujus libros persecuti sunt, promovendo ip„ sos in Catalogum Romanum librorum pro„ hibitorum, a quo non nisi post multos an„ nos auctoritate Benedicti XIII Dominicani „ extracti sunt. „ Paulo post (*lit. g.*) subindicat, animadversiones illas, quas Natalis Alexander in librorum suorum editione altera studet diluere, esse Jesuiticas. Verane hæc, an falsa sint, mihi curæ non est disquirere: non enim est tanti res. Pungit Antithesistam, Jesuitas, quin & ipsum Natalem: antithesin, argumentaque pro illa tam ab hoc, quam illo allata minime pungit. Ostendisset solide argumentorum istorum ante omnia falsitatem, ineptiam, fallaciam, inconsequentiam: si deinde festivum aliquod, atque argutum epiphonema,

ad ſublevandum lectoris tædium, modeſte ſubjeciſſet, potuiſſet aliquis videri: Nunc non niſi inficeti Zoili, aut mordacis Ariſtarchi nomen refert apud ſolidæ eruditionis viros, qui offenduntur his nugis:

Nec, ſi quid fricti ciceris probat, aut nucis emptor,
Æquis accipiunt animis, donantve corona. Hor. de Arte.

II. Antitheſiſtam ſuum *pag.* 82. *N. XIII.* his verbis aggreditur: „ Non negabit jus Im„ peratori ſuo, tales indicendi, & moderandi „ Synodos, cum aſſiſtentia Epiſcoporum ſui „ Imperii „ Videntur hæc eo ſpectare, ut Antagoniſtam ſuum, ſi forte reſpondere ejus Vindiciis aliquando voluerit, avocet a præſenti propoſito ad quæſtionem aliam prolixam; in quam deſcendere hoc loco non eſt neceſſarium. Multa nos utique exempla docent, piiſſimos, atque Orthodoxos Imperatores, Reges, ac Principes indixiſſe, ac procuraſſe non ſemel magno Eccleſiæ bono ſacras Synodos, accedente vel prævio, vel poſt conſecuto Epiſcoporum, ac præſertim Romani Pontificis, eo tempore viventis, conſenſu. Legimus etiam interfuiſſe Conciliis Imperatores, modo ipſoſmet, modo per Legatos, imo & adjunctos quandoque magiſtratus, & judices, qui Patrum libertatem adverſus tumultuum violentias (quales in Latrocinio Epheſino exſtiterant) defenderent.

Legi-

Legimus suscepisse illos cum reverentia Patrum decreta ; utque observarentur a subjectis sibi populis , sanxisse suis legibus. Hæc facta extra controversiam , & reprehensionem omnem posita sunt. Ast *tales Synodos* , quæ in supremum Ecclesiæ Caput certum conspirarent , de eo exauctorando agerent , facto ipso exauctorare molirentur extra casum deviationis a fide, *tales* , inquam , *Synodos* indicendi , & non modo non consentiente , sed palam interdicente summo Pontifice prosequendi , jus sibi arrogasse nullum Orthodoxorum Imperatorum ante Ottonem legimus. Nihil simile a Provincia Romana ullo sub Imperatore antea factum legi , fatetur ipsemet *pag.* 37. Post Ottonem id juris sibi arrogasse nonnullos alios legimus ; sed istorum Synodos in schismaticarum , intrusos loco Pontificum legitimorum viventium in Pseudopaparum numero in hanc diem habuit , habebitque semper Ecclesia. Ista ad dissipandos Vindicis cavillos in præsens sufficiunt ; quin alteram quæstionem , quam abunde tractarunt Doctores alii , necesse sit attingere.

12. Postquam *pag.* 19. *N. VIII. lit. e.* dixisset, Natalem fateri,quod Leonem VIII. auctores plerique coævi legitimum Pontificem dixerint (*qua de re vid. supra Proœm.* §. 5. *n.* 13. , *&* 15. *de Ditmaro.*) maxime Germani : subito in Antithesistam suum his verbis invehitur indignans : „ Id quod notet Germanus , pane Germanico „ vescens , proindeque in facto , quod defendi

„ commode possit, potius loquatur cum his ;
„ quibuscum vescitur ; nec sit ita immemor
„ honoris suæ Nationis, sui Imperatoris meri-
„ tissimi Ottonis I, quem Deus elegit, ut Ec-
„ clesiæ Romanæ, & Imperio succurreret :
„ Trevirensis quoque Archiepiscopi Henrici I,
„ qui Synodo illi Romanæ interfuit „ (sed verbum nullum respondit. Non semper autem, qui tacet, consentire videtur ; præsertim si timor humanus linguam coercet, & stans a latere continuo respiciendus est, cujus offensam reformidare debeas) „ ut per auctoritates Gal-
„ lorum Doctorum velit refutare thesin Ger-
„ mani, bene sentientis de Ecclesia Romana „ (Non illa conjuncta, & consentiente suo vivo legitimo, & certo Capiti ; sed de altera illa larva Ecclesiæ, non Ecclesia Romana, a capite suo vivo se rescindente, prostibulo favente mœcho) „ & Imperio, tunc in evidenti per Papam discrimine „ (per auxesin conficto)
„ constitutis.) „

13. Præclarum præceptum, si universè spectetur : *Loquere cum his, quibuscum vesceris*, in materia præsertim, uti hic, Hierarchiæ, a Christo Domino constitutæ, statum concernenente ! Tacere hic possum, quod me tacente perspectum est omnibus, quis genuinorum Catholicorum hoc de axiomate sensus sit. Ipsimet Acatholici, qui verbi divini tenaces videri cupiunt, ferre æquo animo non possunt eos, qui religionem suam frusto panis vena-
lem

lem habentes, loquuntur passim cum his, quibuscum vescuntur. Proferre libet unum e multis. Scriptor anonymus Historiæ contentionis inter Imp. & Sacerd., quæ prodiit Halæ 1722. in præf. n. 4. parasitos istos perstringit his verbis. „ Indifferentissmi in religione vere „ rei sunt, qui apud papistas papistarum, a„ pud reformatos reformatorum, apud luthe„ ranos lutheranorum, apud socinianos soci„ nianorum, apud mahumetanos horum re„ ligionem &c. profitentur „ Loquuntur hi sane, quibuscum vescuntur. Nec persanat rem illud, quod additur: „ In facto, quod commodè „ defendi possit „ Nihil enim est, quod istius furfuris homines existimaturi non sint, posse commodius defendi, quam esurire. Ottonis factum istud commode defendi posse, quis speret; postquam is, qui omnes pro ejus defensione ingenii sui nervos intenderat, tam illud incommode defendit? Quod hic non potuit, quis tentabit alius? Honoris Nationis suæ, & Imperatoris sui neminem oportet immemorem esse; sed usque ad aras. Honori consulere Henrici Trevirensis, non alias in Synodo ista partes, Ipso fatente agentis, nisi præsentis, & tacentis, opus non est.

14. Age vero, quibuscum Germanis loqui jubet Antagonistam suum? Germani duas in partes divisi sunt, Catholicorum, atque Acatholicorum. Hi Pontificiam omnem auctoritatem explodunt; imo ipsum se gerere pro Papa grave,

atque execrabile crimen esse deprædicant; id quod in Lutherano quodam Scriptore legi. Papa illis est Antichristus, Romana Ecclesia Babylonica meretrix. Cum istis utique non jubebit loqui eum, qui cum iis non vescitur. Restat, ut loqui illum jubeat cum Germanis Catholicis. Hi vero an loquuntur cum Vindice, quicum certe non vescuntur? Loqui eos secum, probandum est. Probabit autem, opinor, ad Calendas græcas. Cum antiquis illis coævis, dicet utique, plerisque, qui Leonem VIII. legitimum Pontificem dixerunt, loquatur. At cum istis non vescitur. Deinde legem tulit, ut producatur auctoritas non suspecta, coæva, aut suppar, nixa auctoritate publica, vel sensu communi Ecclesiæ, aut Doctorum ejus temporis *pag.* 18. *N. V.* Auctoritatem ejusmodi protulit nullam. (*Proœm.* §. 5. *n.* 32.)

15. Mihi quidem, Theodulphe, dubium nullum relinquitur; quin hi, quorum singulari, ac mera gratia Vindex potitus est pane catholico, atque Ecclesiastico, exspectarint, ut sentirent, & loquerentur ejus commentaria, si quæ editurus esset, cum Catholicis, & Ecclesia. Cum his an sentiant, & loquantur ejus hæ Vindiciæ, meum non est definire; definiendum relinquo ipsimet cum suo Capite Ecclesiæ. Si non sentiunt autem, & loquuntur; præceptum, quod aliis quasi pro imperio statuit, ipsemet negligit.

16. Pondus additurus effatis suis prioribus, hæc

hæc pagina 29. N. XVI. pro sua gravitate subjungit : „ Præsertim cum opinio , quæ potestatem hanc Ecclesiæ Romanæ disputaret , „ Papam, ut sibi perniciosum, reprobet , nihil „ plane utilitatis conferat in Ecclesiam Dei , „ ejusque religionem , & conservationem. „ Quæro , quam utilitatem opinio opposita , juxta eum intellectum , quem Vindiciæ demonstrant , conferat in Ecclesiam Dei , ejusque religionem , & conservationem ? Respondebit quædam artificiosa in speciem , reipsa sophistica ; queis non solos alios imperitos , sed , quod miserius est , seipsum etiam irretiat. Ego vero , non PRÆSIDE ME , sed Præside Decreto: *Moyses.* ostendi (*hic n.* 7.) nullum oppositæ opinionis , juxta eum intellectum , in vita humana usum , utilitatemque esse posse. Ad quæ Ecclesiæ detrimenta inferenda tendat , manifesto loquitur idem Eugenii IV Decretum , ipso sacro approbante Concilio sancitum. Loquitur tot laudibus ab ipsomet ornata Epistola Concilii Rom. sub , & pro Damaso anno 378. , quæ *Apud Pet. Coustant col.* 527. memorat factionem Ursicini schismatici sic profecisse , ut, præter cætera „ spoliaretur prope Ecclesia omnibus ministeriis , *ea fraude videlicet* , ut dum „ causam dicit , qui in omnibus judex fuerat „ constitutus , nemo esset , qui de lapsis , vel „ de factiosis posset Episcopatûs invasoribus judicare. „ Antithesis juxta eum intellectum , quod non valeat thesis opposita in usum dedu-

ci, conservat Successorum B. Petri auctoritatem; retinet pacem, atque unitatem inter caput, & membra; schismati aditum præcludit; quo nulla potest Ecclesiæ Dei, ejusque religioni, & conservationi pestis accidere perniciosior. Inflicta a magno Occidentis, post Gregorii XI. mortem, schismate Ecclesiæ Dei vulnera nondum plene coaluerunt.

17. Hac tempestate factionis Jansenianæ alii jam fecere discidium ab Universalis Ecclesiæ Capite; alii exosos pridem habent Rom. Pontifices per septendecim sæcula hæresibus perpetuo infestos; omnem movent lapidem, eorum ut existimationem vilipendere condocefaciant populos; Justinus Febronius Cap. 9. §. 2. a n. 2, ad subtractionem ab obedientia Papæ, *etiam agniti*, palam exhortatur, saltem temporariam. Quasi vero incendium qua facilitate inflammatur pro arbitrio, posset pro arbitrio restingui. Synodorum generalium convocandarum difficultatem vident; nullam ea, qua ipsi postulant, conditione (*Voyes La Realité du Projet de Bourgfont*. P. 6. *Art.* 2.) impetraturos se prævident, uti nec impetrare sine totius, stabiliti a Christo Domino, Status Hierarchici eversione poterunt. Quod Vindex soli Ecclesiæ particulari Romanæ tribuit, extendere poterunt eodem, id est, nullo fundamento ad nationalem quamlibet Ecclesiam, facem ad incendendum schisma præferente palam Febronio; cujus (*l. c.*) suasu nationales Ecclesiæ

caput

caput sibi extra ordinem, & ad tempus providere poterunt, ut providit sibi Ultrajectina, non ingressum per ostium. Morum deformitates, quæ objici possint cuivis Papæ, suggerunt magno numero sparsi in vulgus post sæculi XVI. Novatores Jansenianorum libri & post eos Febronius; qui identidem plenis buccis abusus, abusus (a) ingeminat, quos nemo tolerare bona conscientia possit. Hoc si tentaret factio; quo pacto refelli posset ex stabilitis a Vindice nostro principiis? An foret id scandalum acceptum & pharisaicum, non datum, & natum?

(a) Quædam, quæ abusus esse convitiatur Febronius, non sunt abusus, sed ipsissima, constitutæ a Christo Domino, hierarchiæ fundamenta; quæ nemini licet evertere. Qualia sunt, quæ ad supremam in Ecclesiam Christi universam Successoris B. Petri potestatem pertinent: quod liquido ex perpetua Patrum traditione demonstrarunt multi. Alia sunt per pacta conventa Romanis Pontificibus a Principibus, Nationibus, & populis legitime concessa, quæ allatrari a privato publice, impudens est. Alia pridem emendata sunt; quæ per schismata præcedentia irrepserant. Alia per ementientem superjectionem ultra verum exaggerat, & maligne traducit Febronius. Alia sunt per virulentas calumnias conficta, ac non modo Rom. Pontificibus, sed Episcopis etiam, & Principi-

rum solorum a quibus fulciri se vident, benevolentiam, cæteros omnes despuere.

Epilogus.

1. Ventilandas suscepimus propositæ theseos Vindicias. Ventilavimus, Theodulphe. Dissipatis paleis, non reperies granum ullum solidum, nisi vehementer me fallo. Potestatem exauctorandi certum Romanæ, & Universalis Ecclesiæ Pontificem extra casum deviationis a fide, privati quidem Doctores nonnulli Cciis Oecumenicis tribuunt opinione speculatrice; ejus tamen praxin, & usum reprobavit Ccium Florentinum, ac Ss. Scripturæ, Patrum, & ipsius Ccii Constantiensis sensui declaravit contrarium. Synodi Basileensis hoc in negotio decreta cujus sint pretii, quid necesse est repetere post Decretum: *Moyses.* ? Aliud ex Ccio legitimo exemplum, alium specificum Canonem non protulerunt Vindiciæ. Quam potestatem igitur ipsis usque adeo Conciliis in Oecumenicis non agnoscit Universalis Ecclesia: qua veritatis specie asserent Vindiciæ particulari Romanæ Ecclesiæ, de qua nihil unquam simile lectum confitentur? Reliqua, quæ ad conciliandam præcipuo huic theseos argumento fucatam aliquam veritatis speciem corraserunt undique Vindiciæ, quam sint inania, nemo non videt, credo, postquam admota severæ criseos face

face dissipatæ sunt obscurorum sophismatum tenebræ, quibus delitescebant involuta.

2. Nullas tamen adversus Ipsum, sed adversus solas Vindicias ipsius inimicitias suscipere volui: potius ex charitatis officio studui arguere eum, obsecrare, increpare in omni patientia, & doctrina; ut temperare imposterum calami præcipiti festinationi velit; memor, non solis Candidatis suis, parum per ætatem expertis, sed orbi literato probanda esse, quæ in lucem publicam emittuntur. Usus fuissem correptione fraterna inter me,& ipsum solum, vel adhibitis paucis testibus; si solus ipse fuisset corripiendus. Sed sunt etiam fraterne monendi, docendique; qui foliis istis publice sparsis irretiti, extricare se proprio marte minus valuerint. Istos convenire autem non possum, nisi scriptis publicis. Dolore illum si afficio, egomet doleo. Persanare ulcus qui cupit medicus, exprimere debet totam saniem. Fieri id sine gravi patientis dolore non potest; at non odio illius fit, sed amore a medico compatiente ipsi, & condolente. Morbum gravem qui levi, & leni brachio tractat, illo laborantem non amat. Contumeliam si suam existimare velit, quod ulcus detegat, & curare studeat medicus; facit huic sane injuriam. Qui fallaciis, & sophismatis pertrahere lectorem suam in sententiam molitur scriptor; is suæmet existimationi, & famæ plurimum detrahit: non qui ea in lucem profert, & dissipat ad Lectoris

cau-

cautionem. Neque est, quod antiquissima, atque inclyta Universitas Trevirensis, quam omnino revereor, suspicetur, cedere in ejus injuriam, & despectum hanc meam disceptationem. Non possum enim mihi persuadere ulla ratione, cœteros illustrissimi, eximii, clarissimi, eruditissimique hujus Collegii Proceres sentire cum istis Vindiciis; credidero potius, eos ab illis vehementer abhorrere. Non possum tamen non mirari, quid Sacram Facultatem moverit; ut eum ad Doctoratum Theologicum admiserit.

3. Si quid respondere voluerit hisce meis observationibus; rogo, cordate, sed solide, respondeat: argumento proposito presse inhæreat, non divagetur ad aliena ad materiam præsentem non attinentia; ne videatur subterfugere velle certamen, non subire: non unam duntaxat, alteramve laciniam mordicus discerpendam invadat; sed totum suum systema defendendum esse cogitet; causamque non in solius vulgi, sed orbis literati, & S. Romanæ Ecclesiæ oculis sibi esse dicendam. Non eripiet eum Judicum istorum manibus illud: *Sic non intellexi. Non bene intellexit me Exim. Antithesista, & Leodiensis.* Nam Publicum, & Ecclesia, ut monui non semel, judicare de scriptis solet secundum communem, obvium, & proprium verborum sensum, nulla habita ratione intellectus animo retenti. Si erroris me alicujus convictum videro; corrigere eum non recuso, non abnuo.

Si

Si non nisi convitia, & probra in me regesse-rit, nihil reponam; sed ea, velut testes victo-riæ laureas, legam cum voluptate. Si imita-tus fuerit Xantippen; imitabor Magistrum Pla-tonis Socratem; qui importunæ Uxoris vocife-rationes inconditas non ulciscebatur, nisi sere-næ frontis risu, & renidente silentio.

4. Forte nauci me faciendum putabit eo, quod sim homo IPSI ignotus, nullius auctori-tatis publicæ, ac latebras quærere videar. Ve-rum latebras certe non quæro, qui luci publi-cæ, imo & S. Ecclesiæ judicio meas animad-versiones expono. Auctoritate publica me ca-rere, palam profiteor, ac propterea nihil dixi PRÆSIDE ME; nihil mihi sumpsi definiendum: sed omnia eorum, ad quorum officium spe-ctat, sententiæ subjicio. Ignotus Ipsi sum, si-cut ille mihi. Norunt me, quos necesse est nosse. Hi disceptationem istam meam, rigi-do prius non uni examini subjectam, proba-runt, atque in lucem emittendam permiserunt. Cuivis me notum esse, haud opus est. Cæte-rum non sum ficto, & sinistro, sed verissimo, & dextro nomine ADEODATUS ENS. Sale, & facetiis aspersi orationem hinc inde, ut ser-virem palato hujus sæculi, quod fastidit facile scripta austera, gravia, & horridiore stylo composita; desiderat subinde festiva, quæ le-gendi orexin excitant; nec sinant, folia volvén-tibus somnum obrepere. Hæc si nullo loco du-

ducenda existimat : acuat stylum suum in seria, & gravia ; quibus non caret disceptatio.

5. Post subjectam vindiciis suis Theologi Antithesin cum suis probationibus quasi de re præclare gesta sibi applaudens, exclamat :

HUCUSQUE ANTITHESISTA : TU , LECTOR, JUDICA.

Ego vero lectorem e trivio quemlibet judicem non admitto.

TU

Beatissime Pater, ac Domine Noster

CLEMENS XIII,

TUQUE

Cum tuo Sanctissimo Capite

Sancta Mater, ac Magistra nostra S. Romana Ecclesia,

Judicare ut velitis,

cum Devotissimo Ss. Pedum osculo oro.

Errata ſic corrige.

Pag. 16. *Vigilus*. Lege. *Vigilius*.

Pag. 32 L. 26. *Cardinales*. leg. *per Cardinales*.

Pag. 48. lin. 22. delendus *N*. 30.

Pag. 50. lin. 14. *accidenti* leg. *ex accidenti*.

Pag. 55. lin. 18. *Sol & licito*. leg. *ſolicito*.

Pag. 57. lin. 31. delendus *N*. 7.

Pag. 70. lin. 23. *Oecumenica*. lege. *Oecumenicam*,

poſt paginam 112. lege 115. poſt paginam 130. lege 131.

Pag. 184. lin. 14. *Jugia* lege *jurgia*.

Pag. 219. lin. 20. *N*. 4. lege. *N*. 2.

Pag. 227. lin. 28. delendus. N. 11.

Cætera prudens LECTOR CORRIGAT.

